

S.I.P. HUNEDOARA

I.S.J. HUNEDOARA

C.C.D. DEVA

Învățământul românesc între tradiție și modernism

Lucrările simpozionului "Învățământul românesc între tradiție și modernism"
desfășurat în cadrul manifestărilor "Săptămâna educației"

Învățământul românesc între tradiție și modernism

**Lucrările simpozionului "Învățământul românesc între tradiție și modernism"
desfășurat în cadrul manifestărilor "Săptămâna educației"**

Simpozionul "Învățământul românesc între tradiție și modernism" s-a desfășurat în cadrul manifestărilor "Săptămâna educației", organizate de Sindicatul Învățământ Preuniversitar Hunedoara, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara și Casa Corpului Didactic Deva în perioada 1-5 octombrie 2007.

Simpozionul s-a desfășurat sub coordonarea unei echipe formate din:

Sângerean Oara
Hărțăgan Mărioara
David Cristina
Torók Micaela
Estrella Carmen
Lazăr Camelia

Coordonarea apariției acestui volum a fost realizată de Sindicatul Învățământ Preuniversitar Hunedoara
- Paul Rusu și Victor Bratu.

Sindicatul Învățământ Preuniversitar Hunedoara, coordonatorii simpozionului și coordonatorii acestui volum nu își asumă responsabilitatea cu privire la conținutul lucrării, aceasta revenind autorilor.

ISSN 1843 - 203X

Sindicatul Învățământ Preuniversitar Județul Hunedoara
Deva, 330065, str. Gheorghe Barițiu nr. 2
tel/fax: 0254 211 642
e-mail: sip@siphd.ro
www.siphd.ro

Învățământul românesc... Încotr-o?

Cuvânt înainte

În contextul unor reforme decise în permanență de sus, a unor continue experimente care au ignorat și continuă să ignore realitățile învățământului preuniversitar, școala românească a evoluat și continuă să evolueze. Marea problemă a acestei evoluții este reprezentată însă de sensul său, de unde și semnul de întrebare cu care se încheie titlul acestor rânduri. Acest titlu încearcă, de altfel, să sugereze mai mult decât o sugerează titlul volumului, fiindcă marea problemă a învățământului românesc nu este atât aceea a unui conflict (dispută) între etape de dezvoltare diferite, ci mai curând, încă o dată, a direcției în care el evoluează.

Învățământul românesc, în pofida a ceea ce se afirmă adesea (cu precădere în zona factorilor de decizie în raport cu direcțiile sale de evoluție), nu este un învățământ perimat, rămas în urmă (după cum o arată, de altfel, tematica atât de diversă a preocupărilor dumneavoastră), ci mai curând un sistem educativ care a încercat să-și găsească un drum dincolo de incapacitatea factorului politic de a proiecta o strategie pentru poziționarea sa adecvată în contextul progresului societății românești.

Sunt probleme în cadrul școlii românești, dar acestea se datorează în primul rând incapacității manageriale pe diferitele paliere de responsabilitate și politicii constante de îndepărtare de învățământ a tinerilor capabili și de dezinteresare a celor deja atrași în sistem (o salarizare menținută deliberat la nivele inferioare, în pofida semnalelor permanente de alarmă trase, nu se mai poate numi decât politică deliberată).

Se datorează, după aceea, invadării, susținute atât de factorul politic, cât și de societate, contextului educativ de către "stradă", de practici sociale care nu își au locul însă într-o școală. Conștientă de dezinteresul manifestat față de tineri, societatea a decis că școala trebuie să suplinească acest dezinteres și să-i pregătească tinerele generații pentru viață. Metoda aleasă a fost în principiu una eficientă, dar impunându-se doar forma, s-a ajuns la una inedită: o deschidere totală a școlii față de exterior, îndepărtarea oricăror delimitări între spațiul educației și devenirea socială cotidiană.

În pofida dezinteresului manifestat față de educație și confruntate cu o permanentă și acută lipsă de mijloace de învățământ, cadrele didactice din România au trebuit și trebuie să dovedească o inventivitate deosebită. Zecile și sutele de ore de muncă pentru proiectarea și realizarea acestor mijloace au rămas și continuă să rămână răsplătite de mulțumirea sufletească a celor care le realizează. Eforturile lor, pe de altă parte, iar lucrările rezumate în acest volum o demonstrează, sunt răsplătite de finalitățile educaționale atinse.

Desigur, am putea continua, dar nu am face decât să repetăm lucruri cunoscute de oricare cadru didactic. Așa încât, pentru a încheia acest cuvânt înainte, încă o dată: *Învățământul românesc... Încotr-o?* Grea întrebare, dar încă un și mai dificil răspuns. Cine poate oferi un răspuns? Factorul politic? A dovedit că nu poate construi nimic și că singura sa capacitate este aceea a unor declarații pompoase. Societatea românească? Cel puțin în acest moment manifestă un dezinteres accentuat față de educație, întregul său interes fiind cantonat în zona senzaționalului, adică tocmai a ceea ce este cel mai irelevant pentru educație. Cu alte cuvinte, dacă este posibil un răspuns, acesta nu poate veni decât din interiorul însuși al sistemului educativ. De altfel, în pofida tuturor neajunsurilor, blocajelor, imixtiunilor externe etc., ați reușit și reușiți să oferiți cele mai bune răspunsuri la problemele educației. Nu sunt răspunsuri perfecte, dar ați reușit să oferiți educație chiar și în condițiile în care aproape nimeni nu mai este interesat de ceva de genul acesta.

Cuprins

Adam Dafina, Liceul de Muzică și Arte Plastice "Sigismund Toduță", Deva - <i>Metode de dezvoltare directă a abilităților de comunicare</i>	11
Adeaconiță Ana, Școala Generală nr. 8, Hunedoara - <i>Tendințe în ceea ce privește instruirea, învățarea și evaluarea elevilor</i>	13
Agoșton-Vas Rodica, Florea Marioara, Grădinița P.N. nr. 1, Orăștie - <i>Crearea unei ambianțe de alfabetizare în grădiniță și mijloacele construirii acesteia</i>	15
Alboiu Dorina Grădinița "Carmen Sylva", Petroșani - <i>Eficiența dialogului educatoare-familie în realizarea educației copilului preșcolar</i>	17
Alexa Lucia, Colegiul Tehnic "Transilvania", Deva - <i>Educația în societatea contemporană</i>	19
Anghel Rodica Maria, Ioniță Lia, Grădinița P.N. nr. 3, Deva - <i>Educația timpurie - o nouă provocare pentru învățământul preșcolar</i>	21
Arsin Rodica, Școala Generală Simeria - <i>Metode și tehnici de evaluare a rezultatelor și progreselor școlare</i>	23
Aurelia Ana, Goia Mărioara, Lazăr Elena Lucia, Grădinița "Floare de Colț", Brad - <i>Implementarea softurilor educaționale în învățământul preșcolar și primar</i>	25
Baciu Camelia, Școala Generală Simeria - <i>Metode de eficientizare a procesului instructiv-educativ</i>	27
Badistru Estera, Grădinița P.P. "Licurici", Hunedoara - <i>Învățământul românesc între tradiție și modernism</i>	29
Balogh Elena, Școala Generală Simeria - <i>Creativitatea, un factor esențial de supraviețuire</i>	31
Bașa Dan, Școala Primară Brotuna, Toma Lelica Daniela, Școala Primară Ciungani - <i>Ghid istoric, geografic și turistic</i>	32
Bălan Maria, Școala Generală "Octavian Goga", Deva - <i>Studiu cvasiexperimental privind dezvoltarea gândirii critice</i>	34
Bălțeanu Maria, Grădinița "I.D. Sârbu" Petrila, Meraru Maria Marcela, Turcu Catinca, Grădinița P.N. nr. 1 Petrila - <i>Evaluarea prin abordare interdisciplinară</i>	36
Bărboni Elena, Grădinița "Floarea soarelui", Hunedoara - <i>Destin de dascăl, în lumini și umbre</i>	38
Berceanu Camelia, Grup Școlar de Arte și Meserii "Ion Mincu", Deva - <i>Conceptul de e-learning - instrumentele profesorului modern</i>	41
Bojneag Maria, Cârstea Viorica, Grădinița P.N. "Zori de zi", Hunedoara - <i>Copilăria în culori - parteneriat educațional: grădinițe-comunitate</i>	43
Bojneag Maria, Grădinița cu P.N. Nr. 3, Hunedoara - <i>Profilul ideal al personalității profesorului</i>	45
Boldea Doina, Codrean Doina, C.N.S. "Cetate", Deva - <i>Modernizarea învățământului românesc</i>	49
Bordea Elena, Școala Generală nr. 4, Vulcan - <i>De la tradițional la modern: evaluarea</i>	51
Burdulea Erica, Grădinița "Licurici" Hunedoara - <i>Educația timpurie - principii și valori</i>	53
Burlacu Lucia, Caroli Mariana, Grădinița "Dumbrava minunată", Hunedoara - <i>Gândirea critică și învățarea eficientă în cadrul activității de lectură după imagini</i>	55
Burlacu Anita, Moldovan Melinda, Grădinița "Lumea copiilor", Lupeni - <i>Metodele moderne din grădinițe</i>	56
Burza Viorica, Grădinița P.N. Nr. 2, Deva - <i>Creativitatea în cadrul activităților de educare a limbajului în grădiniță</i>	57
Cazan Dorina, Școala Generală "O. Goga", Deva - <i>Jocul - exercițiu complementar în activitatea didactică</i>	58
Căzu Marioara Luci, Grădinița P.N., Rapolt - <i>De la lecția tradițională la lecția asistată pe calculator</i>	60
Chiroșcă Simona Camelia, Școala Generală nr. 3, Lupeni - <i>Școala de vară - modalitate de stimulare a creativității: "Vacanța împreună"</i>	62
Ciobanu Adina, Colegiul Național de Informatică "Traian Lalescu", Hunedoara - <i>Relația învățător-elev</i>	64

Cimpu Gheorghe, Școala Generală "Carmen Silva", Petroșani - <i>Utilizarea calculatorului în evaluarea cunoștințelor</i>	66
Cojocar Alina, Școala Generală cu clasele I-VIII, Călan - <i>Importanța și locul disciplinei limba română în școală</i>	67
Corui Sorina, Grădinița cu P.P. nr. 1, Hunedoara - <i>Educația interculturală și învățarea limbii engleze în învățământul preșcolar românesc</i>	69
Cosma Mirela Școala Generală "Lucian Blaga" Deva - <i>Valențele formative ale calculatorului în activitatea didactică</i>	71
Costan Rodica, Iosif Daniela, Grădinița cu P.P. Nr. 4, Deva - <i>Metode active și interactive folosite în procesul de învățământ</i>	74
Costoiu Diana, Școala Generală cu clasele I-IV Spini, Constantinescu Mariana, Grădinița cu P.P. Nr. 4 Deva - <i>Învățarea prin cooperare</i>	76
Cuc Ramona, Cazan Florica, Grădinița cu P.P. "Floare de colț", Brad - <i>Tradițional și modern în activitatea didactică</i>	78
Cursan Rodica, Oprișan Simona, Școala Generală nr. 2, Hunedoara - <i>Tipuri de parteneriate - "Școală-familie-comunitate"</i>	79
Danciu Cornelia, Grădinița cu P.P. Simeria, Hărtăgan Marioara, Grădinița cu P.N. nr. 1 Simeria - <i>Educația în lumea contemporană</i>	81
Dezso Alina, Furdean Mihaela, Grădinița "Floare de colț" Brad - <i>Aplicații ale metodelor active și interactive în activitățile desfășurate cu preșcolarii</i>	82
David E. Irina, Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi" - Grădinița cu P.N., Deva - <i>Metode active și interactive integrate în procesul didactic din grădiniță</i>	84
Diaconu Marilena, Școala Generală nr. 4 Vulcan - <i>Clasic și modern în educație. Procesul de predare ca proces de comunicare</i>	86
Dobra Mihaela, Liceul de muzică și arte plastice "Sigismund Toduța" Deva - <i>Comunicarea asertivă</i>	88
Dobre Marilena, Școala Generală nr. 6 Petrila - <i>Învățământul românesc între tradiție și modernism</i>	90
Dobrotă Florian, Școala Generală "dr. Aurel Vlad" Orăștie - <i>Însușirea noțiunilor de limbă</i>	92
Drijman Melania, Grădinița cu P.N. Nr. 5 Hunedoara - <i>Calități și cerințe psihopedagogice ale profesiei de educator</i>	94
Dumitrescu Elisabeta, Școala Generală nr. 2 Hunedoara - <i>Strategii didactice activizatoare folosite în cadrul orelor de limba română la clasele I-IV</i>	96
Edu Luminița Maria, Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva - <i>Ora de comunicare nonviolentă</i>	100
Estrella Carmen, Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi" - Grădinița Step by Step Deva - <i>Familia și comunitatea - parteneri ai acțiunilor educative</i>	101
Firczak Constanța-Alexandra, Școala Generală "Octavian Goga" Deva, Coroba Stela, Școala Generală "Avram Stanca" Petroșani, Chirilă Claudia, Școala Generală Petros-Baru - <i>"Cu spiridușul calendarului în împărăția anotimpurilor" - proiect educațional în parteneriat</i>	103
Florea Diana, Vinulescu Elena, Vinulescu Cezar-Leonard, Grădinița cu P.P. nr. 7 Deva - <i>Necesitatea parteneriatului școală-familie în educație</i>	105
Floricele Oana, Școala Generală nr. 2 Hunedoara - <i>Educația între modern și tradițional</i>	107
Ghiorghioni Eleonora, Georgescu Dorina, Grădinița "Dumbrava minunată" Hunedoara - <i>Educația morală prin intermediul poveștilor, povestirilor, repovestirilor și dramatizărilor</i>	109
Guțu Mariana, Grădinița cu P.P. nr. 1 Hunedoara - <i>Consilierea și orientarea părinților în contextul socio-educational european</i>	110
Ianc Georgeta, Mițiu Lavinia Carmen, Grădinița "Floare de colț" Brad - <i>Învățarea bazată pe gândirea critică</i>	112
Iliescu Valentina Cristina, Școala Generală "Octavian Goga" Deva - <i>Proiect de lecție</i>	113
Iosza Diana Victorina, Lăutaru Alexandru, Școala generală "I.G. Duca" Petroșani - <i>Cadrul didactic - promotor al metodelor moderne de predare</i>	115
Joldiș Maria, Pleșa Claudia, Grădinița "Floare de colț" Brad - <i>Învățarea prin cooperare</i>	117
Lac Ligia, Liceul de muzică și arte plastice "Sigismund Toduța" Deva - <i>Comunicarea socială</i>	119
Lal Daniela Emilia, Colegiul Tehnic Agricol "Al. Bogza" Geoagiu - <i>Orientarea școlară și profesională - premisa utilizării eficiente a resurselor umane</i>	121

Lascău Rodica, Școala Generală "Spiru Haret" Petroșani - <i>Adaptarea școlară între tradițional și modern</i>	123
Lazăr Camelia, Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi" Deva - <i>Managementul comunicării cu părinții</i>	125
Leach Ramona, Micu Luminița, Grădinița "Floare de colț" Brad - <i>Metode active</i>	127
Macarie Cristina, Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi" Deva, Macarie Georgeta, Școala Generală nr. 2 Lupeni - <i>Eficiența alternativelor metodologice interactive în activitatea didactică</i>	130
Mara Monica Emanuela, Pasconi Jenica, Grădinița cu P.N. nr. 1 Hațeg - <i>Rolul jocurilor logico-matematice în dezvoltarea capacităților intelectuale ale copiilor de vârstă preșcolară</i>	132
Marcu Aurica, Dănescu Rodica, Grădinița cu P.N. nr. 2 Deva - <i>Contribuția jocului didactic la îmbogățirea vocabularului și a însușirii structurii gramaticale a limbii materne</i>	134
Martin Aurelia, Școala Generală "Andrei Șaguna" Deva - <i>Metode de învățare interactivă</i>	135
Mârza Dorica, Grădinița P.N. Nr. 1 Orăștie - <i>Învățând din greșelile trecutului privim spre viitor</i>	137
Moldovan Adriana, Școala Generală nr. 3 Lupeni, Ular Maria Magdalena, Grădinița "Lumea copiilor" Lupeni - <i>Gifted Education - o șansă pentru viitor</i>	139
Moț Cornelia, Berbeceanu Gabriela, Grădinița P.P. Nr. 4 Deva - <i>Cerințe psihologice în integrarea în clasele normale a copiilor cu c.e.s.</i>	141
Negru Eleonora, Grădinița cu P.N. Nr. 2 Deva - <i>Grădinița viitorului</i>	143
Nicola Adela Mariana, Colegiul Național Sportiv "Cetate" Deva - <i>Clasic și modern în procesul de învățământ</i>	144
Pătrău Daniela Onorica, Școala Generală nr. 2 Hunedoara - <i>Evaluarea - între tradițional și modern</i>	146
Podean Marioara Valerica, Lupulescu Ioana, Grădinița cu P.N. Nr. 2 Deva - <i>Metoda proiectelor tematice în învățământul preșcolar</i>	148
Raica Marieta Olga, Colegiul Economic "Emanoil Gojdu" Hunedoara - <i>Culoarea, esența și frumusețea vieții. Tehnici de lucru aplicabile la ciclul primar</i>	150
Ranța Mariana Monica, Școala Generală cu clasele I-VIII Călan - <i>Curs opțional de istorie și geografie locală și regională - proiect de programă</i>	153
Răfăilă Gabriela Dana, Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva - <i>Condiționarea psihologică a instruirii. Succesul școlar</i>	155
Răscolean Georgeta, Grădinița "Licurici" Hunedoara - <i>Cei șapte ani de acasă și metodele de educare din grădiniță</i>	157
Rișcan Marcela, Colegiul Tehnic "A. Borza" Geoagiu - <i>Orientarea în carieră</i>	159
Resiga Manuela, Grădinița cu P.N. Spini - <i>Analiza SWOT - o nouă metodă în procesul de învățământ</i>	161
Roibu Maria Olga, Școala Generală "Ana Colda" Petrila, Roibu Daniela, Grădinița cu P.N. Petrila - <i>Modalități de implicare a părinților în cadrul parteneriatelor educaționale</i>	163
Rovența Gheorghe, Grup Școlar Industrial Minier Lupeni - <i>Cauze ale comportamentului perturbator al elevilor</i>	164
Rus Magdalena, Rusu Melania, Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara - <i>Metode active de predare-învățare a geografiei</i>	166
Rusan Elena, Școala Generală nr. 3 Lupeni - <i>Modernism și strategie didactică</i>	167
Sandu Viorela Oana, Grădinița cu P.P. Nr. 7 Deva - <i>Inteligența emoțională în educația copiilor</i>	170
Sângerean Maria, Grădinița cu P.N. Nr. 2 Deva, David Cristina, Grădinița P.P. Nr. 4 Deva, Török Micaela, Liceul de muzică și arte plastice "S. Toduța" Deva - <i>A comunica prin artă la vârsta preșcolară</i>	171
Scutariu Daniela, Bană Camelia, Școala Generală nr. 2 Lupeni - <i>Alternative metodologice interactive folosite în lecțiile de limba română la clasa a IV-a</i>	173
Șerban Eniko, Școala Generală cu clasele I-VIII nr. 6 Vulcan - <i>Educația tehnologică în școala românească</i>	175
Silveșan Nicoleta, Școala Generală "Avram Stanca" Petroșani - <i>Materialul didactic - între tradiție și modernism</i>	177
Simon Estera Maria, Bragam Rodica, Istoc Mariana, Liceul de muzică și arte plastice "S. Toduța" Deva - <i>Proiect didactic</i>	179
Stanciu Mariana, Grădinița cu P.P. Nr. 1 Vulcan - <i>Metoda proiectelor</i>	182

Ștefoni Maria, Bal Aurelia, Vancea Laura, Grădinița cu P.P. Nr. 2 Hațeg - <i>Între tradiționalism și modern în grădinița de copii</i>	184
Steopan Daniela, Școala Generală "Regina Maria" Deva - <i>Predarea - formă de comunicare didactică</i>	186
Suciu Marilena, Școala Generală nr. 2 Hunedoara - <i>Familiarizarea cu figurile stilistice la clasele I-IV</i>	188
Tălmăciu Mirela, Circo Irina, Grădinița "Floare de colț" Brad - <i>Tradiție și modernism în activitățile matematice din grădiniță</i>	190
Tașnadi Elisabeta, Școala Generală Simeria - <i>Învățământul românesc și provocările lumii contemporane</i>	192
Todor Sorin, ISJ Hunedoara - <i>Managementul calității și evaluarea instituțională</i>	194
Todor Sorin, ISJ Hunedoara - <i>Proiectarea materialelor pentru educație: noi posibilități de diversificare, flexibilizare și colaborare</i>	197
Toma Gabriel - <i>Dezvoltarea învățământului românesc între secolele XVIII-XIX</i>	199
Tomodan Maria, Grădinița P.N. "Căsuța piticilor" Simeria - <i>Educația un "bun" al tuturor</i>	200
Tuvene Elena Alina, Școala Generală nr. 2 Uricani - <i>Învățământul românesc între tradiție și modernism</i>	202
Ungureanu Coroiu Alexandra, Grădinița cu P.P. Nr. 7 Deva - <i>Valorile educației</i>	204
Vienescu Adriana, Școala Generală nr. 11 Hunedoara - <i>Necesitatea integrării elevilor cu c.e.s. în comunitate</i>	205
Vlad Rodica, Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara - <i>Proiectul transcurricular - metodă alternativă de evaluare</i>	207
Voica Paula Camelia, Școala Generală Simeria - <i>Evaluarea prin metode alternative</i>	209
Vonu Daciana, Liceul de muzică și arte plastice "S. Toduța" Deva - <i>Religia - temelia învățământului românesc</i>	211
Zaharie Iosif Liziana, Colegiul Național "I.C. Brătianu" Hațeg - <i>Sistemul de învățământ din Marea Britanie</i>	213

Metode de dezvoltare directă a abilităților de comunicare

Adam Dafina
Liceul de Muzică și Arte Plastice
"Sigismund Toduță"
Deva

Ascultarea interactivă

Raymond S. Ross și Mark G. Ross dezvoltă un model de analiză a ascultării ce cuprinde următorii pași:

1. Senzația – este o rezultată a acțiunii mai multor analizatori (ex. vizual, auditiv). La acest nivel pot să apară următoarele bariere:

- zgomotele;
- defecte de recepție (probleme la nivelul receptorului);
- oboseala;
- alte elemente din câmpul senzorial care distrag atenția;
- defecte de transmisie (probleme la nivelul emițătorului)

2. Interpretarea – presupune atribuirea unui înțeles la ceea ce s-a ascultat. Factori perturbatori ai interpretării:

- tema conversației este considerată banală, superficială sau prea complexă;
- criticarea persoanei care transmite mesajul (în comunicare este important conținutul mesajului, nu forma acestuia sau

persoana care-l transmite);

- prezența stereotipurilor negative și a prejudecăților;
- o prematură reflecție asupra celor auzite (înainte ca transmitătorul să termine ceea ce are de spus) – concluzii pripite;
- căutarea altor elemente care captează atenția ascultătorului;
- ascultătorii se gândesc la altceva, mimând atenția;

3. Înțelegerea (comprehensiunea) – presupune, pe lângă interpretare, și evaluarea critică a ceea ce s-a ascultat. Factori care influențează înțelegerea:

- inteligența;
- mărimea vocabularului ascultătorului;
- abilitatea de a structura un discurs;
- interes real pentru subiectul ascultat;
- oboseala fizică sau psihică;
- eficiența vorbitorului; prestigiul vorbitorului etc.

4. Răspunsul – este analizat prin raportarea la întrebarea: de ce persoana în cauză a efectuat activitatea de ascultare? S-a demonstrat că eficacitatea ascultării crește atunci când obiectivele sunt identificate și specificate. Sunt delimitate următoarele tipuri de ascultare:

- ascultăm ca să înțelegem – ne focalizăm pe conceptele centrale, căutăm cuvinte-cheie;
- ascultăm ca să reținem – presupune, în prealabil, înțelegerea informațiilor ascultate.
- ascultăm ca să analizăm și evaluăm conținutul;
- ascultăm ca să dezvoltăm relații – ascultarea empatică;
- ascultăm ca să ne facem o imagine despre emițător;
- ascultăm pentru divertisment.

Modalități ineficiente de ascultare:

- pseudoascultarea – ascultarea este doar aparentă, persoana mimează atenția;
- persoanele pretind să fie ascultate, dar nu ascultă niciodată la rândul lor;
- urmărirea doar a porțiunilor de discurs care îl interesează pe ascultător, respingând orice altceva spune interlocutorul;
- ascultarea atributivă – se ascultă doar pentru ca vorbitorul să facă o greșeală și pentru a putea ataca discursul acestuia;
- evitarea ascultării când receptorul nu dorește să abordeze problema respectivă sau nu dorește să depună efort pentru

a înțelege ceea ce s-a spus;

- ascultătorul defensiv – comentariile sunt luate drept atacuri personale;

Ameliorarea ascultării și metoda socratică

Exerciții de ameliorare a ascultării în activitatea didactică:

1) reflectarea la mesajul vorbitorului și asigurarea că toate cuvintele au același înțeles și pentru receptor, și pentru emițător – se poate cere unor elevi să asculte același mesaj transmis de către profesor și apoi să-l prezinte pe rând în fața clasei, ceilalți elevi observând diferențele de înțelegere;

2) ghicirea scopului vorbitorului – colectivul se împarte în mai multe grupuri; fiecare grup compune un mesaj pe care-l prezintă apoi celorlalți colegi, cei din urmă trebuind să determine scopul transmiterii mesajului;

3) sporirea calității ascultării prin analiza erorilor de ascultare.

Metoda socratică reprezintă un grup de metode centrate pe relația profesor – elev (ex. conversația euristică) și implică

Metode de dezvoltare directă a abilităților de comunicare

folosirea unei secvențe de întrebări și a interacțiunii pentru a proiecta strângerea de informații de la elevi. În accepțiunea de bază, metoda socratică este eficientă în sistemele de lucru în grupuri mici sau tutoriale.

Tipuri de întrebări ce măresc eficiența activității educaționale:

- întrebările focalizate – utilizate pentru a direcționa atenția cursanților;
- întrebările motivante – ajută elevii în corectarea răspunsurilor inițial necorespunzătoare;
- întrebările de sondaj – corectează, îmbunătățesc sau extind răspunsul inițial al elevului;

Metode de cultivare a creativității și rezolvare de probleme

Metoda asaltului de idei – brainstorming-ul. **Brainstorming** = „rezolvarea problemelor ori luarea deciziilor în urma solicitării adresate tuturor membrilor din grup de a se gândi la cât mai multe idei posibil (Oxford Wordpower Dictionary, 1998).

Brainstorming-ul este o metodă ce stimulează creativitatea participanților, duce la descoperirea unor soluții inovatoare pentru problemele puse în discuție, constituind astfel un cadru propice pentru instruirea școlară. Brainstorming-ul propune amânarea evaluării ideilor emise, în prima etapă nici o afirmație nefiind supusă unui demers critic.

În funcție de modul de expunere a ideilor, se pot delimita patru tipuri de brainstorming:

- *metoda expunerii libere* – membrii grupului își expun ideile în mod spontan, iar secretarul grupului notează toate aceste idei, păstrând atât forma, cât și ordinea în care au fost expuse; avantajul acestei variante este că sporește gradul de libertate al elevului în raport cu grupul, iar dezavantajul este incoerența fluxului producerii de idei, în cazul în care mai mulți participanți vor să se exprime simultan.

- *metoda exprimării pe rând* – membrii grupului emit ideile într-o ordine circulară a luărilor de poziție, fiecare fiind întrebat despre tema aleasă pentru discuție; fiecare are libertatea de a nu răspunde, așteptând următoarea circularitate pentru a face acest lucru. Brainstorming-ul se încheie când toți participanții optează să nu mai răspundă. Avantajul acestei variante este o participare echitabilă a membrilor la dezbateri, iar dezavantajul este că fiecare trebuie să aștepte până îi vine rândul să răspundă.

- *metoda bilețelor* – presupune dezvoltarea ideilor pe caiete sau foi de hârtie, nu oral.

Liderul grupului va strânge și organiza răspunsurile, prezentându-le apoi grupului. Avantajul acestei metode este că elimină inhibiția vizavi de exprimarea liberă, dar dezavantajul este pierderea fenomenului de contagiune a ideilor în grup.

- *metoda mixtă* – se bazează pe cele trei metode anterioare, însumându-le avantajele. Ex.: Se poate cere participanților să se exprime pe rând, secretarul de discuții va nota ideile pe tablă, iar ceilalți participanți care doresc să completeze cele spuse de vorbitor au dreptul să completeze pe tablă propriile idei.

C. Zlate și M. Zlate identifică trei etape care trebuie urmate în vederea realizării unui brainstorming eficient:

1) Etapa pregătitoare:

- faza de investigare a membrilor grupului și de selecție a acestora în vederea alcătuirii grupului creativ;
- faza de antrenament creativ;
- faza de pregătire a ședințelor de lucru.

2) Etapa productivă a grupului de creație – constă în căutarea și soluționarea creativă a problemelor, în antrenarea în activitate a tuturor participanților.

- faza stabilirii tematicii sau a problemelor ce urmează a fi dezbătute;
- faza de soluționare a subproblemelor formulate;
- faza de culegere a ideilor suplimentare.

3) Etapa trierii, selecției ideilor emise – presupune reluarea gândirii în forma sa critică:

- faza stabilirii listei cu ideile emise de către membrii grupului creativ;
- faza evaluării critice a ideilor emise.

Metode bazate pe dezbateri de grup

Controveră creativă și tehnica dezbaterilor

Controveră creativă - presupune divizarea grupului de lucru în microgrupuri care să conțină patru persoane. În fiecare microgrup, doi dintre participanți trebuie să susțină cu fermitate o poziție într-un caz controversat, în timp ce ceilalți doi vor susține cu aceeași fermitate poziția contrară.

Această metodă vizează dezvoltarea integrității unui fenomen prin articularea elementelor componente ale sale, aflate de multe ori într-o aparentă opoziție. Într-o etapă următoare, rolurile se inversează, cei care au susținut o anumită poziție trebuind să o combată și reciproc. Într-o etapă finală se vor analiza împreună argumentele, avantajele fiecărei poziții.

Tehnica dezbaterilor – pune accent tot pe competiție, situând față în față două echipe de câte trei participanți care prezintă părți opuse ale aceleiași idei.

Moore propune următoarele etape ale unei dezbateri:

- moderatorul introduce topicul (subiectul) participanților;
- fiecare participant face o scurtă, formală prezentare, încadrându-se în segmentul de timp stabilit;
- fiecare echipă dispune de o perioadă de timp pentru a pune întrebări și a încerca să contrazică afirmațiile emise de către cealaltă;
- fiecare echipă are la dispoziție o perioadă de timp pentru informarea în legătură cu subiectul discutat.

Tendințe în ceea ce privește instruirea, învățarea și evaluarea elevilor

Adeaconiță Ana
Școala Generală nr. 8
Hunedoara

COMUNICAREA EDUCAȚIONALĂ ȘI SPECIFICUL EI

Câți învățători nu și-or fi pus întrebări de tipul “Cum m-am prezentat astăzi în fața elevilor? Au înțeles ei lucrurile așa cum mi-am propus să le transmit eu?”

Dar și câți elevi nu s-au întreat la rândul lor “Cine ești dumneata domnule învățător? Cum răspunzi așteptărilor mele?”

Clasa nu este atât un loc unde, după un ritual academic, se tratează un subiect din programă. Ea este înainte de toate un mediu de comunicare, mediu în care se produce o acțiune de educare implicând comportamentul global al unor personalități în curs de formare: “Este vorba despre o întâlnire între generații, mediată de trebuințe, de influențe, de socializare, distinctă de alte câmpuri de interacțiune umană, având legi, reguli și dinamică proprii”.

A educa un copil înseamnă a-l învăța să construiască o cunoaștere care nu va fi mâine nici cea a educatorului, nici cunoașterea copilului, ci o alta, “produs al competenței și libertății sale”.

“Atitudinile și capacitățile spirituale au devenit mai importante decât cantitatea de cunoștințe. Procesul de predare-învățare nu mai poate fi redus la o simplă asimilare de cunoștințe, ci trebuie să devină o dezvoltare totală, psiho-socio-culturală, a personalității”.

O comunicare este autentică dacă fiecare personalitate implicată se angajează în întregime, se manifestă exprimându-și cu sinceritate emoțiile, ideile, experiențele, acceptând întru totul sentimentele ideile și experiențele celorlalți, pentru că dorește să le înțeleagă, la nevoie să-și modifice atitudinile și intențiile, cooperând cu celălalt într-o căutare comună. Numai o asemenea angajare totală este capabilă să modifice personalitatea, făcând-o să se depășească, să realizeze schimbări profunde în gândire și atitudini.

Comunicarea educațională presupune din partea unuia dintre actorii ei, profesorul, o cunoaștere a psihologiei umane în multiplele ei diferențieri. Este și comunicare interpersonală și de grup.

COMUNICATIVITATEA- O APTITUDINE DIDACTICĂ

Când abordăm problematica aptitudinilor didactice este bine să avem în vedere două direcții de manifestare: una care ține de *măiestria didactică* (modalitate aptitudinală de predare și evaluare) și cealaltă care se raportează la *măiestria educațională* (capacitate de a stabili relații de comunicare competente, eficiente, cu elevii).

Predarea este o artă și nu o știință. Predarea include emoții care nu pot fi sistematic provocate și folosite ca și valori umane care se află dincolo de domeniul științei. Predarea nu e o reacție chimică, ea este asemănătoare creării unei picturi sau elaborării unei piese muzicale sau, la nivel mai de jos, ca aranjarea unei grădini ori alcătuirea unei scrisori către un prieten.

Mulți învățători trăiesc cu convingerea că ceea ce li se cere este să cunoască și să fie cât mai stăpâni pe materie. Fără îndoială, această cerință poate fi un prim punct. Însă, a ști și a face pe altul să știe, nu este totuna. Profesorul nu trebuie să fie un simplu manipulator de *teorii, formule, numiri și nume seci* ci un formator de caractere. Pentru a ridica tehnica didactică la rangul de artă, învățătorul trebuie să-și însușească “măiestria” de a trezi interesul, de a pregăti terenul pe care se vor cultiva puterile native, se va deștepta și organiza spiritul în acord cu valorile culturale”.

Calitățile unui învățător, personalitatea acestuia, pot avea o influență mult mai mare asupra elevilor săi decât mesajul didactic ca atare. Aptitudinile pedagogice sunt un complex, al cărui element esențial îl constituie *comunicativitatea*, aptitudine de natură să transmită cunoștințe, să structureze operații intelectuale și să genereze motive.” Este vorba despre o comunicativitate care caracterizează integral personalitatea profesorului, fiind astfel focalizată și instrumentată încât să poată opera constructiv”. Există dascăli care au o predispoziție comunicativă și de influențare cu toate componentele ei: vorbire expresivă, gesticulare adecvată, capacitate de a demonstra instructiv și logic, adecvarea la tempoul mediu al elevilor, expuneri semnificative și inteligibile, dialog colocvial antrenant, totul fiind centrat de activitatea mentală a copilului. Tot în aptitudinea comunicativității sunt incluse capacitatea empatică de transpunere în situația psihologică a elevului, abilitățile organizaționale, de control psihodidactic, docimologic, simțul dramatic.

Învățătorul joacă un rol în fața clasei, prin aceasta apropiindu-se de activitatea actorului pe scenă, rol pe care îl compune mental până la un anumit punct.

RELAȚIA DE COMUNICARE ÎNVĂȚĂTOR-ELEV

În mediul școlar circulă o glumă privitoare la raporturile profesor-elev: “Dacă pe ecranul unui televizor ar apărea

*Tendințe în
ceea ce
privește
instruirea,
învățarea și
evaluarea
elevilor*

modul în care elevii se răzbună în plan imaginativ pe profesori, am avea parte de cele mai veritabile filme de groază” Desigur este vorba de fațeta neplăcută a relației care se poate stabili între cei doi “actori” ai câmpului educațional. Există însă, și partea plăcută, de dorit, la care aspiră să sângă fiecare cadru didactic: o relație afectivă cu clasa de elevi, profundă și durabilă.

Iubindu-și elevii, dascălul va fi la rândul lui iubit de aceștia chiar dacă nu se bucură de la început de prestigiu în fața lor. Căutând să și-i apropie, în final răspunsul va fi pe măsura eforturilor sale.

Referitor la influența reciprocă, există într-adevăr influențe de la dascăl la elev și invers. Dar, în fond, cele mai importante, mai numeroase și decisive sunt cele exercitate de dascăl asupra elevului. Interdependențele sunt preponderent univoce de la cel care formează spre cel format.

În activitatea didactică, dialogul e mai mult decât o simplă comunicare, un schimb de mesaje intelectuale. Este nevoie de o regie a dialogului care mănuită gradat dă naștere unei tensiuni dramatice, în care, și prin care, intră în joc toate calitățile și slăbiciunile partenerilor. În felul acesta, dialogul capătă o funcție de catalizator de structuri și caractere. Prin urmare, în activitatea educațională, comunicarea nu înseamnă un simplu schimb de mesaje cognitive, ci și tensiune emoțională, relații afectiv-sociale.

Relația care îmbogățește și înfrumusețează comportamentul, sinceră, bazată pe încredere, este o comunicare profundă și puternică, dar și cu o desfășurare imprevizibilă. O asemenea relație, în cazul activității didactice, se realizează prin intermediul învățământului activ, participativ, situație în care învățătorul este alături de elevi, îi ajută și îi sprijină. Pe cât posibil se evită punerea celui care învață în situație inferioară, eventual umilitoare, numai pentru faptul că nu știe. Chiar dacă greșește, elevul trebuie să-l simtă pe învățător alături. Cu cât se primesc mai multe aprecieri negative, cu atât elevul este mai doborât de greutatea lor, se revoltă. Simțindu-se ajutat, elevul va reuși, se va bucura, își întărește încrederea în sine sau, după caz, și-o redobândește, va porni cu entuziasm spre un obiectiv nou. Acest plus de încredere în sine și de entuziasm ameliorează contextul și favorizează din plin reușita următoare.

Unii învățători se așteaptă ca elevii lor ”să devină înțelepți”, să se comporte adecvat, de la sine, fără să li se ofere posibilitatea de a practica și învăța astfel de comportamente.

Crearea unei ambianțe de alfabetizare în grădiniță și mijloacele construirii acesteia

**Agoșton-Vas Rodica
Florea Marioara
Grădinița P.N. nr. 1
Orăștie**

La fel cum limbajul oral se dezvoltă doar în interiorul unor relații active de comunicare cu cei din jur, tot astfel interesul și deprinderile pentru citit -scris se dezvoltă în interiorul unei ambianțe în care simbolurile de tot felul și cuvintele scrise sunt parte importantă a activităților de zi cu zi. Pentru ca preșcolarii să fie tentați să asimileze în mod "natural" limbajul scris, ei trebuie să fie puși în prezența lui.

OBIECTIVELE CREĂRII UNEI AMBIANȚE DE ALFABETIZARE ÎN GRĂDINIȚĂ

- Crearea unui mediu cultural ce conține o multitudine de informații, în diferitele lor forme de prezentare;
- Înțelegerea utilității limbajului scris în diferite forme mesaje scrise existente în mediu, cărți, reviste;
- Crearea și dezvoltarea la copil a bucuriei cărților și deprinderea de a le manevra;
- Dezvoltarea la copil a interesului pentru scris și ajutarea lui în formarea deprinderii adecvate;
- Cultivarea la copil a strategiilor intelectuale generale, transferabile spre citit-scris: căutarea semnificației, predicția, construirea de raționamente, capacitatea de a se autocorecta;
- Dezvoltarea la copil a încrederii în forțele proprii, a îndrăzelii de a experimenta, a vorbi, a citi și a scrie.

MIJLOACE SPECIFICE DE ACȚIUNE

- Organizarea ambianței de învățare și joc astfel încât oferta de cultură să apară evidentă copilului.

La orice vârstă intră în grădiniță (3-4-5 ani) copilul va găsi aici simboluri de tot felul: cuvinte scrise, semne, imagini. Toate acestea trebuie să aibă un anumit scop și sens pentru ca să fie percepute în mod conștient de copil. Citit-scrisul trebuie încorporat în sarcini relevante pentru viața zilnică a copilului și, pe cât este posibil, ca parte a activității de joc.

Așadar, întreaga ambianță a clasei trebuie să aibă anumite caracteristici, care îl vor ajuta pe copil să înțeleagă că scrisul are un scop, că prin el se transmite un mesaj.

- Utilizarea limbajului scris pentru a arăta copiilor numele lucrurilor și la ce folosesc ele (etichetarea).

Se scrie împreună cu copiii denumirea sectoarelor, se fac etichete pentru dulapioare, sertare, cuier, caiete etc.

- Alcătuirea portretului clasei (ex.: am confecționat un panou în formă de ciupercuță pe care am lipit fotografiile copiilor cu numele scris sub fiecare. În acest fel, asociat cu imaginea lui, copilul și-a putut forma o reprezentare globală a numelui său scris. Acest panou este expus pe perete, în hol.

În sala de grupă am confecționat un suport pe care copiii și-au pus autoportretele, cu numele scris sub desen, aceste autoportrete fiind mereu la îndemâna lor. De aici pot să le ia și să le așeze pe lista cu « copii de serviciu », pe lista cu programarea la calculator sau pe panoul cu « bibliotecar de servicii ».

- Folosirea comunicării scrise în transmiterea unor reguli de ordine interioară.

În sala de grupă trebuie să existe un afiș cu «Reguli de comportare la grădiniță», întocmit împreună cu copiii, citit și studiat și, bineînțeles, asumat de fiecare.

- Amenajarea unui colț/sector al scrierii, dotat cu o multitudine de materiale și unelte de scris.

Dulapioarele și rafturile cu rechizite au etichete /imagini ale obiectelor pe care le conțin, astfel copiii pot cu ușurință să-și găsească uneltele și materialele utile pentru scriere, pictură, modelaj etc. Plasându-se aceste materiale la îndemâna copiilor ei vor fi motivați în utilizarea lor spontană. Este important, de asemenea, ca acest spațiu să fie prevăzut cu un panou pe care copiii să-și expună lucrările ori pe care să așeze notițe și mesaje.

- Sublinierea rolului textelor scrise în jocurile de rol.

La cabinetul medical doctorul scrie rețeta, farmacistul o citește și vinde medicamentele; copiii merg la magazin cu o listă de cumpărături ș.a.m.d.

- Amenajarea unei cutii poștale, unde copiii pot să pună scrisori, felicitări, mesaje (la început doar desenate și semnate, mai târziu conținând și cuvinte). "Scrierile" lor pot fi către ființe dragi (mama, Moș Crăciun, leoparș etc.) pot fi bilețele cu întrebări referitoare la un proiect de cercetare (scrise de educatoare sau de ei).
- Crearea unor galerii cu lucrările copiilor (ex. autoportretele sau portretele celor dragi, cu numele sub fiecare lucrare, scrise și citite de către copii). Orice expoziție cu lucrări ale copiilor trebuie să poarte un nume: „Mama văzută de copii", "Noi, generația mileniului III". Și serbările, de asemenea, pot avea un titlu: (ex. "Școala ne așteaptă!").
- Expunerea la îndemâna copiilor a materialelor de referință, cum sunt: catalogul ilustrat, orarul, calendarul naturii, alfabetarul, dicționarul, albumul grupei.

Astfel, simbolurile de tot felul, cuvintele scrise, imaginile, cărțile oferă copilului ocazia de a privi, de a citi, de a face analogii între scris și imagine.

- Procurarea de cât mai multe cărți cu tematici diverse.

**Crearea unei
ambianțe de
alfabetizare
în grădiniță
și mijloacele
construirii
acesteia**

Nu numai în bibliotecă sunt cărți. Cărțile pot fi întâlnite peste tot în ambianța clasei, nu doar la sectorul "Biblioteca" (enciclopedii, cărți despre animale, plante la sectorul "Știință", albume la sectorul "Artă"). Cărțile pot fi din biblioteca grupei, a școlii sau aduse de copii. Educatoarea le schimbă, din când în când, în funcție de noile teme, de evenimente de sezon, de sărbători, de interesul copiilor. Faptul că le scoatem și le expunem în câmpul perceptiv al copiilor este important pentru conștientizarea existenței acestor cărți și a utilității lor, altfel ele ar rămâne, de multe ori ascunse în bibliotecă și neutilizate.

- Amenajarea bibliotecii din clasă

Foarte important este spațiul "Bibliotecii", bine delimitat de cealaltă zonă a clasei, zona de mișcare, cu jocuri de rol, de construcții. Din bibliotecă nu lipsesc cărțile de povești ilustrate, cărți despre animale, păsări, insecte, anotimpuri, cărți cu cifre, cărți de tip ABC, ziare, reviste, cărți uriașe, cărți religioase, dicționare, enciclopedii, cărți confecționate de copii etc.

Cărțile sunt grupate după asemenea criterii/tematici și locul lor în bibliotecă este etichetat. Un copil este numit «bibliotecar de servici» pentru o zi și el va fi acela care va da cărțile cu împrumut copiilor și apoi le va pune la loc. "Bibliotecarul de servici" are registru de evidență, unde copiii pot semna, pot împrumuta semne de carte.

- Amenajarea unui colț al bibliotecii pentru "Povestea zilei" sau "Cartea zilei". Aici copiii pot discuta despre personajele și acțiunea dintr-o poveste, pot să organizeze un teatru de masă cu siluete sau aleg cea mai îndrăgită carte.
- Amenajarea "Centrului tematic", cu harta tematică a proiectului de cercetare care se desfășoară în acea săptămână, cu materialele aduse de copii, cu cărțile din care pot culege informații.
- Crearea unui colț cu aparatură electronică unde să existe, în măsura posibilităților, computer, CD-player, casetofon, aparat de fotografiat, televizor, DVD player etc. Aici copiii pot să asculte CD-uri, discuri, să vizioneze diferite programe sau softuri educaționale pentru copii, să se inițieze în utilizarea calculatorului.
- Activități care se pot desfășura în bibliotecă:
 - a. Citirea cărților pentru copii:
 - educatoarea citește și arată simultan și ilustrațiile;
 - educatoarea are mai multe cărți de același fel, ea citește dintr-o carte, iar copiii urmăresc textul în cărțile lor, dând pagina o dată cu educatoarea (cititul paralel);
 - discuții despre cărți: există cărți diferite, de povești (cu povestiri și aventuri imaginare), de informare (în care se scriu lucruri adevărate, care există sau au existat). De asemenea, există ziare, reviste în care se scrie ceea ce se întâmplă în lume.
 - b. Schimbul de cărți. Din când în când, educatoarea anunță pentru a doua zi, un schimb de cărți. Fiecare copil aduce de acasă o carte preferată (la fel și educatoarea) protejată de învelitoare și cu numele scris pe etichetă. Copiii își schimbă cărțile între ei pentru o perioadă scurtă (1-2 zile) și la înapoiere li se creează prilejuri de a discuta despre ele. Cărțile trebuiesc înapoiate în bună stare, astfel copilul învață, pe lângă respectul față de cartea în sine și respectul față de proprietatea altuia.
 - c. Identificarea cărților favorite. La anumite intervale de timp organizăm expoziții cu cărți și fiecare copil explică de ce preferă o carte.
 - d. Memorizarea unor poezii
 - e. Încurajarea copiilor să dicteze mesaje, scrisori, povestioare, organizarea de activități gen "Copiii spun, educatoarea scrie".
 - f. Confecționarea unor cărți de către copii.

Lucrurile devin interesante când copiii doresc să "scrie" și ei cărți. Fără îndoială că nu vor putea cu adevărat să o facă și nici nu li se va cere aceasta. Se adoptă în principal, procedeul "Copiii dictează, educatoarea scrie". După mai mult antrenament apar și poveștile originale. După ce educatoarea scrie textul, copiii desenează și colorează scene din poveste. Copiii care cunosc toate literele alfabetului sunt încurajați să scrie cuvinte simple. Ei pot crea scurte povestioare după desene. După ce activitatea se termină (poate dura câteva zile), foile se adună și se pun coperte. Paginile sunt numerotate de către copii. Tot ei stabilesc și un preț.

O notă deosebită poate fi introdusă prin varierea formei cărților (cărți în formă de brad, căsuță, copac. Activitatea de confecționare a cărților este accesibilă și eficientă începând cu grupa mijlocie.

- Organizarea ședințelor de lectură cât mai des, atât individual, cât și în grup; copiii vor fi încurajați să fie atenți, să înțeleagă ce li se citește, să prevadă episoadele următoare, adultul scriindu-le și citindu-le apoi.

În mod evident, aceste activități trebuie selectate în funcție de vârsta copiilor, de obiectivele programei școlare și, nu în ultimul rând, în funcție de contactul pe care fiecare copil l-a avut cu limbajul scris, înainte de a veni la grădiniță. Rămâne ca educatoarea să-i furnizeze, pe parcursul procesului educațional în grădiniță, stimulii necesari pentru formarea și consolidarea comportamentelor necesare citit-scriului.

Eficiența dialogului educatoare-familie în realizarea educației copilului preșcolar

**Alboiu Dorina
Grădinița "Carmen Sylva"
Petroșani**

Motto: „Să nu educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm cum să se adapteze.” (Maria Montessori)

„Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață. Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire! Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume!” (Mamie Gene Cole, *Child's Appeal*)

Programele de educație timpurie din toată lumea definesc parteneriatul cu părinții ca agenți educaționali drept un principiu fundamental al organizării și funcționării instituției preșcolare.

Obiectivul principal al colaborării grădiniței cu familia constă în conturarea unității de acțiune a celor doi factori educaționali, finalitate a cărei îndeplinire este condiționată de unitatea de concepții și exigențe, de un mod convergent de acțiune, de o bună cunoaștere reciprocă și de o atitudine reciprocă deschisă.

Acest obiectiv se poate realiza doar prin conceperea relației grădiniță – familie în dublu sens. Este vorba, pe de o parte, de preocuparea educatoarei de a cunoaște mediul familial al copilului și natura influențelor educaționale exercitate de părinți și de a ține cont de experiența de viață și învățare acumulată de copil în familie, iar pe de altă parte, de demersurile de implicare a părinților în activitatea educațională a grădiniței, atât ca parteneri în procesele de instruire și formare, cât și ca participanți în programele de educație a părinților.

Educatoarea trebuie să cunoască condițiile vieții în familia copilului:

- condițiile de igienă asigurate, regimul alimentar, programul de somn, programul de distracție și plimbare în aer liber;
- gradul de implicare a copilului în activitățile gospodărești;
- implicarea părinților în activități cu valențe formative precum: lectura poveștilor, frecventarea cu copii a teatrului de păpuși, a grădinii zoologice etc.;
- maniera de implicare a părinților în jocul copiilor, atitudinea acestora față de joc;
- natura relațiilor cu frații, natura dominantă a relațiilor între părinți, atmosfera emoțională a familiei, modul de comunicare între membrii familiei;
- concepția părinților despre grădiniță și sarcinile acesteia.

Observațiile asupra acestor aspecte sunt posibile prin vizitarea familiei de către educatoare și vizitarea grădiniței de către părinți.

Asistența părinților la unele activități ale grădiniței (activități comune, excursii, serbări, expoziții cu lucrări ale copiilor) și chiar implicarea acestora în organizarea, desfășurarea și evaluarea lor, le va permite o mai bună cunoaștere a particularităților propriilor copii, a deficiențelor pe care aceștia le întâmpină în activitățile comune, a comportamentelor dezvoltate de copil în relația cu vârstnicii și cu alți adulți.

Problemele curente ale copiilor, precum și realizările acestora, trebuie aduse la cunoștință părinților prin metode operative de comunicare: corespondență, telefoane, comunicarea la începutul sau sfârșitul programului zilnic.

O altă modalitate de cooperare a educatoarei cu familia o constituie informarea teoretică a părinților în problemele de psihopedagogie preșcolară printr-un program de consultații individuale sau colective pe teme diverse: „Importanța jocului de dezvoltarea copilului”, „Copil singur – copil problemă?”, „Rolul calculatorului în educarea copilului preșcolar” etc.

În realizarea unor planuri individuale de educație a propriilor copii, pot colabora și alți specialiști: psiholog, logoped etc.

Un alt prilej de informare teoretică a părinților îl reprezintă ședințele cu părinții și lectoratele. Programul acestora trebuie organizat riguros și anunțat din timp. Întâlnirile de acest gen trebuie să se succedă cu o periodicitate care să permită crearea unei relații mai apropiate cu familia și consolidarea legăturii acesteia cu grădinița.

Ca modalități de implicare a părinților în activitatea grădiniței mai putem aminti și activitățile de asigurare a întreținerii și reparării mobilierului (repararea dulăpioarelor pentru haine), confecționarea unui nou mobilier în sala de

*Eficiența
dialogului
educatoare-
familie
în realizarea
educației
copilului
preșcolar*

grupă , procurarea și confecționarea de material didactic, asigurarea împreună cu copiii, părinții și personalul grădiniței a unor acțiuni în comunitate: vizite la case de bătrâni, case de copii (secția distrofică din incinta unității) etc.

Fără sprijinul activ al părinților, educatoarea nu poate realiza obiectivele educaționale stabilite.

Lipsa colaborării dintre grădiniță și familie poate avea consecințe grave, și anume:

- scăderea prestigiului instituției de învățământ;
- risipa de energie bilaterală, educator – educat.

Grădiniței îi revine rolul de coordonator în cadrul relațiilor ei cu familia – acest rol derivând din faptul că este prima instituție specializată, cu cadre didactice pregătite pentru realizarea sarcinilor educației preșcolare.

Bibliografie:

Adina Glava, Cătălin Glava, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Ed. Dacia, Baia Mare, 2002

Revista Învățământul preșcolar – Educația în anul 2003, nr. 3/4 - 2003, București, 2003

Revista Învățământului preșcolar, nr. 3 /4 - 2005, București, 2005

Educația în societatea contemporană

Alexa Lucia
Colegiul Tehnic "Transilvania"
Deva

"Educația este marele egalizator al condiției umane, (...) este roțița care balansează această mașinărie numită societate" (Horace Mann)

Deși imaginea omului educat ca om puternic persistă în istorie, ideea despre ce este de fapt un om educat îmbrățișează noi sensuri de la o epocă la alta. Mergând pe firul istoriei observăm că educația ca și concept este de fapt nu un factor, ci un produs al unei societăți, iar scopul educației este dictat de regulile societății

Prin ce diferă educația în societatea contemporană de cea din Grecia Antică sau Evul Mediu? Prin valorile și ideologiile existente la timpul lor în societatea respectivă. Imaginea omului educat din Grecia Antică ca om împlinit care deține răspunsurile la întrebările vieții s-a transformat în societatea contemporană în cea a omului productiv care acceptă viața ca atare și care își datorează educația necesității de a face față la o societate bazată pe producție.

Analizând rădăcinile educației în zilele noastre, ajungem la sfatul pe care fiecare părinte îl dă copilului lui : "Învăță, dacă vrei să ajungi ceva când vei fi mare !". Și acel "ceva" nu este decât transformarea într-un factor care contribuie la procesul economic prin care trăiește societatea noastră. De la cea mai fragedă vârstă, omul este învățat să găsească o motivație în educație, care deși deghizată, poate imperceptibil, în motivația de a se realiza ca om, are ca finalitate realizarea într-un element productiv pentru societate. Ceea ce nu are prin necesitate o conotație negativă, căci este îndoielnic că fără oameni educați am putea vorbi despre o lume modernă. Pe de altă parte însă, această finalitate a făcut ca omul din zilele noastre să găsească în educație nu un mijloc de a cunoaște lumea, chiar de a se descoperi pe sine însuși, ci o necesitate pentru a putea exista într-o societate în care cuvântul cheie este "specializarea". Omul ajunge să fie element productiv în momentul în care devine specializat într-un anumit domeniu, iar toată educația lui este îndreptată spre acest scop. Nu fără a plăti un preț însă – acela de a se închide pe o cale îngustă, în care tot ceea ce nu aparține de specializare, este ignorat treptat-treptat. Determinantă în acest sens este viteza progresului social care prin cantitatea transformărilor produse în perioade atât de scurte, face ca singura șansă a individului de a întâmpina aceste transformări este aceea de a lăsa în urmă tot ceea ce nu este direct legat de ele. Deși involuntar, însăși limitarea fizică și mentală a omului face obligatorie această ignorare, pentru a permite asimilarea unei cantități de informații și cunoștințe ce pare să crească exponențial de la o zi la alta. Putem spune astfel, că succesul omului în a se integra în societatea contemporană a ajuns să fie măsurat și determinat de abilitatea de a-și adapta procesul educațional la pasul dezvoltării sociale.

Rolul hotărâtor al societății poate fi observat prin întoarcerea înapoi spre educație ca un mijloc de rezolvare a problemelor sociale contemporane. Un exemplu relevant este apariția educației ecologice, ca răspuns la dezvoltarea industrială care a adus cu sine degradarea și dezechilibrul mediului înconjurător. Dezordinea socială a creat necesitatea educației civice, iar progresele științifice și tehnice, trecerea de la societatea industrializată la cea postindustrială, informatizată, au impus educația tehnologică. Aceste forme sunt strâns legate între ele, atât prin corelare, cât și prin cauzalitate, iar necesitatea lor este dată de consecințele progresului economic și social. Introducerea acestor aspecte în procesul educațional nu fac decât să reitereze ideea că instruirea omului este dictată de normele și necesitățile societății în care trăiește. Eficacitatea educației ca soluție este însă determinată de rapiditatea cu care se adaptează la problemele cauzate de progresele sociale. În acest sens, poate cel mai important factor ce distinge în mod semnificativ educația modernă de cea a generațiilor anterioare, este elementul tehnologic. Una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntau generațiile anterioare în procesul de învățare era accesul limitat la informație, sau chiar lipsa acestuia ; în societatea modernă, tehnologia este cea care nu numai a îndepărtat această barieră, ci a și înlesnit crearea unui cadru educațional global.

Dacă ar fi să descriem într-un singur cuvânt ceea ce caracterizează educația în societatea contemporană, atunci acel cuvânt ar fi în mod cert «tehnologia». Infiltrarea tehnologiei în sistemul educațional este cu atât mai importantă cu cât nu numai că face posibile metode de instruire care completează sau chiar substituiesc metodele tradiționale, ci reduce chiar obligativitatea existenței fizice a unei școli sau a unui educator ca elemente principale în procesul de învățare (în țările puternic dezvoltate, precum USA, Canada, Franța, este posibilă urmarea cursurilor și absolvirea unui liceu sau universități exclusiv prin intermediul computerului).

Cum orice progres nu se face și fără contra-efecte, dependența din ce în ce mai mare de tehnologie a omului modern în ceea ce privește educația sa, are și consecințe negative. Elemente ce odată erau obligatorii ca făcând parte din procesul de învățare, acum își pierd tot mai mult din importanță pentru simplul fapt că tehnologia a preluat acea motivație a omului de a-și însuși anumite cunoștințe. Informatizarea a deschis la un nivel atât de mare sfera

**Educația în
societatea
contem-
porană**

posibilităților de educare, cum și ce învățăm, încât acest obstacol depășit prin tehnologie a adus cu sine apariția altuia : cantitatea covârșitoare de informații la care suntem expuși și care face cu atât mai dificilă învățarea, cu cât sensul și componentele pe care societatea le atribuie educației contemporane devin din ce în ce mai complexe.

În concluzie, scopul și sensul dat educației, acela de integrare socială, a rămas același pe parcursul anilor, indiferent de perioada de referință. Societatea contemporană însă, prin complexitatea ei, a transformat educația într-un factor vital nu doar în existența individului, ci a societății însăși. Individul în epoca modernă își găsește motivația de a se instrui în necesitatea de a se adapta societății, o societate care la rândul ei trăiește prin existența educației.

Educația timpurie - o nouă provocare pentru învățământul preșcolar

**Anghe Rodica Maria
Ioniță Lia
Grădinița P.N. nr. 3
Deva**

Pornind de la principiul că fiecare copil este unic, cu nevoile lui specifice și particulare - nevoile copilului sunt cerințe importante pentru educație, sunt diferite de la un copil la altul și de la o perioadă la alta, deci abordarea lui nu poate fi generală ci specifică fiecărui copil în parte.

Și știut fiind faptul că educația este continuă, ea începe în primele momente ale vieții și durează cât aceasta, tot mai evident se impune realizarea educației timpurii într-un cadru instituționalizat, grădinița, cu personal calificat în acest sens

Educația timpurie pornește de la ideea că vârstele mici constituie baza dezvoltării personalității și că, pentru reușita educațională a copilului, este necesar să fie antrenați implicit toți agenții care au influență asupra copilului, respectiv familiei, instituții educaționale și comunitate.

Primii trei ani de viață ai copilului sunt definitorii pentru devenirea omului. Responsabili de felul în care se formează personalitatea copilului sunt părinții, adulții care se ocupă de îngrijirea acestuia. Părinții sunt cele mai importante persoane din viața unui copil. Ei sunt primii și cei mai importanți profesori și au cea mai mare influență asupra copilului. Încă de la naștere, copilul învață câte ceva despre lume, iar cei care sunt datori să stimuleze învățarea sunt părinții.

Părinții, prin unicitatea calității pe care o au față de copil - aceea de "părinți", oferă copilului dragoste și siguranță, creând astfel un mediu stimulativ de creștere, dând încredere copilului și susținându-l în satisfacerea nevoilor primare și în explorarea mediului înconjurător.

Fiecare copil are nevoie de o relație plină de căldură și intimitate pe parcursul mai multor ani și nu numai de câteva luni sau săptămâni. Atunci când copii sunt cu un adult pe care îl cunosc bine, ei vor explora și vor învăța mai mult decât atunci când se află cu un adult cu care nu are nici un fel de relație, chiar și dacă se află în cea mai atrăgătoare sală de joacă.

Cea mai importantă învățare are loc atunci când copiii sunt gata să învețe și nu atunci când adultul este gata să-l învețe. Nou-născuții și copiii mici trebuie să fie foarte interesați în ceea ce fac pentru a avea dorința de explorare a noului material sau activități. Ei fac ceva cu scopul de a-și satisface o nevoie, o curiozitate și dorința de a stăpâni o nouă deprindere.

Ca rezultat direct al eforturilor copiilor apare conștiința de sine ca fiind o persoană competentă și care se bucură să învețe. Nou-născuții trebuie să simtă că ceea ce fac ei este important, că gesturile și comunicarea lor au ca efect un răspuns de un anumit fel. Din primul moment al vieții, răspunzând prompt și consistent copiilor, îi învățăm că merită să cunoască lumea. Nou-născuții / copiii mici învață cel mai bine atunci când o fac prin experiențele de zi cu zi. Ei învață în fiecare zi prin activitățile pe care le facem cu ei, prin rutina pe care o parcurgem. Tot ceea ce facem cu ei constituie o experiență de învățare. Aceste experiențe repetate devin experiențe acumulate.

Cu cât un copil este mai activ implicat într-un proces, cu atât mai mult va învăța și va păstra informația achiziționată. Pentru copiii sub trei ani, jocul este principala activitate de învățare. După ce nevoile fundamentale sunt satisfăcute, copilul mic explorează lumea prin joc, își măsoară capacitățile și înaintează în noi experiențe și sentimente. Unele nevoi ale copilului sunt urmări ale învățării, ale interacțiunii cu mediul social. Astfel, nevoia de a cunoaște, cea de a avea un statut social nu sunt înnăscute, ci se constituie prin învățare.

Cele mai importante achiziții cognitive, afective, motorii, morale, comportamentale ale copilului se realizează prin activitatea sa de bază - jocul. Jocul și procesul de creștere sunt legate între ele, astfel mediul copilului mic trebuie să ofere permanent stimuli de acțiune pentru dezvoltarea sa ulterioară și desăvârșită.

Jocul este calea naturală de învățare pentru copiii mici. Cercetările efectuate asupra jocului au demonstrat că acesta este o parte importantă a vieții copiilor mici. Joaca și dezvoltarea merg împreună, de aceea mediul înconjurător ar trebui să-i ofere copilului mic oportunități deschise de joacă neîngrădită.

Jocul este inima unui program educațional precoc de succes. Studiile făcute asupra jocului arată că acesta este parte importantă din viața copiilor. Jocul și procesul de creștere sunt legate între ele, astfel încât mediul copilului mic oferă permanente ocazii pentru jocul liber. Jocul poate interveni într-o mare varietate de feluri: joc solitar cu obiecte, joc nestructurat, asociativ cu un alt copil; joc de rol interactiv și complex cu educator și copii; sau joc mai structurat în grupuri pe măsura ce copiii cresc. Experții susțin următoarele:

"Copiii au nevoie să se joace pentru a-și dezvolta abilitățile cognitive și motorii și pentru a învăța despre lumea socială și locul lor în ea. Copiii își dezvoltă abilitățile sociale prin interacțiunile cu cei de aceeași vârstă. Ei învață ce sunt regulile, cum se fac regulile și ce înseamnă dreptate și justiție. Ei învață cum să coopereze și cum să fie generoși. Ei învață să aibă încredere în ei înșiși prin reușita în încercări pe care și le stabilesc singuri, prin interacțiunea cu alți copii și prin stăpânirea unor elemente de natură personală, fizică, intelectuală și socială."

Grădinița este mediul propice în care copiilor mai mici de trei ani li se oferă ocazii de a-și dezvolta aceste deprinderi prin joc. Ei învață cel mai bine atunci când au ocazia de a-și clădi cunoștințele ca rezultat al unor experiențe proprii și al interacțiunilor cu lumea înconjurătoare. Materialele puse la dispoziția copiilor în grădiniță îi stimulează și îi provoacă pe copii să-și folosească toate simțurile în timpul jocului prin experimentarea, investigarea și descoperirea proprie, copii vor încerca idei noi, vor culege informații pe căi care le sunt mai la îndemână. Astfel, copiii își dezvoltă obiceiul de a identifica și rezolva probleme, de a gândi critic, de a alege și de a elabora concepte.

Educatoarele au responsabilitatea de a organiza mediul educațional din grădiniță, încât acesta să fie axat pe necesitățile copilului astfel încât să faciliteze creșterea și dezvoltarea copiilor, luând în considerare interesele, nevoile, calitățile și talentele acestora. Ele au responsabilitatea de a organiza materialele în așa fel încât să încurajeze creativitatea și experimentarea, capacitatea de a face descoperiri și de a rezolva probleme.

Fiecare moment trăit de copil în grădiniță este o ocazie de a învăța ceva: ritualul primirii zilnice, masa, jocul liber sau dirijat, toate acestea îl pot pune pe copil în fața unor situații noi, din toate își poate îmbogăți bagajul de trăiri și de cunoștințe.

Activitățile care se pot desfășura cu copiii cu vârsta între 2-3 ani, pot fi următoarele: jocuri; activități artistice și de îndemânare; activități de muzică și de mișcare; activități de creație și de comunicare; activități de cunoaștere; activități în aer liber.

Durata fiecărei activități va fi mai mare sau mai mică în funcție de interesul manifestat de copii. Educatorul va urmări reacția copilului la activitatea propusă și-și va modela atitudinea stimulând copilul, antrenându-l sau oprind acțiunea începută pentru a o relua mai târziu.

Pentru copilul mic jocul este o cale indispensabilă învățării. Copilul va învăța să se joace singur și cu alții, să împărtășească bucuria cu ceilalți precum și să-și asume un rol.

Tipuri de joc pe care le propunem: jocul cu jucăria; jocul simbolic; jocul senzorial; jocul cu nisip și apă; jocul de construcție.

În cadrul activităților artistice și de îndemânare, copilul învață să folosească instrumente, mijloace materiale necesare pentru aceste activități. Va fi stimulat să-și exprime astfel sentimente, trăiri, idei. Propunem ca forme de exprimare desenul, pictura, modelajul, activitățile practice și gospodărești.

În cadrul activităților de muzică și de mișcare, copilul învață să asculte muzică, este stimulat să redea melodii, exprimându-și astfel trăiri, sentimente, acțiuni. Aceste activități se pot realiza prin audiții, jocuri muzicale, jocuri cu text și cânt, cântece, euritmie.

Activitățile de creație și comunicare oferă posibilitatea copiilor să învețe să înțeleagă și să transmită dorințe, intenții, sentimente, gânduri cu ajutorul gesturilor și al vorbirii. Propunem ca activități de creație și comunicare următoarele: povestiri; memorizări; lucrul cu cartea; citire de imagini.

În activitățile de cunoaștere copilul învață despre el, despre lumea înconjurătoare, este ajutat să exploreze și să experimenteze, asigurându-i securitatea. Ca activități de cunoaștere propunem: observări; lecturi după imagini; activități matematice; convorbiri; jocuri didactice; experimente.

Activitățile în aer liber îi încurajează pe copii să facă mișcare și să învețe să utilizeze aparate și accesorii de joacă specifice acestora. La 2-3 ani pot fi organizate: plimbări; jocuri la nisip; jocuri și întreceri sportive; utilizarea aparatelor de joacă.

Educația timpurie, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală se impune și în țara noastră. În condițiile în care se respectă documentele internaționale și naționale care structurează principiile educației, avem convingerea că și în grădinițele din țara noastră se vor oferi servicii de calitate pentru copilul mic și se va garanta respectarea și promovarea unor valori și drepturi fundamentale: de a duce o viață sănătoasă în bucurie și stare de bine, de a-și dezvolta stima de sine, spontaneitatea exprimării, respectul față de copil ca individ și față de familia sa, demnitatea și autonomia, încrederea în sine și dorința de cunoaștere, sociabilitatea, prietenia și cooperarea cu ceilalți, diversitatea culturală, cunoașterea și respectarea drepturilor lui, de a beneficia de un mediu pedagogic și de îngrijire stabil, stimulativ și adaptat cât și de îngrijirea de către profesioniști calificați, competenți și deschiși la schimbare.

Bibliografie:

Ecaterina Stativa, Carmen Anghelescu, *Educația timpurie în România*

Eleanor Stokes Szanton, *Educația centrată pe copil 0-3 ani*

Letiția Hanches, *De la politici educaționale la adaptarea socio-educatională*, Editura Eurostampa, 2007

Metode și tehnici de evaluare a rezultatelor și progreselor școlare

**Arsin Rodica
Școala Generală
Simeria**

Evaluarea, alături de predare și învățare, este o componentă esențială a procesului de învățământ care furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acestuia. Prin implicațiile ei depășește cadrul strict al procesului de învățământ și al școlii. Evaluând elevii, evaluăm în același timp (direct sau indirect) cadrele didactice, calitatea activității, a instituției școlare și în cele din urmă a sistemului educativ în ansamblu. Evaluarea este procesul prin care se stabilește dacă obiectivele sistemului/procesului de învățământ sunt realizate. Informațiile obținute sunt absolut necesare pentru reglarea și perfecționarea activității de predare - învățare.

Teoria și practica pedagogică a acreditat o gamă largă de metode de evaluare. Unele dintre aceste metode sunt considerate tradiționale (au căpătat această denumire datorită consacrării lor în timp și utilizării lor mai dese), iar altele complementare (sunt mai recente, au un pronunțat rol formativ și o mare capacitate de motivare a angajării elevilor în activitățile de învățare). Din categoria **metodelor tradiționale de evaluare** fac parte: chestionarea orală, examinarea scrisă, probele practice, etc.

Chestionarea orală constă într-un dialog bazat pe întrebări și răspunsuri între cadrul didactic și elevi, prin care se urmărește cantitatea și calitatea cunoștințelor/deprinderilor formate, capacitatea de a opera cu acestea. Chestionarea poate fi **curentă** sau **finală**.

Eficiența acestei metode depinde de aspecte cum ar fi: claritatea și logica întrebărilor adresate de cadrul didactic, diversitatea întrebărilor sub aspectul scopului urmărit, acordarea timpului de așteptare între întrebare și răspuns, tactul cadrului didactic în a adresa întrebări ajutătoare atunci când situația impune acest lucru, un comportament nonverbal de susținere și încurajare a elevilor etc.

Chestionarea orală prezintă mai multe **avantaje**, cum ar fi:

- ✓ permite comunicarea directă profesor-elev;
- ✓ dezvoltă capacitatea de exprimare orală a elevilor, capacitatea de argumentare;
- ✓ permite un feed-back rapid, eventualele erori sau neînțelegeri ale elevilor sunt clarificate și corectate imediat;
- ✓ oferă posibilitatea de a alterna tipul întrebărilor și gradul lor de dificultate în funcție de calitatea răspunsurilor elevilor.

Verificarea scrisă reprezintă o modalitate mai economică de evaluare. Elevii se găsesc în postura de a elabora și de a exprima idei în scris, fără intervenția profesorului. Există două forme mai răspândite: verificarea curentă (prin lucrări de control) și lucrări scrise de semestru (tezele). **Avantajele** verificării scrise decurg din următoarele considerații:

- se realizează economie de timp;
- asigură o mai mare obiectivitate a evaluării;
- diminuarea stărilor de stres și avantajarea elevilor timizi care se exprimă defectuos în cazul unei evaluări orale;
- permite elevilor să-și elaboreze răspunsul independent, fără intervenții din afară.

În verificarea scrisă este necesar ca profesorul să aibă în vedere câteva **cerințe**:

- subiectele formulate să se regăsească în tematica recomandată și manual;
- sarcinile de lucru să fie formulate clar, fără ambiguități sau cu intenția de a-i induce în eroare pe elevi;
- în formularea subiectelor să se aibă în vedere nu doar reproducerea informațiilor, ci și evaluarea capacității

elevilor de a opera cu acestea;

- să se facă cunoscute elevilor baremele de corectare și notare;
- planificarea probelor scrise pentru a asigura timpul necesar pentru pregătire.

Este necesar ca profesorul să stabilească criterii de apreciere, care să vizeze conținutul lucrării, forma acesteia (stil, ortografie, prezentare grafică) și factorul personal (originalitate, impact).

Probele orale, scrise și practice constituie elemente dominante în desfășurarea procesului evaluativ din școli. Din nevoia de a oferi elevilor și alte posibilități de a demonstra ceea ce știu (cunoștințe) și ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități) s-au conturat **metode și instrumente de evaluare complementare**.

Printre **metodele complementare de evaluare se numără**: observația, curentă, testele de evaluare, referatul, eșantionarea activității elevilor, portofoliul, proiectul, investigația etc.

Voi prezenta doar unele dintre ele:

Testele de evaluare sunt probe complexe, formate dintr-un ansamblu de sarcini de lucru (itemi), care permit determinarea gradului de însușire a cunoștințelor de către elevi sau a nivelului de dezvoltare a unor capacități pe bază de măsurători și aprecieri riguroase. Itemii reprezintă elementele constitutive ale testului, exprimați sub forma unor întrebări, probleme sau sarcini de efectuat. Un test de evaluare este însoțit de barem, care este o grilă de corectare și notare, ce prevede un anumit punctaj pentru rezolvarea corectă a fiecărui item. Baremul asigură condițiile unei

**Metode și
tehnici de
evaluare**

evaluări obiective.

Există mai multe tipuri de teste de evaluare. Astfel, *după natura lor distingem:*

- **teste standardizate;**
- **teste elaborate de cadrele didactice.**

După obiectivele urmărite, testele pot fi:

- **teste de sondaj inițial;**
- **teste de progres;**
- **teste de sinteză;**
- **teste de diagnoză;**
- **teste de prognoză;**
- **teste de plasament.**

Valoarea unui test depinde de calitățile lui: *validitatea, fidelitatea, obiectivitatea și aplicabilitatea.*

Avantajele utilizării testelor:

- asigură un spor de obiectivitate în evaluare (prin utilizarea baremelor de corectare), - asigură uniformitatea în evaluare;

- elimină stresul comunicării orale.

Dezavantaje sau limite:

- pun în evidență cantitatea și nu calitatea cunoștințelor;
- nu încurajează reflecția și potențialul creativ al elevilor;
- în cazul itemilor testelor cu răspunsuri închise, variantele corecte pot fi alese la întâmplare.

Portofoliul este un ansamblu format din produse ale activității de învățare a elevului (comentarii de teste, rezolvări de probleme, referate, eseuri, proiecte) realizate într-o perioadă determinată, selectate de elevi și însoțite de reflecțiile sale personale.

În timpul întocmirii portofoliului "elevii învață despre ei înșiși", iar cadrul didactic obține informații despre autoaprecierea elevului, despre așteptările și obiectivele lui. Este bine ca portofoliul să conțină în medie 6-8 piese (maximum 12) și ca elevilor să li se comunice de la început scopul portofoliului, conținutul, criteriile de evaluare, termenele de control etc. Prin această metodă se poate viza evaluarea fiecărui produs în parte și se poate determina nivelul de competență atins de elev, progresul realizat pe parcursul colectării produselor activității.

După **scop** portofoliul se clasifică:

- a) Portofolii de celebrare;**
- b) Portofolii de dezvoltare;**
- c) Portofolii de competență.**

Întrucât fiecare din aceste metode de evaluare prezintă și avantaje și dezavantaje este necesară combinarea lor. Utilizarea unui repertoriu diversificat de metode și instrumente de evaluare asigură multiplicarea surselor de informare despre elevi, sprijină cadrul didactic în formarea unei imagini realiste și cât mai obiective asupra performanțelor elevilor, precum și asupra progreselor acestora în învățare.

Implementarea softurilor educaționale în învățământul preșcolar și primar

**Aurelia Ana
Goia Mărioara
Lazăr Elena Lucia
Grădinița "Floare de Colț"
Brad**

Pornind de la investigarea și cercetarea fenomenului educațional al "mirajului" numit CALCULATOR, ținând cont de dilema sugerată de anumiți specialiști, am încercat punerea într-o balanță virtuală a avantajelor și dezavantajelor utilizării calculatorului de către preșcolari și școlarii mici și am emis ipoteza conform căreia eficiența procesului instructiv-educativ în grădiniță și la clasele mici poate fi sporită cu ajutorul calculatorului, a soft-urilor educaționale.

Cât de util este calculatorul în procesul de învățământ? Este el o prioritate în școala românească de azi? Este el o investiție în viitor? Sau este doar o supapă pentru livrarea unor stocuri perimate? Ce ar trebui făcut pentru o tranziție rapidă spre un învățământ care să țină pasul cu noile dezvoltări tehnologice? Este calculatorul un element definitoriu al învățământului viitorului?

Pe cine ar trebui să conștientizăm de eficiența noilor tehnologii în învățământ? Pe acele cadre didactice care nu au voința de a renunța la rutină și tinerețea de a înțelege că fără îndoială societatea europeană, spre care ne îndreptăm, are nevoie de alfabetizarea în tehnologiile informaționale și comunicaționale, ca o condiție sine qua non a dezvoltării sale.

În era tehnologiilor digitale, copiii au o tot mai marcată tendință – dar și posibilitatea- de a fi cu un pas înaintea adulților. Învățământul tradițional nu mai poate face față avalanșelor de cunoștințe și varietăți de meserii și domenii de activitate către care se îndreaptă elevii noștri grație calculatorului. Didactica modernă schimbă radical poziția educatorului: instruirea verbală, de veche tradiție, în care principalul instrument de comunicare era cuvântul, face loc, alături de ea, instruirii automate, învățării cu ajutorul calculatorului.

Implementarea soft-urilor educaționale este un factor de progres în activitatea didactică și impune modificări sensibile în programele școlare fiind condiționată de restructurarea conținutului procesului de învățământ, a programelor, manualelor, de reconsiderarea metodelor și a formelor de organizare a activităților didactice.

Demersul acestei cercetări a pornit de la realitatea că viitorul aparține informaticii și că oricât de pretențioasă sau sofisticată ar părea, instruirea în acest domeniu trebuie să înceapă de la cea mai fragedă vârstă. Introducerea calculatorului în grădiniță și școală nu a fost pentru noi un scop în sine, ci o modalitate de creștere a calității, a eficienței învățării, predării, evaluării. Vom exemplifica ariile curriculare la care am folosit soft-ul educațional demonstrând eficiența acestuia la toate activitățile.

a) **ARIA CURRICULARĂ - LIMBĂ ȘI COMUNICARE**- În cadrul ariei curriculare "Limbă și comunicare" am folosit soft-ul educațional "Alfabetul vesel" și "300 Jocuri didactice" - editate de MECD, o varietate de CD-uri "CD-FORUM care conțin în special literatură pentru copii: analiza unor texte literare, povești pentru vârsta preșcolară și școlară mică. Am utilizat soft-uri educaționale în predarea, consolidarea și evaluarea cunoștințelor. Calculatorul poate fi folosit în diferite momente ale lecției pentru că este important să nu uităm că activitatea școlarului nu trebuie să fie un tip de "laborator" într-o lume pur tehnică, iar "elevul să rămână în dialog permanent, nu excesiv cu calculatorul" (I. Radu, M. Ionescu, 1986). Copiii au un comportament activ pe tot parcursul lecției, de la care nu se pot sustrage deoarece calculatorul îi obligă să revizuiască răspunsurile necorespunzătoare, să primească noi "întăriri" până la desfășurarea procesului instructiv început. Soft-ul educațional "BOOKS" oferă: "Cartea proverbelor și zicătorilor", "Cartea literelor", "Cartea personajelor din povești" și "Mari clasici ai literaturii române".

b) **CALCULATORUL - PROFESOR DE LIMBA ENGLEZĂ, GERMANĂ, FRANCEZĂ ÎN GRĂDINIȚĂ ȘI CICLUL PRIMAR** - Introducerea studiului primei limbi moderne din grădiniță și apoi în clasele mici, implică înnoirea conținuturilor, modernizarea predării, prioritatea acordată competenței de comunicare în care soft-ul educațional are o eficiență sporită.

c) **MATEMATICA** - Studiul matematicii în grădiniță și școala primară are ca obiective formarea competențelor de bază vizând calculul aritmetic, noțiuni intuitive despre formele geometrice, unități de măsurat (lungimea, capacitatea, timpul ș.a.) obiective care se pot realiza și cu ajutorul soft-urilor educaționale. Am folosit programe a căror derulare face să apară pe ecran o serie de exerciții, probleme, iar copiii le rezolvă antrenându-se într-o competiție cu "mașina de gândit și socotit". În soft-urile educaționale pentru matematică educatoarea/învățătorul descoperă un mijloc didactic care contribuie cu succes la realizarea obiectivelor programei școlare. În comunicarea elev-calculator am utilizat cu eficiență maximă următoarele soft-uri educaționale: CD-FORUM MyABCD, ERC-PRESS EDUCAȚIONAL "HAI LA ȘCOALĂ", "MATEMATICA", ERC-PRESS EDUCAȚIONAL "ÎN POIANĂ", "ÎNMULȚIREA ȘI ÎMPĂRȚIREA", "AVENTURILE LUI MARIO", CD-urile vol. I și II, TESTE ȘI JOCURI ATRACTIVE ȘI DISTRACTIVE în programul ACE READER; MAGICSCHOOL BUS- joc distractiv pentru copii și altele din colecția CD-FORUM, BIG MATHATCK.

d) **ȘTIINȚE** - Utilizarea calculatorului de către cadrul didactic, la domeniul "Științe", prin intermediul soft-urilor existente, a Internetului, aduce un plus de informații pentru completarea conținutului manualului. Aceste informații îmbogățesc sfera de cunoaștere a copiilor. În condițiile în care observările plantelor, animalelor, a lumii vii nu se pot

**Implementarea
softurilor
educaționale în
învățământul
preșcolar
și primar**

desfășura în mediul natural calculatorul prin soft-urile educaționale "Space and Univers", "Natur Carta-Wild Animals", "Natur Carta-Birds", "Microcosmos-Insecte", "Enciclopedia copiilor - 100 de plante vestite, 100 de animale ciudate", sprijină desfășurarea lecțiilor din cadrul acestui obiect de învățământ. Materialele didactice, hărți, planșe, diapozitive, albume oricât de atractive ar fi nu pot concura cu informația oferită de soft-ul educațional.

În studiul pe care l-am efectuat asupra unui eșantion de 155 cadre didactice am constatat că prea puține utilizează calculatorul în procesul instructiv-educativ, motivele fiind lipsa cunoștințelor în acest domeniu sau insuficienta dotare a școlilor cu calculatoare. Rezultatele de mai jos au fost obținute în urma aplicării unui chestionar la cele 155 cadre didactice.

Studiile întreprinse pe diferite meridiane ale globului arată că integrarea noilor tehnologii informatice și comunicaționale în practica școlară asigură performanțe superioare la un număr mai mare de elevi decât predarea tradițională, în același timp, dacă tehnologiile sunt folosite adecvat elevii învață semnificativ mai bine cum să învețe.

În prezent sociologii afirmă că "cine nu știe să lucreze cu un calculator, peste câțiva ani va deveni «analfabet informațional» și nu va reuși să se angajeze nicăieri", argumentând necesitatea informatizării prin chiar specificul societății contemporane (Revista *CD FORUM*, 2003, pag. 28).

Bibliografie:

Banciu Doina (2002), *Tehnologia informației și comunicației- Ghid pentru cadrele didactice*, Ministerul Educației și Cercetării, București

Noveanu Dragoș (2002), *Ghid metodologic pentru aplicarea soft-urilor educaționale - Definirea obiectivelor proiectării soft-ului educațional*, Editura Institutul de Științe ale Educației, București

Pelgrum W.J. (1992), *Cercetarea internațională despre utilizarea calculatoarelor în învățământ*, în "Perspective", vol. XXII, nr.3 (83), Institutul UNESCO pentru statistică

Metode de eficientizare a procesului instructiv-educativ

Baciu Camelia
Școala Generală
Simeria

De-a lungul vremii mulți specialiști au fost preocupați de promovarea noului în didactică în diferite forme de activitate, urmărindu-se utilizarea ideilor novatoare, pragmatice și eludarea a tot ceea ce s-a considerat duet.

Instrucția și educația prind contur viabil încă din primele contacte ale elevului cu grădinița, școala, dascălul fiind pârgă promotoare în formarea personalității elevului prin tot ceea ce întreprinde în activitatea curriculară.

Modernizarea perpetuă a procesului instructiv-educativ impune ca metodele aplicate să fie cât mai riguros selectate, într-o formă accesibilă novatoare. Prin diversificarea metodelor dascălul va urmări eludarea monotoniei, plictisului, rutinei, deschizând în sufletul elevului dorința de învățare într-un mod creativ și eficient.

Dat fiind că acțiunea educațională o presupune pe aceea comunicatională, se poate vorbi de o comunicare pedagogică, care mediază realizarea fenomenului educațional în ansamblu. O formă particulară a acesteia este comunicarea didactică, care are loc în cadrul unui act concret de învățare sistematică, prin care se vehiculează unele conținuturi determinate. Așadar, este comunicarea realizată la clasă, între educator și educabili, pe parcursul procesului de predare-învățare. Întrucât comunicarea didactică, la fel ca și comunicarea însăși, este un demers de mare complexitate, poate fi clasificată în funcție de mai multe criterii, rezultând astfel, mai multe tipuri, care nu se exclud ci sunt complementare și susceptibile de a fi combinate în mod creativ, în funcție de situația concretă întâlnită la clasă și structura personalității cadrului didactic.

Există metode de învățământ care își propun în mod explicit dezvoltarea abilităților de comunicare:

DEZBATEREA este o activitate care trebuie să angajeze toți elevii. Pentru aceasta, tema trebuie selectată atent, în așa fel, încât:

- să se refere la o situație accesibilă elevului;
- să aibă legătură cu experiența lui de viață;
- să solicite palierul și implicarea afectivă a elevilor;

Desigur, elevii timizi trebuie să fie încurajați, cu tact, pentru a interveni în discuție, iar tentativele de atac reprimite. Este importantă asigurarea unui schimb cooperant de idei, cu efecte pozitive pe latura formativă, atât în eficientizarea abilităților de comunicare, cât și la îmbunătățirea relațiilor de cooperare.

JOCUL DE ROL constă în simularea, în cadrul grupului de elevi a unor activități /situații/relații sociale, având ca obiective:

- formarea de atitudini /comportamente comunicationale specifice unor anumite status-uri sociale;
- dezvoltarea capacității de empatie, de evaluare valorică a celorlalți;
- modelarea conduitei, într-un cadru preponderent ludic, prin validarea conduitelor corecte;
- conștientizarea propriilor reacții în anumite situații comunicationale;
- capacitatea de a face față unor situații conflictuale /problematice.

În proiectarea și desfășurarea jocului se parcurg mai multe etape:

1. Identificarea situației care va fi simulată;
2. Analiza, elaborarea scenariului, esențializarea;
3. Descrierea de educator a situației tematice;
4. Distribuirea rolurilor (prestabilită și aleasă); elaborarea fișelor individuale cu descrierea rolului fiecăruia; ceilalți elevi din clasă observatori;
5. Studiarea fișei de către actanți;
6. Simularea propriu-zisă a situației; evitarea abaterilor perturbatoare; dacă este cazul educatorul ar putea recurge la:
 - inversarea bruscă a rolurilor; confruntarea cu o situație creată chiar pe parcurs;
 - asistarea unui participant prin consiliere - de un observator;

Aceste tehnici pot anima /dinamiza jocul de rol.

7. Activitatea de analiză cand:

- participanții comunică trăirile avute;
- observatorii își prezintă opiniile;
- dacă este cazul, se pot relua unele secvențe în care participanții nu au manifestat comportamentele așteptate;
- eventual, se poate discuta valoarea teoretică a jocului de rol.

Complexitatea comportamentală poate fi urmărită prin seturi de roluri care o presupun.

STUDIUL DE CAZ analiza și dezbateră, în cadrul clasei, a unor situații reale, cu grad de complexitate suficient de ridicat, care să solicite luarea unei decizii de intervenție. Metodă cu potențial formativ, vizibil în obiectivele pe care

**Metode de
eficientizare
a procesului
instructiv-
educativ**

le propune :

- apropierea procesului de învățământ de viața concretă;
- capacitatea elevilor de a aplica cunoștințe în contexte inedite;
- capacitatea de decizie și de anticipare a aplicării lor;
- capacitatea de argumentare ;
- deschiderea și receptivitatea ;
- dezvoltarea spiritului critic.

Etapele studiului de caz :

a) alegerea cazului-cadrul didactic ; cazul = situație care trebuie:

- să fie reală /autentică;
- să fie relevantă;
- să aibă caracter problematic și un grad de complexitate suficient de ridicat;
- să reclame luarea unei decizii de intervenție.

Selecția cazurilor după: documentare / scrisori/interviuri/publicații etc.

b) prezentarea cazului; sistematizarea informațiilor; incitare;

c) analiza și sinteza cazului discuții în clasă; suplimentarea informației;

d) căutarea de soluții dezbateri; empatie, aderarea la real, riscuri / posibilități / consecințe;

e) selectarea soluției (considerate) optime; confruntarea variantelor de soluționare; valorizarea concluziei.

Toate demersurile prezentate sunt destinate, implicit /explicit, educării social / societal al educabilului pentru comunicare. În acest caz, finalitatea coincide cu metoda, pentru că o astfel de educație se realizează prin comunicare. Ea este concomitent instrument și scop al demersurilor pedagogice. Formarea abilităților de comunicare se impune ca imperativ și este reclamată de așa-numita "comandă socială". Acestea își vor proba însemnătatea pe parcursul, pentru a deveni cetățeanul liber al unei comunități democratice, responsabil și conștient.

Bibliografie:

Miron Ionescu, *Demersuri creative în predare și învățare*, Cluj Napoca Editura Presa Universitară Clujeană, 2000

Ioan Neacșu, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, București, Editura Minerva, 1990

Miron Ionescu, *Educația și dinamica ei*, București, Editura Tribuna Învățământului, 1998

Învățământul românesc între tradiție și modernism

**Badistru Estera
Grădinița P.P. "Licurici"
Hunedoara**

Societatea românească și civilizația contemporană, preponderent industrială și urbanizată, transformările din ce în ce mai accentuate ale condițiilor vieții sociale, materiale și culturale, progresul debordant al cunoașterii științifice și al dezvoltării tehnologice, fiecare în parte și toate la un loc introduc mari dislocări în toate componentele vieții individuale și sociale a oamenilor. Ele generează noi categorii de probleme, noi exigențe și provocări și pentru sistemele naționale de educație și învățământ, având în vedere legăturile strânse dintre învățământ, educație și societate.

Pe acest teren au apărut și continuă să apară marile probleme și dileme ale perspectivelor adaptării învățământului la o societate, o civilizație și o lume în continuă și în din ce în ce mai rapidă schimbare și dezvoltare.

Creșterea complexității civilizației moderne și contemporane, exigențele participării active și responsabile a tuturor membrilor speciei umane la "noua lume" au generat preocupări din ce în ce mai ample și mai concentrate, consacrate analizei limitelor obiective și subiective ale învățământului românesc modern și perspectivelor evoluției acestuia.

În aceste condiții, este explicabilă preocuparea, aproape generalizată, la scară mondială - nu numai în țara noastră, de reformare a învățământului, de modernizare și punere de acord cu configurația stadiului actual de dezvoltare și cu tendința evoluției viitoare a societății românești.

Aceste exigențe s-au reprodus în toate componentele sistemului modern de învățământ: obiective, conținuturi, organizare, evaluare etc., sistem care a răspuns în mare măsură necesităților specifice societății în care s-a constituit și care funcționează și astăzi, reușind să asigure:

- dezvoltarea învățământului de masă;
- eliminarea analfabetismului;
- profesionalizarea forței de muncă necesară dezvoltării sociale și economice;
- premisele necesare dezvoltării continue a științei, tehnologiei și culturii;
- dezvoltarea personalității și realizarea umană.

Apar necesități majore de reorganizare a proceselor de învățământ amplificată de apariția și dezvoltarea tot atât de rapidă a noilor tehnologii ale educației propriu-zise - computerul, tehnologiile multimedia, CD-ROM, înregistrarea video, Internetul, care reclama o nouă organizare a procesului de învățământ tradițional bazat nu pe stat în clase ci pe ascultarea pasivă de către copii a educatorului, ci pe implicarea lor activă, participativă, pe utilizarea noilor tehnologii informaționale și folosirea lor în "clase fără pereți", acasă și la distanță de școală.

Învățământul a fost supus de-a lungul istoriei unor schimbări profunde. Din empiric, elementar și exclusiv, pentru cea mai mare parte a indivizilor, el a devenit astăzi o necesitate pentru toți.

Învățământul modern are menirea de a pune bazele autoînvățării continue, în orice medii educogene și la orice vârstă. Prin urmare, componentele clasice ale educației - tradiționale - educația intelectuală, educația tehnologică, educația morală, educația estetică etc. - constituie fundamentul unei dezvoltări armonioase a copilului. Pe de altă parte, o dată cu definirea problematicii de "societate românească modernă" caracterizată prin universalitate, complexitate (degradarea mediului, conflicte interetnice) sistemele de învățământ și-au construit, ca modalități proprii de răspuns "noile educații" sau noile tipuri de conținuturi. Conform programelor UNESCO acestea sunt: educația relativă la mediu, educația pentru pace și cooperare, educație nutrițională, educație interculturală etc. Modalități practice prin care aceste "noi educații" ar putea fi implementate în diverse programe ale învățământului sunt: introducerea lor ca discipline distincte (această formă poate conduce la supraîncărcarea programelor școlare); crearea de module specifice tematicii "noilor educații" cu abordare interdisciplinară, dar în cadrul disciplinelor tradiționale; infuzarea și introducerea de mesaje ce țin de aceste noi conținuturi în cadrul disciplinelor clasice. În conformitate cu noua viziune, programa a fost structurată pe bază de obiective - cadru și de referință, capabile să înregistreze ceea ce este esențial în activitatea de învățare.

Reforma învățământului din România, demarată în forță mai ales începând cu anul școlar 1998/1999, are menirea istorică de a încheia tranziția de la sistemul educațional autoritar și centralist la sistemul adecvat unei societăți democratice moderne. Aceasta este cu atât mai necesară, cu cât învățământul este mai mult decât o prioritate națională, o problemă a celor mai mulți dintre cetățeni: copii, elevi, profesori, educatori - este și o problemă de a cărei rezolvare depinde reforma întregii societăți românești. Aplicarea noului plan cadru de învățământ, introducerea disciplinelor opționale, descongestionarea programelor școlare, folosirea unui nou sistem de evaluare, sunt principalele măsuri de aplicare a reformei radicale în învățământ, ce capătă un caracter ireversibil. O parte integrantă a reformei o constituie noua structură a anului școlar pe semestre.

Datorită acestor conjuncturi se poate contura idealul educațional al timpului nostru și al țării în care trăim, respectiv timpul formației umane cerut de exigențele celorlalte idealuri enunțate, capabil să "știe", să "facă", să "vrea",

Învățământul românesc între tradiție și modernism

să “fie” și, mai ales, să “devină”, potrivit noilor configurații și necesități ale societății viitoare românești. Astfel încât generațiile de astăzi și cele viitoare să fie capabile, pe de o parte, să se adapteze la noile lor condiții de viață, și la noile sarcini pe care vor fi obligate să și le asume, iar pe de altă parte, să își poată dezvolta personalitatea și să-și îmbogățească viața personală, pe baza căreia să se poată regăsi și să-și satisfacă toate necesitățile de autorealizare, în condițiile civilizației moderne, atât ca factori promotori ai acesteia, cât și ca ființe umane, capabile să se bucure de plenitudinea vieții și a valorilor personale individuale.

România face parte integrantă a spațiului geografic european, iar între istoria românilor și aceea a celorlalte popoare europene au existat numeroase interferențe. Când privește dimensiunea culturală a europenității, edificarea acesteia presupune, între altele, realizarea unei acțiuni educative sistematice, iar aceasta este posibilă în primul rând pe băncile școlii. Acest fapt coroborat cu efortul de armonizare a sistemului național de învățământ cu acela din țările Uniunii Europene, implică prezența dimensiunii europene în învățământul românesc. La rândul ei, aceasta se poate manifesta la mai multe niveluri:

* La nivel legislativ. Astfel, *Legea învățământului* stipulează:

-accesul egal la educație și gratuitatea învățământului obligatoriu;

-caracterul apolitic al învățământului;

-învățământul în limba maternă pentru persoane care aparțin minorităților naționale;

*Formarea/dezvoltarea conștiinței europene, împărtășirea unor valori comune.

*În plan curricular:

- La nivelul planului cadru de învățământ;

-La nivelul programelor școlare;

- În ceea ce privește manualele școlare.

*Utilizarea unor demersuri interdisciplinare, metode activ-participative, metode de stimulare a creativității, procedee de aplanarea a conflictelor.

Toate aceste exigențe și valori duc la modernizarea învățământului românesc, la trecerea de la învățământul tradițional (păstrând toate părțile bune ale acestuia) la o reformare a acestuia, pentru integrarea cu succes în Uniunea Europeană și la compatibilizarea învățământului românesc cu învățământul celorlalte state membre.

Bibliografie:

Tomșa Gheorghe, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2005

***, *Sinteze ale Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic*, Universitatea Spiru Haret, Editura Fundației România de Măine, București, 2004

Corneliu Crăciun, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, DEVA, 2001

***, *Dimensiunea europeană a educației*, Casa Corpului Didactic, Deva, 2007

Creativitatea, un factor esențial de supraviețuire

Balogh Elena
Școala Generală
Simeria

Sociologii sunt de părere că trăim, în acest început de secol și de mileniu, sub o apăsare cumplită. Parafrazându-l pe Marin Preda, s-ar părea că timpul nu mai are răbdare cu noi. Minutele au devenit clipe, orele și zilele se scurg cu o iuțea infernală. Răgazul binecuvântat al legendarului Sisif, între două poveri, a dispărut. Parcă nu mai există timp pentru a spera sau a iubi... Supraviețuirea, în aceste condiții, devine o adevărată profesie.

Ca să trăiești într-o astfel de lume, trebuie să fii abil și curajos. Trebuie să fii creativ. În aceste condiții, afirmau Brian Clegg și Paul Birch despre **creativitate** că nu mai este doar o jucărie frumoasă, ci un factor esențial de supraviețuire. Doar creativi, copiii noștri se vor putea adapta acestei lumi".

Se pare că noi, oamenii, fără excepție, dispunem de mai multă creativitate decât folosim în general. Creativitatea trebuie stărnită, eliberată. E ca o energie (printre multe altele) de care dispunem, dar n-o putem palpa, direcționa, valorifica. Este unul din lucrurile despre care vorbim și de care avem cu toții nevoie, dar știm prea puțin în ce constă de fapt.

Omul, spunea Tudor Arghezi, e un cocor care zboară dinlăuntru. Creativitatea este, poate, acel zbor lăuntric al fiecăruia din noi pe care o bănuim doar, fără a o putea localiza, sau ca râsul: când râdem, în sufletul nostru răsar o duzină de lalele în floare, dar pe care nu le putem culege, căci se scutură imediat.

Zbor lăuntric, revelația eflorescenței - iată ce ar putea fi creativitatea.

Societatea contemporană, comparativ cu cele anterioare, se caracterizează prin schimbări radicale care se petrec în conduită, la locul de muncă sau în familie, în educație, în știință și tehnologie, în religie și aproape în orice aspect al vieții noastre.

A trăi într-o asemenea lume presupune un înalt grad de adaptare și de curaj care este legat în mare măsură de creativitate. Omul zilelor noastre are nevoie de culturalizare în interiorul propriei lui ființe, deoarece goliciunea interioară corespunde unei apatii exterioare, incapacității de a înțelege realitatea și de a avea comportamente adecvate. Prin originea ei, natura umană este creatoare. Omul se justifică pe sine în fața Creatorului nu numai prin ispășire, ci și prin creație.

Creativitatea nu înseamnă doar receptarea și consumul de nou, ci în primul rând crearea noului. După C. Rogers, adaptarea creativă naturală pare a fi singura posibilitate prin care omul poate ține pasul cu schimbarea caleidoscopică a lumii sale. În condițiile ratei actuale a progresului științei tehnicii și culturii, un popor cu un nivel scăzut al creativității, cu o cultură limitată nu va putea rezolva eficient problemele cu care se confruntă. Transformările profunde care au loc în societatea contemporană cer o mai rațională și mai eficace folosire a resurselor omului, formarea unei personalități creatoare cu un unghi mare de deschidere asupra vieții, capabil să se adapteze la ritmul accelerat al dinamicii sociale, să se poată adapta rapid și eficient în societate în cadrul căreia urmează să devină un factor de progres.

Modalitatea cea mai profundă și mai nobilă de fructificare a combustiei umane este **creativitatea, singura formă de energie a planetei care nu cunoaște penurie**. Ea reprezintă nu doar o speranță ci un imperativ al progresului.

Așa cum arată M.Stein, prin activizarea creativității, omul contemporan are acces la patru tipuri de libertăți: cea de studiu, de cercetare, de exprimare și de a fi el însuși. Dar pentru aceasta, creativitatea nu poate rămâne în turnul de fildeș al geniului, ci trebuie să îmbrace salopeta omului obișnuit. Se produce astfel **o demitizare a creației, o democratizare a ei**. În ultimele decenii, omenirea face eforturi susținute de a se racorda la această modă a timpului nostru care este creativitatea. Dar nu este o modă gratuită, ci o necesitate a epocii, prin care societatea vrea să controleze mutațiile luxuriante ale acestei lumi, iar individul să arunce cârjele unidimensionalizării pentru a se împlini multivalent.

*"Nu uita că Dumnezeu te-a trimis pe lume să-l
înlocuiești, să dai sensuri, să creezi, să duci începutul
său înainte."*

C. NOICA

Başa Dan
Școala Primară Brotuna
Toma Lelica Daniela
Școala Primară Ciungani

***Ghid istoric, geografic
și
turistic***

Noul context educațional a generat apariția unui nou curriculum, atât la istorie cât și la geografie. Astfel, disciplinele istorie și geografie au o anumită specificitate care apare în conținutul învățării.

Demersul de învățare pornește de la localitatea natală și ajunge la dimensiunile planetei, trecând prin spații de referință semnificative (orizont local, istorie locală, regiunea natală, județ, țară, continent etc.).

Realizarea unor corelații între istorie și geografie se datorează simultaneității apariției noilor programe de clasa a IV-a și diversității ofertelor de instruire. Activitățile ce se desfășoară în clasă și în afara clasei vin în sprijinul elevilor ajutându-i să înțeleagă mai bine aspectele studiate. Necesitatea îmbinării acestor activități este determinată de complexitatea sarcinilor instructiv-educative.

Activitatea în afara clasei este o continuare a muncii din clasă prin care se urmărește adâncirea cunoștințelor și educarea elevilor. Prin caracterul practic, aceste activități contribuie la formarea de priceperi și deprinderi și la realizarea legăturii dintre teorie și practică, măresc interesul elevilor pentru studierea istoriei și a geografiei.

Prezentul auxiliar vine în sprijinul învățătorilor care predau istoria și geografia la clasa a IV-a, fiind conceput și realizat de către învățători pentru învățători, dar și în sprijinul elevilor dornici de a studia mai profund istoria și geografia locală.

În demersul nostru ne-am îndreptat atenția asupra a cinci comune: Vața de Jos, Tomești, Baia de Criș, Bulzești de Sus și Ribița, încercând să surprindem cât mai bine elementele definitorii pentru fiecare în parte. Am insistat asupra primelor atestări documentare ale localităților, pe faptele istorice, geografice și etnografice, pe descrierea monumentelor istorice, pe relatarea mai multor legende culese de la localnici, prezentarea fiind completată cu hărți și imagini sugestive pentru fiecare comună în parte.

I. Comuna Vața de Jos

Referindu-ne la comuna Vața de Jos, cea mai mare din Țara Zarandului, am prezentat atestările documentare a 12 dintre cele 13 localități ale comunei și explicația numelor acestora după lucrarea lui C. Suci *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*. Deosebite prin elementele specifice de construcție sunt bisericile de lemn din satele Căzănești, Ciungani și Birtin, istoricul celei din urmă menționate regăsindu-se în paginile lucrării. Nici faptele de vitejie ale înaintașilor nu au fost omise, Ilie Dăncuț din Ociu și Petruț, fiul clopotarului din Târnava, dăinuiesc și astăzi în legendele locale. Nu numai legendele istorice au rămas întipărite în conștiința localnicilor, ci și cele geografice (Vața de Jos, Ciungani, Căzănești).

II. Comuna Tomești

Din lucrare reiese atât atestarea documentară a localităților aparținătoare, cât și participarea activă a locuitorilor comunei la mai multe evenimente istorice.

III. Comuna Baia de Criș

Baia de Criș este o localitate istorică care a parcurs cu mândrie veacurile și rămâne pentru eternitate legată de numele și personalitatea marelui erou național Avram Iancu.

IV. Comuna Bulzești de Sus

Obiectivele istorice și religioase, etnografice și folclorice și rezervațiile de aici au fost prezentate într-o formă atrăgătoare.

V. Comuna Ribița

La fel ca și comuna vecină, Baia de Criș, Ribița este plină de istorie. Mărturie acestui fapt stau inscripțiile de pe monumentele istorice din Ribița și Crișan, vestitul conducător al răscoalei de la 1784. Pe lângă numele marelui conducător, localitatea Crișan propune și alți oameni de seamă și alte monumente istorice.

La final lucrarea propune câteva variante de trasee turistice și obiective ce pot fi parcurse și vizitate pe teritoriul celor cinci comune.

I. Comuna Vața de Jos

1. *Vața de Jos*: Fabrica de cherestea; S.C. OMYA Calcita S.R.L.; Stațiunea Romtelecom Ștrandul → Târnava de Criș (biserica monument istoric).

2. *Vața de Jos* (obiectivele de la pct. 1) → *Basarabasa* (biserica de lemn) → *Prăvăleni* (Dealul Cremenea sau Pădurea pietrificată; moara acționată de apă, locul numit „Vramniță”) → *Ciungani* (biserica monument istoric; Izvorul cu Leac) → *Gurahonț*.

3. *Vața de Jos* → *Vața de Sus* (monumentul închinat părintelui Arsenie Boca; cariera de calcar) → *Căzănești* (biserica monument istoric) → *Ponor* (cariera de calcită) → *Obârșă* (jud. Arad) → *Săvârșin* (jud. Arad).

4. *Vața de Jos* → *Prihodiște* (Peștera Liliacilor) → *Tătăraștii de Criș* → *Birtin* (biserica monument istoric) → *Baia de Criș*.

II. Comuna Tomești

1. *Șteia* („piua” sau storcătoare pentru ulei din semințe de dovleac) → *Tomești* (mici ateliere de olărit) → *Tiulești* → *Leauț* → *Dobroț* → *Obârșă* (mici ateliere de olărit; Târgul meșterilor olari, în ultima duminică a lunii iulie).

2. *Șteia* („piua” sau storcătoare pentru ulei din semințe de dovleac) → *Tomești* (mici ateliere de olărit) → *Tiulești* → *Leauț* → *Dobroț* → *Rișculița* → *Baia de Criș*.

III. Comuna Baia de Criș

1. *Baia de Criș*: Clădirea prefecturii comitatului românesc Zarand; Obeliscul lui Avram Iancu; Crucea Iancului; Casa-Muzeu Avram Iancu; Biserica romano-catolică.

2. *Tebea*: Biserica ortodoxă; Gorunul lui Horea; Bustul lui Avram Iancu din halta C.F.R.; Mormântul lui Avram Iancu; Clopotul ce a bătut la moartea lui Avram Iancu; Drapelul cu chipurile lui Iancu, Horea, Cloșca și Crișan.

IV. Comuna Bulzești de Sus

1. *Baia de Criș* → *Bulzești de Jos* (Biserica Sf. Arhangheli, din sec. al XIX-lea) → *Bulzești de Sus* (Biserica Sf. Ioan Gură de Aur, datată 1848; Cheile Grohotului; Podul Grohotului; vâltori utilizate la dubitul (bătutul) țesăturilor de lână; Păstrăvăria) → *Muntele Găina* (Târgul de fete, anual în luna iulie).

V. Comuna Ribița

1. *Ribița* (troița închinată lui Horea, Cloșca și Crișan; biserica ortodoxă) → *Crișan* → *Dumbrava de Jos* (biserica monument istoric) → *Dumbrava de Jos* (biserica monument istoric).

2. *Ribița* → *Ribicioara* (Cheile Ribicioarei).

3. *Crișan*: Biserica Mănăstirii Crișan; Brazii funerari în cimitirul satului; Casa memorială Vlaicu Bârna; Casa memorială Crișan.

Avem convingerea că acest auxiliar va fi lecturat cu plăcere, utilizat eficient și va stârni curiozitatea cunoașterii la fața locului a celor prezentate.

Pentru a citi toate informațiile cuprinse în paginile acestui auxiliar puteți accesa pagina de internet www.scolarul.as.ro.

Bibliografie

1. Pârva, I. - *Drumuri în țara zarandului*, Ed. Sport – Turism, București, 1983
2. Rus, Dumitru - *Județul Hunedoara – Ghid Turistic*, Ed. Sigma Plus, Deva, 1998
- *Locuri și legende geografice românești*, Ed. Emia, Deva, 2001

Surse directe

- Vața de Jos* – Primăria Comunei Vața de Jos
– Maci Viorel
– Boldiș Sabin, 90 ani, Târnava de Criș
- Tomești* – Primăria Comunei Tomești

Bălan Maria
Școala Generală "Octavian Goga"
Deva

Studiu cvasiexperimental privind dezvoltarea gândirii critice

Scopul pentru care am demarat această cercetare a fost ca să descopăr dacă tipul de metode utilizate are efect asupra dezvoltării gândirii critice și dacă existența gândirii critice influențează benefic învățarea și rezultatele la învățătură ale elevilor.

Ipoteza de la care am pornit a fost aceea că utilizarea metodelor care dezvoltă gândirea critică conduce la ridicarea calității activității.

Experimentul psihopedagogic utilizat a presupus păstrarea condițiilor firești ale educației și studierea fenomenului educațional în fluxul normal al desfășurării lui. S-au utilizat și alte metode ca: observația sistematică, convorbirile cu elevii, testul de cunoștințe, analiza produselor activității.

Variabila independentă constă în metodele folosite în cadrul lecțiilor.

Operaționalizarea variabilei independente:

- utilizarea unor metode active și interactive precum ciorchinele, mozaicul, cubul, sinelg etc.;
- îmbinarea rațională a metodelor tradiționale cu cele moderne;
- folosirea unor diverse tipuri de exerciții pentru antrenarea și exersarea gândirii critice.

Variabila dependentă constă în performanțele școlare obținute de elevi în urma folosirii metodelor de dezvoltare a gândirii critice.

Operaționalizarea variabilei dependente:

- capacitatea sporită de exprimare coerentă, creativă;
- elaborarea concluziilor logice;
- elaborarea soluțiilor la situațiile problemă;
- rezolvarea problemelor în timp optim și cu eficiența scontată;
- formularea unor păreri personale susținute cu argumente;
- alegerea rațională a soluțiilor optime din mai multe posibile.

Cercetarea s-a desfășurat la Școala Generală "Octavian Goga" din Deva. Am utilizat un grup experimental alcătuit din 19 elevi ai clasei a III-a B și un grup de control/martor alcătuit din 19 elevi ai clasei a III-a A.

În etapa inițială a experimentului s-a aplicat câte un test (ANEXA) la clasa experimentală și la cea de control. Acesta a vizat cunoștințe de clasa a III-a deținute de elevi la principalele discipline de studiu de la această clasă: limba și literatura română, matematică, științe ale naturii, educație civică.

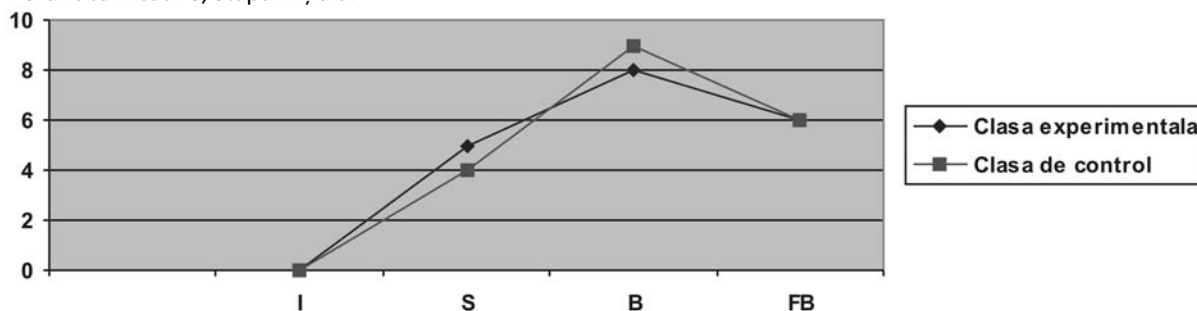
În continuare s-a lucrat la clasa experimentală punându-se accentul pe metode care dezvoltă gândirea critică. La clasa de control s-au folosit tot metode tradiționale. După aproximativ două luni de la testul inițial s-a aplicat un test final. Acesta a avut aceleași obiective și aceiași descriptori de performanță ca și testul inițial. Conținutul a fost asemănător testului inițial.

Acordând un calificativ general fiecărei lucrări, în funcție de calificativul dominant, se obțin următoarele rezultate:

Tabel calificative, etapa inițială:

	I	S	B	FB
Clasa experimentală	0	5	8	6
Clasa de control	0	4	9	6

Grafic calificative, etapa inițială:

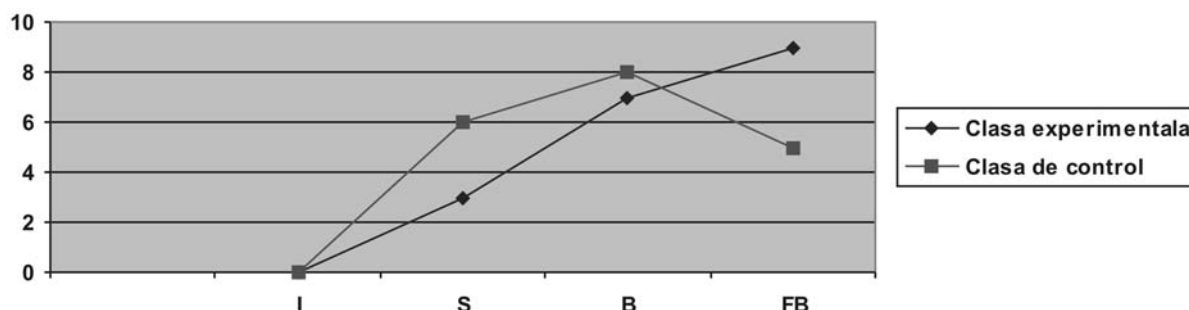

Tabel calificative, etapa finală:

	I	S	B	FB
Clasa experimentală	0	3	7	9
Clasa de control	0	6	8	5

Studiu cvasi-experimental privind dezvoltarea gândirii critice

Grafic calificative, etapa finală

Analizând graficele se observă:

În etapa inițială, la clasa de control și la clasa experimentală se obțin distribuții simetrice/normale, graficul frecvenței având o formă aproximativă de clopot. Valorile situate de o parte și de alta a valorii maxime, în cazul nostru calificativul BINE, sunt foarte apropiate. Rezultă că folosirea corectă a metodelor tradiționale a condus la rezultate bune în derularea procesului de predare-învățare.

În etapa finală, la clasa de control se obține tot un grafic al frecvenței sub formă aproximativă de clopot, iar la clasa experimentală un grafic sub forma literei J. Această formă grafică ilustrează un progres al elevilor din clasa experimentală față de etapa inițială, în urma utilizării metodelor interactive, care dezvoltă gândirea critică. Scade numărul elevilor cu calificativul SUFICIENT și crește numărul elevilor cu calificativul FOARTE BINE.

Concluzia generală care se desprinde este că rezultatele superioare obținute la clasa experimentală, în urma folosirii metodelor activ-participative, confirmă ipoteza de la care s-a pornit în cercetare, aceea că utilizarea metodelor care dezvoltă gândirea critică conduce la rezultate școlare performante.

Bibliografie:

Drăgan, I., Nicola, I., (1993), *Cercetarea psihopedagogică*, Ed. Tipomur, Târgu-Mureș

ANEXA

Item 1 Cum crezi că ar fi continuat visul lui Bănică dacă nu-l trezea mama? (lectura „În Ajunul Anului Nou” de Fănuș Neagu)

Item 2 Explică ce învățătură desprindem din atitudinea lui Ștefan cel Mare față de nepotul hanului tătar (lectura „Stejarul din Borzești” de Eusebiu Camilar).

Item 3 În grădina școlii s-au plantat 8 rânduri cu câte 6 cireși, 7 rânduri cu câte 8 trandafiri și 5 rânduri cu câte 9 caiși. Câți pomi fructiferi s-au plantat în grădina școlii?

Item 4 Compune și rezolvă o problemă după exercițiul: $41 - (5 \times 3) =$

Item 5 Formulează câte trei argumente pro și contra față de construirea unui bloc de locuințe prin defrișarea unei zone cu plante și animale.

Item 6 Cum procedezi când constăți că un coleg minte? (alege cu X)

..... Te faci că nu observi.

..... Le propui colegilor să-l izolezi de restul clasei.

..... Stai de vorbă cu el și încerci să-l convingi că greșește.

..... O rogi pe doamna învățătoare să rezolve situația.

..... Nu-i mai acorzi nici o șansă în viitor.

Bălteanu Maria
Grădinița "I.D. Sârbu" Petrila
Meraru Maria Marcela
Turcu Catinca
Grădinița P.N. nr. 1 Petrila

Evaluarea prin abordare interdisciplinară

În orice sistem de învățământ, politicile educaționale se finalizează, se apreciază și se legitimează prin EVALUARE.

Evaluarea apare ca o funcție a educației care are un caracter normativ. Acest caracter normativ oferă posibilitatea de a stabili o ierarhie a valorilor. Prin intermediul evaluării se constată, se măsoară și se apreciază competențele pe care le dobândește copilul după anumite perioade de timp (semestre, an școlar, ciclu de învățământ etc). Competențele sunt evident exprimate și în cunoștințele acumulate, deprinderile formate și capacitățile dovedite de copii.

Evaluarea rămâne în continuare o problemă deschisă în sensul că mijloacele, metodele și tehnicile de evaluare nu reușesc întotdeauna să surprindă toate aspectele legate de efectele formării asupra copiilor.

Aplicare noilor metodologii de predare-învățare, creșterea ponderii caracterului formativ, implicarea activă a formabililor, au condus în mod implicit la necesitatea unei evaluări mult mai complexe.

Pornind de la ideea de evaluare se realizează o scară de valori, ca pe baza rezultatelor evaluării reușesc să ocupe anumite poziții, se impune ca evaluarea să se realizeze cu maximum de responsabilitate, fiindcă ceea ce pare o chestiune simplă și uneori formală poate avea implicații nebanuite.

Făcând o trecere în revistă a câmpului semantic a termenului de evaluare, putem vorbi despre: a compara; a stabili; a clasifica; a măsura; a verifica; a exprima; a interpreta; a controla; a valoriza; a regla; a anticipa; a argumenta; a aprecia.

Din perspectiva învățământului tradițional, evaluarea înseamnă mai mult măsurare, apreciere și decizie. De foarte multe ori noțiunea de evaluare se referă strict la notarea și clasificarea performanței școlare.

Apare astfel o întrebare importantă: "ce evaluăm?"

Regândirea și redimensionarea strategiilor de evaluare extind acțiunea de evaluare de la verificarea și aprecierea rezultatelor, la evaluarea procesului, a strategiei care a condus la aceste rezultate; evaluarea nu numai a elevilor, dar și a conținutului, a metodelor, a obiectivelor, a situației de învățare, a evaluării în sine. Se iau în calcul și unii indicatori diferiți de achiziții cognitive, precum conduita, atitudini, aptitudini. Se impune diversificarea tehnicilor de evaluare și creșterea gradului de adecvare a acestora la situații didactice concrete. Există elevi care nu pot face performanță școlară și atunci evaluăm acumulările personale și progresul înregistrat. Evaluarea să se centreze asupra rezultatelor pozitive și nesanționarea în permanență a celor negative iar elevul să devină un partener autentic al educatorului în evaluare. O evaluare cu adevărat corectă presupune și implementarea capacităților autoevaluative.

Deci evaluarea să fie un act obiectiv, să fie transparentă și explicită, constantă și ritmică, iar funcția de anticipare a evaluării ne permite să stabilim niște standarde de performanță.

O bună evaluare este o operație complexă și, din acest motiv trebuie stabilite clar etapele actului evaluativ, criteriile în funcție de care se face evaluarea, fidelitate și obiectivitate în evaluare. Indiferent de forma pe care o îmbracă, procesul evaluării parcurge mai multe etape importante: definirea clară și cunoașterea prealabilă a obiectivelor procesului de învățământ; crearea de situații de învățare pentru a permite copiilor să realizeze comportamentul pe care îl presupun obiectivele; desfășurarea procesului de înregistrare și măsurare; evaluarea și analiza datelor culese; concluzii și aprecieri diagnostice pe baza rezultatelor obținute.

Numeroase studii sugerează schimbarea raportului între verificarea capacităților și verificarea cunoștințelor în favoarea celor dintâi. De asemenea, probele bazate pe memorie trebuie să cedeze locul celor axate pe capacitatea de rezolvare a problemelor, pe capacitatea de a opera cu informațiile respective, de a realiza transferuri, aplicații.

Realizarea unor evaluări interdisciplinare, care să surprindă aspectele relatate mai sus, devine o coordonată principală în realizarea unui proces educațional eficient și de calitate.

Evaluarea interdisciplinară oferă copilului posibilitatea de a-și construi fișa de evaluare, motivându-l și oferindu-i posibilitatea de a-și alege tehnicile de lucru potrivit abilităților sale.

Pentru a realiza o evaluare interdisciplinară eficientă trebuie să avem în vedere câteva etape pe care trebuie să le parcurgem: să stabilim domeniile cunoaștere abordate interdisciplinar, a obiectivelor operaționale, respectând principiile didactice, a nivelului optim de performanță, alegerea și redactarea a itemilor în funcție de obiectivele urmărite, de natura conținutului care trebuie evaluat și de particularitățile de vârstă ale copiilor. Este bine a se utiliza itemii ce oferă copilului posibilitatea să-și construiască singur fișa de evaluare, lăsându-i astfel posibilitatea și libertatea de a-și alege componentele care consideră că i se potrivesc, prin luarea în considerare a alternativelor disponibile. De asemenea, se are în vedere respectarea cerințelor de ordin pedagogic și estetic în realizarea fișelor de lucru, interpretarea lucrărilor, analiza datelor culese și stabilirea de măsuri ameliorative.

Exemplificare:

În semestrul I, la Domeniul de activitate – Natura, cu tema "Toamna", am realizat o evaluare continuă cu grupa mare – pregătitoare de preșcolari. În stabilirea obiectivelor operaționale am avut în vedere faptul că preșcolarii frecventează deja grădinița al treilea an, deci sarcinile pot fi mai complexe.

Evaluarea interdisciplinară a avut ca scop verificarea cunoștințelor copiilor privind legumele și fructele de toamnă prin exerciții de matematică, educarea limbajului, cunoașterea mediului și a abilității plastice, practic-aplicative.

Obiective operaționale:

- să recunoască și să denumească legumele și fructele;
- să grupeze după formă, să le clasifice după simbolurile date și să le așeze în spațiul indicat prin etichete;
- să raporteze corect numărul la cantitate, rezolvând exercițiile de pe etichetă;
- să asocieze sunetul cu litera corespunzătoare, litera cu care începe cuvântul ce denumește leguma, fructul;
- să despartă în silabe cuvintele ce denumesc legumele, fructele; să formuleze propoziții simple sau dezvoltate, menționând 1-2 asemănări și deosebiri, folosind o exprimare corectă;
- să deseneze corect legumele, fructele selectând în mod adecvat culoriile;

Am stabilit următorii itemi:

- colorează legumele, fructele și denumește-le!
- așează-le în lădițe, respectând etichetele!
- găsește 1-2 asemănări între legume și 1-2 asemănări între fructe, spune-le!
- denumește și alte legume și fructe de toamnă pe care le cunoști, dar nu sunt în expoziția ta!
- desparte în silabe cuvintele care denumesc legumele și fructele care încep cu sunetele "a", "m", "p".
- completează lucrarea cu elementele de toamnă!

Materiale folosite:

- o coală de desen pe care sunt desenate rafturi pentru legume, fructe de toamnă; fiecare raft are o etichetă pe care sunt scrise cifre sau exerciții de adunare sau scădere cu unitate; pe aceleași etichete vor fi desenate legumele fructele (litera cu care începe cuvântul); o parte a foi se va lăsa liberă.
- o foaie de desen - copii o realizează singuri prin desenarea fructelor și a legumelor;
- creioane colorate, carioca, acuarele, lipici.

Avantajele evaluării interdisciplinare pot fi privite prin prisma celor doi colaboratori ai demersului didactic: copilul și educatoarea. Pentru copii, avantajele evaluării interdisciplinare se pot concretiza prin dezvoltarea creativității; libertatea de a-și alege componentele care consideră că i se potrivesc; dezvoltarea abilităților artistico-plastice, practic-aplicative; exersarea de abilități în rezolvarea de probleme; dezvoltarea comunicării, dezvoltarea cognitivă; dezvoltarea unor priceperi și deprinderi de muncă intelectuală.

Pentru educatoare, evaluarea interdisciplinară reprezintă o bogată sursă de date privind atât dezvoltarea preșcolarului cât și calitatea activității didactice desfășurate. Pe lângă informațiile, cunoștințele de ordin științific educatoarea află date menite să releve componentele personalității în formare a copilului. Să știe să înțeleagă, să știe să exprime, să știe să relaționeze, să știe să facă, intră în deziderate, pe picior de egalitate cum să știe matematică, să știe elemente de cunoașterea mediului.

Un copil aflat în fața unor probleme de rezolvat exercită o activitate cognitivă precum percepția, selecția, memorizarea, conceptualizarea sau combinarea unor elemente toate referindu-se la un produs. Acest produs este mai întâi mintal, în mintea subiectului. Copilul poate exercita un proces mintal care se îndreaptă asupra activităților cognitive pe care le va efectua. Procese mintale implicate: memoria, autoreflexia asupra capacității de a recunoaște, de a reda sau a reproduce ceea ce a fost învățat, înțelegerea, autoconcentrarea, rezolvarea problemelor.

Coerența, consistența, obiectivitatea evaluării interdisciplinare favorizează realizarea unei permanente raportări a rezultatelor instruirii la obiectivele urmărite, la stabilirea obiectivelor atinse, a celor parțial atinse sau neatinse, relevarea dificultăților și reușitelor copilului astfel ca acesta să poată fi ajutat cât mai eficient.

Evaluarea nu trebuie să-i spună elevului dacă a reușit sau nu cât mai ales să-i permită să înțeleagă ceea ce a făcut în raport cu ceea ce trebuia să facă. Pentru copil, să știe să facă, să știe să înțeleagă, înseamnă să stabilească relații între diferite domenii de cunoaștere, ori aceasta presupune abordarea interdisciplinară.

Interdisciplinaritatea și abordarea interdisciplinară a evaluării, devine un concept-cheie cu ajutorul căruia se poate realiza un demers educativ centrat pe nevoile, posibilitățile și ritmurile copilului. O evaluare interdisciplinară surprinde aspecte variate din domenii de activitate variate, devenind o coordonată principală în realizarea unui proces educațional eficient și de calitate.

Bărboni Elena
Grădinița "Floarea soarelui"
Hunedoara

Destin de dascăl, în lumini și umbre

Se spune că oamenilor de la catedră le este rezervat rolul de a pregăti cultura unui neam, în sensul înnoirii.

Dascălul de vocație nu poate fi deci, decât un profesionist de elită, un promotor al comportamentului inovator, un om de o înaltă ținută morală și intelectuală.

Pentru fiecare dascăl, calitatea morală a vieții lui se traduce prin valorizarea pe care o acordă propriei sale existențe, prin sensul pe care îl atribuie activității desfășurate cu elevii.

Cu siguranță că Emil Cioran nu exagera atunci când afirma că unii dintre intelectualii noștri sunt sterili tocmai prin absența neliniștii interioare, a curiozității care te determină să citești cu bucurie orice carte.

Din acest motiv este foarte important ca omul de la catedră să nu trăiască la întâmplare, mulțumindu-se cu pseudo-valoarea. El trebuie să se raporteze la valorile autentice, să urmărească un scop nobil pentru care să lupte în momentele când semnalizează alunecarea pe o pantă periculoasă.

Personalitatea autentică a dascălului se traduce nu numai prin existența unor calități intelectuale și sufletești deosebite, ci și prin valorificarea acestora.

Equilibrul și măsura, în acord cu demnitatea profesională, favorizează efortul dascălului de a redeveni posibil model de urmat. De aceea este necesar ca el să adere la valori autentice, să se perfecționeze și să creeze permanent plecând de la valori, care deși sunt mai dificil de măsurat, sunt totuși, posibil de realizat.

Opțiunea omului de la catedră, pentru valorile autentice particulare poate fi un bun prilej pentru eficientizarea învățămîntului românesc.

Dimensiunea spirituală a dascălului presupune responsabilitate profesională, atingerea armoniei între gând, faptă și sentiment. Când există o astfel de armonie și unitate în personalitatea dascălului se poate vorbi de o personalitate charismatică.

Este de dorit ca această charismă personală, care face apel mai mult la emoție, să se suprapună peste cea a funcției, care este mai rațională.

Oricât de bune ar fi planurile, legile, programele școlare, acestea nu au nici o valoare dacă nu sunt transpuse adecvat și creativ în practică.

Iată de ce raportarea la valoare a dascălului se impune cu necesitate. Pentru a putea fi considerat o personalitate autentică și un model pentru elevii săi, omul de la catedră trebuie să devină un autentic purtător, transmițător și creator de valori.

Dintotdeauna dascălul s-a dovedit a fi un „neastâmpărat” în sensul sublim al cuvântului, niciodată suficient vieții și cu deosebire sieși, învingând legile scrise și nescrise ale existenței între oameni, pentru oameni și cu ei, în diverse ipostaze și închipuiri ale celui mai complex personaj, dascălul adică „corpul”, „spiritul” ori „sufletul școlii”. Permanența lui în viața școlii este esențială chiar dacă azi este oarecum „compromis” de calculatoare. El rămâne mereu același trudit al „scenei clasei” un „actor” desăvârșit, cu aceeași magică vocație a nobilei lui spițe de a fi „oginda vremurilor” sub care i se așează steaua „oricând și oriunde ar străbate lunga timpului cărare”.

Bine ar fi să putem crede în ceva statornic și onest în viața școlii și a slujitorilor ei, fără frământări și zvârcoliri nedorite, care să tulbure viața acestora, într-o tranziție care pare a fi interminabilă și de nesuportat.

În aceste condiții tot mai precare, cu salarii mici, și speranța subțire, ce-i rămâne de făcut omului de la catedră? Să fie circumspect sau să trăiască în umbra prelungită a hazardului?

Cu siguranță că înțelepciunea lui de „a fi” îi va dicta să rămână și de această dată în spațiul tot mai rarefiat și lipsit de primejdii al cărților sale, al menirii sale profesionale.

Puțini oameni realizează ca el, dascălul, că menirea sa e necesară ca respirația, mai ales acum când viața contemporană știe să-și devoreze fiii și să-i desfigureze sufletește.

Doar la lumina cărții de la catedră, dascălul își asumă riscul îndrăzelii și am dori să aibă puterea și disponibilitatea să o facă mereu.

Destinul omului de la catedră se confundă cu școala, iar aceasta face parte din viața noastră.

Indiferent de numărul anilor petrecuți pe băncile școlii, tinerețea fiecărui om a trecut printre cărți și ghiozdane. Pentru unii tinerețea de care vorbim se încheie la 14, 18 sau 25, dar pentru alții tinerețea se încheie mult mai târziu.

Acești păstrători ai tinereții veșnice, sunt dascălii.

Ei sunt pretutindeni în jurul nostru.

Îi vedem în zilele de sărbătoare cu brațele pline de flori. Le vedem fața scaldată în lumină ori de câte ori unul din discipolii lor a atins un țel nobil.

Îi vedem de fapt zi de zi și uneori avem timpul necesar să le spunem: „bună ziua domnule învățător/ profesor”. Ei sunt vecinii noștri, prietenii și colegii noștri, dascălii copiilor noștri.

Unii sunt severi, exigenți, alții sunt joviali, cu sufletul deschis. Toți fac același lucru: pregătesc copiii pentru viață.

Dacă ne străduim să-i cunoaștem mai bine vom observa că a munci bine, cu pasiune, este o performanță. Corectitudinea, abnegația și spiritul de sacrificiu sunt trăsături care îi caracterizează și pe care le cultivă copiii.

Mulți dintre dascălii noștri pot fi caracterizați în acest fel. Pentru mulți dintre ei destinul se confundă cu școala.

Dacă am încerca să facem un bilanț pentru ceva ce nu poate fi niciodată încorsetat în cifre și fapte concrete, am conștientiza că nimic nu vine de la sine.

În fond munca de învățare a celorlalți înseamnă „a da mereu de la tine”, încât nu prea rămâne nimic „al meu” din patrimoniul sensibil, teaurizat până la un moment dat.

Asta este de când e lumea destinul dascălilor un destin care se confundă cu școala.

Omul de la catedră încearcă în permanență să pătrundă sensul lucrurilor și stabilește anumite tipuri de relații în comunicarea didactică, care să realizeze un echilibru între solicitările cognitive, afective și acționale. El se frământă și se întreabă permanent cum trebuie să gândească, să simtă, să acționeze, să iubească, să creeze, ca „să aprindă spiritele discipolilor săi”. Dialoghează cu elevii, le acceptă ideile și le clasifică, îi sprijină acordându-le încredere în faptele lor, independență în gândire și acțiuni, stimulându-le participarea activă la propria lor formare.

În procesul comunicării cu elevii mici, dascălul ca modelator al ființei umane, pune accent pe mijlocirea “cuvântului încălzit la lumina zâmbetului”.

Îl ajută pe elev în formarea și dezvoltarea deprinderilor de exprimare a observațiilor, gândurilor ideilor și sentimentelor în mod logic, coerent și concis.

Permanent are grijă să vorbească aceeași limbă cu elevul, căutând acele cuvinte care își găsesc corespondent în mintea acestuia.

Din bogăția și frumusețea limbii își alege mereu acele cuvinte care să pătrundă adânc în sufletul și gândirea copilului, să-l înaripeze, și să-l înalțe.

În planul autodepășirii sale profesionale și morale dascălul se luptă cu sine și cu ceilalți.

Face aceasta pentru a se cunoaște și a-i cunoaște, pentru a ști cât înseamnă efortul său pentru sine și pentru ei, de unde apare nevoia de a fi împreună, ca să devină un bun specialist, receptiv față de schimbările permanente din lumea educației și capabil să se adapteze la situații mereu noi, trebuie să înceapă prin cunoașterea propriei personalități, a abilităților pedagogice proprii.

Întrucât aspirațiile sale depind și de experiența semenilor săi se folosește de inteligența lor pentru a o dezvolta pe a sa. Dar omul de la catedră există mai ales prin elevii săi. El îi ajută să asimileze și să aplice conținuturi, să gândească, să creeze. Pentru aceasta trebuie să-i cunoască, să le identifice atât particularitățile de vârstă cât și formele individuale de manifestare a personalității lor.

Dacă noi, oamenii “vedem lumea nu așa cum este, ci așa cum suntem noi, personalitatea dascălului reformei este reprezentată prin râvnă, neliniști și năzuință. Ceea ce transpare din aceste cuvinte, nu este doar voința sa de a-și exercita menirea de dascăl, trăită cu forță de convingere, ci acea voință de a exista ca manager al timpului său, al spațiului și cauzalității.

Dascălul trebuie să distingă permanent ceea ce este esențial de ceea ce este mai puțin important în ierarhia valorilor și să își creeze un model, printr-o activitate proprie de formare după profilul de competențe conturat în “Metodologia formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar”.

Considerat ca un obiectiv prioritar în asigurarea calității învățământului, prin acest profil de competențe se evidențiază dascălul proactiv, capabil să proiecteze, să acționeze sinergic, să asimileze, să valorizeze, să adapteze conținuturi, să conducă creativ procesul de predare învățare, astfel încât să formeze discipolilor săi capacități de comunicare, de cooperare, de gândire convergentă, divergentă, flexibilă și creatoare, de control, autoapreciere și autoreglare.

Cu toate acestea, în societatea românească pestriță și pitorească din cale-afară, dascălii ocupă un loc aparte. Un loc lipsit de glorie lumească, un loc mărginaș, așezat constant într-un con de umbră, de nimeni invidiat. Desprinsă însă de determinarea imediată a conjuncturii sociale și privită în însăși substanța ei, meseria de dascăl este mai mult decât altele „privilegiată”.

Dascălii simt că sunt capabili să-și parcurgă oricât destinul de la capăt, pe aceeași cărare, ignorând eșecurile și sfidând regretele și decepțiile întru împlinirea chemării primite de la început ca un dar.

Viața fiecărui dascăl nu este nicidecum un drum presărat cu roze, iar biografia lor, aproape, rezumă în limitele ei câte o experiență singulară, fiecare existență devenind, din această perspectivă, un caz.

Oamenii catedrei poartă cu ei o întreagă istorie vie, “o viață de dascăl, trăită și trudită pe tărâmul zidirii din puiul de om “micuț și lacom, a omului adevărat, înzestrat cu toate harurile omenirii cea mai desăvârșită creație a lui Dumnezeu.”

În ciuda tuturor eforturilor lui din definiția dascălului contemporan nu pot lipsi noțiuni precum: sărăcie, umilință, marginalizare, frustrare și însingurare.

La final de carieră, slujitorii cărții, peste care se aștern neiertătoare semnele timpului au totuși o opțiune fermă.

Deși cariera lor și întreaga lor existență reprezintă un lung șir de încercări, ei, dascălii nu se dezic de sensul experienței parcurse, ci îl proclamă ca pe un rang.

*Destin de
dascăl, în
lumini și
umbre*

În reprezentarea lor, idea de destin gravitează în jurul școlii, între zidurile căreia și-au trăit tinerețea. În acest spațiu sacru, cu fereste largi, încălzit de dogoarea sufletelor, și-au zidit întreaga lor viață, în care încap zeci de generații de copii/elevi.

Oamenii catedrei se gândesc la trecut ca la zorii viitorului în care mijesc în permanență speranțele renăscute.

Cu toate lipsurile materiale și greutatea, cu grevele și protocoalele semnate și nerecunoscute dascălii privesc cu optimism spre viitor.

Ei merg înainte cu credința că truda lor de azi va da roade bogate peste ani, în generațiile viitoare și că, "tot ce facem doar pentru noi, moare odată cu noi, dar ceea ce facem pentru alții rămâne nemuritor", ca o amprentă a noastră pe pământ, semn că nu am trăit degeaba.

Oamenii de la catedră există ca modele vii în fața mai micilor, sau mai marilor exploratori curioși ai lumii și vieții, arzând ca o flăcără, în efortul minunat de a-i călăuzi pe cărările întortocheate, ale drumului anevoios spre devenire și împliniri, sperând cu ardoare, ca eforturile lor să nu fie zadarnice, că vor rămâne mereu o picătură din sufletul copiilor/elevilor și adânc în sufletul acestora, pășind mereu alături și împreună cu ei.

Dascăli și elevi, trainică alăturare!

Dascălii, acești temerari care și-au asumat cu orice preț „riscul îndrăzelii”, știu un mare adevăr, oricâte convulsii, cutremure și vifornite vor mai încerca să le slăbească puterile și să le stăvilească elanul „oamenii școlii privesc mereu înainte cu un dezarmant optimism...cineva, acolo sus, are grijă de ei!”.

Să spuneți asta și altora!

Bibliografie:

Popescu, I., *Prietenii noștri de la catedră*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992;
Prelici, V., *A educa înseamnă a iubi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
Stoica, M., *Psihologia personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996;
Theodosiu, D., *Mai aproape de elevi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;

Conceptul de e-learning - instrumentele profesorului modern

Berceanu Camelia
Grup Școlar de Arte și Meserii
"Ion Mincu"
Deva

Conceptul de e-learning câștigă treptat teren, pe măsură ce practica și cercetarea în domeniu ne furnizează noi experiențe de succes și repere pentru o construcție teoretico-metodologică adecvată. Dialogul dintre practică și teorie contribuie în egală măsură la creșterea eficienței situațiilor concrete în care sunt utilizate noile tehnologii pentru educație, precum și la adăugarea de plus-valoare nivelului conceptual.

În sens larg, prin e-learning se înțelege totalitatea situațiilor educaționale în care se utilizează semnificativ mijloacele tehnologiei informației și comunicării. În sens restrâns, e-learning reprezintă un tip de educație la distanță, ca experiență planificată de predare-învățare organizată de o instituție ce furnizează mediat materiale într-o ordine secvențială și logică pentru a fi asimilate de studenți în manieră proprie. Mediarea se realizează prin noile tehnologii ale informației și comunicării – în special prin Internet.

Sub denumirea de software didactic sau de instrumente și resurse pentru e-learning, o gamă largă de materiale electronice sunt dezvoltate pentru a susține procesul de educație: hărți, dicționare, enciclopedii, filme didactice, prezentări în diverse formate digitale, site-uri, cărți electronice, teste, tutoriale, simulări, software ce formează abilități, software de exersare, jocuri didactice etc. Computerul și materialele electronice/ multimedia sunt utilizate ca suport în predare, învățare, evaluare sau ca mijloc de comunicare.

Învățământul virtual este reprezentat de interacțiunea dintre procesul de predare/învățare și tehnologiile informaționale – ICT (Information and Communication Technology).

E-learning constituie în primul rând un răspuns social la cererea crescândă de educație, la nevoia de diversificare și sofisticare a ofertelor și instituțiilor de formare, pe multiple planuri: actorii implicați (formatori competenți, comunități mixte de învățare), conținuturile vehiculate (suporturi și materiale didactice diverse, multitudinea de elemente didactice dezvoltate doar pe suport electronic, programe modulare, o varietate de conținuturi adiacente, complementare, alternative, discipline noi), proceduri de evaluare (teste adaptive, teste standardizate automatizate cu feedback imediat), proceduri de management instituțional (gestionare studenților, înscrieri on-line, selecția și certificarea studenților pe bază de portofolii de activitate), activități extrașcolare (resurse on-line, participarea în comunități on-line de practică sau în campusuri virtuale etc.).

Progresul în e-learning este o consecință a înțelegerii dinamicii proceselor de predare și învățare. Principiile dezvoltării cognitive nu se schimbă, întrucât "e-learning nu schimbă cu nimic modul în care ființele umane învață" (Horton). E-learning furnizează conținuturile învățării și facilitează procesele de învățare printr-un model de design special creat.

Curriculum predetermină și acest tip de învățare, asemeni celui tradițional, obiectivele de învățare, de asemenea, prescriu parcursul acesteia. Instrumentele e-learning pot fi folosite în scopul stimulării studenților în a explora teme de interes și toate produsele cunoașterii, prin implicare proprie și conștientizarea nevoilor personale de cunoaștere. Curriculum-ul rămâne însă un punct de referință cu rol normativ.

Complementarizarea educației tradiționale prin utilizarea e-learning este înscrisă de unii autori într-o tendință naturală a evoluției și organizării lumii reale – tendința de virtualizare. „Realitatea virtuală are ca specificitate nu simpla reproducere a unor modele reale, ci deschiderea unui evantai de potențialități prin depășirea proprietăților lucrurilor reale” (C. Cucoș, 2006). Astfel, sarcina educației și formării bazate pe noile tehnologii ale informației și comunicării nu este de a demonstra că are rezultate imediate într-o întrecere cu alte tipuri de sisteme educaționale, ci de a substitui o parte din structurile actuale cu un nou, probabil superior, spectru de performanțe, în întâmpinarea schimbărilor inerente care au loc în cultură și civilizație (O. Istrate, 2000).

România își propune creșterea calității și eficienței în educația asistată de calculator, prin oferirea de suport teoretic, prin diseminarea bunelor practici și a experiențelor locale în e-learning, prin informarea continuă cu privire la inițiativele și evenimentele semnificative din domeniu, prin promovarea celor mai bune soluții, sisteme și servicii pentru e-learning.

Învățământul românesc trece printr-un proces de profundă modernizare datorită proiectului SEI (Sistemul educațional informatizat) inițiat de Ministerul Educației și Cercetării încă din 2001. Profesorii simt din ce în ce mai acut nevoia de a se descurca să își dezvolte propriile materiale didactice, să își organizeze cursurile într-o manieră modernă. Modelele actuale de învățare sunt centrate pe student, oferindu-i o mai mare autonomie, încurajându-i învățarea activă, acordându-i un rol important în crearea de materiale, în comunicarea și participarea la procesul de predare-învățare.

Fiind deja demonstrat rolul TIC în stimularea interesului și motivației pentru învățare, în creșterea performanțelor școlare ale elevilor, vom insista asupra rolului cadrelor didactice în valorificarea potențialului mediului virtual de învățare și a suportului informațional pe care îl oferă tehnologia, asupra modalităților de sprijinire a acestora în

**Conceptul
de
e-learning
- instrumen-
tele
profesorului
modern**

activitatea didactică. Formarea profesorilor, dincolo de dezvoltarea abilităților de utilizare a computerului, trebuie să se centreze pe o abordare diferită a mediului de învățare. Astfel, trebuie să li se ofere cadrelor didactice:

- posibilitatea de a învăța folosind tehnologia;
- oportunități de a reflecta asupra învățării în mediul virtual;
- oportunități de transfer al propriilor experiențe de învățare în situații similare.

Următoarele obiective orientează activitățile desfășurate de partenerii E-learning România:

- crearea unui spațiu de comunicare între specialiști, practicieni, cercetători, lideri de opinie și factori de decizie în domeniul e-learning;
- promovarea experiențelor pozitive, semnificative pentru practica utilizării noilor tehnologii în educație atât la nivelul învățământului universitar și preuniversitar, cât și în zona educației nonformale;
- prezentarea oportunităților de formare și de informare în domeniul e-learning și instruirii asistate de calculator;
- crearea și utilizarea unui instrument de cercetare a opiniilor practicienilor și specialiștilor în utilizarea noilor tehnologii în educație, datele obținute având rol de feedback pentru inițiativele naționale în domeniu.

Platforma de e-learning AeL

Platformă integrată completă de instruire asistată de calculator și gestiune a conținutului, AeL este un sistem integrat de predare, învățare și gestiune a conținutului, bazat pe principii educaționale moderne.

Platforma de e-learning AeL oferă suport pentru predare și învățare, pentru testare și evaluare, pentru administrarea conținutului, monitorizarea procesului de învățământ și concepție curriculară.

AeL poate fi folosit pentru învățarea condusă de profesor/instructor sau pentru învățarea independentă. Există implementări AeL în învățământul preuniversitar, învățământul universitar și la corporații, pentru nevoile de instruire internă. În dezvoltarea sistemului AeL, specialiștii SIVCO România sunt sprijiniți în permanență de pedagogi cu experiență și de profesionalismul echipei tehnice în domeniul software.

Sistemul AEL urmărește:

- să sprijine procesul de predare/învățare prin mijloace informatice moderne, punând la dispoziția dascălilor un instrument complementar;
- să faciliteze procesul de învățare;
- să stimuleze creativitatea și competiția, dar și lucrul în echipă;
- să utilizeze soft-urile de simulare ca substitut pentru materialele și instrumentele didactice scumpe sau greu de procurat.

Copilăria în culori - parteneriat educațional: grădinițe-comunitate

**Bojneag Maria
Cârstea Viorica
Grădinița P.N. "Zori de zi"
Hunedoara**

În etapa actuală, când schimbările din mediul social sunt amețitoare, copiii trebuie pregătiți atent, cât mai complet, încă de la vârsta preșcolară, pentru a se integra cu ușurință în comunitatea în care trăiesc.

Grădiniței, îi revine așadar rolul de a pune cât mai mult copii în contact cu aspecte ale mediului social și cultural ambiant, construind variate rețele de tip colaborativ, cu un număr cât mai mare de instituții și grupuri sociale, de a sensibiliza și atrage potențiali parteneri, pentru implementarea unor proiecte cu influențe pozitive asupra vieții și activității copiilor.

"Copilăria în culori", reprezintă un proiect educațional realizat de cele 15 grădinițe în parteneriat cu Primăria municipiului Hunedoara și Galeria de arte, pe o perioadă de 2 ani.

Proiectul, inițiat de comisia cercului pedagogic al educatoarelor, și-a propus:

- să creeze bucurie și satisfacție copiilor preșcolari în prejma Zilei Internaționale a copilului;
- să ofere posibilități de exprimare celor cu înclinații spre creația plastică;
- să aducă în atenția comunității – factori de decizie și marele public - nevoile particulare și viziunea copiilor asupra lumii în care vor să trăiască;

Stabilind drept „puncte tari” ale proiectului disponibilitatea conducerilor tuturor grădinițelor de a-și înscrie unitatea într-o acțiune de anvergură, cât și deschiderea manifestată de parteneri (probată și în acțiuni anterioare), am trecut la conceperea formei finale a proiectului și promovarea lui în grădinițe. Pe parcursul lunii mai, copiii din grupele mari și pregătitoare, au realizat în mai multe ședințe de lucru, lucrări plastice în tehnici diferite (pictură, desen, carioacă), le-au discutat în grup, promovând la expoziția finală, câte o lucrare pentru fiecare copil.

Pentru a facilita întâlnirea copiilor cu colegii lor din alte grădinițe și a aduce în fața locuitorilor municipiului un eșantion din munca poate mai puțin știută a grădinițelor, am îmbrățișat ideea artistului plastic C-tin Zgâmbău de a organiza expoziția în aer liber, în Parcul Corvinul, pe un banner uriaș, (de 100m) găsimu-și loc 700 de lucrări ale „micilor plasticieni”!

Momentul sosirii copiilor în parc, deschiderea festivă a expoziției, descoperirea de către fiecare grup a locului propriei grădinițe pe banner, și apoi căutarea febrilă a lucrărilor personale, a fost unic, plin de farmec, naivitate, umor și naturalețe! Pachetele cu dulciuri primite, au completat nivelul de așteptări specific vârstei!

Pe tot parcursul zilei, copiii au revenit cu frați, părinți, bunici, admirând „cum arată lumea de după ferestrele copilăriei”! Grupuri de școlari, locuitori ai urbei, au făcut popas în inedita expoziție, privind, punând întrebări, ... călătorind nostalgic cu gândul spre propria copilărie!

Un juriu de specialiști, a ales cele mai reușite 5 lucrări, considerate premiile expoziției, iar autorii lor - posibili deținători de aptitudini creative speciale -, au primit diplome reprezentând imaginea propriei lucrări și au fost îndrumați spre cercurile artistico - plastice ale Clubului copiilor.

Apreciind impactul pe care l-a avut prima ediție a „Copilăriei în culori”, am stabilit ca pentru anul următor să aducem îmbunătățiri, care să sporească gradul de interes și totodată să-i surprindă plăcut pe copii. Astfel, la ediția a-II-a (2007), am readaptat formatul astfel:

- număr mai mare de copii participanți (1000), cooptându-i și pe cei de grupă mijlocie;
- locație nouă pentru expoziția finală (Central Parc, obiectiv proaspăt reamenajat);
- am introdus și desenul cu cretă pe asfalt, luând în considerație aderența pe care o are această formă de expresie plastică la vârsta preșcolară;
- reprezentanți din fiecare unitate (cu înclinație spre creația plastică), au pictat în foișoarele din parc sub ochii curioși ai participanților, bunicilor, părinților, vizitatorilor.
- pe întreg parcursul zilei (orele 10 – 18), vizitatori de toate vârstele, au gustat din clipa de bucurie oferită de cei mai mici locuitori ai municipiului;

Ca și la prima ediție, copiii au fost răsplătiți (de parteneri și de un alt sponsor, care s-a lăturat proiectului, surprins plăcut de marea masă de copii antrenată) cu pachete cu dulciuri.

Proiectul și-a atins obiectivele propuse, ajungându-se la următoarele finalități:

a) finalități formative:

- * copiii și-au exersat zestrea de tehnici de lucru, punându-și în valoare întregul lor potențial creativ;
- * sunt puși în situații variate, cerându-li-se să rezolve diferite sarcini: să realizeze o lucrare, să-și facă autoanaliza, să-i fie discutată de grup, să primească sugestii, să selecteze din propriile lucrări pe cea mai bună, etc.;
- * copiii participanți la proiect, acționează într-un grup de co-vârșnici, exersându-și capacitatea de a socializa;

**Copilăria în
culori -
parteneriat
educativ:
grădinițe-
comunitate**

- * învață să se deplaseze în grup, să deseneze în public, să privească, să emită păreri, să le fie răsplătită munca , etc.;
- b) finalități morale și estetice :
 - * se identifică de timpuriu supradotarea ;
 - * copiii își exprimă sentimentele, trăirile personale cu ajutorul artei plastice;
 - * fiecare participant trăiește experiența succesului, își dezvoltă simțul realizării și încrederii în sine ;
 - * copiii percep corect participarea la o competiție;
 - * apropierea copiilor de lumea artei , a manifestărilor culturale, este un demers benefic manifestării comportamentelor pozitive ale viitorului cetățean ;
 - * copiii sesizează frumosul din natură, din artă, din atitudinea celor din jur ;
 - * participanții își exersează deprinderile de comportare civilizată în spațiul public ;
- c) finalități sociale :
 - * activitatea de proiect, stimulează abilitățile sociale ale copiilor (cooperează în grup, relaționează cu semenii din alte grădinițe, cu adulții);
 - * participând la o expoziție în spațiul public, își conturează o imagine pozitivă despre locul său în comunitate;
 - * capacitează atenția locuitorilor municipiului asupra universului lor de preocupări și modalităților de exprimare ;
 - * se reunesc mai mulți oameni în jurul unei responsabilități sociale, cum este susținerea proiectelor ce promovează copiii și preocupările lor ;

Reușita proiectului a fost posibilă și datorită faptului că toți partenerii au acționat, îndeplinindu-și sfera de competențe stabilită inițial. Astfel :

Responsabilele cercului pedagogic :

- realizează programul de desfășurare a proiectului ;
- îl popularizează în grădinițe ;
- mediatizează activitățile în mediul local ;
- pregătesc cadrul de amenajare a expoziției;
- comunică permanent cu partenerii pentru fluența și corectitudinea informațiilor;
- pregătesc atent momentele de festivități ;

Echipa didactică :

- monitorizează desfășurarea în grădinițe;
- participă la jurizarea lucrărilor și stabilirea premianțelor;
- coordonează amenajarea expoziției în aer liber ;
- asigură pe tot parcursul zilei dialogul cu vizitatorii ;

Reprezentanții instituțiilor locale :

- asigură condiții oportune derulării proiectului;
- asigură locațiile;
- susțin financiar premiarea tuturor copiilor;
- mediatizează derularea;
- participă la deschiderea expoziției ;

Derularea proiectului a fost mediatizată la nivel de comunitate :

- Curierul Primăriei Hunedoara (iunie 2006 – articol și imagini ; iunie 2007 – imagini) ;
- Cuvântul liber, 6 iunie 2007;
- Realizarea de CD-uri pentru fiecare ediție și distribuirea lor în toate grădinițele ;

Propus a se derula pe parcursul a doi ani, datorită faptului că a reușit să atragă atenția comunității asupra „ segmentului preșcolar” dintre locuitorii municipiului, ni s-a propus de către parteneri să realizăm și o a - III-a ediție, cu perspectiva de a deveni o manifestare permanentă la nivelul municipiului.

Considerăm că, prin eforturile noastre, s-a conturat un vast și generos proiect de promovare a imaginii copiilor preșcolari, a universului lor de preocupări, care a fost plastic exprimat în deviza lui: ”Dăruieți copiilor culori și veți fi uimiți de modul cum văd și redau realitatea ce ne înconjoară deopotrivă pe toți ; veți descoperi cum arată viitorul ce se ascunde după ferestrele copilăriei!”

Profilul ideal al personalității profesorului

**Bojneag Maria
Grădinița cu P.N. Nr. 3
Hunedoara**

I. EDUCATORI CARE AU FOST.

PROFILUL IDEAL AL PERSONALITĂȚII PROFESORULUI, iată o dilemă și o provocare în același timp. Din ce perspectivă să fie construit profilul pentru a-l face real ca ideal?

Instantaneu îmi apar în fața "ochilor minții" acele perene portrete de dascăl din literatură cu care am avut întâlniri de emoție și cunoaștere prin *prezența erudită și sensibilă a profesoarei Dragotă Lia*. La porțile sufletului întrevăd "nimbul auriu" al părului său, prezența elegantă, postura verticală, văd și aud lacrima ochilor și tremurul vocii în rostirea creațiilor marilor Eminescu, Creangă, sau al prezentării portretului "Domnul Trandafir" al lui Sadoveanu.

Am rămas în modul meu de a mă autoeduca cu acea **practică clară** a profesoarei ce oferea planuri de idei pe tablă pentru a ne ajuta să descoperim o operă și un scriitor, iar deprinderea de a folosi fișe și citate comentate cu cuvintele pătrunderii minții și emoției fiecăruia s-a imprimat în stilul de a învăța permanent.

Pe măsura pătrunderii în tainele estetice a literaturii și a puterii ei de comunicare, ne propunea teme de compunere și exprimare liberă, așteptând mereu ca muguri de creație personală să izbucnească din capacitățile noastre, exercițiu care a dat roade în jocul meu cu puterea cuvintelor așezate pe hârtie la ceas de bucurie sau de amărăciune, mereu reușind să mă întărească și să creeze acea stare de bine potrivită momentului, întrupându-se în poezii ce au văzut lumina tiparului.

Mai resimt încă viu rezonanța cuvintelor întotdeauna alese cu grijă când, mai devreme sau mai târziu, aprecia elevele și potențiale lucrări de frumusețe creativă care se lecturau în fața clasei, se comentau de auditoriu și se declarau ierarhizări acceptate și recunoscute de clasă și profesor.

Așa a fost învățătura la acea școală ce s-a numit Liceul Pedagogic Deva....., așa a fost un dascăl ce a plecat cu trenul vieții fără bilet de întoarcere...și... m-a înrăurit frumos în devenirea mea personală.

Să încep a construi profilul, pornind de la realitatea fostului elev ce și-a împlinit dorința de a fi dascăl?

Sipetul amintirilor se deschide și apare un profil ce-mi rămâne ca ideal din perspectivă subiectivă, căci, prin atitudinile și aptitudinile sale pedagogice și didactice, a fost sursa aspirației mele de a deveni dascăl, a motivației de a mă mobiliza ca să ajung să-i învăț pe alții carte, eu, eleva, care nu eram "vârf" într-o clasă, ci un elev fără nimic spectaculos, doar cu o evoluție firească și normală.

Și-acel profil are un nume: ***"învățătoarea mea, Palamaru Aglaia", căreia, de acolo...., printre stele așezată, îi mulțumesc pentru acele începuturi de încredere ale vieții mele ca "persoană importantă" pentru mine și cei din jur în acele timpuri.***

Azi, sunt un dascăl și cred că am reușit să conturez o "imagine de capacitate și de afectivitate" loială profesiei și copiilor, în fața a mulți, mulți copilași și tot atâția părinți. Dar,... după 30 de ani de muncă și viață, încă nu știu dacă mă aflu pe drumul unui dascăl aproape de... Ideal!

Ce știu atunci, de la cei ce m-au format în acele timpuri de început?

1. ȘTIU CĂ POT să-mi organizez activitatea cu dedicare și voință ce s-au călit prin exigența unor dascăli și a experienței cu care m-am confruntat în curgerea timpului meu de dascăl. Din îndepărtarea acelor timpuri am păstrat un nume, *profesor Dascăl Titania, exigentă și realistă cu elevii săi, cu erudiție și tenacitate în profesiune și o putere de voință deosebită. Așa mi-a rămas în memoria afectivă, ca o personalitate remarcabilă și de mare exemplu.... în măsura corespunzătoare eului meu.*

2. ȘTIU CĂ POT să-mi concep și să realizez materiale didactice estetice și funcționale de la un "nimic" pornind, care să demoleze rutina sau banalul din practica de zi cu zi; să am competențe necesare desfășurării opționalilor oferite dezvoltării copiilor, cât și să țin aproape de mine pasiuni artistice care mi-au îmbogățit sufletul în ceea ce simt: arta decorativă, pictura, goblenul, croitoria, muzica și dansul, totul colorându-mi frumos viața.

Și n-ar fi fost să fie toate acestea, fără anii de îndrumare cu profesorul Pârvan Ioan, mereu nonconformist asemeni unui veritabil artist plastic, care a stimulat serios și competent, uneori ilar, alteori critic, tendințele artistice plastice și originale ale elevilor săi; fără anii de formare cu profesoara Lădaru Leontina care a "deschis ochii" elevelor sale spre practicul vieții și, personal mie, mi-a conștientizat importanța și utilitatea îndemnării în orice acțiune casnică sau profesională; fără momentele de cultură muzicală la clasă și cele artistice ale ansamblului folcloric în afara clasei, conduse cu prestanță și seriozitate profesională de profesorul Bercea Ioan și nu în ultimul rând, fără orele de gimnastică ale doamnei Ana Călărășu, un profesor activ și dăruit profesiei, sensibil și prietenos.

Poate ar părea că nu e prea mult și însemnat ce au realizat prin elevul ce am fost, ***însă se dovedește că este exact ceea ce am nevoie în viață din disciplinele și competențele lor pe care mi le-au dezvăluit, astfel că... puține mi se par***

cuvintele pentru a-i putea face să simtă o bucurie și mulțumire frumos meritată!

3. MAI ȘTIU..... să caut și să folosesc resurse și cunoștințe, să îndrăznesc a încerca să le folosesc rațional și cu grijă după puterile și limitele intelectuale de care dispun, să încerc să înving cu orice succes mărunț o limită inferioară, întărind caracterul și aspirațiile pe care le dețin.

Sfaturile, explicațiile, noul legate toate de viață au venit de la modele de profesori:

- *grațioasă, foarte competentă în disciplina sa, prima dirigintă, Grun Ecaterina*, care cu putere didactică complexă de evocare pentru noi, ATUNCI a adus valorile culturii lumii franceze în fața noastră prin lecții, prin imagini și cuvânt ca stimul al imaginației noastre, drept care și azi stăpânesc minim uzual limba franceză, iar prin activitatea mea cultural-artistică de amator, am ajuns să văd cu pasul, ochii și sufletul Parisul: Louvre, Notre - Dame, etc...
- *diriginta Avram Rodica*, ce impunea respect firesc prin competențele ei didactice ce ne lansau spre căile de pătrundere a pedagogiei și psihologiei, folosind abil comunicarea lor până considera că le-am descifrat, mereu grijulie la obstacolele ce se iveau.

Fără să mai știu în trecerea timpului meu, acești profesori **au lăsat în mine pe mai departe, ca un bun propriu, prețuirea acestor științe, aplecarea și curiozitatea pentru ele, respectul pentru valoarea lor în munca didactică.**

4. ȘTIU CĂ POT să-mi respect sinele, atât cât se cuprinde și se reflectă el în personalitatea mea individuală, ca să am putere a-mi îndeplini menirea de dascăl, de om în comunitatea în care sunt activă. Și las să se desprindă recunoștința inimii, asemeni unui porumbel al păcii și iubirii creștinești, pentru toți profesorii care mi-au evaluat cu răbdare și tact pedagogic "neștiința, poticnelile, temerile, descurajările" la matematică, fizică, chimie: *Ciorobâtcă Ana, Igna Hermina, Murărescu Silvia, Ardeu Leontina*, toate **contribuind direct la existența șanseii elevei de a alege ca orientare profesională ceea ce se potrivea predispozițiilor în formare.**

Înșiruirea acestor adevăruri, izvorâte din frumusețea sensibilității acelor vârste adolescente, încearcă să portretizeze câteva persoane cu personalitate ce au purtat numele de profesor cu îndreptățire și merite depline și au pășit alături de elevi pe drumul învățaturii cu demnitate și respect pentru profesiune. Desigur, este o evaluare subiectivă, dar care cuprinde realități validate de adevărul timpului prin ceea ce au construit în eleva Maria, și care de cules a cules ea însăși roadele muncii lor, iar profesorii rămân să aibă ca bogăție nemuritoare aducere aminte, respectul și nostalgia pentru acei ani de inegalabilă frumusețe.

A fost un mare noroc, a fost o mare șansă să am parte de astfel de personalități profesori.

Din perspectiva practicii de educator, alături de fiecare generație de copii cu care am încercat să conlucrez, respectându-le valorile vârstelor lor, am acordat mereu importanță adevărilor trăite în realul vieții zilnice de la clasă. Această stare mereu reflexivă mi-a conturat unele coordonate asupra valorii ideale a unui profesor în fața elevului și a profesiei sale și pe care conțez cu convingere pentru a fi cât mai aproape de rolul corect și eficient pe care mi l-am asumat cu mulți ani în urmă.

II. CALITĂȚILE PSIHOPEDAGOGICE ALE DASCĂLULUI ZILELOR DE AZI.

Profesorul n-ar putea să-și îplinească nici un rol, dacă n-ar avea pentru cine să-l exercite, acela fiind elevul, iar idealitatea personalității lui își afirmă real existența numai în relație de acțiune și comunicare didactică cu acesta.

Asemeni galaxiilor, profesorul, elevul, pot sta unul lângă altul fără să se ciocnească, păstrându-și integritatea, dar ambii pot să-și modifice structura prin influență reciprocă. Și cea mai mare influență exercitată este cea a profesorului asupra educabilului său. *De aceea, transmiterea de informații, sprijinul în formarea de deprinderi, dezvoltarea unor procese psihice eficiente ar trebui să beneficieze de valorile celor două conștiințe care să ducă la schimbare și evoluție.*

Metamorfoza obținută ar avea atunci un dublu sens: cel al desăvârșirii personalității profesorului pe un drum al **măiestriei pedagogice** și cel al formării personalității elevului spre un profil favorizat de primul.

Procesul acesta este de fapt condiția fundamentală a exercitării **rolului** de profesor și totodată un efect al muncii lui de calitate, căci până la urmă **"Calitatea este politețea profesorilor"** (proverb francez)

Comportamentul etic al profesorului este cel care poate înrâuri și acționa pozitiv și direct asupra personalității elevului.

El se materializează în *atitudini și valori caracteriale* ce acționează ca **stimulent** al activității intelectuale, ca un **catalizator** în acțiune, **antrenor și modelator** al trăirilor cognitive și emoționale ale elevului. Prețuindu-și elevii fără nici un fel de prejudecată, profesorul va fi acceptat de aceștia și-și câștigă prestigiu în fața lor.

Ca *model și sursă de identificare pentru elevi*, personalitatea profesorului ar trebui să **polarizeze preferințele afective ale acestora, să se orienteze spre interesele și ritmurile lor individuale** exprimate sau depistate în universul atât de divers al clasei de elevi.

Asta ar însemna că *profesorul este o personalitate deosebită prin erudiție, prin tact și aptitudini pedagogice*, prin buna sa putere de înțelegere a vârstei elevului, ar însemna că are **carismă și vocație** pentru profesiunea lui. Realitatea educativă ar permite atunci dialogul între profesor și elev și relații de dezbateri, căutare, activitate creatoare, un întreg câmp de relații interpersonale mobilizatoare și energice.

Competența comunicării este "arta și știința" determinantă în personalitatea profesorului ideal.

Aceasta s-ar concretiza faptic atunci când:

- elevul întreabă, profesorul răspunde, explică, demonstrează;

- elevul are inițiativă, profesorul completează prin o decizie competentă, atrage voința comună asupra acțiunii determinate;
- elevul acționează, profesorul ajută și îndrumă, oferă repere relevante;
- elevul exersează, profesorul corectează și explică de ce ;
- elevul ajunge la rezultat, profesorul validează obiectiv valoarea și calitatea rezultatului;

Profesorul deține, astfel, rolul de **animator** al clasei de elevi, respectând o regulă nescrisă, dar funcțională în "tranzacțiile sale cu elevii" ce cuprinde asigurarea elementelor următoare:

- **protecție și siguranță în orice moment de interacțiune în activitatea cu elevul;**
- **permisiunea acordată elevului de a participa / sau până unde nu, într-un climat de libertate individuală;**
- **puterea de a îndruma, de a informa, de a interveni competent și just.**

Un aspect deosebit de important este favorizarea de către profesor a conștientizării firești de către elev a statutului său **de partener de dialog și acțiune, ce are libertate, dar și responsabilitate directă în fața așteptărilor de reușită și de relație corectă cu profesorul și nu doar ca un elev care are numai drepturi.**

Devine important, așadar, a se delibera **un cod minimal** ce va cuprinde reguli de bun simț și de conduită dezbătute, explicate și stabilite pe înțelesul lor:

- profesorul asigură competențe, conținuturi și contexte de învățare, **elevul** are libertatea de a se integra ca și colaborator și beneficiar la rezultatele pe care le poate obține voit și activ / sau nu, suportând consecințele izvorâte;
- profesorul respectă ritmul și individualitatea elevului, **elevul** trebuie să poată aprecia valoarea acestui stil și să se mobilizeze pentru cooperare deschisă și fructuoasă cu profesorul;
- profesorul oferă sprijin, **elevul** are oportunitatea să se implice alături de el și alți colegi ca "aliați" de depășire a obstacolelor ;
- profesorul este un confident de încredere, **elevul** are posibilitatea de a spune ceea ce îl frământă, temerile sau dificultățile cu care se confruntă;
- profesorul stimulează elevii care au un scop conturat pentru obiectul studiat, asigură accesul tuturor celor care au afinitate pentru disciplină, **elevul** are datoria de a comunica cu profesorul și a se autoeduca suplimentar pe baza studiului cu sursele media, oferind "noutăți", "curiozități", "ori încercări personale" la ceea ce se învață;

Actul de comunicare al profesorului va fi, în acest mod, unul cu ecou afectiv și de comunicare a trăirilor afective care să ducă la împlinirea obiectivelor didactice în timp scurt, cu sentiment de plăcere și mulțumire reciprocă.

Capacitatea empatică în guvernarea comportamentelor elevilor și viabilitatea lor în derularea procesului de instruire și formare a elevilor

În procesul de formare și informare a educabililor, profesorul se află:

- **în mijlocul colectivului de elevi;**
- **este lângă elev;**
- **este aproape de fiecare microgrup de elevi format,** recurgând la **abilitățile de a transmite persuasiv, de a asculta cu înțelegere, de a sfătui cu răbdare.**

Se conturează, astfel, o **personalitate democratică** a profesorului, el devine **liderul** care încurajează grupul în decizii, permite să i se adreseze sugestii și întrebări, polemici amiabile, consolidează motivațiile elevilor venind în întâmpinarea nevoii de autoeducație în timp a elevilor.

Important se dovedește că, profesorul care în limitele decenței și ale moralității, are capacitatea de autodezvăluire a unor idei și mesaje, date despre sine și activitatea sa personală, fără ostentație sau epatare, **construiește relații de colaborare cu elevii și "dizolvă" distanțele rigide** de la catedră, câștigând **prestigiu** în fața elevului.

Capacitatea de a cunoaște și evalua caracteristicile generale și individuale ale vârstelor elevilor în mediul școlar și social.

Imaginea ideală a personalității unui profesor, nu este totuși garanția absolută de a deveni "**îndrăgit și acceptat**" de toți elevii, după cum în revers, nici ca profesorul să-i simpatizeze pe toți, dat fiind faptul că există o mare diversitate de preferințe afective, atitudini de exigență ale elevilor, privind "profilul dorit de profesor ideal" nu întotdeauna stabile. Perioada preadolescentă și a adolescenței sunt cele mai tumultuoase în dezvoltarea elevilor și cele mai controversate în raporturile sociale, a aspirațiilor elevilor, iar aceste stadii constituie "**mediul**" real în care profesorul coexistă cu elevii ca parteneri. Se stabilesc astfel **relații cu impreviziuni, cu labilități ce au nevoie de comunicare profundă și autentică, de observație și tatonare reciprocă, de câștigare a încrederii și sincerității, fiind nevoie mereu a fi îmbogățite și înfrumusețate.**

Cerința împlinirii unui învățământ activ - participativ de către profesor și clasa lui de elevi, creează în activitatea didactică situații de desfășurare niciodată aceleași, imprevizibile.

Ca atare, de ambele părți, profesor și elev, se solicită comportamente și relații pozitive, obiective și transparente, modalități didactice potrivite și eficiente bazate pe finul spirit de observație și interpretare al profesorului asupra condițiilor, cauzelor și efectelor relevante în realitatea manifestării și reacționării elevilor. Comportamentul profesorului și disponibilitatea sa de comunicare **influențează comportamentul și randamentul elevului care știe / nu**

*Profilul ideal
al
personalității
profesorului*

știe atunci când învață sau este evaluat, ceea ce incumbă nevoia ca elevul să simtă ca profesorul îl sprijină și-i acordă șansa potrivită. Efectul în timp ar fi cel de ameliorare sau de performanță, după caz, și prefigurează ceea ce înseamnă **Spirala Reușitei**. Și dacă în această dualitate, **profesor elev**, se include și **părintele, rezultă o trinitate** ce poate fi viabilă în universul comunicării și al atitudinilor de viață școlară și atunci s-ar putea afirma că s-a atins o anumită stare ideală de a se conlucra cointerestat pentru o învățare și o învățătură propice progresului la standardele finale așteptate de elev, familie, școală și societate.

Competența profesională actualizată permanent la noutatea informațională și a metodologiilor didactice moderne

Dacă și profesorul învață permanent, predarea lui dobândește mereu **o nouă calitate**.

El înlesnește, în acest mod, dezvoltarea altora, căci învățătura este "ochiul minții", iar cine nu învață de tânăr nu va învăța nici la bătrânețe.

Un profesor, învățând pe alții, învață el însuși de două ori mai mult cu fiecare experiență și reușită a elevilor săi.

A te adapta la orice stare de vârstă la **Noul Informației**, la **Noul Metodei și Tehnologiei de Lucru** este **Cheia de Reușită și Șansa de Rezistență pozitivă** în fața oricărei schimbări sau treceri a timpului.

În concluzie, fac apel la cuvintele relevante ale unei mari personalități, **I.C. Petrescu**, care sintetizează în esență profilul unui educator ideal :

"Însușirile unui bun învățător (educator) ar fi:

- **să aibă capacitate de pătrundere;**
- **să fie personalitate socială;**
- **să fie o personalitate morală;**
- **să aibă stăpânire de sine...**
- **să - și respecte profesia, să fie entuziast..."**,

iar eu, din convingere și faptă, voi completa:

"Cui îi place profesia de dascăl muncește cu pasiune, cu firescul firii lui în aspirațiile sale cele mai înalte, manifestă sentimentul noului, se bucură de succesele muncii sale și se întristează de insuccese, căci este, în același timp, om și dascăl "responsabil acreditat" în fața comunității oamenilor cu care coexistă."

Bibliografie:

Cucoș C., *Pedagogie*, 2006, Polirom, Iași

Jinga I., Istrate E., 2006, *Manual de pedagogie*, Editura Bic All, București

Săucan D.S., *Comunicarea didactică*, Editura Atos

***, *Proverbe, cugetări, definiții despre educație*, Editura Albatros, ediție îngrijită de Mihăilescu Eusebiu

Pânișoara I.O., *Comunicarea didactică*, Polirom, Iași, 2006

Modernizarea învățământului românesc

**Boldea Doina
Codrean Doina
C.N.S. "Cetate"
Deva**

În eforturile de reșezare pe noi baze a societății românești, învățământul ca și alte domenii de activitate, a înregistrat orientări și soluții de organizare cu intenția exprimată de racordare la standardele europene.

În același timp trebuie luat în calcul - în modernizarea învățământului românesc – și nevoile și interesele noastre actuale și viitoare, pentru care avem nevoie de un enorm efort de reflecție, imaginație, creativitate și inovație proprie, autonomă, pentru a reuși soluționarea pe căi și cu mijloace adecvate și acceptabile nouă, probleme cu care ne confruntăm.

Abordarea interdisciplinară devine un principiu fundamental de modernizarea activităților din învățământul românesc și implicit în prima verigă a acestuia – învățământul preșcolar.

Principiul interdisciplinarității, bază a demersurilor intelectuale ale omului, are în vedere domeniile acțiunilor specifice (matematice, lingvistice, fizice, etc.) în raporturile lor cu mediul, privește rolul gândirii în acțiune și necesitatea de a învăța strategiile generale de cunoaștere. Prin așezarea acestui principiu în baza proiectării conținuturilor, încercăm să sugerăm o apropiere pluridimensională care combină și integrează diferitele perspective care se pot considera ocazii de învățare sau situații care servesc ca obiect sau produs al activităților intelectuale ale celui care învață sau manifestă competențele de a le achiziționa.

Realizarea unor activități în spirit interdisciplinar înseamnă cultură temeinică și amplă din partea educatoarei, spirit întreprinzător și creativ, imaginație, și reprezintă o modalitate de perfecționare și modernizare a procesului de învățământ.

Noua abordare educațională – prin metoda proiectelor – se distinge ca o metodă globală cu caracter interdisciplinar care stimulează și dezvoltă pe multiple planuri personalitatea în care stimulează și dezvoltă pe multiple planuri personalitatea în curs de formare a copilului. Valoarea pedagogică a metodei proiectelor la vârste timpurii constă în aceea că fiecare educatoare are posibilitatea de a adăuga noi informații (în urma activității concrete desfășurate la grupă) referitoare la tema propusă de copii, părinți sau educatoare, ea având rol de ghid.

Această metodă vine de asemenea în sprijinul unei mai strânse colaborări cu familia, cu specialități din diferite domenii de activitate, cu alte unități de învățământ, cu membri și organizații ale comunității locale – și reprezintă un prim pas în realizarea parteneriatelor educaționale.

Promovând activități de învățare prin metoda proiectelor, învățarea propriu-zisă devine o preocupare a copilului (și nu o sarcină primită de la educatoare) și dincolo de sala de grupă. Copii caută imagini, discută cu adulții sau cu alți copii, întreabă despre un lucru, ființă sau fenomen, fiecare vine cu noutăți în cadrul proiectului în dezbateri. Imaginile aduse de fiecare copil ajută la mai bună înțelegere a temei de către toți copiii și chiar la completarea unui "Jurnal al grupei".

Un alt aspect al modernizării învățământului îl constituie modul de utilizare a metodelor didactice tradiționale (clasice), astfel încât copilul să participe activ și efectiv la propria lui formare, fără a avea sentimentul că depune un efort în plus și prea mare pentru puterile lui.

Combinând, în cadrul activităților, metodele clasice cu metodele de grup (aplicațiile vârstei preșcolare) putem realiza un învățământ modern și în același timp de calitate.

Modernizarea învățământului presupune și alinierea activității din unitățile școlare la standardele impuse de Comunitatea Europeană. Astfel, prezența unui psiholog și chiar a unui logoped în unitățile mari de învățământ, în vederea prevenirii și corectării defectelor de vorbire, respectiv a unor probleme de comportament ar fi mai mult decât necesară, aceasta cu atât mai mult cu cât nu întotdeauna este suficient să depistezi deficiențele și să încerci să le corectezi prin jocuri – exerciții de dezvoltare a limbajului prin exersarea pronunției corecte, atât timp cât nu cunoști cauza defectului.

Modernizarea învățământului românesc – inclusiv a celui preșcolar presupune și dotarea unităților de învățământ cu o bază materială corespunzătoare. Astfel achiziționarea de mobilier modern, care să nu prezinte pericol pentru viața și integritatea copiilor și mai ales dotarea unităților școlare cu calculatoare – ca mijloace de învățare – constituie un pas mare și important spre o școală de calitate.

Iar "schimbarea școlii" nu poate fi concepută fără schimbarea mentalității societății în care se preconizează o astfel de schimbare, învățământul fiind organic integrat în sistemul social în care există și funcționează.

Intrarea României în Uniunea Europeană aduce cu sine necesitatea alinierii la standardele europene și respectarea alinierii la standardele europene și respectarea unor norme absolut necesare. Dar oricare dintre modelele, strategiile, politicile sau programele de reformă nu pot fi universal-valabile; ele sunt contextuale și legate puternic de condițiile istorice proprii nouă.

În ceea ce privește învățământul românesc, putem spune că are resursele intelectuale și morale necesare pentru a aborda cu șanse de succes problema modernizării. Sistemul nostru național de învățământ și educație nu este unul

**Moderniza-
rea
învățămân-
tului
românesc**

subdezvoltat sau în curs de dezvoltare, cum au greșita idee unele state europene, ci este o bază temeinică pentru un învățământ real, eficient, performant și competitiv, atât la nivel European, cât și internațional. Modernizarea școlii românești, de toate gradele, nu poate fi redusă la etape determinate, ci trebuie privită ca un proces continuu.

Bibliografie

Cioflica Smaranda, *Integritatea metodelor active și interactive în activitățile din grădiniță*, în Revista Învățământului Preșcolar, nr. 1-2/2006, pp. 27-43

Câmpean Susana, *Grădinița - realități și perspective*, Revista Învățământului Preșcolar, nr. 3-4/2004

Costea Ștefan, *Sistemul național de învățământ și educație în schimbare*, Revista Învățământului Preșcolar, nr 1-2/1998, pp. 10-13

Gugiuma Ana, *Demersuri de modernizare a activităților din învățământul preșcolar*, Revista Învățământului Preșcolar, nr. 3-4/1992, pp. 134-139

Bordea Elena
Școala Generală nr. 4
Vulcan

De la tradițional la modern **- Evaluarea -**

În desfășurarea procesului evaluativ, măsurarea și aprecierea (cele două etape importante) capătă semnificații și coerență în funcție de metoda utilizată în susținerea acestui demers.

1. Evaluarea este o componentă esențială a procesului instructiv/educativ, a triadei instruire-predare-evaluare, având ca scop cunoașterea efectelor activității desfășurate, în vederea optimizării ei, pe baza colectării, organizării și interpretării rezultatelor obținute prin intermediul instrumentelor de evaluare.

2. Elementele evaluării sunt:

- Informațiile care privesc nivelul de cunoștințe și competențe al elevilor;
- Aprecieri, estimări ale situației prezente sau prognoze ale celei viitoare;
- Decizii care privesc modalități de acțiune.

3. Etapele procesului de evaluare :

- a) precizarea domeniului de aprecieri ;
- b) descrierea informațiilor necesare și depistarea celor disponibile pentru formularea aprecierilor ;
- c) stabilirea graficului și modului de obținere a informațiilor necesare ;
- d) alegerea instrumentelor de colectare a informațiilor și analiza lor ;
- e) elaborarea aprecierilor și luarea deciziilor concretizate în calificative, note și măsuri de acțiune.

4. Funcții principale și specifice ale evaluării: funcția diagnostică, funcția prognostică, funcția de selecție, funcția de certificare, funcția motivațională, funcția de orientare școlară.

Realizarea acestor funcții ale evaluării presupune folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare, diversificarea tehnicilor și instrumentelor de evaluare.

5. Momente și modalități de realizare a evaluării

Metodologia evaluării de proces (a rezultatelor școlare) presupune răspunsuri la următoarele întrebări :

- a) Pe cine evaluăm ?
- b) Când ?
- c) Prin ce mijloace ?
- d) Pentru cine ?
- e) În funcție de ce ?

Evaluarea poate fi: continuă sau periodică. Se realizează: la începutul programului de instruire; pe parcurs ; secvențial ; în final.

Modalitățile de realizare a evaluării se structurează în funcție de momentul aplicării, în:

- a) Evaluare inițială;
- b) Evaluare continuă (formativă);
- c) Evaluare cumulativă (sumativă, globală);
- d) Evaluarea cumulativă.

Folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare impune, la rândul ei, diversificarea tehnicilor și a instrumentelor de evaluare:

- metode tradiționale: probe orale; probe scrise; probe practice. Metodele tradiționale de evaluare, concepute ca realizând un echilibru între probele orale, scrise și cele practice, constituie la momentul actual elementele principale și dominante în desfășurarea actului evaluativ.

- metode alternative (complementare): observarea sistematică a elevilor; investigația; chestionarul; proiectul (miniproiectul); portofoliul; tema pentru acasă; tema de lucru în clasă; grile de evaluare; scale de evaluare; autoevaluarea probele scrise; probele practice.

Toate aceste metode complementare de evaluare asigură o alternativă la formulele tradiționale, a căror prezență este preponderentă în activitatea curentă la clasă, oferind alte opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă.

În evaluarea de astăzi , indiferent de tipul ei folosim **itemii**. Din punct de vedere al obiectivității în notare, itemii se clasifică în : itemi obiectivi ; itemi semiobiectivi ; itemi subiectivi ;

Instrumentul de evaluare este cel care pune în valoare atât obiectivele de evaluare, cât și demersul inițiat pentru a atinge scopul propus, uneori reușind chiar o schimbare a modului de abordare a practicii evaluative curente sau a celei de examen.

6. Calitățile instrumentelor de evaluare :

Pentru ca rezultatele evaluării să aibă semnificație pentru evaluatori, evaluați , instituții și societate, instrumentele de evaluare au următoarele calități : validitatea fidelitatea, obiectivitatea aplicabilitatea.

În desfășurarea procesului evaluativ, măsurarea și aprecierea (cele două etape importante) capătă semnificații și

coerență în funcție de metoda utilizată în susținerea acestui demers.

1. Evaluarea este o componentă esențială a procesului instructiv/educativ, a triadei instruire-predare-evaluare, având ca scop cunoașterea efectelor activității desfășurate, în vederea optimizării ei, pe baza colectării, organizării și interpretării rezultatelor obținute prin intermediul instrumentelor de evaluare.

2. Elementele evaluării sunt:

- Informațiile care privesc nivelul de cunoștințe și competențe al elevilor;
- Aprecieri, estimări ale situației prezente sau prognoze ale celei viitoare;
- Decizii care privesc modalități de acțiune.

3. Etapele procesului de evaluare :

- a) precizarea domeniului de aprecieri ;
- b) descrierea informațiilor necesare și depistarea celor disponibile pentru formularea aprecierilor ;
- c) stabilirea graficului și modului de obținere a informațiilor necesare ;
- d) alegerea instrumentelor de colectare a informațiilor și analiza lor ;
- e) elaborarea aprecierilor și luarea deciziilor concretizate în calificative, note și măsuri de acțiune.

4. Funcții principale și specifice ale evaluării: funcția diagnostică, funcția prognostică, funcția de selecție, funcția de certificare, funcția motivațională, funcția de orientare școlară. Realizarea acestor funcții ale evaluării presupune folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare, diversificarea tehnicilor și instrumentelor de evaluare.

5. Momente și modalități de realizare a evaluării

Metodologia evaluării de proces (a rezultatelor școlare) presupune răspunsuri la următoarele întrebări :

- a) Pe cine evaluăm ?
- b) Când ?
- c) Prin ce mijloace ?
- d) Pentru cine ?
- e) În funcție de ce ?

Evaluarea poate fi: continuă sau periodică. Se realizează: la începutul programului de instruire; pe parcurs ; secvențial ; în final.

Modalitățile de realizare a evaluării se structurează în funcție de momentul aplicării, în:

- a) Evaluare inițială;
- b) Evaluare continuă (formativă);
- c) Evaluare cumulativă (sumativă, globală);
- d) Evaluarea cumulativă.

Folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare impune, la rândul ei, diversificarea tehnicilor și instrumentelor:

- metode tradiționale: probe orale; probe scrise; probe practice. Metodele tradiționale de evaluare, concepute ca realizând un echilibru între probele orale, scrise și cele practice, constituie la momentul actual elementele principale și dominante în desfășurarea actului evaluativ.

- metode alternative (complementare) : observarea sistematică a elevilor; investigația; chestionarul; proiectul (miniproiectul); portofoliul; tema pentru acasă; tema de lucru în clasă; grile de evaluare; scale de evaluare; autoevaluarea probele scrise; probele practice.

Toate aceste metode complementare de evaluare asigură o alternativă la formulele tradiționale, a căror prezență este preponderentă în activitatea curentă la clasă, oferind alte opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă.

În evaluarea de astăzi , indiferent de tipul ei folosim **itemii**. Din punct de vedere al obiectivității în notare, itemii se clasifică în : itemi obiectivi ; itemi semiobiectivi ; itemi subiectivi. Instrumentul de evaluare este cel care pune în valoare atât obiectivele de evaluare, cât și demersul inițiat pentru a atinge scopul propus, uneori reușind chiar o schimbare a modului de abordare a practicii evaluative curente sau a celei de examen.

6. Calitățile instrumentelor de evaluare :

Pentru ca rezultatele evaluării să aibă semnificație pentru evaluatori, evaluați, instituții și societate, instrumentele de evaluare au următoarele calități : validitatea fidelitatea, obiectivitatea, aplicabilitatea.

7. Relația dintre curriculum și evaluare

Standardele pot fi curriculare și de evaluare (=curriculum atins).

Obiectivele pot fi: cadru-capacități, de referință - subcapacități, operaționale - itemi de evaluare.

Programe (școlară și de examen).

Conținuturi (a se asigura validitatea de conținut = elementele semnificative ale curriculumului).

Efectul backwash (contracurent) : negativ și pozitiv.

Important este ca urmărind toate aceste obiective învățătorul poate aprecia și nota orice contribuție pozitivă a elevului și observa multiplele aspecte ale implicării acestuia în procesul instructiv-educativ, precum și caracteristicile acestui proces în vederea ameliorării lui și realizării progresului școlar în funcție de posibilitățile fiecărui elev, de interesele și preocupările sale, de cerințele programelor școlare și ale societății.

Educația timpurie - principii și valori

**Burdulea Erica
Grădinița "Licurici"
Hunedoara**

Într-o accepție generală, educația este procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Ea constituie o necesitate pentru individ și pentru societate. Ca urmare, aceasta este o activitate specific umană, realizată în contextul existenței sociale a omului și, în același timp, este un fenomen social, o condiție a perpetuării și a progresului societății. Așadar, educația se raportează, în același timp, la societate și la individ. Educația timpurie, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală, se ocupă de formarea copilului de la naștere până la intrarea în sistemul de învățământ obligatoriu (6 ani) și ține cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării fiecărui copil.

Educația timpurie pornește de la ideea că vârstele mici constituie baza dezvoltării personalității și că, pentru reușita educațională a copilului, este necesar să fie antrenați implicit toți agenții care au influențe asupra copilului, respectiv familia, instituțiile educaționale și comunitatea.

Educația timpurie are ca referințe următoarele principii și valori:

- ✓ Fiecare copil este unic, cu nevoile lui specifice și particulare. Nevoile copilului sunt cerințe importante pentru educație, sunt diferite de la un copil la altul și de la o perioadă la alta, deci abordarea lui nu poate fi generală, ci specifică fiecărui copil în parte.
- ✓ Educația este continuă, ea începe în primele momente ale vieții și durează cât aceasta;
- ✓ Fiecare act de îngrijire este un demers educativ, iar interacțiunea activă cu adultul este definitorie;
- ✓ Dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care i le oferă rutina zilnică, interacțiunea cu ceilalți, organizarea mediului și a activităților de învățare;
- ✓ Învățarea copilului mic se realizează prin explorări și experiențe în situații de joc;
- ✓ Dreptul la șanse egale presupune accesul la servicii de calitate, iar universalitatea accesului la serviciile de educație timpurie trebuie garantată de politicile naționale.

IMPORTANȚA DEZVOLTĂRII TIMPURII A COPILULUI

Obiectivul programelor de Dezvoltare Timpurie este acela de a ajuta dezvoltarea psihică, emoțională și socială a copiilor și, pe termen lung, de a promova supraviețuirea copilului.

Focalizarea pe educația timpurie și anii preșcolarității este importantă deoarece acesta este perioada când copiii se dezvoltă rapid și, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil și mai costisitor să compenseze aceste pierderi mai târziu. Este bine cunoscut și evident faptul că alegerile făcute acum și acțiunile întreprinse de părinți și de societate în copilăria timpurie au o puternică și mai de durată influență asupra progresului individual al copilului și asupra progresului națiunilor în sens larg. Calitatea îngrijirii și a protecției în această perioadă sunt cheile care înlătură moartea, boala, întârzierea în creștere, trauma, proasta alimentație, întârzierile de dezvoltare atât timp cât ele asigură o creștere sănătoasă, stima de sine și abilitatea de a învăța lucruri care, în schimb, sunt cruciale pentru pregătirea pentru școală, învățarea continuă, eficacitatea programelor școlare și abilitatea viitoare a copiilor de a contribui ca părinți, actori economici și cetățeni. Astfel investiția în copii cât mai de timpuriu ne conduce, pe termen lung, la dezvoltarea socială și la realizarea susținută a drepturilor copilului.

Decând dezvoltarea copilului este legată de educația timpurie, de sănătate, nutriție și dezvoltare psiho-socială, o serie de intervenții trebuie să aibă loc în sănătate, nutriție și educație timpurie.

Strategiile și programele pentru Dezvoltarea Timpurie a copilului trebuie să se adreseze nevoilor multiple ale copilului ținând cont de sănătate, nutriție, educație timpurie, stimularea psiho-socială și, în același timp, întărind rolul mediului în care copilul trăiește. Scopul final al programelor pentru Dezvoltarea Timpurie a Copilului ar trebui să fie acela de a se ajunge la o abordare convergentă, care să întâlnească nevoile multiple ale copilului și familiei și care să mărească folosirea resurselor.

Scopul Strategiei în domeniul Educației Timpurii a Copilului este de a-i asigura fiecărui copil dreptul la educație și la dezvoltare deplină pentru a-i da posibilitatea să-și atingă potențialul maxim și pentru a atinge standarde europene și internaționale.

În mod specific, strategia va furniza cadrul pentru dezvoltarea de proiecte și programe care vor duce la :

- a) Creșterea accesului în învățământul preșcolar (copii cu vârste între 3 și 6/7 ani) și crearea unor oportunități de educație timpurie pentru copiii cu vârste între 0 și 3 ani, inclusiv pentru copiii care aparțin unor grupuri ale minorităților, cum ar fi copiii romi ;
- b) Îmbunătățirea calității Educației Timpurii a Copilului printr-un curriculum adaptat, printr-o formare specifică a cadrelor didactice (atât formare inițială cât și formare continuă) și prin formularea unor standarde de dezvoltare socială, cognitivă și emoțională ;

**Educația
timpurie -
principii și
valori**

c) Asigurarea accesului egal la o educație de calitate în perioada educației timpurii (între 0 și 6 ani) a copiilor din grupuri dezavantajate și grupuri vulnerabile ;

d) Îmbunătățirea eficienței sistemului de educație prin introducerea oportunităților alternative, comunitare pentru copiii din zonele izolate din mediul rural

Viitoarele activități ale Strategiei în domeniul Educației Timpurii a Copilului, ca parte a strategiei convergente privind Dezvoltarea Timpurie a Copilului, au fost pregătite și dezvoltate ținându-se cont de următoarele principii :

1. PRINCIPIUL PARTENERIATULUI. Implementarea unui sistem de educație timpurie este un proces complex și îndelungat care cere o colaborare strânsă și continuă și o comunicare între M.E.C. și alte instituții de la nivel central în vederea asigurării coordonării tuturor măsurilor privind drepturile, protecția și dezvoltarea viitoare a copilului.

2. PRINCIPIUL CALITĂȚII. Toate procedurile, mecanismele, standardele de evaluare și deciziile trebuie puse în acțiune cu gândul la perspectiva îndepărtată a îmbunătățirii calității sistemului național de educație.

3. PRINCIPIUL TRANSPARENȚEI. Dezvoltarea și implementarea unui sistem național de educație timpurie trebuie făcute într-o manieră transparentă, în așa fel încât toți actorii să fie consultați și implicați în acest proces.

4. PRINCIPIUL PROFESIONALISMULUI. Pentru a ajunge la obiectivele propuse și la standardele europene în domeniul educației timpurii, profesionalismul trebuie menținut în toate activitățile corespunzătoare strategiei concepute și implementării acesteia.

5. PRINCIPIUL DESCENTRALIZĂRII DECIZIEI. Alegerea oricărui tip de instituție pentru educație timpurie aparține părinților sau tutorilor legali. Cu toate acestea, serviciile vor fi furnizate de către autoritățile locale, ținând însă cont de standardele naționale.

6. PRINCIPUL NON- DISCRIMINĂRII. Dezvoltarea unui sistem de educație timpurie ar trebui să confere accesul non discriminatoriu pentru toți potențialii beneficiari, în acord cu legislația națională anti- discriminare și cu standardele Națiunilor Unite și ale Comisiei Europene în acest domeniu.

7. PRINCIPIUL EGALITĂȚII DE GEN ȘI AL ECHITĂȚII. Sistemul de educație timpurie ar trebui să sprijine egalitatea de gen și echitatea.

Corect instituită, educația timpurie poate remedia/ preveni deficiențele de învățare și psihocomportamentale ale copiilor înainte de învățământul primar, ceea ce poate avea drept consecință reducerea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii.

Bibliografie:

Anghelescu Carmen, *Curs de formare în «Educația Timpurie»*

Bacus Anne, *Jocuri pentru copii între 1 și 3 ani*

Kuzme Kay, *Înțelegeți copilul*

***, *Grădinița altfel*, Editura V Integral, București , 2003

Stana Emilia, *Educația timpurie între necesitate și realitate*, Învățământul Preșcolar, 3- 4 /2006

Stokes Szantos, Eleanor, *Educația centrată pe copilul de 0-3 ani*

Gândirea critică și învățarea eficientă în cadrul activității de lectură după imagini

**Burlacu Lucia
Caroli Mariana
Grădinița "Dumbrava minunată"
Hunedoara**

Copiii le place să afle și să experimenteze permanent lucruri noi.

- ❖ Acordați-le multă atenție, ascultați-le cu răbdare întrebările.
- ❖ Descoperiți alături de ei lucruri noi despre plante, animale, Cosmos, Pământ.
- ❖ Răbdarea și disponibilitatea dumneavoastră îi vor ajuta să afle răspunsuri atât de numeroase „de ce”-uri ale copilăriei și le vor menține dorința de a cunoaște

Învățarea școlară trebuie să devină tot mai mult o învățare a instrumentelor care să favorizeze cultivarea atitudinilor culturale și de tip proactiv și proinovativ.

Competențele intelectuale dezvoltate în școală trebuie să aibă în vedere gândirea critică, respectiv capacitatea de a analiza nuanțată și de comparare, de relaționare nuanțată a cauzelor cu efecte. Elevii trebuie să fie implicați cât se poate de mult în demersuri care implică compararea, învățarea prin contact și evaluarea prin recursul la instrumentele gândirii critice.

Scopul învățării școlare trebuie să aibă în vedere pregătirea elevilor pentru a se raporta proactiv la provocările vieții personale, profesionale și publice.

Eficiența acestei raportări ține de modul cum au învățat să comunice social, să ia decizii și să facă față conflictelor.

Învățarea școlară nu poate fi eficientă decât în condițiile în care elevii pot să înțeleagă legătura dintre luarea anumitor decizii, în anumite condiții de informare și de stăpânire a anumitor competențe instrumentale și calitatea acțiunii și vieții umane.

Gândirea este un proces asemănător cititului, scrisului, vorbitului și ascultatului. Este un proces activ, coordonat, complex, care presupune să te gândești la ceva. Ea nu se poate preda în afara unui context. A învăța să gândești critic în școală se face când abordezi cunoștințele noi, ca și cum această abordare ar fi partea programei sau un rezultat previzibil al acesteia.

Cercetările mai recente în domeniul învățării și gândirii critice demonstrează că predarea deprinderilor în mod izolat, pe de-o parte, și memorarea cunoștințelor, pe de altă parte, diminuează gândirea critică.

Un rol important în activizarea gândirii copiilor în grădiniță o are lectura după imagini.

Lectura după imagini, formă de activitate instructiv-educativă, solicită intens reprezentările copilului, experiența lui de viață, capacitatea și potențele sale de a folosi în mod independent cunoștințele dobândite în diferite ocazii referitoare la mediul social și natural.

Activitățile de lectură după imagini contribuie la dezvoltarea gândirii critice a copiilor și la dezvoltarea lor intelectuală pregătindu-i pentru școală, înarmându-i cu achiziții, capacități, aptitudini și abilități care să-i ajute în parcurgerea în continuare și la o altă treaptă a drumului în cunoașterea lumii înconjurătoare.

**Burlacu Anita
Moldovan Melinda
Grădinița "Lumea copiilor"
Lupeni**

Metodele moderne din grădinițe

Metodele și metodologia de învățământ sunt o componentă importantă a strategiilor didactice reprezentând sistemul de căi, modalități, procedee, tehnici și mijloace adecvate de instruire, care asigură desfășurarea și finalizarea la un nivel înalt de performanță și eficiență a procesului de predare-învățare.

În ultimii ani s-a pus accentul pe metodele activ-participative, aceste metode stimulând participarea activă și deplină, fizică și psihică, individuală, colectivă a preșcolarilor în procesul învățării. De asemenea, mobilizează energiile elevilor, făcându-i să manifeste interes și curiozitate, îi îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea și memoria. În învățământul românesc a devenit o necesitate promovarea metodelor moderne de instruire, acestea având capacitatea de a stimula participarea activă, fizică și psihică individuală și colectivă a preșcolarului în procesul învățării. Ei trebuie învățați să gândească critic, creativ, constructiv și eficient.

Prin intermediul activităților din grădiniță, preșcolarii sunt învățați să-și exprime clar ideile, să le comunice celor din jur, să-și asume unele responsabilități și convingerile proprii pe care trebuie să și le exprime în cuvinte proprii. Învățând să colaboreze cu colegii în rezolvarea sarcinilor, preșcolarii constată că succesul grupului depinde în mare parte de contribuția fiecărui membru al echipei. Cooperarea este o strategie de învățare care poate fi folosită în cadrul activității, îmbinând inteligența și efortul individual cu inteligențele și eforturile grupului.

Metodele moderne de instruire oferă preșcolarului posibilitatea de a-și exprima părerile, opiniile, îl situează în mijlocul acțiunii, rezervându-i un rol activ de investigare, exploatare, de transpunere în practică.

Brainstormingul este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității, încurajând toți membrii grupului. Prin această metodă se observă ce anume știu preșcolarii despre un anumit subiect, idei, soluții, opinii, fiecare participând activ. Ei învață să asculte, să emită păreri, să colaboreze.

Sinectica este denumită și metoda asociațiilor de idei. Este asemănătoare cu brainstormingul, cu diferența că grupul de lucru este mai restrâns, 5-7 membri conduși de un lider, care conduce ședința și emite propriile idei în momentul în care ceilalți membri nu o fac.

Metoda ciorchinelui este o metodă care stimulează elevii să gândească liber găsirea unor idei noi, permițând cunoașterea modului propriu de a înțelege o temă anume. Este recomandat ca tema propusă să fie familiară elevului, mai ales atunci când ciorchinele se utilizează individual. Poate fi folosit și pe perechi sau pe grupe, iar ciorchinele individual poate fi comunicat fie unui partener, fie grupului.

Cubul este o metodă folosită când se dorește explorarea unei teme sau a unui subiect din mai multe perspective.

Mozaicul este o metodă bazată pe învățarea în echipă. Această tehnică de predare-învățare contribuie la sociabilizarea copilului preșcolar din toate punctele de vedere. Etapele parcurse în această metodă sunt: formarea grupurilor de lucru, de aproximativ 4-5 elevi, după diverse criterii de grupare, se anunță tema, apoi se împarte textul ce urmează a fi studiat într-un număr de părți egale cu numărul grupurilor formate, se formează grupuri de experți, și anume toți copiii care au numărul 1 primesc prima parte a textului, cei cu numărul 2 primesc a doua parte a textului, cei cu numărul 3 primesc a treia parte, iar cei cu numărul 4 primesc a patra parte a textului.

Metoda colțurilor presupune atât munca individuală, cât și munca în echipă. Este recomandată atunci când există mai mult de două poziții vis-a-vis de o problemă, generând dezbateri în contradictoriu, participanții la discuție putând avea puncte de vedere diferite.

Gândiți/lucrați în perechi/comunicați presupune o activitate de învățare prin colaborare și constă în stimularea elevilor de a reflecta asupra unui subiect, colaborând cu un coleg în formularea ideilor pe care apoi le comunică întregii grupe. Se pune accentul pe colaborarea între copii.

Turul galeriei este o metodă de învățare prin colaborare care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii, dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei probleme sau sarcini.

Concluzii

Metodele moderne de predare-învățare sunt des utilizate în grădinițele de copii. Aceste metode stimulează gândirea copilului preșcolar, îi mobilizează atenția, totodată determinând și participarea activă a acestora în actul învățării. În sala de grupă se crează o atmosferă de cooperare între preșcolari, aceasta ducând la socializarea dintre ei și educatoare.

În cadrul activităților, cooperarea dintre preșcolari a stârnit interes pentru nou, iar folosirea metodelor moderne în actul predării a influențat modul de gândire al acestora din toate punctele de vedere: critic, constructiv și creativ. Este de preferat ca metodele moderne să fie combinate cu cele tradiționale, educatorul să se "dizolve" în grupă și să scoată la suprafață particularitățile individuale ale preșcolarilor, să încurajeze creativitatea și curiozitatea pentru nou.

Utilizarea metodelor moderne de predare-învățare are o foarte mare influență asupra calității procesului de învățământ, având un caracter activ-participativ și o valoare formativ-educativă asupra personalității preșcolarului.

Creativitatea în cadrul activităților de educare a limbajului în grădiniță

**Burza Viorica
Grădinița P.N. Nr. 2
Deva**

Creativitatea constituie tot mai mult una din implicațiile umane esențiale ale culturii și civilizației contemporane, ale oricărui progres social. Ea constituie una din cele mai importante valori umane, sociale și educaționale.

Creativitatea poate fi definită și caracterizată mai ales prin capacitățile specifice umane ce coparticipă la generarea noului în forme variabile de expresie și realizare. Ea se referă la capacitatea de acțiune transformatoare, generatoare de noi valori și noi semnificații. Desigur, creativitatea se referă la „găsirea unei soluții, idei, probleme, metode care chiar dacă nu sunt noi pentru societate, dar sunt obținute pe o cale independentă de către subiect”. (Al. Roșca)

În grădiniță, în cadrul activităților de educare a limbajului folosim următoarele metode de instruire:

- a) expunerea: cu oponent, dezbateri, dialogată;
- b) conversația: euristică, de consolidare și sistematizare a cunoștințelor, de verificare sau de control, formativă
- c) problematizarea
- d) studiul de caz;
- e) metode creative de grup: metoda Brainstorming, Ciorchinele.

Preșcolaritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane; pe parcursul ei, înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale. De aceea nu putem face abstracție de una din dimensiunile esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității, creativitatea.

Ca factori favorizanți pentru stimularea potențialului creativ la preșcolari amintim: creativitatea, activitățile ludice, aspecte diferențiate, activități practice- constructive. Posibilitățile de stimulare și antrenament creativ la preșcolari sunt multiple și variate:

- stimularea să cuprindă fenomenele de activizare, incitare și susținere, antrenare, cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtualităților creative;
- condițiile sau factorii de ordin general care pot contribui la stimularea și dezvoltarea potențialului creativ se referă la calitatea interacțiunilor subiectului cu mediul socio- cultural, cu universul valorilor;
- orice fenomen de căutare euristică poate fi pus în valoare prin solicitări și antrenamente corespunzătoare;
- atmosfera sau climatul psiho- social în care își desfășoară activitatea copilul constituie aspectul hotărâtor;
- atmosfera stimulativă pentru creativitate presupune și o activizare specifică a copiilor prin angajarea lor în activități de căutare a unor noi soluții;
- dezvoltarea capacității de acțiune contribuie la independența acțională;
- canalizarea efortului acțional constructiv;
- diversificarea comportamentului creativ al copilului;
- adaptarea constructivă la natura copilului;
- deschiderea copilului spre experiențe creative;
- asimilarea unor abilități și deprinderi pentru creativitate;
- cultivarea spiritului investigativ.

Creativitatea este însăși esența gândirii moderne în măsura în care se cere acestei funcții psihice să definească și să soluționeze probleme. În acest sens rolul creativității constă în capacitatea de a rezolva probleme într-un mod original, ocolind soluțiile cunoscute, căile bătătorite.

Funcția verbală oferă procesului operațional al gândirii unele din cele mai prețioase instrumente ale sale. Prin largă sa capacitate de generalizare, prin flexibilitatea care îi dă posibilitatea de a stabili legături între fapte și idei, prin mobilitate, care sporește rapiditatea demersului operațional al gândirii, factorul verbal participă nemijlocit la realizarea creativității.

Creativitatea verbală constă în capacitatea de a utiliza în sensul unei cât mai mari fluidități, flexibilități și originalități. Aceasta presupune capacitatea subiectului, ca pornind de la anumite concepte de bază, să construiască expresii verbale, să găsească cât mai multe semnificații acestor expresii și să le combine în construcții cât mai bogate, mai suple și mai adecvate mesajului, intenției emițătorului.

În învățământul preșcolar, stimularea creativității constituie o parte integrantă a demersurilor de perfecționare a pregătirii copilului pentru școală, pentru viață, în conformitate cu funcțiile grădiniței în etapa actuală. Fără a neglija dezvoltarea fizică, morală, afectivă, în instituția preșcolară este necesar să se acorde o atenție permanentă dezvoltării capacităților intelectuale, creativității, grădinița constituind un cadou favorizant pentru dezvoltarea acestora în ansamblu. Vârsta preșcolară reprezintă prin particularitățile sale psihice o perioadă deosebit de propice stimulării creativității verbale. Copilul are tendința de a se juca cu cuvintele, este atras de anumite sonorități și “crează” uneori cuvinte pentru a-și compensa lacunele de exprimare.

Este, deci, o datorie a educatorilor să utilizeze această dispoziție, această adevărată “perioadă sensibilă”.

Cazan Dorina
Școala Generală "O. Goga"
Deva

Jocul - exercițiu complementar în activitatea didactică

Fiecare dascăl dedicat elevilor, prins în angrenajul complicat al reformei învățământului, pentru îndeplinirea idealului educațional prefigurat în legea învățământului caută răspunsuri la întrebările:

- Cum se centrează învățarea de la cunoștințe declarative, spre cunoștințe procedurale, atitudini, competențe?
- Cum se pot diminua sau înlocui în lecție momentele de predare centrate pe profesor cu momente de învățare autentică și evaluare centrate pe elev?
- Care sunt formele de organizare, strategiile, metodele și tehnicile prin care elevul este determinat să învețe implicit și explicit, conștient și durabil, pentru a nu mai fi doar un ecou al conținuturilor expuse de profesor ori de manuale?
- Cum se poate organiza învățarea de bună calitate în condițiile în care volumul informațiilor este mare?
- Cum se poate schimba rolul profesorului din emițător de cunoștințe în organizator al învățării și evaluării?
- Care sunt acele cunoștințe necesare pentru reușita în viață pe care ar trebui să le învețe elevii la școală?

Analizând nereușita la învățătură a copiilor normal dezvoltați, se constată că aceasta se datorează, între altele, necultivării atente a intereselor copiilor, în vederea achiziționării noilor cunoștințe. Cu alte cuvinte, progresul în procesul de învățământ este condiționat de o motivație superioară din partea copilului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de problemele ce i se oferă, prin plăcerea de a cunoaște și a explora necunoscutul, prin satisfacțiile ce le are în urma eforturilor sale.

Prin urmare, strategia didactică trebuie să includă neapărat în coordonatele sale captarea și menținerea, în permanență, în condițiile de *înaltă tensiune* a atenției și interesului elevului.

Una din căile de realizare a acestui obiectiv o reprezintă **jocul didactic**, punte ce poate uni școala cu viața, activitate aparent facilă, totdeauna atractivă, care pune în funcție toate forțele intelectuale ale copiilor precum și trăirile afective. Asemenea mijloc instructiv-educativ are valori formative cu atât mai profunde cu cât decurg mai firesc din trebuințele și atracțiile elevilor și creează climatul afectiv și intelectual propice dezvoltării intelectuale independente, originale.

Deci, să facem studiul plăcut. Necesitatea de a face atrăgătoare educația și instrucția a fost subliniată de mulți psihologi (Fenelon, Rollin, Rousseau, Pestalozzi, Herbart, Spencer), dar această necesitate este încă ignorată în practica zilnică a școlilor.

Eroarea capitală pe care o comit părinții și cadrele didactice este aceea că obligă copilul să facă efort numai din sentimentul datoriei, din simplu respect al disciplinei abstracte, uitând faptul că un copil nu este un adult și că valorile prețuite de adult nu corespund cu cele pe care le prețuiește copilul. O funcție simplă și unică le înlocuiește pe toate: **JOCUL**. Pentru copil jocul reprezintă munca, binele, datoria, idealul de viață. Este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate respira și, prin urmare, poate acționa.

Este drept că prin constrângere putem obține câteva succese școlare de la anumiți elevi prea docili, supunându-i la un efort în muncă deosebit. Munca școlară, din punct de vedere psihologic, intră în categoria celor mai degradante munci, a celor care, cum spune Dewey în "*Școala și copilul*" duc la sciziunea personalității și la vagabondajul mintal, întrucât dau naștere la o luptă între două genuri de activități, în timp ce tocmai școala ar trebui să formeze personalitatea, îmbinând într-o sinteză armonioasă *activitatea* cu *interesul*.

Interesul ! În orice fel am pune problema educației, ajungem mereu aici. Ce interes vom putea trezi în sufletul copilului ? Unul singur: interesul pentru joc, deoarece s-ar putea spune că, prin definiție, **copilul este o ființă care nu se interesează decât de joc**. Numai introducând în munca executată bucuria și atracția jocului, vom reuși să întreținem atenția copilului și să-i dăm forța psihologică necesară îndeplinirii muncii respective.

Cuvântul „joc”, în limba sanscrită „Kleade”, însemna bucurie; vechii greci desemnau prin joc acțiunile specifice copiilor, iar romanii prin „ludo” bucuria și veselia; evreii înțelegeau prin joc gluma sau veselia, iar germanii prin „spielen” o mișcare lină care produce satisfacție.

ce este jocul ? De ce se joacă copilul ? Mai multe teorii și-au disputat onoarea de a rezolva această problemă. Jocul e apreciat încă din antichitate de personalități precum Platon și Aristotel. Platon a exprimat ideea de a folosi jocul în scopuri educative, remarcând, deși pare paradoxal, că jocul presupune multă seriozitate: „Jocul, gluma, cultura, (...) sunt lucrul cel mai serios pentru noi oamenii.

Jocul este o recreare, servește la repauzarea organismului sau a spiritului obosit. El este opus muncii și absolut necesar după o activitate de muncă. Aceasta este opinia veche (a lui Schaller și Lazarus), care persistă încă în mare măsură. Dar această teorie este cu totul echivocă și insuficientă. Pentru care motiv oboseala ne-ar îndemna mai curând la joc decât la repaus ?

În activitatea de zi cu zi a copilului jocul ocupă locul preferat. Jucându-se, el își satisface nevoile de activitate, de a acționa cu obiecte reale sau imaginare, de a se transpune în diferite roluri și situații care îl apropie de realitatea

înconjurătoare. Prin joc copilul practică, exersează roluri noi, exprimă emoții pozitive sau negative, încearcă să dea sens experiențelor sale, negociază atât cu realitatea cât și cu fantezia, punându-le în acord, își cunoaște posibilitățile, limitele și dobândește experiențe noi.

Pentru copil aproape orice activitate este joc: *“Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și în consecință, poate să acționeze”*.

Ursula Șchiopu apreciază că la toate vârstele omul se joacă, însă diferă atitudinea față de joc. “În anii copilăriei jocul este o activitate centrală; o dată cu intrarea copiilor în școală jocul trece de pe planul prim n al doilea plan, pentru ca la tinerețe să devină o activitate de consum de energie, iar la vârstele de muncă o activitate de reconfortare.”

Jocul dezvoltă funcțiile latente, ființa cea mai bine înzestrată fiind aceea care se joacă mai mult. El duce la antrenarea funcțiilor fiziologice cât și a celor psihice, acționând ca un stimulent de creștere, mai ales asupra sistemului nervos. Este un antrenament pentru activitățile de adult, antrenament unde copilului i se permite “să greșască” fără ca acest lucru să aibă consecințe asupra lui.

Jocul are la copil rolul pe care îl are munca la adult. Așa cum adultul se simte tare prin lucrările sale, tot așa și copilul se simte mare prin succesele sale ludice. Un copil care nu vrea să se joace este un copil a cărui personalitate nu se afirmă, care se mulțumește să fie mic și slab, o ființă fără mândrie, o ființă fără viitor.

Se spune că “școala e făcută pentru muncă, iar nu pentru joc”. Să fie chiar așa ? Nu e făcută școala pentru a-l dezvolta pe copil, pentru a-l învăța cum să muncească, cum să dobândească anumite tehnici ? Și nu este jocul cea mai bună introducere în arta de a munci ? Nu-i mai puțin adevărat că, din punct de vedere psihologic, “munca școlară intră în categoria celor mai degradante munci”. Silind elevul să muncească fără ca el să simtă dorința sau nevoia intimă de a munci, îl obișnuim să lucreze numai cu vârful creierului, așa cum atingi numai cu vârful degetelor lucrurile care îți repugnă. În jocurile sale, în activitățile sale spontane copilul pune **tot sufletul** în ceea ce face. Deci să nu luăm copilului **cheia** care îi permite să ajungă la comorile sale de energie. Această cheie este **jocul**.

Bibliografie:

Răduț-Taciu, R., (2004), (coord.), *Pedagogia jocului de la teorie la explicații*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
Claparede, E., (1975), *Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, E.D.P., București
Șchiopu, U., (1970), (coord.), *Probleme psihologice ale jocului și distracțiilor*, E.D.P., București

Căzu Marioara Luci
Grădinița P.N.
Rapolt

De la lecția tradițională la lecția asistată pe calculator

ASPECTE TEORETICE

Experții remarcă, pe bună dreptate, că: "Informatica are un potențial educativ foarte mare față de ceea ce ar putea oferi alte tehnologii. Informatica permite adaptarea învățământului la cerințele fiecărui elev, la ritmul de muncă, la aptitudinile intelectuale și la nivelul său de cunoștințe, deci, diversificarea modalităților pedagogice și personalizarea învățământului."

Bazele unui învățământ modern impun schimbarea metodelor și mijloacelor de învățământ. În primul rând, procedeele de învățare, predare și comunicare. Rolul calculatorului în acest sens devine esențial, atât ca mijloc de învățământ, cât și ca sursă de documentare, acces la informație, pentru elevi și cadre didactice.

CALCULATORUL MIJLOC DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Modernitatea tehnică a calculatorului ca mijloc de învățământ creează premise optimizării metodelor de predare învățare evaluare. Calculatorul utilizat ca mijloc de învățământ devine cu adevărat eficient datorită profesorului, a creativității acestuia, a determinării de a învăța utilizarea corectă, a inovării metodelor didactice în utilizarea acestuia.

Funcțiile calculatorului în învățământ sunt de instruire, de instrument de cercetare științifică și de funcție administrativă. Indiferent de vârstă, toți suntem captivați de jocurile pe calculator sau de navigarea pe Internet. Unii copii învață să scrie și să citească cu jocuri pe calculator, încet, tradițiile se rup și calculatorul devine unul din elementele principale în procesul de învățare pentru un copil.

Granița dintre joc și procesul de învățare este neobservabilă, motivația pentru joc determinându-l pe copil ca în final să devină un utilizator al calculatorului și al produselor informatice aferente.

Preșcolarii care au folosit calculatorul răspund mai bine testelor privind abilități de învățare decât preșcolarii non-utilizatori ai unui computer. O influență benefică se observă în dezvoltarea imaginației creatoare, fluentă și creativitate în vorbire, dezvoltare oculomotorie și psihomotorie, coordonare voluntară în executarea unor modele grafice, dezvoltarea capacității de investigare, dezvoltarea gândirii logice. O lecție pe calculator aduce o serie de facilități în plus față de un material tipărit, permițând spre exemplu navigarea facilă în conținut și pe nivele de detaliere diferite, adaptată profilului clasei și obiectivelor didactice. Materialele computerizate nu au menirea de a le înlocui pe cele clasice, ci de a fi instrumente eficiente la îndemâna profesorului, capabile să aducă un plus de valoare în explicarea acelor procese, fenomene sau structuri dificil de abordat prin metodele clasice.

Utilizat în evaluare, calculatorul le oferă, atât profesorilor cât și elevilor, o mare diversitate de modalități. Spre deosebire de metodele de evaluare tradiționale, evaluarea cu ajutorul calculatorului este debarasată de orice elemente de subiectivism, ca și de emoțiile care-l însoțesc pe cei mai mulți dintre elevi la verificările curente și la examene. Se schimbă, deci, însuși raportul profesor elev, prin creșterea încrederii elevilor în obiectivitatea profesorilor.

Mai mult, elevii înșiși se pot autoevalua pe parcursul muncii independente pe care o depun zilnic, beneficiind de feed-back-ul atât de necesar unei învățări eficiente și performante.

Calculatorul este folosit pentru dezvoltarea competențelor de comunicare și de studiu individual, pentru colectarea, selectarea, sintetizarea și prezentarea informațiilor, pentru tehnoredactarea unor referate. Astfel elevii își dezvoltă capacitatea de a aprecia critic acuratețea și corectitudinea informațiilor dobândite din diverse surse. Utilizarea calculatorului permite înțelegerea materiei într-un timp mai scurt și o abordare diferențiată a noțiunilor în funcție de nivelul fiecărui elev.

Din experiența mea am observat că elevii au obținut rezultate mult mai bune atunci când au efectuat atât experimentul clasic cât și experimentul virtual. Calculatorul trebuie să îl ajute pe elev să-și dezvolte gândirea astfel încât pornind de la o modalitate generală de rezolvare a unei probleme să-și găsească singur răspunsul pentru o problemă concretă. Trebuie să-i dezvolte cultura, creativitatea, deprinderile și abilitățile de investigare științifică și să-i scurteze timpul de învățare, să-i asigure o evaluare eficientă a cunoștințelor. Elevul trebuie atras în realizarea unor astfel de ore și a unor software educaționale.

Pentru ca o lecție/ activitate desfășurată pe calculator să dea rezultatul scontat trebuie ținut cont de elaborarea corectă a fazelor desfășurării unei astfel de lecții și anume:

- ✓ Precizarea obiectivelor operaționale și a conținutului; structurarea logică a conținutului și fragmentarea lui pe secvențe de învățare;
- ✓ Stabilirea întrebărilor, exercițiilor sau a problemei de rezolvat, după fiecare secvență de învățare;
- ✓ Elaborarea lecției utilizând un editor de texte sau prezentări;
- ✓ Verificarea și corectarea, dacă este necesar.

Este de știut că oamenii învață mult mai bine dacă informația este prezentată vizual. Trebuie avut în vedere : - importanța creării unui climat favorabil;

- caracterul și natura auditoriului;
- necesitatea pregătirii prealabile a prezentării;
- tehnicile de susținere a unor prezentări eficiente printr-o cunoaștere mai amănunțită a diferitelor metode de prezentare a datelor audio vizuale necesare pentru expunerea informației;
- abordarea profesională a modului în care trebuie folosite mijloacele audio vizuale în timpul prezentării;
- importanța folosirii tehnicilor oratorice și a limbajului într-un mod planificat și controlat și a exprimării clare și concise.

*De la lecția
tradițională
la lecția
asistată pe
calculator*

CONCLUZII

Calculatorul ne ajută să ne organizăm eficient activitatea și ne preia o mare parte din munca de rutină, care consumă timp și energie. Informatizarea pe scară largă în toate domeniile de activitate face necesară utilizarea calculatorului în școli, școala fiind mediul cel mai propice în acest sens.

Chiroșcă Simona Camelia
Școala Generală nr. 3
Lupeni

Școala de vară -
modalitate de stimulare a creativității
“Vacanța împreună”

Școala oricât de bine ar fi organizată, oricât de bogat ar fi conținutul cunoștințelor care sunt transmise elevilor, nu poate da satisfacție setei de investigare și cutezanță creatoare, trăsături specifice copiilor.

Proiectul și-a dorit să asigure un climat atractiv elevilor în zilele vacanței de vară, prin activități recreative, activități de utilizarea calculatoarelor, activități în aer liber și joc; creșterea stimei de sine și a stării de bine prin posibilitatea afirmării în grupul social.

Obiectivele proiectului:

- dezvoltarea relațiilor interumane prin tehnici diverse de comunicare;
- dezvoltarea morală a elevilor: respect și asumarea responsabilităților, implicare în activitățile de grup;
- dezvoltarea aptitudinilor fizice prin joc în aer liber;
- responsabilizarea cu privire la protecția mediului înconjurător, dezvoltarea respectului față de natură.

Rezultatele așteptate:

- dezvoltarea flexibilității gândirii, a imaginației creatoare;
- îmbogățirea și activarea vocabularului;
- dezvoltarea originalității, stimularea activității de cunoaștere și autocunoaștere;
- dezvoltarea spiritului de echipă;
- dezvoltarea relațiilor interpersonale;
- realizarea unor portofolii, fotoreportaje, lucrări, cd-uri care să ilustreze activitățile desfășurate.

Justificarea proiectului: proiectul vine în întâmpinarea dorințelor copiilor de a se întâlni și desfășura activități recreative într-un mod organizat, în cadrul școlii. Activitățile propuse sunt bazate pe învățare, creație și joc. Programul este diversificat, se propun jocuri pentru dezvoltarea personalității, activități în laboratorul de informatică, desen și activități sportive pentru că sunt cerute de copii, sunt activități extrașcolare care îi ajută să dezvolte ceva și în personalitatea lor și le dezvoltă capacitatea de a lucra mai bine. Copiii au libertatea în a alege activitățile la care vin.

Ziua 1_

1.1 **Casa cifrată**_ conducătorii jocului ascund, în școală (lipite pe ușile sălilor de clasă, în sălile de clasă pe bănci, pe tablă, în diverse locuri) 100 de bilețele colorate scrise cu diferite noțiuni (substantive comune). Jucătorii se împart în grupe egale ca număr de participanți. Fiecare grupă își alege un șef. Grupele, la un semnal, pornesc în căutarea bilețelilor. După 10 minute se întorc la locul de unde au plecat și așează bilețelele în căsuțele tablei de joc, o omidă. Câștigă grupa care a găsit cele mai multe bilețele.

- așezați în sala de clasă, compun propoziții cu conținut hazliu, folosind câte patru cuvinte găsite.

1.2 se realizează un aritmogrif cu tema “**Vacanța**”, pe fișa zilei.

1.3 se realizează un aritmogrif folosindu-se de literele prenumelui fiecărui, ținându-se seama de următoarele cerințe: o calitate; un defect; o preocupare; ce-ți place cel mai mult să faci; ce nu-ți place să faci; culoarea preferată; fructul preferat; o altă calitate; un alt defect; o pasiune.

1.4 **Jocul atomilor**_ Jucătorii se plimbă pe fond muzical. Conducătorul de joc întrerupe muzica și strigă un număr, de ex. „3”, atunci trebuie să se formeze grupe a câte trei. Cine rămâne în afara acestor grupe, iese din joc. Jocul se continuă până rămân doar doi jucători. Sau: La întreruperea muzicii, conducătorul de joc dă diferite sarcini.

1.5 **Întrecerea ziarului**_ sunt necesare două bucăți de ziare pentru fiecare jucător. Fiecare jucător trebuie să alerge până la un punct și să se întoarcă înapoi, călcând numai pe ziarul său. Va pune în fața lui un ziar, va trece un picior pe ziar.

1.6 **Joc_ puzzle**_ animale de curte 1, animale din junglă 2, animale de curte 2, papagal, animale din junglă 2, girafa, leul.

Ziua 2_

2.1 **Ghici cine...**_ fiecare copil va avea lipit pe spate o poză sau un cuvânt reprezentând un animal, fruct, obiect. Se vor pune întrebări celorlalți, răspunsurile putând fi doar „da” sau „nu”. Fiecare jucător va încerca să afle ce este scris pe spatele lui.

2.2 **Modelaj** din aluat cu sare_ diferite obiecte, animale/ după imaginația fiecăruia.

2.3 **Joc: Plantă, animal, culoare, fel de mâncare**_ fiecare participant scrie pe o bucată de hârtie numele unei plante, unui animal, unei culori, unui fel de mâncare, care sunt tipice pentru el (“Dacă aș fi un animal aș dori să fiu un ...”).

2.4 **Joc: Lume, lume hai la glume!**_ fiecărui participant i se împarte o glumă scrisă, un balon pe care va fi desenat chipul personajului interpretat sau al povestitorului. Pe rând, fiecare copil va ieși în față și va spune gluma manevrând balonul/ personaj.

Ziua 3_

3.1 **Joc: Desene pe monitor_** activitatea constă în realizarea unor desene cu ajutorul aplicației paint. Temele sunt la alegerea copiilor.

3.2 **Joc: Micii scriitori_** activitatea constă în transcrierea de către elevi în format electronic a unor creații literare, prin redactarea lor cu ajutorul aplicației word.

3.4 **Joc: Jocul simțurilor_** grupa își alege un reprezentant, acesta are voie pentru 2- 3 minute să bage mâna într- un săculeț cu diferite obiecte, să le atingă, simtă și să le memoreze. Apoi scoate mâna din sac și într- un singur minut le numește pe cele de care își amintește.

Ziua 4_

4.1_ activitate de învățare a cântecului “Muzicanții”_

4.2 **Copilărie în culori_** activitate constă în acoperirea gardului școlii (gard din plăci de beton) cu desene cu tema “Acvariu” și “Curcubeu”; desene în lavabilă.

4.3 **Nuca din lingură_** jucătorii sunt aliniați unul după celălalt. Primul primește o lingură, al cărei capăt îl bagă în gură, astfel încât pe lingură să transporte o nucă. Aceasta nu are voie să cadă jos, în caz contrar el se întoarce la punctul de plecare. Pe distanța de parcurs se poate așeza și un scaun ca obstacol, care trebuie traversat. Când primul se întoarce presă nuca următorului ...

Ziua 5_

5.1 **Tracțiunea cu frânghia_** jucătorii împărțiți în două echipe de câte 6- 10 persoane fiecare, se așează în zig- zag de- a lungul frânghiei, fiecare echipă aflându- se dincolo de semnul făcut pe pământ.

5.2 **Mâncăcioșii_** este un joc foarte atractiv și care, pentru cei care nu- l cunosc, pare ușor. Se propune unui număr de concurenți să mănânce câte trei biscuiți într- un timp limitat (un minut). Cel care după ce a mâncat biscuiții reușește să fluiera primul, câștigă întrecerea.

5.3 **Undița (cercul zburător)_** pentru acest joc este necesară o sfoară, de al cărei capăt atârână un săculeț cu nisip. Jocul se desfășoară pe o suprafață netedă.

Toți jucătorii (10- 12) formează un cerc cu fața spre interior, cu interval de 1- 2 pași între ei. În mijlocul cercului stă un jucător sau conducătorul jocului și ține capătul liber al sforii. El se învârtă pe loc, trecând sfoara peste picioarele jucătorilor participanți, la aproximativ 20- 30 cm deasupra solului. Jucătorul atins de sfoară sau săculețul de nisip va ieși din joc.

5.4 **Lupta în sac_** cei care participă la joc vor fi băgați în sac și legați la gura sacului, urmând a parcurge o distanță sau a se lupta între ei..

5.5 **Concurs în saci_** saci de cânepă_ fiecare grupă primește un sac. Jucătorii se așează în șir indian. Primul din fiecare grupă intră cu picioarele în sac până la brâu. La startul dat de către conducătorul de joc, aceștia fug astfel înveliți în sac până la un anumit punct și înapoi. Următorii din fiecare grupă se îmbracă în sac și fug imediat mai departe. Câștigă grupa care a terminat cel mai repede.

5.6 **Concursul cu roaba_** membrii grupei stau aliniați unul în spatele celui alt. Primul se așează pe burtă și se ridică în mâini, al doilea îl prinde de picioare și astfel cei doi parcurg o anumită distanță dus- întors. La întoarcere cel care a dus se așează pe burtă și al treilea îl prinde de picioare și îl conduce ș.a.m.d.

Încheierea activității, școlii de vară_ acordarea diplomelor pentru activitatea desfășurată.

Ciobanu Adina
Colegiul Național de Informatică
“Traian Lalescu”
Hunedoara

Relația învățător-elev

În problema relației învățător-elev, pe lângă o bogată experiență pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor, se constată că, uneori, predomină arbitrariul, practici învechite și prejudecăți pe care o atitudine conservatoare le menține. Pentru perfecționarea relației învățător-elev este necesar să se ia în considerație, pe de o parte, obiectivele educației, iar pe de altă parte psihologia tineretului contemporan, actul educativ fiind un proces de continuă invenție socială.

Relațiile dintre învățător și clasă se polarizează, în general, în sentimente de simpatie, încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și chiar ostilitate. Sunt și cazuri când, contactul spiritual dintre profesor și elev nu trece de zona indiferenței: clasa nu există pentru învățător și nici învățătorul pentru clasă. Inițiativa trebuie să aparțină însă învățătorului, care ținând seama de legea esențială a relațiilor afective interumane potrivit căreia simpatia și bunăvoința naște simpatie, și, antipatia și ostilitatea trezesc sentimente de aceeași calitate, trebuie să conducă, să dirijeze aceste relații și să le structureze pe colaborare. În urma studiilor efectuate s-a constatat că o parte din învățători nu reacționează adecvat nici în cazul răspunsurilor bune (corecte) ale elevilor și nici în cazul răspunsurilor greșite (nule).

Deosebit interes psihologic prezintă reacția acelor învățători care, după opinia elevilor, nu se bucură când aceștia dau răspunsuri corecte, ci dimpotrivă, le pare rău, se arată surprinși, se miră că răspund bine, stau la îndoială dacă să le pună nota, îi ironizează etc. S-a ajuns la concluzia că, în aceste cazuri nu se respectă un principiu fundamental al educației- încurajarea printr-o judicioasă folosire a laudei și a dojenei. Un dascăl care dojenește mai mult decât laudă sau care nu spune nimic atunci când ar trebui să spună, nu folosește suficient criteriile aprecierii pozitive pentru formarea și schimbarea comportamentului elevului, nu va obține niciodată rezultate îmbucurătoare cu clasa de elevi.

Sursa de nemulțumire a elevilor își are originea în comportamentul unor cadre didactice, în imaginea deformată pe care unii elevi o au despre profesori și profesorii despre ei. Utilizarea noilor tehnologii didactice, cum ar fi verificul și instruirea programată, duc în cele din urmă tocmai la selecționarea și întărirea comportamentelor adecvate, la realizarea în condiții optime a conexiunii inverse, la aprecierea performanțelor școlare ale elevilor pe baze științifice și în condițiile unei obiectivități știute. Autoritatea profesorului, bazată pe principiul “magister dixit”, trebuie înlocuită cu una întemeiată pe relații în care profesorul are rol de îndrumător și coordonator al activității elevului. În lucrarea “Revoluția științifică a învățământului”, B.F. Skinner, de-a lungul întregii lucrări, scoate în evidență consecințele dezastruoase pe care le are controlul agresiv asupra elevilor. Orice încercare de a umili sau încurca un elev mai ales în prezența colegilor săi va sfârși printr-un rezultat nedorit; elevul ori se retrage în sine, refuzând să mai comunice, ori reacționează violent față de încercarea de a fi încurcat sau umilit.

Indiferența față de personalitatea elevului amenință nevoile și trebuințele spirituale de bază ale acestuia, respectul față de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum și nevoia de a aparține unui grup și a fi acceptat de acesta. Practica școlară tradițională ne-a lăsat imaginea dascălului care vrea să domine elevii și să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere și pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relații la relații în care dascălul colaborează cu elevii. Principala activitate a acestuia nu va fi predarea, ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente. Învățătorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive nu se va feri de o ușoară supraapreciere a performanțelor elevului; va aprecia pe elev mai mult decât merită, spre a-l face să merite pe deplin aprecierea, să se ridice la nivelul aprecierii făcute. Experiența ne arată că învățătorul cu rezultate bune în activitatea lui își îmbunătățește relațiile cu elevii slabi și prin faptul că le acordă suficientă apreciere pozitivă. Chiar și pentru unele performanțe școlare minore, învățătorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive, o folosește încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forțe.

Raporturile dintre învățător și elev nu prezintă numai o latură intelectuală. Factorul afectiv are o importanță deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziție în clasa reprezintă o condiție necesară pentru evitarea eșecului școlar. Fiecare lecție se desfășoară într-un climat afectiv particular, dispoziția clasei variază în funcție de cea a dascălului.

Prin apreciere învățătorul trebuie să schițeze o perspectivă. Dacă un învățător spune unui elev: “Din tine nu va ieși nimic”, el nu apreciază numai o situație prezentă, ci exprimă și convingerea lui asupra dezvoltării viitoare a școlarului ceea ce ar putea duce în final la un rezultat nedorit. Performanțele elevului nu numai că nu vor crește, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia. De aceea învățătorii trebuie să aibă grijă ca, în derularea procesului de învățământ să nu lezeze personalitatea elevului, ci să-l ajute să și-o dezvolte, să-l ajute să învețe să gândească singur pentru că atunci când va părăsi băncile școlii să nu depindă de nimeni cel puțin din punct de vedere intelectual.

În cadrul abordărilor contemporane al fenomenului educațional se impune tot mai pregnant ca învățătorul să

stabilească relații de cooperare cu părinții lor și cu alți factori interesați din societate. Astfel, rolul învățătorului nu se reduce doar la educația la catedra sau în clasă, ci presupune o activitate de acest gen în fiecare contact relațional cu elevii și familiile acestora (desfășurând o muncă de dezvoltare, de conducere și îndrumare). Învățătorul are, deci, o poziție specială, unică, deoarece lucrează cu individualități psihice umane, aflate în prim proces de formare, de unde derivă necesitatea unei maxime responsabilități în ceea ce privește comportamentul și intervențiile sale educative. Un portret al învățătorului ideal poate fi descris astfel: un om înțelegător, atent, calm și cu simțul umorului. Aceste idei ar putea fi un punct de pornire în îmbunătățirea activității învățătorului și pentru sensibilizarea elevilor privind complexitatea rolurilor educative ale acestuia.

Relațiile educaționale nu se desfășoară într-un cadru educațional stabil și inert, ci într-unul dinamic și în permanentă schimbare. Astfel, învățătorul trebuie să cultive o atitudine activă, interesată din partea elevilor și să contribuie la formarea, menținerea coeziunii grupului și la crearea unui climat stimulativ pentru desfășurarea activităților educative. O consecință a modului în care se manifestă aceste relații ar fi reacțiile elevilor la sarcinile trasate de învățător.

În relația cu elevii este bine ca învățătorul să aibă în vedere particularitățile de vârstă ale elevilor săi. Elevul manifestă o serie de atitudini contradictorii, dă dovadă de o mare instabilitate emotivă, este foarte influențabil de către cei din grupul în care se integrează și este sensibil la tot ceea ce se petrece în jurul său, mai ales în familie. De asemenea, învățătorul trebuie să acorde fiecărui elev câte o responsabilitate și urmărește modul în care acesta își îndeplinește sarcinile, evitând instalarea liderului permanent al clasei. Sarcinile elevilor vor fi bine delimitate, iar funcțiile de conducere vor alterna, astfel încât fiecare elev să primească diferite responsabilități.

Învățătorul trebuie să ofere un model caracterial și comportamental elevilor săi, adaptându-și și controlându-și permanent reacțiile, atitudinile, mimica. El trebuie să ajute elevii să se cunoască reciproc prin antrenarea colectivului clasei în diverse activități extrașcolare, excursii, vizionări de spectacole, concursuri, cercuri.

Nu trebuie ca elevii să fie umiliți făcându-le observații în fața întregii clase. Fiecare elev trebuie tratat în mod diferențiat, fiecare caz în parte ascultând și acordând o atenție deosebită celor relatate de elev, învățătorul fiind dispus să-și schimbe opinia atunci când primește argumentarea necesară.

În permanență trebuie să se urmărească formarea de deprinderi de muncă intelectuală și regimul de viață al elevilor, să observe starea de sănătate fizică și mentală a elevilor, precum și dificultățile apărute în învățare și tulburările de comportament, trebuie să se observe și să se consemneze datele sau eventualele modificări privind evoluția conduitei elevilor în fișa de observație a acestora. Nu trebuie trecută cu vederea evidențierea elevilor cu rezultate deosebite și comportament exemplar.

Organizarea periodică a unor întruniri cu ceilalți factori importanți implicați în procesul educativ contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea procesului de relaționare învățător-elev.

Școala modernă așează elevul în centrul reflecției sale pedagogice și didactice. Idealul educativ, în societatea democratică, vizează realizarea unui model de dezvoltare și manifestare deplină a personalității - o personalitate complexă, integrală, armonioasă, care să se adapteze la schimbările cerute de progresul social, tehnico-științific, cultural, etic contemporan. Această personalitate se va dezvolta numai dacă elevul este subiect al propriei educații.

Rolul învățătorului în democratizarea relației este de a crea un climat pozitiv, în care nota caracteristică o constituie cooperarea și parteneriatul dintre cele două componente ale actului educațional: educator și educat.

Comportamentul democratic al învățătorului se caracterizează prin tendința de a se integra în climatul clasei, de a se identifica cu viața și activitatea elevilor, de a se identifica cu ei și de a răspunde la solicitările acestora.

Relația învățător-elev trebuie privită și sub aspectele sale afective, deoarece învățarea se dovedește mult mai eficientă atunci când elevul este stăpânit de sentimentul siguranței, al încrederii în relațiile sale cu învățătorul. Relațiile afective, oricât de pozitive, nu rezolvă, însă, integral problema complexă a relației învățător-elev.

Societatea actuală, societate a competiției și competenței, are nevoie de oameni care să se remarcă prin ceea ce știu și pot să facă, oameni care și-au verificat înclinațiile și, prin exercițiu sistematic, le-au transformat în aptitudini și capacități. Pentru ca aceste însușiri să se poată dezvolta, este necesar un sistem de instruire activă care să-i pună pe elevi în situația de a dobândi cunoștințe prin îmbinarea armonioasă a activităților de învățare dirijată cu munca independentă, prin elaborarea unor sinteze cu caracter interdisciplinar, prin căutarea unor soluții originale și eficiente pentru o varietate de probleme ce se ivesc în viața socială aflată în continuă schimbare.

În aceste condiții, învățătorul va trebui să organizeze activitatea elevilor, să le exercite și să le dezvolte capacitățile creatoare. Un bun organizator cunoaște foarte bine fiecare elev pe care îl educă și-l folosește potrivit capacităților sale, dirijează activitatea cooperând cu fiecare membru al colectivului de elevi. Relația învățător-elev de tip democratic este o relație complexă, constructivă, dinamică, în care ambele părți implicate își aduc aportul de originalitate și creativitate fiind oportună pentru nobila misiune a școlii, aceea de a forma personalități.

BIBLIOGRAFIE

Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, București, E.D.P., 1983

Nuță Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, București, Editura Aramis, 2000

Iuncu R., *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Iași, Editura Polirom, 2000

Cimpu Gheorghe
Școala Generală "Carmen Silva"
Petroșani

Utilizarea calculatorului în evaluarea cunoștințelor

Instruirea asistată de calculator este cel mai obișnuit termen folosit în descrierea utilizării calculatoarelor în scopuri educaționale.

La toate nivelurile școlare se observă îmbunătățirea randamentului elevilor atunci când în procesul de învățământ intervine calculatorul. Acesta înlesnește promovarea instruirii individualizate a elevilor. Se sprijină astfel dezvoltarea deprinderilor legate de comunicarea informației, pentru a obține, prezenta și transmite informații în forme variate: texte, grafică, tabele.

Instruirea elevilor trebuie să se realizeze într-un mod profesional, în cadrul căreia calculatorul oferă sugestii alternative pentru organizarea procesului de predare/învățare, în abordarea unor teme din programele de învățământ, dezvoltând abilitățile elevilor în ceea ce privește prezentarea informației și, nu în ultimul rând, dezvoltarea unor abilități de procesare complexă a informației.

O autentică educație nu poate favoriza abstractizarea în dauna altor forme de cunoaștere. Educația trebuie să pună accentul pe contextualizare, concretizare, abstractizare și globalizare. Educația transdisciplinară se bazează pe reevaluarea rolului intuiției, imaginației, sesibilității și corpului în transmiterea cunoștințelor.

Dacă vom ști să împletim în lecție în mod firesc tradiționalul cu modernul, dacă vom reuși să-i facem pe elevi să participe la propria instruire, dacă elevii pe care îi educăm vor ști să descopere anumite adevăruri, dovedește că metodele folosite de noi în procesul instructiv-educativ au fost cele mai potrivite, am ales calea cea mai bună.

O schimbare a curriculum-ului o constituie asigurarea unui spațiu mai mare activităților transdisciplinare. Acestea asigură o învățare activă, dau libertate de exprimare și de acțiune elevilor și educatorilor, cultivă cooperarea și ajutorul reciproc, au valoare diagnostică (sunt un bun prilej de testare și verificare), dar sunt instrumente prognostice (indică măsura în care elevii prezintă, sau nu, anumite aptitudini, valorizează experiența fiecărui elev care este considerată piatră de temelie pentru noile abilități și capacități ce vrem să le formăm.

În acest context apare ideea utilizării computerului în procesul didactic.

Astfel, elevul nu mai este un spectator, ca în învățarea tradițională, ci un începător în știință, un novice, dar activat după regulile cunoașterii științifice, dacă sunt adaptate specific, antrenate patru elemente: conținutul, metodele, secvențele și contextul social.

Utilizarea computerului ca mijloc în predarea disciplinelor școlare duce la dezvoltarea capacității de a gândi critic, permițând elevilor să se manifeste spontan, fără îngrădire ori de câte ori se creează o nouă situație de învățare. Satisfacția noastră, a oamenilor de la catedră, constă în a-i pune în evidență talentul de a realiza propria creație (compunere, desen, afiș). Avem obligația de a asigura atmosfera propice declanșării valului de idei personale, de a le da elevilor șansa de a se afirma ca adevărații descoperitori ai „noului”. Învățarea unor fundamente ale informaticii și în principal a operării pe calculator este absolut necesară pentru evoluția școlară a tuturor elevilor din ziua de azi și pentru succesul lor viitor, fiind o cerință actuală a comunității din care facem parte.

Învățământul tradițional nu poate face față avalanșei de cunoștințe și varietății de meserii și domenii de activitate către care se îndreaptă copiii noștri grație calculatorului.

Avantajele utilizării noilor metode de învățământ constau în posibilitatea adaptării programelor personale de educație; acomodarea rapidă la schimbările și noile cunoștințe din diverse domenii; posibilități extinse de educație interdisciplinară și chiar reducerea consumului de timp și a costurilor educației continue.

Introducerea calculatorului nu duce la dispariția învățătorului deoarece el este acela care scrie, îmbunătățește materialele pentru lecție, le pune pe calculator și le introduce în rețea.

Învățătorul îi va orienta pe elevi să ajungă la atingerea obiectivelor prestabilite și pentru a găsi ei înșiși calea proprie de urmat în vederea descoperirii de noi cunoștințe, a găsirii unor răspunsuri la situațiile problematice de învățare cu care se văd confrunțați.

Intervenția calculatorului în timpul unei ore de curs poate fi parțială sau totală.

Integrarea calculatorului în sistemele de lecții concepute de învățători va fi adecvată finalităților și obiectivelor pedagogice. Elevii își aduc și ei aportul la activitatea din clasă, fiind interesați și implicați prin interactivitate pe tot parcursul lecției.

„Dacă cineva stăpânește bazele domeniului studiat și dacă a învățat să gândească și să lucreze independent, el își va găsi cu siguranță drumul, și, în plus, va fi bine pregătit pentru a se adapta progresului și schimbării.” (Albert Einstein)

Importanța și locul disciplinei limba română în școală

Cojocaru Alina
Școala Generală cu clasele I-VIII
Călan

Cunoașterea limbii române literare reprezintă un instrument indispensabil de comunicare în diverse situații colocviale, pe de o parte, iar pe de altă parte cultura și vocabularul elevilor pot fi îmbogățite prin familiarizarea lor cu literatura română, prin studierea celor mai reprezentative modele de artă literară din diverse perioade ale dezvoltării acesteia.

Literatura română constituie cel de-al doilea mare compartiment al disciplinei pedagogico-didactice numite metodică studierii limbii și literaturii. Prin obiectul literatura română trebuie să se înțeleagă literatura română ca artă, în continuu proces de dezvoltare, ca viziune și ca limbaj artistic. Așadar, metodică modernă a cunoașterii ei trebuie să urmărească receptarea și nu predarea, deoarece în cazul predării unei opere literare este vorba, de fapt, despre transmiterea unor impresii sau judecați critice ale emițătorului, cu ambiția de a fi învățate de elevi ca unice interpretări posibile. Prin limbajul ei conotativ, literatura favorizează lecturile multiple, în funcție de gradul receptivității literar-artistice a cititorilor. O metodică modernă a însușirii limbajului specific al literaturii trebuie să se preocupe de procesul receptării artistice a operelor, de metodele, procedeele și mijloacele specifice ale acestui proces, de înlesnirea contactului direct al elevului cu opera literară.

Importanța acestei discipline școlare reiese din specificitatea ei artistică, întrucât, prin intermediul modelelor de artă literară oferite spre receptare, obiectul acesta acționează direct asupra sensibilității și conștiinței lor, inoculându-le cunoștințe, idei, sentimente și modelându-le atitudini, comportamente umane.

Literatura română este prezentă, în diferite grade de relevanță, în ciclul gimnazial, fiind reprezentată prin multe opere aparținând diferitelor genuri și specii, receptarea lor fiind, în noile manuale alternative, strâns împletită cu studierea limbii române.

Obiectivele cunoașterii literaturii române ca proces didactic desfășurat într-o viziune modernă, în școala de cultură generală, sunt formarea interesului elevilor pentru lectura textelor literare și, pe această cale, modelarea gustului lor estetic. În obiectivul acesta general se include și alte obiective, precum : cultivarea gândirii, a imaginației, a spiritului de observație, a exprimării ,cât și educarea unor sentimente deosebite, precum cele morale(solidaritatea umană, atașamentul față de ceea ce înseamnă adevărul, binele și frumosul , față de locul în care ne-am ivit în lume : familie, sat , oraș, țară natală), cât și formarea unei conduite civilizate în societate. Nu trebuie uitat însă ceea ce este prioritar : finalitatea principală a procesului de receptare a literaturii în școală rămâne aceea de a forma din elevi cititori de literatură, în devenire oameni cu deprinderea de a citi, zilnic, ceva interesant, capabili de a adopta o poziție personală față de lecturile lor.

Din natura specifică a disciplinei reies câteva cerințe de ordin didactic, care trebuie permanent avute în vedere în desfășurarea procesului cunoașterii operelor literare, în context școlar :

- a) textele literar-artistice și comentarea lor în școală impun înțelegerea faptului că ele devin mijloace pentru formarea elevilor ca cititori avizați de literatură, cu alte cuvinte, pentru cultivarea receptivității lor literare, ceea ce înseamnă și abandonarea practicii de a pune accentul pe excesul de informații istorico-literare, bibliografice, istorice, sociale, etc ;
- b) se impune ca elevii să fie permanent puși în contactul direct cu operele, să fie stimulată, pe această cale, sensibilitatea lor, ceea ce presupune abandonarea obiceiului de a transmite observațiile critice ale altora despre operele în cauză;
- c) tot din natura specific artistică a disciplinei reiese cerința ca profesorul să devină din transmitător de informații(istorico-literare critice, etc.) un ghid priceput, care să conducă elevii în înțelegerea limbajului literar. De aici decurge obligația de a veghea la formarea și consolidarea deprinderilor elevilor de a citi, de a-și exprima impresiile de lectură într-o vorbire și scriere corecte, de a-și însuși un limbaj critic adecvat, de a le sigura un orizont cultural care să înlesnească surprinderea intenționalității lor virtuale ale operelor;
- d) profesorului de literatură i se cere să nu uite niciodată că literatura este unul din obiectele chemate să contribuie la realizarea educației estetice a elevilor, alături de alte obiecte. Cerința aceasta înseamnă că profesorul bazându-se pe virtuțile estetice ale textelor literare, să se preocupe de dezvoltarea gustului pentru frumosul artistic, pentru frumosul din natură, din relațiile interumane, să aibă în atenție cristalizarea criteriilor de apreciere a valorilor literar-artistice;
- e) cerințele menționate nu pot fi respectate fără ca profesorul de literatură să fie, el însuși un cititor avizat de literatură, capabil de reacții și interpretări personale ale fenomenelor literare și în măsură să acceseze pătrunderea elevilor în mecanismele intrinsece ale textelor literare supuse procesului receptării. Dar pentru aceasta l se impune cerința de a fi în pas cu cercetările din domeniul teoriei și practicii lecturii literaturii șila curent cu progresele metodologiei didactice, pe care să le aplice, creator, în propria activitate la catedră.

*Ghid, istoric,
geografic și
turistic*

Cunoașterea literaturii române în școală, ca și a limbii române, reprezintă un proces didactic complex, eșalonat pe un întins parcurs temporal, bine organizat, în virtutea unor principii pedagogico-didactice care își găsesc reflectarea în câteva documente oficiale :

1. Planul de învățământ este un material oficial care prevede locul disciplinei în învățământul de toate gradele, în cazul de față, literatura este parte a obiectului numit limba și literatura română, nominalizat în planul de învățământ, pentru ciclurile gimnazial și liceal, cu precizarea numărului de ore afectat pentru fiecare clasă în parte, avându-se în vedere importanța obiectului în procesul instructiv-educativ.
2. Curriculum-ul sau programa școlară - literatura este reprezentată prin diverse opere (lirice, epice, dramatice), scrise de autori clasici sau contemporani, accesibile gradului de receptivitate la care se află elevii ciclului gimnazial sau liceal, prevăzute a fi studiate, alternativ cu studierea problemelor de limbă și în strânsă legătură cu acestea.
3. Manualul de literatură- noile manuale de literatură trebuie racordate la cele mai noi prevederi ale pedagogiei și ale didacticii moderne, care pledează pentru un învățământ deschis. Exercițiilor de bază, precum lectura explicativă, lectura dirijată, lectura expresivă, lectura pe roluri, exercițiul de povestire, conversația liberă pornind de la text, se impune a li se adăuga :dezbaterile, disertația, exercițiile de explorare a câmpurilor lexico-semantice, a expresivității faptelor de limbă și de folosire a acestora în exprimare, exercițiile de redactare pornind de la texte, reportaje, eseuri, etc.Toate acestea, subordonate dezvoltării personalității elevilor, prin preocuparea de a lăsa liberă inițiativa lor în a-și motiva punctele de vedere, în legătură cu acest deziderat, manualele trebuie să vină în ajutorul elevilor, introducându-i în tehnica elaborării diferitelor tipuri de compoziții, paralel cu investigarea textelor literare, a ilustrațiilor, a reproducerilor operelor de artă, care contribuie la formarea gustului estetic, la inițierea în folosirea vocabularului estetic-poetic.

Educația interculturală și învățarea limbii engleze în învățământul preșcolar românesc

**Corui Sorina
Grădinița cu P.P. nr. 1
Hunedoara**

Motto: "Toate ființele umane se nasc libere și egale în drepturi"
(Articolul I Declarația Universală a Drepturilor Omului)

1. DIVERSITATEA CULTURALĂ nu mai este un prejudiciu, ci o realitate care trebuie fructificată în mediul preșcolar. Multiculturalitatea nu este adversarul universalismului european, ci o altă formă a lui. Ceea ce unifică multiculturalismul cu universalismul european este voința comună de a plasa o cultură mai presus de puterea statului sau de interesele unui grup social. Diferite grupuri socio-culturale trăiesc într-un spațiu fizic comun fără a-și propune în mod explicit să comunice și să coopereze. Societățile multiculturale sunt realități date, existente în care oamenii aparținând unor grupuri diferite intra în contact intamplator atunci când situații concrete de viață o impun.

Interculturalismul implică înțelegerea, aprecierea și valorizarea culturii proprii la care se adaugă respectul bazat pe o informare autentică și pe construirea curiozității față de cultura etnică a celuilalt. Interculturalitatea este un proces ce se produce la intersecția dintre culturi, nefiind un scop în sine, dar care poate deveni o finalitate atunci când sunt sesizate transformările nefirești sau comportamentele nefaste la acest nivel de intersecție a culturilor.

2. NIVELURILE DE EDUCATIE INTERCULTURALA identificate de specialisti sunt:

- Educația monoculturală,
- Starea de toleranță,
- Starea de acceptare,
- Respectul,
- Solidaritatea și afirmarea.

3. ETAPELE EDUCATIEI CU TINERII SI COPIII sunt:

- a-i ajuta să castige capacitatea de a recunoaște inegalitatea, injustiția, rasismul, stereotipurile și prejudecățile.
- a le da cunoștințe și abilități care să-i ajute să înfrunte și să schimbe aceste mecanisme aberante care mai apar și azi în societățile mozaicate în care trăim.

Pentru transformarea învățământului comisia UNESCO pentru educație în secolul XXI, condusă de Jacques Delors a promulgat patru piloni ai educației pentru viitor:

- a) A învăța să cunoști,
- b) A învăța să înveți,
- c) A învăța să fi,
- d) A învăța să trăiești împreună.

Problematika lumii contemporane este prezentă în noile tipuri de educații sau "noile educații" ce corespund unor trebuințe socio-pedagogice.

Educația interculturală este una din dimensiunile educației integrale. Criterii de succes în realizarea educației interculturale în grădiniță sunt:

- a) asigurarea unei balanțe între diferitele finalități majore ale educației,
- b) asigurarea de oportunități pentru comunicare și cooperare, chiar între grupuri diferențiate,
- c) asigurarea de șanse egale de educație,
- d) reflectarea diverselor realități specifice societăților multiculturale prin toate tipurile de curriculum,
- e) prezentarea informațiilor din cât mai multe perspective, pentru a stimula conștiința diversității și a unității prin diversitate,
- f) formarea atitudinii de respect față de propria cultură și a celorlalți și combaterea discriminării și a intoleranței.

4. VREAU SĂ ÎNVĂȚ LIMBA ENGLEZĂ

Multilingvismul este o bogăție care aparține fiecăruia dintre noi, este un mijloc de apropiere dintre oameni. În grădinița noastră, fenomenul intercultural se manifestă prin organizarea procesului instructiv-educativ cu predare în limba maghiară la grupele unde frecventează copii de naționalitate maghiară și care au ales ca opțional învățarea limbii engleze.

Este cunoscut faptul că orice părinte își dorește ca micuțul său să învețe o limbă străină, de circulație internațională, motivând că "îi va prinde bine în viață" și nu putem să nu aprobăm această realitate.

Dispoziția pe care copiii din ziua de astăzi o au pentru învățarea limbii engleze poate fi datorată filmelor de desene

*Glădio, istoric,
igleagudfiarși-
tulășic
în vătarea
limbii
engleze în
învățământul
preșcolar
românesc*

animate, documentarelor despre animale, programelor muzicale, calculatorului ce utilizează această limbă pe care copilul o aude de timpuriu, sesizează că îi este familiară și își dorește să o înțeleagă.

Optionalul urmărește cerințele actualului demers educațional care presupune apropierea dintre copil și cunoașterea limbii, tradițiilor și obiceiurilor unui alt popor. Tema și conținutul activităților sunt stabilite în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, în conformitate cu obiectivele cadru propuse.

Prescolarii pot afla despre tradițiile și obiceiurile englezilor, stabilesc asemănări și deosebiri între culturile celor două popoare.

5. CONCLUZII

Educația interculturală constituie o opțiune ideologică în societățile democratice și vizează pregătirea viitorilor cetățeni în așa fel încât ei să se orienteze în contextul schimbărilor intervenite în sistemele de valori.

Faptul că trăim la un loc diferite etnii ne dă posibilitatea să ne cunoaștem și să ne obișnuim unii cu alții, să luăm ce e mai bun de la fiecare și să învățăm să ne apreciem reciproc.

În acest spirit trebuie să crească și copiii noștri, pe care să căutăm să-i învățăm că toți suntem cetățeni ai Europei și ai lumii.

Valențele formative ale calculatorului în activitatea didactică

**Cosma Mirela
Școala Generală "Lucian Blaga"
Deva**

În contextul noilor educații este necesar ca școala să formeze personalități creatoare, receptive față de schimbări, capabile să se integreze dinamic într-o lume nouă și complexă, contribuind din plin la progresul social.

„O autentică educație nu poate favoriza abstractizarea în dauna altor forme de cunoaștere. Educația trebuie să pună accentul pe contextualizare, concretizare, abstractizare și globalizare. Educația transdisciplinară se bazează pe reevaluarea rolului intuiției, imaginației, sesibilității și corpului în transmiterea cunoștințelor” (Art.11, Cartea transdisciplinarității).

Noi, cei chemați să realizăm obiectivele educaționale, avem libertatea de a căuta, a alege și folosi metode adecvate. Activitatea didactică nu trebuie să aibă nimic cu șablonismul, cu schematismul, ea trebuie să aibă mereu *un caracter creator*. Dacă împletim în lecție în mod firesc tradiționalul cu modernul, dacă vom reuși să-i facem pe elevi să participe la propria instruire, dacă elevii pe care îi educăm vor ști să descopere anumite adevăruri, dovedește că metodele folosite de noi în procesul instructiv-educativ au fost cele mai potrivite, am ales calea cea mai bună. O schimbare a curriculum-ului o constituie asigurarea unui spațiu mai mare activităților transdisciplinare. Aceste activități - asigură o învățare activă, dau libertate de exprimare și de acțiune elevilor și educatorilor, - cultivă cooperarea și ajutorul reciproc, au valoare diagnostică (sunt un bun prilej de testare și verificare), dar - sunt instrumente prognostice (indică măsura în care elevii prezintă, sau nu, anumite aptitudini, - valorizează experiența fiecărui elev care este considerată piatră de temelie pentru noile abilități și capacități ce vrem să le formăm.

În acest context apare ideea utilizării computerului în procesul didactic. Astfel, elevul nu mai este un spectator, ca în învățarea tradițională, ci un începător în știință, un novice, dar activat după regulile cunoașterii științifice, dacă sunt adaptate specific și sunt antrenate patru elemente: *conținutul, metodele, secvențele și contextul social*.

A) Conținutul – programele: *Paint, Word, Powerpoint* din Windows. Elevul învață, pe lângă tehnicile specifice fiecărui program, moduri de operare în rezolvarea diferitelor situații.

B) Metodele - au rolul de a facilita înțelegerea conținutului informațional și tehnic. Metodele de învățământ care dau elevilor posibilitatea de a observa, a utiliza, a inventa sau a descoperi strategii în situația dată sunt:

1. Modelarea
2. Construcția eșafodajului,
3. Îndrumarea

1. Modelarea – solicită sesizarea, observarea și analiza programului, sesizarea aplicabilitatea acestuia în cadrul procesului de învățământ.

2. Construcția eșafodajului, a schelăriei, se referă la suporturile de curs, fișe oferite de către cadrul didactic. Important este ca profesorul să-și micșoreze treptat sprijinul pentru ca elevul să continue rezolvarea independentă.

3. Îndrumarea - constă într-o observare atentă a sarcinilor independente, pentru a-i ajuta să atingă performanța.

Transdisciplinaritatea - constituie o formă de întrepătrundere a mai multor discipline și de coordonare a cercetărilor, astfel încât să poată conduce în timp, prin specializare la căutarea unui nou domeniu de cunoaștere.

C) Secvențele de instruire se referă la sporirea diversității condițiilor, a etapelor și metodelor pentru a atinge performanța.

Exemplu:- se dă un text, se citește cu atenție, se transcrie textul în word, respectând tipurile de scriere din fișă, se adaugă bordură.

D) Contextul social - ocupă un loc aparte în acest model cognitiv, deoarece permite dezvoltarea stilurilor de învățare prin cooperare sau colaborare, ca stiluri deosebit de productive.

Astfel sunt scoase în evidență cinci dimensiuni:

1. Învățarea situațională – Elevii creează povestiri ilustrate după o temă impusă, transferând desenul din *Paint* în *Word*

2. Inițierea în cunoașterea științifică – se discută pe grupe lucrările și se alege cea mai bună. Se urmăresc instrumentele utilizate, respectarea temei și originalitate în abordarea acesteia

3. Motivația intrinsecă – realizarea unui desen după un text citit contribuie la dezvoltarea interesului pentru lectură.

4. Utilizarea cooperării – realizarea unui afiș publicitar în programul Powerpoint de către cinci elevi este la fel de motivant, deoarece fiecare reprezintă tema pe câte un slide (tehnoredactare, desen, înderare imagini, grafice, etc.)

5. Utilizarea competiției

Obiectivul general urmărit în activitățile transdisciplinare este formarea unor tineri capabili să se integreze în orice activitate economico-socială, în care informatica reprezintă punctul forte. Avem obligația de a asigura atmosfera propice declanșării valului de idei personale, de a le da elevilor șansa de a se afirma ca adevărații descoperitori ai

„noului”.

Utilizarea computerului ca mijloc în predarea disciplinelor școlare duce la dezvoltarea capacității de a gândi critic, permițând elevilor să se manifeste spontan, fără îngrădire ori de câte ori se creează o nouă situație de învățare. Satisfacția noastră, a oamenilor de la catedră, constă în a-i pune în evidență „Talentul” de a realiza propria creație (compunere, desen, afiș).

Un dascăl conservatorist care nu vede avantajele folosirii lui, va spune că se poate și fără calculator și este, evident, adevărat. Tot așa cum se poate și fără mașină, avion, metrou (la urma urmei se poate merge și pe jos !). Dar, așa cum, mergând pe jos, ești depășit de toți ceilalți, care folosesc un mijloc de locomotie modern, tot astfel te vei situa și pe „autostrăzile informatizate” ale mileniului trei dacă nu poți folosi un calculator ! Dacă noi nu vom folosi calculatorul, alții o vor face cu siguranță și vor fi astfel...cu mulți pași înaintea noastră....

În lumea informaticienilor este cunoscut că „folosirea calculatorului este limitată doar de lipsa de imaginație a utilizatorului” - deci numai faptul că noi nu vrem sau nu putem să folosim calculatorul în rezolvarea unei probleme este singura limitare posibilă.

Calculatorul va înlocui profesorul ?

Calculatorul nu va înlocui niciodată total acțiunea profesorului dar a ignora rolul și importanța lui înseamnă a te opune firescului.

Este evidentă necesitatea accesului la informație, este evidentă necesitatea utilizării calculatorului în toate școlile, măcar pentru asigurarea reală a șanselor egale în educație.

1. Calculatorul - mijloc de formare a unei noi viziuni asupra actului didactic.

Cadrele didactice care au acces la un calculator conectat la internet pot:

- să se informeze, să se documenteze și apoi să extrag informațiile utile dezvoltării lor profesionale;
- să viziteze site-ul ministerului, inspectoratului pentru a fi la curent cu programele școlare, cu metodologiile diverse elaborate, cu programele care se derulează și la care pot participa;
- pot să-și exprime părerea pe forumul dedicat lor;
- să comunice cu colegi din alte școli, din alte țări pe teme de interes comun;
- să se înscrie în forumuri de discuții pe teme de interes școlar; să acceseze materiale existente pe diverse medii de stocare (dischete, CD-uri);
- să descarce materiale interesante găsite pe net pe care să le comenteze apoi cu colegii/elevii săi;
- să declanșeze desfășurarea unor activități, unor aplicații ca urmare a ceea ce au descoperit interesant pe net;
- să creeze o bibliotecă de: CD-uri cu enciclopedii, accesibilă atât profesorilor cât și elevilor; CD-uri inscriptionate cu materiale didactice utile selectate de-a lungul timpului de diverse cadre didactice din diverse surse pentru a putea fi folosite la clasă; CD-uri cu materiale didactice elaborate în timp de cadrele didactice, de elevii din școală pentru un schimb de experiență cu participanți (cadre didactice) din alte școli.

Deschiderea către o uriașă sursă de informare, așa cum este Internet-ul, îl ajută pe profesor:

- să privească materia pe care o predă sub diferite aspecte,
- să descopere fațete diferite ale aceleiași teme,
- să aleagă din multitudinea de modalități de abordare a acesteia pe aceea pe care o consideră potrivită pentru scopul propus în actul didactic;
- să manifeste deschidere, flexibilitate în modul de abordare a materiei pe care o predă,
- să se adapteze ușor la nou.

Posibilitățile de informare, prelucrare și stocare pe care le oferă calculatorul, constituie oportunități de ameliorare a actului didactic. Calculatorul incită la permanenta reconfigurare a imaginii pe care o avem despre domeniile cunoașterii – accesarea de surse diverse de informații ne dă nu numai un plus de cunoaștere în termeni cantitativi (aflăm mai multe despre subiectul x !), dar și în termeni calitativi (privim subiectul x din mai multe perspective !). Avantajul este în același timp și al elevilor. Expunerea la acest demers de informare conduce la noi idei pentru practica didactică. Deci învățătorul / profesorul este mai bine pregătit și în specialitate și metodologic.

2. Calculatorul – instrument didactic

Calculatorul poate deveni un eficient *instrument didactic* la orice disciplină în procesul de predare-învățare. Cu ajutorul unui calculator :

- se pot elabora și redacta pe calculator planuri de lecții, schițe, desene, scheme, fișe de lucru individuale sau de grup, pentru elevi;
- aceste materiale, stocate sub formă de fișiere, pot fi periodic actualizate, pot fi listate la imprimantă apoi multiplicare pentru toți elevii clasei;
- se pot utiliza facilități multimedia pentru a susține auditiv și vizual teoria (prezentări multimedia)
- se pot accesa tot felul de informații de pe CD-uri, dischete;
- se pot elabora schițe structurate ce conțin elementele esențiale din tema discutată (asigură atât fixarea ideilor cât și feed-back-ul-atunci când se revine ulterior la schița respectivă - permit utilizarea metodelor moderne de evaluare-portofoliul va conține materialele acumulate pe parcursul anului pe care elevul le consideră necesare sau care i-au fost

folositoare/i-au plăcut cel mai mult etc.)

Pentru toate aceste este nevoie de un calculator, o imprimantă și un copiator în școală. Ideal ar fi ca acestea să se afle în clasă! Fiecare profesor ar redacta notițele pe calculator, ar avea astfel posibilitatea să actualizeze (să adauge sau să modifice pasaje întregi) de câte ori vrea, apoi lista un exemplar la imprimantă, iar acesta să fie multiplicat pe copiator pentru numărul de elevi din clasă. Personal beneficiaz de aceste avantaje !

Exemple concrete din activitatea la clasă, de implicarea calculatorului în procesul de predare-învățare la diferite discipline sunt și cele peste 170 materiale realizate, pe care le-am utilizat la clasă și pe care le-am postat pe site-ul www.didactic.ro

La limba română, în loc să realizez lecția în mod obișnuit am distribuit lecția într-o variantă esențializată, redactată pe foi imprimate color, fiecărui elev în parte, apoi împreună cu elevii am analizat materialul, am făcut exerciții pe tema respectivă și câte și mai câte pentru ca timpul dedicat lecției narate este câștigat ! Modul de aranjare în pagina a lecției redactată de profesor (aceea pe care o dă fiecărui elev) poate formeze de la prima lectură o schemă a lecției. În aceeași manieră am realizat exerciții aplicative pe text.

Prezentarea lecției în *powerpoint* este deosebit de atractivă lectura este mult mai mult gustată de elevi la prima citire chiar . Să nu mai vorbim de faptul că elevul nu poate fi cu mintea aiurea ca să nu priceapă prea bine ce-a citit. Rămâne timp pentru ca elevii, împreună cu învățătorul să realizeze în caiete celelalte obiective ale lecției.. Elevii pleacă cu lecția, vrând –nevrând , învățată și acasă pot avea timp să studieze pe marginea temei respective, să facă conexiuni cu alte subiecte legate de tema lor. Elevii au timp în ora să dezbată subiectul și chiar să-și exprime păreri personale legate de tema respectivă; le dăm astfel posibilitatea să-și dezvolte personalitatea.

Pentru lecțiile de limba română am realizat în *powerpoint* materialele:

Mihail Sadoveanu Vara, de Vladimir Pop Mărcanu Dumbra minunată ilustrată Primăvara, de Nicolae Labiș Domnu' Trandafir, de M Sadoveanu Puișorii, de Emil Gârleanu Școala din Ponoare, de Ceazar Petrescu . Sau am întocmit pentru elevi fișe de muncă independentă, fișe de exerciții, fișe de lectură, fișe de lucru, fișe de evaluare.

Pentru matematică, am realizat materiale în *powerpoint* care au facilitat activitatea de învățare: Elemente de geometrie Ne jucăm și calculăm Adunarea numerelor naturale Culori și cifre Numără cu Martinel , sau fișe de lucru, fișe de muncă independentă fișe de evaluare, etc.

Pentru Științele naturii, materialele : Povestea apei Păsările, o lume de nepătruns Reptilele, mit și realitate Rândunica Specii de pești din România Câinele, cel mai bun prieten Africa- animale Curiozități din lumea vie Povestea păsărilor migratoare Educația pentru sănătate Educație ecologică: Sănătatea mediului

Am acordat atenție și activităților transdisciplinare , educației muzicale, abilităților plastice, educației civice. O atenție cu loc cu totul deosebită am acordat activităților extracurriculare : excursiile , vizitele, drumețiile serbările școlare au fost realizate sau valorificate cu ajutorul calculatorului.

3. Calculatorul - liant interdisciplinar

Lumea în care trăim este în continuă schimbare. Dar ați mai auzit asta cu siguranța ! De asemenea lumea în care trăim este o sumă de mai multe, atât de multe ca nici nu le poți enumera sau defini exact. Când ne naștem, se spune ca suntem "tabula rasa" apoi familia, școala, viața ne ajută să dobândim cunoștințe, experiențe. Ceea ce se învață în școală la fiecare obiect de studiu constituie "feliuțe" din cunoștințele cu care am dori să-i înzestram pe elevii noștri.

În toate activitățile didactice calculatorul a devenit un prieten bun , un prieten de nădejde ! Consider că formarea capacității de a utiliza calculatorul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de acest instrument de lucru al mileniului al III-lea.

Dacă cineva stăpânește bazele domeniului studiat și dacă a învățat să gândească și să lucreze independent, el își va găsi cu siguranță drumul, și, în plus, va fi bine pregătit pentru a se adapta progresului și schimbării . " (Albert Einstein)

Bibliografie:

Elena Joița, "Metodele cognitive ale învățării", în *Învățământul primar* nr. 4 /2003, p. 9
Lima de Freitas, Edgar Morin și Basarab Nicolescu, *Cartea transdisciplinarității*
Andrei Barna și Georgeta Antohe, *Curs de pedagogie*, Editura Logos, Galați, 2001

**Costan Rodica
Iosif Daniela
Grădinița cu P.P. Nr. 4
Deva**

Metode active și interactive folosite în procesul de învățământ

Reforma învățământului românesc își propune să aibă o reușită în ceea ce privește atitudinea învățătorilor față de diferitele dimensiuni ale schimbării. Prin profesia lor, învățătorii sunt cei care dau viață transformărilor proiectate la nivelul sistemului de învățământ prin reformele care vizează calitatea educației.

Asistăm în prezent la trecerea de la paradigma tradițională la paradigma modernă, în care discursul magistral este înlocuit de proiectarea unor experiențe de învățare, caracterizate de flexibilitate, dinamism, creativitate, accesibilitate și adaptabilitate la nevoile și interesele elevului (V. Chiș, 2002, p. 9-37).

Dobândirea competențelor științifice, a celor psihopedagogice și metodice, precum și a competențelor manageriale și psihosociale a cadrelor didactice constituie doar premisa unei perfecționări continue și a exercitării rolurilor ce le revin în instruirea interactivă.

O astfel de predare este activizată presupunând „nu doar realizarea de activități, acțiuni și interacțiuni în cadrul secvențelor didactice, ci și activități în amonte, prin mecanismul de feed-forward și prin proiectarea didactică și activități în areal, prin mecanismul feed-back, prin reglarea ameliorarea și chiar inovarea instruirii” (M. Bocoș, 2002, p.75).

O direcție importantă o constituie în acest sens modernizarea strategiilor didactice, care le permit învățătorilor să treacă din planul design-ului instrucțional al proiectului, în planul acțiunii de predare.

Metodele de învățământ pot fi instrumente importante pe care învățătorii le pot utiliza să facă lecțiile mai interesante, să ajute elevii să realizeze judecăți de substanță și fundamentale, să sprijine elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală. Metodele de învățare activă pot fi extrem de utile în procesul de predare, atât pentru conținut cât și pentru dezvoltarea proceselor de gândire necesare elevilor în situații obișnuite sau în situații noi.

Învățământul românesc se confruntă și cu nota sa predominant teoretizantă, chiar cu tendințe de supraîncărcare informațională. De aceea, efortul învățătorilor trebuie canalizat în direcția operaționalizării cunoștințelor, ceea ce va conduce la o creștere a interesului și motivației elevilor pentru diferite domenii ale cunoașterii, îi va pregăti mai bine pe aceștia în perspectiva integrării în viața socială, îmbinarea activității frontale cu cea individuală și pe grupe, realizarea diferențierii și personalizării activității de instruire constituie alte direcții importante ale modernizării strategiilor didactice.

Învățarea activă - descrie activitățile de grup care sunt structurate la un nivel ridicat și care folosesc o tehnică specială pentru a dinamiza activitatea elevilor, pentru a spori studiul, pentru a adăuga plăcere și pentru a produce un rezultat al învățării specific, într-o perioadă de timp dată.

Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice, ele reprezentând latura executorie, de punere în acțiune a întregului ansamblu ce caracterizează un curriculum dat.

„Metodele active/activ - participare sunt modalitățile de acțiune educativă centrate pe elev și, mai exact, pe activitatea de învățare a acestora, pe operațiile mintale și practice pe care le realizează acesta. Ele vizează și asigură antrenarea și activizarea structurilor cognitive, operatorii și afective ale elevului în direcția utilizării potențialului său fizic, psihic și afectiv, al transformării lui într-un co-participant implicat profund în propria instruire și formare, într-un constructor al propriei cunoașteri, prin activități și sarcini de lucru individuale și/sau cooperative, independente și interdependente” (M. Bocoș, 2002, p.154).

V. Chiș, 2001, face o analiză diacronică a evoluției metodelor didactice și stabilește trei momente principale în evoluția lor, fiecare etapă imprimând caracteristici specifice metodelor didactice.

Caracteristici ale metodelor tradiționale:

Exemplu (povestirea, expunerea, explicația, etc)

- ✓ pasive, verbale
- ✓ permit transmiterea unor cunoștințe „gata făcute”
- ✓ elevul este simplu receptor de informații
- ✓ mecanismul predilect al învățării este memorarea
- ✓ în centrul procesului instructiv-educativ se află educatoarea

Caracteristici ale metodelor moderne:

Exemplu (problematizarea, studiul de caz, modelarea, etc.)

- ✓ activ-participative - au capacitatea de a mobiliza energiile elevului în direcția concentrării atenției, a interesului și curiozității pentru activitate

- ✓ cunoștințele sunt redescoperite, elaborate
- ✓ elevul dobândește cunoștințe prin efort propriu
- ✓ învățarea angajează operațiile gândirii și rezolvării de probleme.

Caracteristici ale metodelor interactive:

Exemplu (sistemele metodologice integrate)

- ✓ integrează în sistemele didactice variate, metode verbale, iconice, active
- ✓ stimulează participarea activă (personală) și interacțiunea cu colegii și educatoarea
- ✓ învățarea presupune documentare, evaluare, schimb de opinii, rezolvări de probleme.

CONCLUZII

În conformitate cu didactica modernă, combinarea metodelor active și interactive în cadrul unei activități duce la o mai mare înțelegere și asimilare de noi cunoștințe, la o fixare și evaluare mai profundă și îi motivează mai eficient pe copii să participe la activitatea desfășurată.

Cunoștințele asimilate sunt de lungă durată și operează constructiv în schimbarea sau formarea de noi aptitudini comportamentale.

Bibliografie:

C. Cucoș, *Pedagogie*, 1998

M. Bocoș, *Instruire interactivă*, 2002

L. Hanches, *Instruirea diferențiată. Aspecte moderne în elaborarea strategiilor didactice*, 2003.

Costoiu Diana
Școala Generală cu clasele I-IV Spini
Constantinescu Mariana
Grădinița cu P.P. Nr. 4 Deva

Învățarea prin cooperare

Folosirea metodelor alternative în procesul instructiv-educativ a devenit o necesitate ca urmare a exploziei de informații pe care copilul le găsește în diferite surse, dar din care nu le preia într-un mod sistematizat. De aceea, se impune ca învățătorul să organizeze procesul instructiv-educativ într-o formă cât mai accesibilă, cât mai atractivă și cât mai eficientă pentru dezvoltarea personalității copilului.

În ziua de azi se folosesc metode și tehnici noi de predare-învățare-evaluare, metode interactive cu multiple valențe formative, care, practic, fuzionează adesea pe parcursul unei ore. Una dintre aceste practici este *învățarea prin cooperare*.

Învățarea prin cooperare este o strategie de instruire structurată și sistematizată, în cadrul căreia grupe mici lucrează împreună pentru a atinge un țel comun. Premisa învățării prin cooperare este aceea conform căreia, subiecții, care lucrează în echipă, sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual. Munca în echipă dezvoltă capacitatea elevilor de a lucra împreună o competență importantă pentru viața și activitatea viitorilor cetățeni.

Principiile învățării prin cooperare

Învățarea prin cooperare este bazată pe următoarele principii:

1. Interdependența pozitivă, conform căreia succesul grupului depinde de efortul depus în realizarea sarcinii de către toți membrii.
2. Responsabilitatea individuală, care se referă la faptul că fiecare membru al grupului își asumă responsabilitatea sarcinii de rezolvat.
3. Formarea și dezvoltarea capacităților sociale, stimularea inteligenței interpersonale care se referă la abilitatea de a comunica cu celălalt, de a primi sprijin atunci când ai nevoie, de a oferi ajutor, la priceperea de a rezolva situațiile conflictuale.
4. Interacțiunea față în față ce presupune un contact direct cu partenerul de lucru, aranjarea scaunelor în clasă astfel încât să se poată crea grupuri mici de interacțiune în care elevii să se încurajeze și să se ajute reciproc.
5. Împărțirea sarcinilor în grup și reflectarea asupra modului cum se vor rezolva sarcinile de către fiecare membru în parte și de către colectiv.

În învățarea prin cooperare se respectă principiile: egalitarist, antiierarhic și antiautoritar, precum și cel al toleranței față de opiniile celorlalți și al evitării etichetării.

Etapile învățării prin cooperare

Învățarea prin cooperare presupune o dinamică și un activism susținut continuu de eforturile participanților. Etapele strategiei de muncă în echipă presupun considerarea factorilor favorizanți și defavorizanți ai rezolvării de probleme în colectiv.

O primă etapă are în vedere constituirea grupului de lucru. Membrii acestuia trebuie să îndeplinească anumite calități pentru a facilita soluționarea problemei puse în discuție: să fie toleranți față de părerile colegilor, să dețină optime abilități de comunicare a ceea ce doresc să transmită, să nu fie egoiști, să acorde ajutor și să primească ajutor atunci când au nevoie.

A doua etapă se concretizează atunci când participanții se confruntă cu situația de rezolvat și sunt stimulați să lucreze împreună pentru a o rezolva. În această etapă are loc familiarizarea cu elementele problemei, analiza acestora și stabilirea priorităților și a responsabilităților.

A treia etapă este destinată reflecțiilor, incubăției și tatonărilor. Este faza documentării și a cercetării care se poate întinde pe o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp.

A patra etapă este rezervată dezbaterilor colective, când sunt confruntate ideile, sunt analizate erorile și punctele forte. Calitatea învățării prin cooperare depinde de calitatea dezbaterii democratice instaurate între elevi prin dubla exigență a rigorii intelectuale și a eticii comunicaționale.

A cincea etapă se referă la structurarea demersurilor către finalul dezbaterii cu obținerea concluziilor și cu soluționarea problemei. Are loc integrarea noilor achiziții în sistemul celor existente prin restructurarea celor existente în lumina celor nou dobândite.

Condițiile desfășurării etapelor cooperării eficiente se referă la relațiile de bună înțelegere între membrii echipei de lucru, la acceptarea din partea tuturor membrilor grupului a planului de lucru în vederea atingerii țelului comun, la adoptarea unui mod comun de comunicare a rezultatelor și de evaluare a soluției.

Efectele favorabile ale învățării prin cooperare

Strategia învățării prin cooperare oferă elevilor ocazia de a-și concretiza nevoia de a lucra împreună, într-un climat colegial de înțajutorare și de sprijin reciproc. Grupul dă posibilitatea testării ideilor, revizuirii opiniilor și dezvoltării inteligenței interpersonale. Lucrul în grup acoperă neajunsurile învățării individualizate, acordând o importanță considerabilă dimensiunii sociale, prin desfășurarea proceselor interpersonale.

Cooperarea asigură o relație deschisă între parteneri, dezvoltă atitudini și comportamente bazate pe încredere, favorizând formarea atitudinii pozitive față de învățare și față de școală. Munca în echipă are efecte semnificative asupra personalității elevilor, prezența partenerilor de interacțiune constituind un stimulent intelectual și un declanșator al schimbului de opinii și informații. Soluțiile emise pot suferi în cadrul grupului îmbunătățiri și ajustări, analiza critică dezvoltând capacitățile autoevaluative ale participanților. Productivitatea sporită pe unitatea de timp, apreciată prin numărul de dificultăți rezolvate, și după gradul lor de complexitate recomandă folosirea strategiilor de învățare prin cooperare în clasă. La acest fapt se adaugă și calitatea mai bună a răspunsurilor, instalarea unui climat motivant de lucru, caracterizat printr-o tensiune crescută pentru finalizarea sarcinii comune.

Rolurile profesorului se redimensionează și capătă noi valențe, depășind optica tradițională prin care el era doar un furnizor de informații. În organizarea învățării prin cooperare el devine un coparticipant, alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează elevul pe drumul către cunoaștere. Dimensiunile procesului de învățământ capătă, în cazul strategiilor de lucru în echipă, valențe formative și formatoare, încurajând progresul individual și colectiv, personal și social.

Managementul interdependenței umane la toate nivelele constituie o problemă majoră a timpului nostru. Trebuie să reflectăm „nu dacă vom coopera, ci cât de bine o vom face”. Rezolvarea se găsește tot prin cooperare, colaborare, conlucrare, coroborare, prin efortul comun al tuturor factorilor implicați, având același scop: *PROGRESUL*.

Bibliografie:

- Johnson, D., și Johnson, D. & Holubec, E., (1998), *Cooperation in the Classroom*, Boston
- Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, (2003), *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității din București
- Radui, T., Ezechil, Liliana, (2005), *Didactica. Teoria instruirii*, Ed. Paralela 45, Pitești
- Țârcovnicu, Victor, (1981), *Învățământ frontal, învățământ pe grupe*, EDP, București

**Cuc Ramona
Cazan Florica
Grădinița cu P.P. "Floare de colț"
Brad**

Tradițional și modern în activitatea didactică

Vârsta preșcolară este etapa în care se pun bazele preșcolarității individuale. În această perioadă copilul traversează un stadiu de maximă flexibilitate și receptivitate la tot ce îl înconjoară, de aceea o importanță deosebită în activitatea instructiv-educativă desfășurată cu copiii, o au metodele pe care le alegem, dar mai ales să căutăm să le îmbinăm cât mai eficient. Metodele tradiționale-clasice îmbinate cu cele moderne pot reda în activitatea didactică rezultate deosebite.

Schimbările din viața socială sunt atât de rapide, încât educația trebuie să devină prioritară, nu prin cât știu copiii, ci prin ce știu să facă, cum pot să aplice ce au învățat, precum și cum știu să adopte situații concrete existente la un moment dat. Respectând nivelul dezvoltării psihice și al capacității motrice, specifice vârstei, am căutat ca întregii activități desfășurate cu copii să-i dăm o formă plăcută, antrenantă, stimulantă, îmbinând metodele clasice cu cele moderne. Atunci când copiii își satisfac curiozitatea, ei acumulează informații, găsesc singuri explicații, formulează concluzii, exersând arta de a învăța.

„Metoda proiectelor”-tradițional și modern în activitatea instructiv-educativă.

„Metoda proiectelor” este o strategie adoptată și în învățământul preșcolar, o metodă modernă cu fundamente tradiționale, care se bazează pe existența unui interes puternic manifestat de un copil sau mai mulți copii. O temă este o idee în jurul căreia se structurează întreaga activitate cu copiii pe o perioadă de timp. Ea nu este altceva decât un subiect abordat în cadrul unui domeniu de cunoaștere sau în cadrul unei categorii de activitate. În esență, putem spune că ea asigură parcurgerea secvențială a programei, folosindu-se de o idee în care limbaj, matematică, știință, artă, muzică, psiho-motricitate, joc al copiilor, toate tind să o clarifice, conducând la stimularea manifestării comportamentelor dorite. Educatoarea nu este decât un ghid atent, o persoană-resursă care sprijină respectarea rutei individuale a învățării.

Planificarea activității pe teme nu este o noutate: de fapt, este vorba de învățarea centrată pe o temă, concept prezent și înainte de 1960, popularizat în anii 1960 și 1970 (Smith, 1972; Haggitt, 1975), și care cunoaște acum o revenire (Gamberger et al., 1988; Walmsley & Walp, 1990).

În grădiniță este important să abordezi teme care sunt apropiate de mediul în care se dezvoltă copilul, de nivelul de cunoștințe al acestuia și interesele lui. Astfel, ceea ce este important pentru un adult, s-ar putea să nu prezinte interes pentru copil și viceversa. De aceea, când începem să planificăm temele, trebuie să ne gândim mai întâi la răspunsul pe care îl așteptăm din partea copiilor la aceste teme și la posibilitățile efective ale copiilor din grupă de a reacționa după cum am planificat.

Punctul de plecare în realizarea unui proiect este o temă bine precizată și care urmează să fie studiată prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. El poate lua forme variate în funcție de natura activității, de gradul de complexitate a temei, de vârsta preșcolară:

- investigația în mediul înconjurător;
- strângerea de materiale locale și prelucrare a lor pentru organizarea unui muzeu al grădiniței;
- pregătirea unor colecții sintetice (dosare tematice);
- confecționarea unor materiale didactice;
- proiecte-acțiuni ecologice etc.

Am putea sintetiza proiectul tematic cu ajutorul a trei întrebări: ce știm deja? ce am dori să știm? ce am învățat? (răspunsurile la această ultimă întrebare ne vor servi pentru evaluarea proiectului). Este important ca părinții să fie implicați în desfășurarea proiectului, să fie la curent cu progresele făcute de copil, să primească informații referitoare la modul cum își pot ajuta ei copiii acasă. Metoda proiectelor promovează folosirea unor metode tradiționale, dar și a unor metode activ-participative (învățarea prin descoperire, brainstorming-ul, cercetarea, conversația euristică).

„Metoda proiectelor” susține teoria conform căreia nu educatoarea fixează granițele a ceea ce trebuie să știe copilul, ci el singur este cel care stabilește cât poate și vrea să învețe.

Copilul este fantezie și mobilitate, noutate și surpriză, este o inepuizabilă dorință de nou și de varietate; „copilul nu se naște nici bun nici rău, atât din punct de vedere intelectual, cât și din punct de vedere moral, dar se naște stăpân pe destinul lui” -Piaget.

Tipuri de parteneriate „Școală-familie-comunitate”

**Cursan Rodica
Oprișan Simona
Școala Generală nr. 2
Hunedoara**

Termenul de **parteneriat** este bazat pe premiza că partenerii au un fundament comun de acțiune și un spirit de reciprocitate care le permit să se unească. Atunci când există un real parteneriat între școală, familie și comunitate, cu toții au de câștigat : **părinții** înțeleg care sunt standardele de performanță pe care ar trebui să le atingă copiii lor și își îmbunătățesc modul în care pot să îi sprijine pe aceștia, **educatorii** se dezvoltă profesional însușindu-și noi căi de a-i îndrepta pe copii către standarde provocatoare, **comunitatea** își poate îmbunătăți modelele la nivelul ofertelor de servicii pentru a opera schimbări în întregul sistem.

Prin dezvoltarea unor astfel de parteneriate **școala devine o comunitate a celor care învață și „centru cultural al comunității”**

TIPURI DE PARTENERIATE

Specialiștii au căutat să definească modelul teoretic de parteneriat și tipuri de implicare a familiei și comunității.

În cele ce urmează, vom prezenta tipuri de parteneriate aflate în desfășurare în unitatea noastră, dar și câteva idei și teorii ale unor specialiști în domeniu..

1. Între parteneri care aparțin aceleiași unități școlare

a. între membrii unei catedre prin experimentarea, demonstrarea unei metode moderne sau a unei strategii novatoare de predare învățare ; pentru predarea în parteneriat în cazul copiilor cu nevoi speciale (educația incluzivă) ;

b. între comisiile metodice din școală, în special între cele ale profesorilor pe de o parte și ale învățătorilor pe de altă parte (interasistențe, informarea reciprocă asupra programelor pentru clasa a IV-a, respectiv a V-a, predare în parteneriat profesor învățător la clasa a IV-a etc.

2. Între diferite unități de învățământ

Aceste parteneriate se pot realiza într-o multitudine de forme și variante. Ele pot implica grădinițe, școli generale, clubul copiilor, licee. Activitățile pot viza: aspecte privind perfecționarea în plan metodologic, schimbul de experiență între cadrele didactice privind rezolvarea unor probleme cu un oarecare grad de incidență, diseminarea informației în urma participării unor cadre didactice, dintr-o unitate sau alta, la cursuri de formare, organizarea unor activități extracurriculare (concursuri, expoziții etc.

3. Între școală și părinți

În societatea modernă familiile se confruntă cu solicitări ridicate, cu o competiție crescută pentru obținerea atenției din partea copiilor lor, precum și cu poveri economice care forțează tot mai mulți părinți să lucreze departe de casă, limitând serios timpul pe care aceștia îl petrec cu copiii lor. Pe de altă parte, comunicarea între școală și familie este deficitară. Școlile pot să-i atragă pe părinți cu condiția să dorească acest lucru.

Parteneriatele cu părinții oferă celor din urmă oportunități de a-și ajuta copiii să învețe. Existau și până acum grupuri formale de legătură școală familie: comitetul de părinți, consiliul școlii etc. În unele țări există un cadru legislativ în care parteneriatul școală familie constituie o latură esențială. Denumirile sunt diferite, dar toate reprezintă convingerea că, dacă adulții comunică și colaborează, atunci vor câștiga cu siguranță copiii.

Complexitatea creșterii și educării copiilor cere sprijin și din partea comunității. Programele sponsorizate de grupurile comunității și de oamenii de afaceri, de instituțiile religioase, de organizațiile de caritate și de diverse fundații sunt importante în întărirea relațiilor dintre familie și școală.

Joyce Epstein a făcut cercetări în rândul părinților, profesorilor și elevilor cu scopul de a dezvolta modelul teoretic a ceea ce ea numea „parteneriatele „școală familie”. Conform acestui model, responsabilitățile în ceea ce privește copiii se pot suprapune creând un spațiu pentru activitatea de parteneriate. J. Epstein oferă un model empiric pentru șase tipuri de implicare a familiei.

Un alt cercetător, James Comer, s-a concentrat asupra reformei școlare, accentuând ideea de participare și parteneriat, în scopul de a ajuta la dezvoltarea fiecărui elev în parte. El afirmă că părinții sprijină mai mult școala dacă sunt parteneri în luarea deciziilor.

Pornind de la noțiunea de „capital cultural” a lui Bourdieu, Annette Laureau prezintă relațiile școală-familie atât din punct de vedere al resurselor materiale disponibile, cât și din perspectiva sensurilor lor.

Adina Băran-Pescaru (Parteneriat în educație, Ed. Aramis, București, 2004) propune câteva strategii de depășire a barierelor ce apar în implicarea familiei în școală pentru a putea construi parteneriate puternice. Acestea ar fi:

- **depășirea constrângerilor de timp și resurse** (programele reușite găsesc și timp și resurse);
- **oferirea de informații și instruire pentru părinți și conducerea școlii** (prin ateliere organizate, scrisori de informare, vizitele la domiciliu etc.);
- **restructurarea școlilor pentru a sprijini implicarea familiei** (școlile pot deveni spații primitoare, personalizate, îmbietoare...);

*Tipuri de
parteneriate*

- **depășirea diferențelor dintre școală și familie** (promovarea de către școală a înțelegerii, trecând peste diferențele de limbă, religie, cultură, nivel de instruire...);
- **obținerea de sprijin extern pentru parteneriat** (obținerea de sprijin material de la comunitățile locale și nu numai).

4. Comunitate - familie

Familiile elevilor noștri nu trăiesc izolate. Ele fac parte dintr-o comunitate. Comunitățile în care are loc învățarea includ legături puternice de sprijin și o infrastructură solidă. Familiile ar trebui să fie centrul de interes al comunității. Adina Băran-Pescaru afirmă că *locuitorii* comunității *se află la intersecția a trei „cercuri” de sprijin* (Parteneriat în educație, Ed. Aramis, București, 2004, p.59).

Primul „cerc” este cel al **relațiilor de îngrijire** (familia extinsă, vecinii, prietenii, colegii de serviciu, cei la care apelează părinții pentru ajutor);

Al doilea „cerc” este format din **instituțiile de mare utilitate** (școli, biserici, biblioteci, organizații, diferite centre etc.).

Educația în lumea contemporană

Danciu Cornelia
Grădinița cu P.P. Simeria
Hărțăgan Marioara
Grădinița cu P.N. nr. 1 Simeria

Motto: "Educatorul trebuie să aibă mereu în vedere că datoria lui nu este atât să învețe pe tânăr tot ce se poate învăța, ci să-i deștepte iubirea și respectul față de știință și să-i arate căile adevărate prin care poate câștiga cunoștințele și prin care se poate perfecționa dacă are de gând aceasta." John Locke

1. Argument. Schimbările pe care le cunoaște societatea contemporană afectează ființa umană în modul ei de existență și de acțiune în întreaga ei configurație spirituală. Niciând omul nu a avut nevoie de mai multă inteligență și imaginație, spirit de invenție și inovație, entuziasm și curaj pentru a traduce în viață gândurile și inițiativele sale. Și asta pentru că viitorul trebuie construit și pregătit cu grijă. În aceste condiții școala are drept misiune formarea oamenilor, instruirea și educarea lor, ghidându-se după anumite reguli și promovând anumite modele comportamentale ce corespund unor modele culturale caracteristice unor comunități, societăți.

O școală responsabilă (Druker 1993) este școala răspunzătoare educațional și civic pentru ceea ce se produce în și pentru societate. Ea trebuie să aibă capacitatea instituțională de a produce o ofertă educațională atractivă care să satisfacă interesele și aspirațiile indivizilor, pe de o parte, și ale societății, pe de altă parte, respectând anumite cerințe educaționale, politice și sociale. Școala responsabilă este școala care învață permanent dovedind adaptabilitate, flexibilitate și capacitate inovativă, într-un cuvânt școala care evoluează, se restructurează și se dezvoltă răspunzând din ce în ce mai bine nevoilor indivizilor și ale societății.

În vederea îndeplinirii acestor deziderate, Delors, J., 2000, în Raportul către U.N.E.S.C.O. al Comisiei Internaționale pentru Educație în sec.XXI, precizează: „conceptul de educație permanentă este una dintre cheile sec.XXI”, învățarea pe parcursul întregii vieți fiind considerată modalitatea esențială pentru ca fiecare individ să-și poată stăpâni propriul destin.

2. Rolul dascălului în școala modernă J.Delors precizează: „Educația trebuie organizată în jurul a patru tipuri de învățare, care pe parcursul vieții, constituie pilonii cunoașterii: a învăța să știi ceea ce înseamnă dobândirea instrumentelor cunoașterii; a învăța să faci astfel încât individul să intre în relație cu mediul înconjurător; a învăța să trăiești împreună cu alții, pentru a coopera cu alte persoane; a învăța să fii, un element important ce rezultă din primele trei. Bineînțeles că toate aceste căi ale cunoașterii formează un întreg, deoarece între ele există numeroase suprapuneri, intersectări, schimburi.”

În aceste condiții rolul educatorului se schimbă substanțial. Se observă următoarele tendințe:

- trecerea de la profesorul care predă, transmite cunoștințe, la cel care facilitează învățarea;
- trecerea de la activități de instruire la activități de organizare a situațiilor de învățare în care rolul elevului crește considerabil;
- focalizarea activității profesorului pe îndrumarea și consilierea elevilor în vederea realizării învățării eficiente;
- utilizarea de către profesori a unor metode și procedee, instrumente și tehnici de evaluare a activității elevilor, a performanțelor acestora, a personalității lor, mult mai adecvate, mai variate și mai flexibile care diminuează erorile de apreciere, conferă evaluării mai multă credibilitate și obiectivitate, cu efecte benefice asupra procesului de învățământ.

Învățarea pentru note sau teama de a nu reuși tinde din ce în ce mai mult să fie înlocuită cu învățarea pentru integrare socială și profesională, pentru pregătirea și progresul în carieră, pentru dezvoltarea personală a elevului. Trebuie să se asigure posibilitatea elevului să descopere și să experimenteze, să observe și să reflecteze, să creeze și să inoveze, să construiască și să atribuie sensuri și semnificații personale unor cunoștințe, să pună și să rezolve probleme.

În activitatea de învățare profesorul trebuie să le asigure elevilor climatul necesar, conținuturile și instrumentele adecvate realizării unei învățări eficiente, rapide și durabile.

El trebuie să știe să atragă și să motiveze elevii, să ofere asistență și consultanță de specialitate în învățare, să-i înțeleagă și să participe la activitatea acestora devenind „un membru al grupului” un sfătuitor calificat.

Personalitatea unui cadru didactic poate avea o influență mai mare asupra copiilor cu care lucrează decât informația care vine de la el. În personalitatea profesorului mereu trebuie sacrificat ceva și înlocuit cu ceva mai bun, care, la rândul său, trebuie să-și mărească proporțiile. Profesorul trebuie să progreseze mereu, să-și mențină trează curiozitatea spirituală și dorința de inovație, deoarece eficacitatea actului didactic este dependentă de calitatea educatorilor, de calificarea și aptitudinile lor, de calitățile lor umane și pedagogice.

3. Încheiere. Cariera didactică presupune dăruire, implicare, muncă asiduă susținute prin calități de ordin intelectual, afectiv și moral în conformitate cu marea responsabilitate socială asumată. A fi un bun educator în ziua de azi implică orientarea spre viitor, atât prin adaptarea comportamentului pedagogic în perspectiva noilor cerințe sociale, cât și prin promovarea și susținerea reformelor în educație.

Dezso Alina
Furdean Mihaela
Grădinița "Floare de colț"
Brad

Aplicații ale metodelor active și interactive în activitățile desfășurate cu preșcolarii

ARGUMENT

Pentru a reuși într-o lume în continuă schimbare, copiii au nevoie de un mare bagaj de cunoștințe, ei trebuie **să selecteze și să prelucereze** informațiile în mod eficient, **să integreze** cunoștințele noi în sistemul celor deja existente, având capacitatea de a decide care dintre ele sunt sau nu importante.

Din vastul complex metodologic putem selecta metode de predare-învățare tradiționale, dar și din cele care se înscriu pe linia modernității, în măsura în care asigură adaptarea instrucției și educației la realitățile sociale și economice actuale.

Consider că reușita activităților interactive desfășurate cu preșcolarii este asigurată, garantată, atunci când cadrul didactic a înțeles modul cel mai eficient și momentul cel mai potrivit în care poate aplica o anumită metodă interactivă. Nu vor fi niciodată neglijate variantele în care poate fi așezat mobilierul, resursele materiale (care trebuie să mijlocească îndeplinirea scopului și obiectivelor propuse), particularitățile individuale și de vârstă ale copiilor, timpul disponibil.

Proiectarea activității, fie că se realizează după modelul de proiect tradițional sau după cel specific gândirii critice, impune o îmbinare chibzuită a metodelor noi cu cele vechi. De exemplu, *MOZAICUL* nu va avea niciodată efectul scontat fără a fi îmbinat cu explicația sarcinilor ce urmează a fi îndeplinite și cu demonstrarea acestora.

Un cadru didactic preocupat de propria formare în ce privește metodologia predării-învățării, va descoperi că metodele active și interactive nu influențează numai preșcolarii în modul lor de a gândi și a acționa, ci și propria sa personalitate.

Prezentăm în continuare, sub aspect practic, o secvență de instruire (*Realizarea sensului*) ce aparține structurii de proiect specific „gândirii critice”, secvența s-a desfășurat prin aplicarea metodei „Mozaicul”.

NIVEL: 5-7 ani

ARIA CURRICULARĂ: Educație pentru știință

ACTIVITATEA : Matematică

TEMA : »Caută vecinii! »

TIPUL DE ACTIVITATE : consolidare

FORMA DE REALIZARE : joc didactic

I. ÎNAINTE DE A ÎNCEPE LECȚIA:

Motivația : valoarea activității constă în faptul că oferă ocazii de exersare a gândirii logice; dezvoltă capacitatea de analiză și sinteză prin variantele de joc propuse; contribuie la optimizarea percepțiilor legate de mediul apropiat în care își desfășoară activitatea.

Cunoștințele ce constituie fundamentul activității sunt cele referitoare la formarea numerelor naturale în cadrul șirului numeric, raportarea cantității la cifră.

Compararea numerelor și determinarea „vecinilor” acestora asigură fixarea și consolidarea cunoștințelor elementare ce vor fi utilizate mai târziu în însușirea operațiilor matematice (adunare / scădere).

SCOPUL : Verificarea și sistematizarea cunoștințelor referitoare la șirul numerelor naturale, în limitele 1-6; Consolidarea deprinderii de a compara cantitățile care se diferențiază între ele cu 1-2 elemente ;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

• Cognitiv-informaționale :

- să determine locul fiecărui număr în șirul numeric ;
- să identifice corect cifrele de la 1 la 6 ;
- să compare grupele în scopul determinării « vecinilor » ;
- să motiveze acțiunile utilizând limbajul matematic corespunzător ;

• Psiho-motorii :

- să se orienteze în spațiu ;
- să mânuiască materialele puse la dispoziție în funcție de cerința emisă;
- să transpună grafic sarcina didactică a fișei de lucru ;

• Afective :

- să coopereze în cadrul grupului rezolvând sarcinile propuse;
- să-și dezvolte spiritul de echipă;
- să evalueze/autoevalueze obiectiv munca sa ori a colegilor;

Condiții prealabile: Copilul trebuie să fie deja familiarizat cu noțiunea de « vecin »; Cunoștințele referitoare la

numerația în limitele 1-6 să fie clare (precise) din toate punctele de vedere: algoritmul de formare a unui număr în comparație cu precedentul, raportarea cantității la cifră și invers, recunoașterea și scrierea cifrelor, aspectul ordinal al numerelor.

METODE SI PROCEDEE :

- Realizarea sensului: Mozaicul ;
- Conversația, explicația, demonstrația, problematizarea,

Prima fază constă în formarea grupelor de învățare cu ajutorul copiilor care au în piept o bulină cu câte o cifră: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Astfel, corespunzător numărului de copii, se vor forma 4 grupe de învățare. În cadrul grupelor de învățare, copiii vor studia individual (formează grupa numărului de referință, stabilesc împreună vecinii acestuia, formează grupele vecinilor, compară grupele, etc), timp de câteva minute.

A doua fază constă în alcătuirea de către copii a grupurilor de experți (primul grup se va forma din toate nr.1, al doilea din toate nr.2, etc) în care discută împreună, analizează împreună numărul de referință și vecinii acestuia devenind astfel experți ai numărului 1, sau 2, ș.a.m.d.

A treia fază se derulează după întoarcerea fiecărui expert în grupul de învățare din care a plecat. Deci, grupele de învățare conțin acum 6 experți - un expert al numărului 1, un expert al numărului 2, un expert al numărului 3, ș.a.m.d.

Fiecare expert își împărtășește « experiența » colegilor de grup. Se discută astfel toate numerele de la 1 la 6 și vecinii acestora. În timp ce explică, fiecare copil va așeza jetonul cu cifra numărului despre care vorbește și vecinii acestuia, iar următorii colegi continuă șirul completându-l.

CONCLUZII

Avantajele metodelor active

- Transformă copilul din obiect în subiect al învățării;
- Este coparticipant la propria formare;
- Angajează intens toate forțele psihice de cunoaștere;
- Asigură preșcolarului condiții optime de a se afirma individual și în echipă;
- Dezvoltă gândirea critică;
- Dezvoltă motivația pentru învățare;
- Permite evaluarea propriei activități.

Bibliografie:

***, Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, Ed. V&Integral
Fulga M., Breben S., *Metode interactive de grup - îndrumător metodic*, Ed. Arves
***, *Aplicații ale metodelor de gândire critică în învățământul primar*, Ed. Humanitas.

David E. Irina
Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi"
Grădinița cu P.N.
Deva

***Metode active și interactive
integrate în procesul didactic
din grădiniță***

Prin intermediul Reformei învățământului, anii 90, au adus cu sine, o reconsiderare a sistemului de învățământ românesc, și implicit noi perspective în ceea ce privește rolurile și relațiile existente între actorii câmpului educațional.

Consider, că-n condițiile trecerii de la pedagogia ascultării la pedagogia activă și interactivă, reconsiderarea rolului nostru, al cadrelor didactice, trebuie să pornească de la cei „patru piloni ai educației”, ce pot constitui principii în proiectarea, organizarea și derularea demersului didactic. Deci, are loc o deplasare a accentului de pe ce-ul cunoașterii, pe de ce-ul și cum-ul cunoașterii, altfel spus o trecere de la învățământul... la unul formativ.

Este evident faptul, că rolul nostru, al cadrului didactic, rămâne unul activ, indiferent de tendințele înregistrate în activitatea didactică, de maximă importanță fiind capacitatea noastră de adaptabilitate la schimbări, de analiză și identificare a propriilor nevoi de dezvoltare profesională în scopul abordării novatoare a tehnicii predării.

Dobândirea competențelor științifice, a celor psihopedagogice și metodice, precum și a competențelor manageriale și psihosociale prin cursurile de formare inițiate de CCD, absolvirea colegiilor sau facultăților cu profil psiho-pedagogic și studiul individual, constituie doar premisa unei perfecționări continue a exercitării rolurilor ce ne revin în instruirea interactivă.

Este cert faptul, că rolurile și relațiile existente între actorii câmpului educațional suferă noi modificări. Noi, cadrul didactic fiind cel care „provoacă” învățarea, facilitând însușirea unor tehnici de muncă intelectuală, copilul devenind co-participant activ al propriei formări. După M. Bocoș (2002, p. 75) o astfel de predare este activizantă presupunând „nu doar realizarea de activități, acțiuni și interacțiuni în cadrul secvențelor didactice, ci și activități în amonte, prin mecanismul de feed-forward și prin proiectarea didactică și activități în areal, prin mecanismul de feed-back, prin reglarea, ameliorarea și chiar inovarea instruirii”.

În derularea programului educațional din grădiniță am pornit de la premiza că dacă în instituția preșcolară există respect pentru capacitatea copilului, el va învăța și se va dezvolta și ne-am propus dezvoltarea unor competențe în sensul manifestării interesului și curiozității copilului pentru lucruri noi, al înțelegerii informației primite, al muncii independente și experimentării – pe măsura posibilităților proprii – al analizării datelor primite, precum și al exprimării libere de opinii și stări sufletești și al motivării acestora. Este bine cunoscut faptul că principalul mijloc prin care copilul învață și se dezvoltă la această vârstă este **jocul**, pe care l-am putea defini ca motor al minții care vrea să exploreze mai mult decât până acum, dar și al copilului care este însetat de nou. Jocul este inima unui program preșcolar de succes, intervenind în viața copilului într-o mare varietate de feluri.

Prin urmărirea interesului preșcolarului, prin conținuturi adecvate, jocurile inițiate oferă prilejul de a se atinge obiective importante ce țin atât de latura formativă, cât și de cea informativă în dezvoltarea personalității copiilor, influențând formarea unor capacități: deprinderi intelectuale, practice, strategii cognitive, atitudini, sentimente, structuri de personalitate.

Pentru a impulsiona direcțiile menționate, prin programul abordat am reușit să creez un mediu propice de învățare prin opțiunea către unele activități la ariile de interes, prin utilizarea flexibilă a materialelor, prin adecvarea conținutului la stadiul de dezvoltare al fiecărui copil și, nu în ultimul rând, prin alegerea celor mai potrivite strategii didactice care să influențeze învățarea activă.

Noi suntem cele care hotărâm atmosfera, tonul; cele care personificăm personaje ce dețin anumite calități, comunicăm entuziasmul nostru copiilor, facem procesul de învățare interesant, oferind oportunități de învățare multiple printr-o strategie didactică aleasă în funcție de demersul didactic urmărit, opțiunea fiind în strânsă relație cu personalitatea noastră, cu gradul de pregătire și stilurile de învățare ale grupului cu care lucrăm pentru a asigura realizarea obiectivelor propuse.

Dezideratele de modernizare și perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcția sporirii caracterului activ-participativ al metodei de învățare, pe aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ în valorificarea noilor tehnologii instructionale, care să-l implice pe preșcolar direct în procesul de învățare, stimulându-i creativitatea, interesul pentru nou, dezvoltarea gândirii, reușind să aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului său potențial.

Din această perspectivă, metodele pe care le utilizăm în sprijinul unei învățări active se pot clasifica în:

- metode care favorizează înțelegerea conceptelor, ideilor, care valorifică experiența proprie a preșcolarilor, care dezvoltă competențe de comunicare, de deliberare pe plan mental și vizează formarea unei atitudini active: discuția, dezbateră, jocul de rol, învățarea dramatizată;
- metode care stimulează gândirea și creativitatea, determinându-i pe preșcolari să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecăți de valoare, să analizeze, să compare situații date: studiul de caz, problematizarea, jocul didactic, brainstorming-ul;

- metode prin care preșcolarii sunt învățați să lucreze productiv în grup, dezvoltându-și abilitățile de cooperare și ajutor reciproc: metoda proiectelor, munca în perechi, în grup, în echipă, mozaicul.

Consider că este de importanță maximă ca noi, educatoarele, să știm în ce circumstanțe să utilizăm fiecare metodă, care sunt strategiile pentru microgrupuri, macrogrupuri sau activități individuale, cum să evaluăm eficacitatea strategiei în raport cu obiectivele învățării.

Activitatea în efectivele de preșcolari facilitează o formulă combinatorie bazată pe o grupare flexibilă și mobilă a copiilor, cu treceri de la activități în grupuri mari, la activități în grupuri mici, omogene și apoi individuale.

Întâlnirile de la începutul zilei aduc copiii împreună pentru discuții de organizare a activității pe arii de interes, pentru a contura idei sau opțiuni în legătură cu evenimente din viața personală sau a grupei.

Activitățile comune sunt ocazii în care preșcolarii pot să discute o problemă specială, să-și împărtășească impresii asupra unui fenomen deosebit (observarea apei în cele trei stări de agregare, a unui agent de circulație soluționând o abatere de la regulile de circulație). Preșcolarii își desfășoară activitatea în grup și atunci când ascultă o poveste, memorează o poezie sau învață un cântec, când vor să execute un dans folcloric.

Întâlnirile de la sfârșitul zilei pot fi inițiate cu scopul de a face o evaluare, pentru a recapitula ce s-a întâmplat în acea zi sau în trecutul apropiat, pentru a da sens și continuitate viitoarelor activități.

În concluzie, se merită a fi subliniate următoarele:

1. Strategia didactică activ-participativă

- asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare preșcolar, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- dezvoltă inteligențe multiple (lingvistice, logico-matematice, spațiale);
- asigură o bună punere în practică a celor însușite;
- exersează capacități de luare a deciziilor;
- stimulează implicarea activă a copiilor, aceștia fiind conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă.

2. În demersurile de învățare

- grupa poate fi organizată în funcție de sarcini și scop sub mai multe forme: macrogrup, microgrup, perechi, individual;
- echipei de educatoare îi revine responsabilitatea găsirii modalităților prin care să mobilizeze întregul efectiv, angajând preșcolarii în acțiuni de învățare cât mai plăcute;
- importantă este acțiunea preșcolarului, efortul său și nu produsul imediat.

3. Derulând activități de tip integrat,

- grădinița încurajează existența unui echilibru delicat între educatoare și copil, într-o grupă axată pe nevoile preșcolarului, unde aceștia își creează propriile cunoștințe prin experiențe și interacțiuni cu lumea înconjurătoare;
- educatoarele favorizează evoluția preșcolarului prin dirijarea intereselor și calităților acestuia, prin armonizarea celor mai adecvate strategii educaționale.

Bibliografie:

- Bernat, S., *Tehnica învățării eficiente*, Ed. P.V.C., Cluj-Napoca, 2003
 Bocoș, M., *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Ediția a II-a, revăzută, Ed. P.V.C., 2002
 Chiș, V., *Provocările pedagogiei contemporane*, Ed. P.V.C., Cluj-Napoca, 2002
 Cucos, C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 2002
 Ionescu, M., *Instrucție și educație. Modele. Paradigme. Strategii*, Cluj, 2003
 Salade, D., *Educație și personalitate*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2002
 Delors, J., (coord.) *Comoara lăuntrică*, Ed. Polirom, Iași, 1995
 Joița, E., *Managementul educațional. Profesorul manager: roluri și metodologie*, Ed. Polirom, Iași, 2000
 Mariș, A.M., Hancheș, L., *Practica pedagogică, componenta formării inițiale a cadrelor didactice*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2004
 Pamfil, A., *Dosar de practică pedagogică. Limba și literatura română*, Ed. Academic Pres, Cluj-Napoca, 2002

Diaconu Marilena
Școala Generală nr. 4
Vulcan

Clasic și modern în educație.
Procesul de predare ca
proces de comunicare

Una din provocările deja lansate în societatea contemporană este necesitatea regândirii școlii, a educației formale, alături de cea nonformală și informală, în variatele lor forme de articulare. Ca subsistem al macrosistemului de educație, sistemul școlar, prin oferta sa educativă, contribuie la structurarea traiectelor de (auto)formare și (auto)dezvoltare a personalității individului, pregătindu-l pentru a fi un beneficiar pretențios al educației permanente.

Studii recente (de exemplu cele ale lui Pepin din 1997) au arătat că schimbările în practica predării, de exemplu, pot avea succes dacă este luat în considerare contextul cultural și structura împrejurărilor în care dascălii lucrează.

Predarea este acum văzută ca o cerință problematică și complexă ce propune timp și voință pentru a reflecta asupra ei și pentru a revizui acțiuni și decizii, cereri și construcții ale deciziilor.

“A vorbi despre predare e ca și cum ai descrie un goblen (tapițerie) care are multe fire de diferite culori împletite în țesături și modele complicate. Cineva poate să examineze separat niște fire (luate în mod separat), dar nici unul nu poate aprecia complexitatea goblenului fără să vadă cum firele se întretaie pentru a crea întreaga țesătură. De aceea în discutarea fiecărui domeniu al cunoașterii și altele trebuie menționate.”

Conceptul de predare. Relația predare - învățare . Elementele definitorii ale predării sunt:

- prevederea, planificarea, proiectarea, producerea schimbărilor;
- precizarea naturii schimbărilor intervenite (identificarea finalităților);
- determinarea conținuturilor care vor produce schimbarea comportamentală așteptată la elev;
- organizarea și dirijarea schimbărilor dorite prin strategii specifice;
- organizarea condițiilor care vor favoriza apariția schimbărilor;
- controlul și aprecierea naturii și a calității schimbărilor intervenite în comportamentul elevilor;

Abordările moderne s-au axat pe o reprezentare duală a predării:

- una deductivă, care beneficiază de unele suporturi teoretice ale teoriilor învățării de tip behaviorist, cognitiv și umanist;

- alta inductivă, dezvoltată prin aportul paradigmatic al etnometodologiei, este axată pe observarea faptelor de predare, a situațiilor și a modelelor de comportament comune cadrelor didactice;

Complexul operațional întreprins la nivelul activităților de predare cuprinde și o serie mai largă, după cum urmează: stimularea; consilierea; ameliorarea; cercetarea; inovarea.

Principalele accepțiuni ale predării, prezentate de profesorul Ioan Cerghit, sunt următoarele: predarea ca transmitere; predarea – ca ofertă de experiențe; predarea ca forma de dirijare a învățării; predarea - ca gestiune a învățării; predarea - ca ansamblu de comportamente didactice specifice.

Astfel, a predă înseamnă:

- a prevedea (a planifica, a proiecta, a programa) producerea schimbărilor dorite;
- a orienta într-o direcție precisă aceste schimbări, a le da un sens, adică a preciza obiectivele învățării;
- a stabili natura respectivelor schimbări; ceea ce echivalează cu determinarea conținutului acestora, a selecta, a reelabora, a organiza materia;
- a prezenta materia nouă, în diferite moduri;
- a dirija producerea schimbărilor, a îndruma evoluția acestora în direcția prestabilită;
- a stimula angajarea activă a elevilor în actul învățării;
- a organiza condițiile care vor furniza apariția schimbărilor presupuse;
- a oferi momente de feedback în vederea întăririi și eventual a corectării și ameliorării schimbărilor în curs a se produce;
- a asigura condițiile necesare reținerii și transferurilor (aplicării) noilor achiziții;
- a controla (evalua) efectele sau schimbările produse;
- a evalua eficacitatea și eficiența acestor acțiuni întreprinse, inclusiv rezonanța lor formativă și educativă;
- a investiga condițiile psiho-sociale și pedagogice de natură să promoveze noi soluții viitoarelor probleme specifice predării etc.

Comportamente de predare ale cadrului didactic: de organizare, de impunere, de dezvoltare, de personalizare, de interpretare, de feedback, de concretizare, de control, de exprimare a afectivității

Toate aceste comportamente se manifestă atât într-o formă verbală cât și într-o formă nonverbală, fapt care permite conturarea unor teorii ale predării și a unor condiții ale predării.

Predarea - act de comunicare educațională eficientă. Subsumându-se din punct de vedere explicativ-științific,

modelului comunicațional al procesului de învățământ , predarea ca act de comunicare pedagogică are ca obiect de studiu: participanții la actul de comunicare (emițător - receptor), canalul de comunicare, procesele de codare și de decodare a mesajelor, relațiile dintre repertorii (gradul lor de congruență, depășirea barierelor de comunicare, tipurile și formele de comunicare, comunicarea verbală dar și comunicarea nonverbală, empatia, etc.

Comunicarea, din perspectiva instrucțională a fost definită de Level & Galle (1988), ca "o comuniune a elementelor cognitive, afective cu scopul de a transmite informația, a inspira o credință, a induce o emoție, sau a da la iveală un comportament printr-un proces alternant de interacțiune între scris, vizual, nonverbal, vocal, auditiv, simbolic și comportament".

Caracteristicile comunicării instrucționale - interpersonale sunt: simbolistica; bipolaritatea; adaptabilitatea; intenționalitatea; afectivitatea, etc.

Relațiile educator-educat sunt deschise, bazate pe sprijin reciproc, pe dialog constructiv și pe cooperare, promovând investigațiile, interogațiile și discuțiile.

*Clasic și
modern în
educație.
Procesul de
predare ca
proces de
comunicare*

Dobra Mihaela
Liceul de muzică și arte plastice
“Sigismund Toduța”
Deva

Comunicarea asertivă

Comunicarea asertivă s-a dezvoltat ca o modalitate de adaptare eficientă la situații conflictuale interpersonale. Asertivitatea este rezultatul unui set de atitudini și comportamente învățate care au ca și consecințe pe termen lung îmbunătățirea relațiilor sociale, dezvoltarea încrederii în sine, respectarea drepturilor personale, formarea unui stil de viață sănătos, îmbunătățirea abilităților de a lua decizii responsabile, dezvoltarea abilităților de management al conflictelor.

Asertivitatea este abilitatea de a ne exprima emoțiile și convingerile fără a afecta și a ataca drepturile celorlalți. Asertivitatea în comunicare reprezintă abilitatea de:

- comunicare directă, deschisă, onestă, care ne face să avem încredere în noi și să câștigăm respectul prietenilor și colegilor;
- exprimare a emoțiilor și gândurilor într-un mod în care să ne satisfacem dorințele și nevoile, fără a ne afecta interlocutorul;
- a iniția, menține și încheia o conversație în mod plăcut;
- a împărtăși opiniile și experiențele cu ceilalți;
- exprimare a emoțiilor negative, fără a te simți stânjenit sau a-l ataca pe celălalt;
- a solicita sau a refuza cereri;
- exprimare a emoțiilor pozitive;
- a face și accepta complimente;
- a spune nu fără a te simți vinovat sau jenat;
- recunoaștere a responsabilității față de ceilalți;
- respectare a drepturilor celorlalți.

Principii de dezvoltare a comunicării asertive:

- spune NU atunci când este încălcat un drept sau o valoare personală;
- motivează-ți afirmația fără să te justifici - nu te scuza;
- exprimă-te clar evită formulările generale;
- acceptă și oferă complimente;
- fii direct;
- schimbă discuția sau evită persoana atunci când nu poți comunica asertiv;
- fă referiri la comportamentul neadecvat al unei persoane cu o remarcă pozitivă;
- focalizează-te pe comportament și nu persoană atunci când vrei să faci o remarcă;
- scoate în evidență consecințele negative ale comportamentului său asupra ta;
- precizează comportamentul dorit, oferă alternative comportamentului pe care dorești să-l schimbi;
- analizează costurile și beneficiile comportamentului asertiv.

Cum să răspunzi la critică fără să fii defensiv?

- Solicită mai multe informații; o formulare care să solicite mai multe informații este cea mai eficientă atunci când îți se pare că ești criticat. De ex.: „care din lucrurile pe care le-am făcut ți se par nedrepte?”
- Utilizează parafrizarea. Este o metodă în comunicare care are rolul de a clarifica mesajul pe care vrea să-l transmită interlocutorul. De cele mai multe ori o persoană utilizează critica atunci când i se pare că nu i se acordă suficientă atenție; prin parafrizare persoana care face critica este ajutată să-și comunice mai clar nevoile.
- Analizați împreună consecințele comportamentului asupra ta și a lui. Anumite comportamente provoacă neplăceri pentru ceilalți, fără ca persoana să conștientizeze acest lucru. Critica nu îl ajută să-și identifice comportamentele pe trebuie să la modifice.

Drepturile asertive:

- Dreptul de a decide care sunt scopurile și prioritățile personale;
- Dreptul de a avea valori, convingeri, opinii proprii;
- Dreptul de a nu te justifica și a nu da explicații privind viața ta;
- Dreptul de a spune celorlalți cum ai dori să se comporte cu tine;
- Dreptul de a te exprima fără să-l rănești pe celălalt;
- Dreptul de a spune NU, NU ȘTIU, NU ÎNȚELEG sau NU MĂ INTERESEAZĂ;
- Dreptul de a cere informații și ajutor;
- Dreptul de a face greșeli, de a te răzgândi;
- Dreptul de a fi acceptat ca imperfect;

- Dreptul de a avea uneori performanțe mai scăzute decât potențialul tău;
- Dreptul de a avea prieteni persoane cu care te simți confortabil;
- Dreptul de a-ți schimba prietenii;
- Dreptul de a-ți dezvolta viața așa cum îți dorești.

Învățarea deprinderilor de asertivitate este facilitată de contrastarea ei cu cele două modele comportamentale opuse, pasivitatea și agresivitatea.

Modelul asertiv. Persoanele asertive valorizează nevoile fiecăruia. Ei realizează ceea ce-și doresc, dar o fac în așa fel încât să țină cont și de nevoile celorlalți. Cu alte cuvinte, persoanele asertive cred că atât ei cât și ceilalți au responsabilitatea de a întreba și de a cere permisiunea pentru ce au nevoie. Când persoanele asertive au de a face cu persoane pasive, ei pot fi deranjați că aceste persoane nu spun clar ceea ce vor.

Caracteristicile unei persoane asertive sunt: privesc persoana ochi în ochi, cer permisiunea celorlalți pentru ce au nevoie; sunt interesați de sentimentele celorlalți.

Comunicarea. Unul din lucrurile care ne împiedică să fim asertivi este o comunicare neclară.

În procesul comunicării, cel care emite mesajul codifică acest mesaj pe baza intențiilor și a experienței sale personale. Cel care primește mesajul îl decodifică și îl interpretează pe baza experienței sale personale. Dacă aceste experiențe sunt diferite, mesajul poate fi greșit interpretat.

Deoarece mesajele sunt interpretate de cel care le primește, intenția celui care emite mesajul poate fi total diferită de modul în care mesajul este interpretat. Aceasta înseamnă că cel care trimite mesajul nu poate controla rezultatul. Dar, prin utilizarea tehnicilor asertive, cel care trimite (emite) mesajul poate crește șansele ca rezultatul să fie cel așteptat.

Cei mai mulți dintre noi au intenții asertive. Dar comportamentul nostru nu permite totdeauna ca intențiile noastre să aibă rezultatul așteptat. Cu alte cuvinte, utilizând un comportament neasertiv nu vom avea rezultatul așteptat.

Piedici în calea asertivității

- credința că avem puterea să schimbăm sentimentele celorlalți ne face să credem că suntem responsabili de aceste sentimente; aceasta duce la un comportament neasertiv;
- uneori soluția asertivă nu este potrivită pentru noi; în aceste situații asertivitatea trebuie să fie un proces planificat;
- expectațiile societății și mesajele stereotipe ne împiedică uneori să fim asertivi.

Pasivitatea este un comportament în care persoana evită confruntările, conflictele, își dorește ca toată lumea să fie mulțumită, fără a ți cont de drepturile sau dorințele sale personale. Este manifestarea unei persoane care nu face cereri, nu solicită ceva anume, nu se implică în câștigarea unor drepturi personale sau în apărarea unor opinii. Aceste persoane se simt rănite, frustrate, iritate, fără însă a încerca să-și exprime nemulțumirile față de ceilalți. Ei se comportă astfel pentru că:

- au convingerea că dacă oamenii vor cunoaște dorințele sau sentimentele lor, nu vor mai fi apreciați și acceptați;
- cred că este mai bine să evite conflictele și că este important să mențină pacea cu orice mijloace;
- consideră pasivitatea lor ca fiind politețe sau bunătate;
- consideră că a nu fi pasiv înseamnă a fi arogant sau agresiv;
- nu au încredere în propriile valori și opinii și nu cred că ceea ce exprimă poate fi valoros.

Modelul pasiv de comportament. Persoanele pasive comunică indirect și nu spun clar ce doresc; mai mult, ei așteaptă de la ceilalți să știe de ce au ei nevoie și să le dea acest lucru. Când nu primesc ceea ce vor ei devin pasiv-agresivi. Persoanele pasive sunt foarte interesate de modul cum sunt văzuți de alții. Este foarte important pentru ei să fie plăcuți de toată lumea. Acest fapt îi conduce la o atitudine de auto-sacrificiu, dar mai târziu ei resping persoana pentru care s-au sacrificat. Acest comportament se repetă într-un ciclu negativ.

Agresivitatea este un comportament prin care îl blamezi și îl acuzi pe celălalt, încalci regulile impuse de autorități, ești insensibil la sentimentele celorlalți, nu-ți respecti colegii, consideri că tu ai întotdeauna dreptate, rezolvi problemele prin violență, ești sarcastic și utilizezi adesea critica în comunicare, consideri că drepturile tale sunt mai importante decât ale altora, ești ostil și furios.

Modelul agresiv. Persoanele agresive nu sunt interesate de nevoile celorlalți, sau de cum sunt percepuți de ceilalți. În mod sigur nu sunt interesați de sentimentele celorlalți. Acest model de comportament persistă, deoarece, pe termen scurt, este funcțional. Unele persoane evită să se confrunte cu o persoană agresivă deoarece, uneori este foarte neplăcut. Ei vorbesc tare, folosesc adesea un ton ridicat, violează spațiul altora; sunt interesați numai de propriile sentimente.

Modelul pasiv-agresiv. Persoanele pasiv-agresive evită răspunsurile directe. Acest comportament este interesant deoarece este un amestec din cele două modele. Persoanele pasive devin pasiv-agresive când nu mai pot suporta. Persoanele agresive devin pasiv-agresive când realizează că nu pot acționa în maniera lor obișnuită (de obicei în situațiile când se implică o autoritate). De exemplu, o persoană agresivă care lucrează pentru un șef agresiv, nu-și va aborda șeful în mod direct, dar o va face mai târziu.

Este foarte greu de spus când o persoană va deveni pasiv-agresivă, deoarece aceste persoane acumulează mai întâi o tensiune foarte mare și apoi răbufnesc. Deoarece ei nu spun altora când ceva îi deranjează, ei permit un comportament care îi afectează. După ce decid că este destul, izbucnesc. Ei sunt de obicei persoane sarcastice, nu privesc interlocutorul, critică indirect.

Dobre Marilena
Școala Generală nr. 6
Petrila

Învățământul românesc între tradiție și modernism

Apariția termenilor-scurt istoric al școlii. Se cuvine, pentru început, o definire a procesului de învățământ pentru a-i preciza importanța. Astfel este privit ca un “ansamblu acțional deliberat și structurat, ale cărui componente și interacțiuni dintre ele funcționează în mod integrat, cu anumite obiective instructive-educative de atins” (Ioan Cerghit, Metode de învățământ, București 1980). Cu alte cuvinte esența procesului de învățământ se reduce la procesul de predare-învățare desfășurat în școală. Rezultatul, “produsul” său este absolutul “școlii” și astfel se impune o viziune retrospectivă asupra școlii ce se poate oglindi în terminologia didactică.

Cuvântul școală, cu diferitele lui forme vine de la cuvântul grecesc “scholé” trecut în latină ca “schola” sau “scola”, denumire pentru instituțiile de învățământ, termen fixat în Roma antică și s-a păstrat cu acest sens până astăzi. Vârsta destinată formării și informării în școală, tinerețea la început în așa-zisele democrații militare, mai apoi, primește o primă diversificare, stadială; există două și mari stadii: copilăria și adolescența. Din antichitate ne-a rămas termenul de “gimnaziu”, care, în România interbelică, a format o școală secundară incompletă sau prima treaptă a învățământului secundar, după care urma cursul superior al unei școli. Tot din antichitatea grecească provine și termenul de “liceu” ce avea un caracter de învățământ superior. Colegiile sunt școli secundare întreținute de municipalități care în Țările Române, în sec. al XIX-lea, desemnau învățământul secundar sau superior. De atunci și denumirea de “învățător” la cadrele didactice primare iar termenul de “institutor” este rezervat pentru deservanții școlilor primare urbane.

Termeni ca “educație”, “instrucție”, “examen”, “student”, “magistru”, “cultură”, “profesor” și mulți alții provin din vechiul tezaur al gândirii latine și elaborarea lor a fost atât de temeinică, încât cei mai mulți dintre ei s-au păstrat până azi. În etapa medievală, termenul de școală apare în expresia de “școli mănăstirești”, “școli episcopale”, “școli catedrale”, “școli capitulare” care, ca prime școli feudale, au avut menirea de a păstra și întreține flacăra științei de carte, amenințată să se stingă în acele condiții grele. Se adaugă apoi “școala de citeți”, “școala de gramatici” și “școlile de copişti”. Epoca iluminismului pune problema omului cum este și cum trebuie să fie, și astfel apar termeni precum “educabilitatea omului”, “omul ca scop, nu ca mijloc”, “învățământ educativ”, “trepte formale”, “multilateralitatea interesului”, “învățământ după natură”. La noi, Gh.Lazăr și Nicolae Bălcescu au dat conținut unor noțiuni noi precum “școală de stat”, “școală națională”, “educație național-patriotică”. În etapa pedagogiei experimentale și a pedagogiei culturii, specifică statului industrializat, se pune accent pe aptitudinile omului. Vladimir Ghidionescu și G.G.Antonescu au îmbogățit limbajul specific cu termeni noi ce au dus la o cunoaștere fundamentată științific a copilului, a procesului instructiv-educativ. În epoca contemporană apar termeni de larg orizont, ca de exemplu: “învățământ politehnic”, “policalificare”, “pedagogizarea societății”, “legătura dintre învățământ-cercetare-producție”, “educație și integrare profesională și socială”. Prin terminologia de specialitate se oglindește, astfel evoluția înv. cu orientările sale pe parcursul timpului.

Învățământ românesc. Înv. tradițional este specific unei societăți relativ statice, unei școli conservatoare, cu legături slabe și sporadice cu realitatea, înclinată spre metodele verbaliste, formaliste. Neajunsurile acestuia se reflectă și în metodele tradiționale, care: acordă prioritate instrucției; pun accent pe însușirea materiei; sunt centrate pe activitatea prof. promovând un “învățământ magistral”; pun accent pe predare; elevul este privit mai mult ca obiect al instruirii; neglijează însușirea metodelor de studiu personal; metodologiile folosite sunt receptiv și pasive, centrate pe cuvânt, bazate pe memorie și reproducere; au prea puțin caracter aplicativ; se bazează pe o motivație exterioară cu evidente elemente de reprimare, de frică, de constrângere; între elevi și profesor se formează relații autoritariste, didacticiste; profesorul este mai mult un purtător și transmitător de cunoștințe; disciplina învățării este impusă prin constrângere;

Înv. tradițional se limitează să prezinte obiectele și operațiile cu ajutorul demonstrației făcute în fața elevilor de către profesor iar elevii sunt spectatori interesați, neutri sau complet absenți. Se poate spune că una din caracteristicile esențiale ale acestui tip de înv. constă în utilizarea cu precădere a metodelor verbale în comunicarea dintre educator și elev și a limbajului scris ca mijloc de completare și de perfecționare a cunoștințelor. Acest sistem didactic influențează unilateral formația intelectuală punând accent pe memorare și se frânează dezvoltarea funcțiilor native de investigație și de descoperire de către copilul însuși. Neajunsurile acestui sistem au fost semnalate de cărturari de seamă referitor la școlile din trecut dovadă cuvintele lui Iacob Stamate, mitropolit al Moldovei (1792-1803) adresate divanului domnesc în lucrarea Memorii: “Pînă acum în școalele noastre se învață cu numiri și cu canoane și cu mulțime de cuvinte, însărcinând mintea ucenicilor și poruncindu-le...să cetească ca papagalii și să învețe pe de rost, nimic cu totul știind sau înțelegînd din cele ce învață, din care pricină mai zace și doisprezece ani îmbătrînesc în gramatică ucenicii”. (Olga Oprea, Tehnologia instruirii, București 1979, p.192). Imagini ale mutilării spirituale, la care erau supuși elevii în școlile din secolul al XIX-lea, ca urmare a practicării metodelor scolastice, sunt zugrăvite cu mult

simț pedagogic și în creații literare ale scriitorilor noștri clasici I.Ghica, I.Creangă, C.Negruzzi, B.Delavrancea. Este impresionant cu câtă claritate au văzut aceștia lacunele, defectele acestui sistem de învățământ. La aceste critici s-au adăugat atâtea în didactica modernă – toate întemeiate.

Reforma învățământului-o cerință imperativă. Ca orice acțiune menită să ducă la o schimbare radicală și rapidă, reforma învăț. nu se arată ca un scop în sine, ci se vrea ghidată de o viziune de ansamblu asupra finalității-un învățământ apt în a face față dinamicii continue a societății contemporane prin “produsul” său - absolventul.

În vremuri de rapide progrese, adaptarea și participarea activă, creatoare a individului la rezolvarea sarcinilor noi și complexe care-i stau în față cer să fie fundamentate întotdeauna pe o informație la zi și activă. Fiecăruia i se cere să aibă o orientare modernă în specialitatea sa, să țină pasul cu ceea ce este esențial în domeniul său de activitate. În asemenea condiții a devenit imposibil ca omul de astăzi să-și mai asigure o “învățătură pentru viață”, oferită odată pentru totdeauna, de care apoi să se poată folosi de-a lungul întregii sale vieți. “A trecut vremea când se credea că există un timp pentru a învăța și restul pentru a trăi din aceste achiziții considerate ca ceva definitive. Noțiunea unui bagaj intelectual sau tehnic valabil pentru întreaga existență este pe cale de dispariție” (Ioan Cerghit, Metode de învățământ, București 1980).

Se ridică atunci întrebarea: ce trebuie să învețe tânărul în școală? Răspunsul vine de la sine: ceea ce este esențial și util pentru dezvoltarea și activitatea sa ulterioară. Înv. modern caută să favorizeze cu tot mai multă insistență o învățare directă, prin experiență personală, pe baza unei cunoașteri deduse din contactul direct cu realitățile obiective, prin studierea sau cercetarea efectivă cu forțe proprii, a lumii înconjurătoare, a mediului real al vieții. Provocările lumii contemporane au adâncit criza mondială a educației determinând: creșterea continuă a cererii de educație; penuria mijloaceelor în raport cu cererea; ineficiența sistemului de învăț. datorită adaptării lui la schimbările științifice, tehnice și economico-sociale; conservatorismul cadrelor didactice față de schimbări.

Soluția acestei crize o constituie reforma învăț. o nouă politică a educației pentru creșterea calității acesteia și imprimarea caracterului prospectiv. Funcția prospectivă își propune să formeze un om receptiv față de schimbări și capabil să se adapteze la situații noi. Reforma în învăț. românesc are ca efect realizarea unor mutații de politică și strategie educațională. Politicile și practicile educaționale sunt orientate pe baza unor principii de reformă: corelarea învățământului cu evoluția sistemului economic, a pieței muncii, a științei, tehnicii și tehnologiei; egalizarea șanselor la un învăț. deschis, diversificat și modern; optimizarea raportului, în planurile de învăț. între disciplinele de cultură generală și cele de specialitate; compatibilizarea europeană a Curriculumului național; descentralizarea și reforma managementului școlar.

Programul reformei, elaborat pe baza acestor principii, cuprinde multe elemente de inovație: restructurarea învăț. secundar, tehnic și vocațional, organizarea lui pe filiere, profiluri, specializări și pe cicluri curriculare; proiectarea curriculară la nivel național și local; elaborarea curriculumului național, compatibil cu cel european; elaborarea și aplicarea planurilor-cadru de învăț.; elaborarea într-o concepție didactică modernă a programelor și manualelor școlare; crearea pieței de manuale alternative; ameliorarea infrastructurii învăț. și conectarea lui la comunicațiile electronice mondiale; organiz. învăț. superior în 3 cicluri: colegii, învăț. superior de scurtă durată și de lungă durată; introducerea disciplinelor opționale pentru dez. aptitudinilor; aplicarea unui nou sistem de evaluare a rezultatelor șc.; creșterea eficienței sist. de finanțare și de gestionare a resurselor materiale.

Bibliografie:

I.Cerghit, *Procesul de învățământ - cadrul principal de instruire și educare a elevilor*, E.D.P., București, 1998

I.Cerghit, *Metode de învățământ*, București, 1980

Malița Mircea, *Orizontul fără limite al învățării*, Editura politică, București, 1981

Oprea Olga, *Tehnologia instruirii*, E.D.P., București, 1979

***, *Revista de pedagogie* nr.4, București, 1979

Văideanu George, *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Politică, București, 1988

Dobrotă Florian
Școala Generală "dr. Aurel Vlad"
Orăștie

Însușirea noțiunilor de limbă

Însușirea noțiunilor de limbă prin folosirea auxiliarului didactic "LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A III – A, EXERCIȚII ȘI TEXTE GRAMATICALE", Ed. CETATE, Deva - 2007

"Limba este tezaurul cel mai prețios pe care îl moștenesc copiii de la părinți, depozitul cel mai sacru lăsat de generațiile trecute și care merită să fie păstrate cu sfințenie de generațiile ce-l primesc" (Vasile Alecsandri)

Experiența practică a ultimelor decenii arată că desfășurarea procesului de predare – învățare – evaluare depinde tot mai mult de existența și integrarea rațională în lecție a unor variate materiale didactice, mijloace moderne de învățământ, aparatură tehnică etc.

Organizarea modernă a lecției este axată pe resurse și auxiliare bogate care susțin și stimulează învățarea.

Auxiliarele didactice sunt materiale folosite în lecții cu scopul de a facilita transmiterea cunoștințelor, formarea deprinderilor evaluarea unor achiziții, realizarea unor aplicații practice în cadrul procesului instructiv-educativ.

În ceea ce privește obiectul limba română, am considerat că însușirea corectă, conștientă, în ritm propriu a noțiunilor constituie *baza* întregului proces de învățare.

Caracterul abstract și controversat al cunoștințelor de limbă, pe de o parte, și gândirea corectă, intuitivă a micului școlar, pe de altă parte, ridică multiple probleme. De aceea, învățătorului îi revine nobila misiune de a alege cele mai potrivite resurse materiale.

Culegerile de exerciții gramaticale îi ajută pe elevi să-și fixeze și să-și îmbunătățească cunoștințele de limbă prevăzute de programa școlară lucrând suplimentar, independent, în ritm propriu.

Culegerea de exerciții gramaticale "LIMBA ROMÂNĂ, CLASA a III – a, Exerciții și texte gramaticale", Editura Cetate – Deva, 2007 este un auxiliar didactic ce oferă micilor școlari posibilitatea de a vehicula cunoștințe deja asimilate, de le folosi în mod creator, de a căpăta noi informații în vederea obținerii competențelor lingvistice de comunicare.

Cerințele exercițiilor sunt diferite, uneori sub formă de joc, ordonate ca dificultate, începând cu cele de recunoaștere (recunoaștere și motivare, recunoaștere prin disociere, recunoaștere și grupare, recunoaștere și caracterizare) până la cele cu caracter creator (de modificare, de completare, de exemplificare, compuneri gramaticale).

Pentru dezvoltarea exprimării literare am avut în vedere importanța deosebită a selectării textelor literare. Acestea aparțin, în cea mai mare parte, numelor reprezentative ale literaturii române. Textele literare alese constituie un model de exprimare, au valoare stilistică ridicată și sunt accesibile elevilor. Am mai folosit structuri de tezaur folcloric literar expus sub forma proverbelor, zicătorilor, ghicitorilor.

Culegerea își propune să formeze elevilor din ciclul primar priceperi și deprinderi temeinice de folosire corectă a limbii române. Ea îi pune pe elevi în situația de a observa, de a analiza, de a motiva, de a preciza și de a aplica în mod conștient și creator probleme de limbă.

Culegerea constituie un îndreptar practic de ortografie, de ortoepie și de punctuație, în acord cu cerințele ciclului primar. Ea reprezintă și o metodă de dezvoltare a spiritului de observație, a capacității de analiză, a gândirii logice a școlarilor mici, prin intermediul limbii și, în special, al ortografiei.

Exercițiile sunt variate și gradate ca dificultate, conțin sarcini de lucru accesibile tuturor elevilor, dar și unele cu grad sporit de dificultate, care se adresează elevilor ce doresc o pregătire performantă în domeniul limbii române.

Exercițiile vizează cunoștințele de morfologie, sintaxă, fonetica, ortografie, ortoepie și de punctuație, formarea priceperilor și deprinderilor de scriere și de vorbire corectă.

Lucrarea poate fi folosită pentru tratarea unor teme de limba română propuse în lecții sau ca material auxiliar pentru parcurgerea anumitor secvențe ale acestora (momente ortografice, activități în completare, activități recapitulative, probe de control, teste de evaluare).

Cartea oferă învățătorilor posibilitatea de a selecta exercițiile potrivite colectivului de elevi cu care lucrează iar părinților le pune la îndemână un instrument prin care pot urmări progresul școlar realizat de copil. Prin folosirea ei, elevii vor demonstra că știu să comunice oral și în scris.

Auxiliarele didactice sunt utile în măsura în care se integrează în contextul lecțiilor, au finalități pedagogice, fără exagerări sau suprasolicitări. Eficiența utilizării acestora depinde de inspirația și experiența didactică a cadrului didactic.

“ Limba, alegerea și cursivitatea expresiunii în expunerea vorbită sau scrisă e un element esențial, ba chiar un criteriu al culturii. Din vorbirea (sau fiindcă aceasta atârnă adesea de predare întâmplătoare), din scrierea unui om se poate cunoaște gradul său de cultură. ” (Mihai Eminescu)

*Însușirea
noțiunilor de
limbă*

Drijman Melania
Grădinița cu P.N. Nr. 5
Hunedoara

Calități și cerințe psihopedagogice ale profesiei de educator

A fi educator nu înseamnă a exercita o meserie ca oricare alta, ci înseamnă a îndeplini o misiune, a face un apostolat dedicat omului și educației pentru societate.

Profesiunea de cadru didactic este caracterizată drept o clasă cu activități specifice, menită să reflecte creativitate și inițiativă ce se sprijină pe:

- cunoștințe teoretice și practice de nivel înalt și o metodologie instrumentală eficientă;
- formare specializată, de nivel universitar cu dominantă științifică și practică deopotrivă;
- un caracter altruist raportat la individ, grup și instituție;
- un statut social recunoscut și definit clar în domeniul său de practicare;
- capacitate de integrare a practicii prin formare și cercetare;
- un sistem de valori propriu și un cod deontologic specific;
- o solidaritate de grup profesional prin formare continuă, deschidere la nou, putere de schimbare și promovare;

În alegerea profesiei trebuie să se țină seama, astfel, de compatibilitatea între aptitudinile personale și cerințele profesiei pe care o exercităm.

Importanța acestei cerințe derivă din faptul că **aptitudinea profesională** este considerată ca:

- verigă informațională prin stăpânirea de cunoștințe, idei, interpretări etc..
- potențial operatoriu în aplicarea informațiilor și a obținerii rezultatelor așteptate finale;
- ca o putere de acțiune eficientă;
- ca o generator de motivare și afectivitate;
- ca posibilitate de reglare valorică a atitudinilor de coordonare, optimizare, perfecționare în eforturile depuse.

Dasclul trebuie să aibă calități și competențe necesare centrării pe așteptările, trebuințele și interesele elevilor.

Calitățile atitudinale sunt componentele psihologice ale personalității profesorului care răspund unor cerințe specifice semnificative:

1. Calități atitudinale de natura caracterial- morală: umanismul față de copii; obiectivitatea principialitatea; cinstea; curajul; demnitatea; optimismul; stăpânirea de sine.

2. Calități psihice: atenție la detalii; spirit de observație fin; imaginativ și creativ; capacitate de sinteză; capacitate de comunicare și de a se face ușor înțeleș; perseverență; spirit de competiție; spirit de inițiativă; bun psiholog și consilier; abil și reflexiv; putere de decizie; simț practic; echilibru în manifestările comportamentale.

3. Vocație și măiestrie pedagogică.

- Aptitudini didactice necesare activității de transmitere a cunoștințelor, în cea de formare a deprinderilor și priceperilor la copii-elevi;
- Aptitudini pentru verificarea și evaluarea obiectivă a elevilor, de organizare a procesului didactic;
- Aptitudini educative pentru formarea de convingeri morale, estetice, civice; pentru influențarea pozitivă și constructivă a trăirilor afective ale copiilor și elevilor, a trăsăturilor de voință și caracter;; pentru formarea de conduite civice și morale;
- Aptitudini de rezolvare a situațiilor de conflict și de comunicare cu elevii în câmpul educațional al clasei;
- Aptitudini de autoevaluare a activității didactice prestate și de modernizare creativă a acesteia.

4. Conștiința responsabilității și a misiunii sale

În condițiile diversității sarcinilor din școală și societatea contemporană se impun cerințe noi privitor la exercitarea profesiei de cadru didactic:

- Abilitatea de a defini scopuri și a le realiza în cooperare;
- Abilitatea de a munci în echipă;
- Abilitatea de a gândi organizațional, instituțional și în termeni financiari;
- Voința de a-și asuma responsabilități și inițiative;
- Încrederea în dezvoltarea profesională și personală;
- Disponibilitatea de a comunica cu colegii și educabilii;
- Competența și autenticitatea comunicării și a empatiei;
- Abilitatea de a depăși frustrările non-productive, rezistența la schimbare și blocajele;
- Deschiderea la pluralism și multicentrism;
- Capacitatea de a se orienta în domenii socio-culturale diverse;
- Abilitatea de a acționa diferențiat potrivit situației și publicului;

5. Calități deontologice profesionale

Comportamentele personale ale cadrului didactic presupun existența unor atitudini care să exprime cert adevărul profesional personal al acestuia, dintre care enumerăm:

- interes față de semenii săi, de copii și tineri în îndeplinirea rolului său de mentor, model, antrenor sau mijlocitor al educației acestora;
- dispoziție pozitivă motivatoare pentru a crea permanent un climat psihosocial favorabil comunicării și învățării eficiente;
- preocuparea de a se pregăti și exprima creativ și original în profesia sa;
- să promoveze și să adere la un sistem de valori morale ca exemplu ce câștigă respectul elevilor și părinților cu care interacționează profesional;
- să accepte diversitatea umană și să acorde respect tuturor celor din jurul său; colegi, părinți, copii și elevi;

Într-o concluzie generală, se poate afirma că nevoia de perfecționare a stilurilor de exercitare a profesiei de cadru didactic al zilelor noastre cheamă dascălul să fie cât mai abil în raport cu cunoașterea copiilor și a elevilor pentru a accede la reușita actului educațional activ în echipă, la autocunoașterea și antrenarea însușirilor sale de personalitate apte să-l motiveze și să motiveze pe cei cu care parcurge împreună itinerariile EDUCAȚIEI.

Bibliografie:

Cucoș C., Pedagogie, 2006, Polirom Iași, p.331.

Tomșa GHE., coord. și autorii, Psihopedagogie preșcolară și școlară, 2005, M.E.C., București, p.262

*Calități și
cerințe
psihopedagogice
ale profesiei
de educator*

Dumitrescu Elisabeta
Școala Generală nr. 2
Hunedoara

Strategii didactice activizatoare folosite în cadrul orelor de limba română la clasele I-IV

Reforma învățământului românesc are ca „nod gordian” al reușitei atitudinea educatorilor față de diferitele dimensiuni ale schimbării. Este esențial ca dascălii să fie abilitați să folosească diferite instrumente metodologice care să le permită operaționalizarea elementelor teoretice în situații variate.

O direcție importantă o constituie în acest sens modernizarea strategiilor didactice, care le permit educatorilor să treacă din planul designului instrucțional, al proiectului, în planul acțiunii de predare.

Strategiile didactice sunt modalități complexe de organizare și conducere a procesului de instruire pe baza combinării metodelor, a mijloacelor de învățământ și a formelor de grupare a elevilor, în scopul realizării obiectivelor pedagogice. Ele au un caracter dinamic, fiind în permanentă înnoire în scopul realizării unui învățământ formativ-educativ.

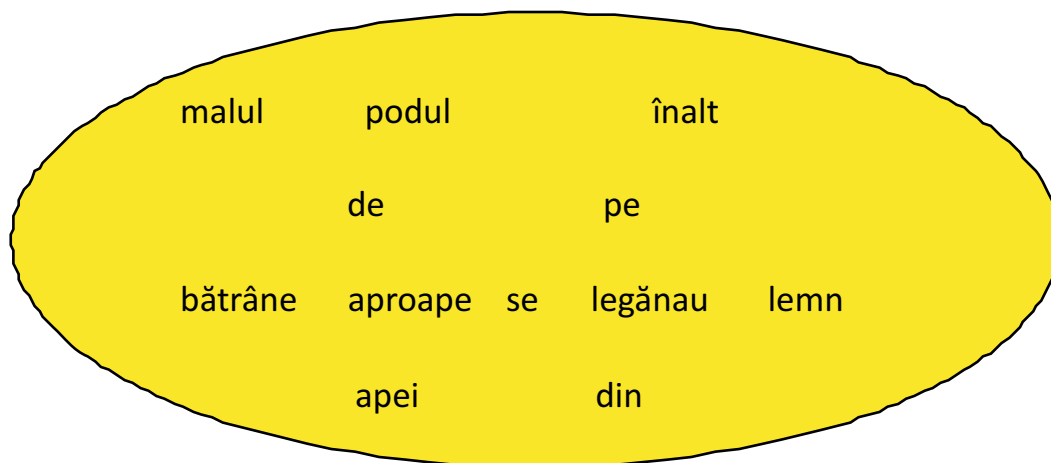
În cadrul orelor de limba română se pot folosi variate strategii didactice, având în vedere conținutul și obiectivele situațiilor de instruire, diferitele tipuri de învățare, sistemul de gândire și nivelul de cunoștințe al elevilor, spațiul școlar unde se desfășoară lecția și timpul afectat acesteia.

Există mai multe strategii care promovează învățarea prin cooperare, colaborare, comunicare și care sunt, în același timp, foarte ușor de orchestrat. Eficiența predării crește dacă elevii sunt angajați în elaborarea cunoștințelor și dacă metodele sunt îmbunătățite, în funcție de informațiile primite prin feed-back.

1) *Brainstorming-ul* (asaltul de idei)

Această metodă activă constă în enunțarea a cât mai multe și mai variate idei de către cât mai mulți elevi în relație cu tema propusă, în absența oricărei aprecieri asupra valorii ideilor respective și a oricăror încercări de sistematizare a lor sau de stabilire a unor note/calificative. Importantă este dezinhibarea elevilor și eliberarea de idei preconcepute. Această tehnică se utilizează în primul rând pentru dezvoltarea creativității și în situații care solicită răspunsuri creative din partea participanților, ceea ce nu elimină implicarea și folosirea unor probleme de ortografie și punctuație.

Ex. : Creați cu următoarele cuvine cât mai multe variante de propoziții care să aibă înțeles:

Soluții posibile:

- Aproape de podul înalt, din lemn, pe malul apei se legănau sălcii bătrâne cu rămurele plăpânde.
- Pe malul apei, aproape de podul înalt, din lemn, se legănau sălcii bătrâne cu rămurele plăpânde.
- Sălcii bătrâne, cu rămurele plăpânde se legănau pe malul apei, aproape de podul înalt, din lemn.
- Se legănau pe malul apei sălcii bătrâne cu rămurele plăpânde, aproape de podul înalt, din lemn?

Elevii lucrează pe grupe de câte patru. În cadrul fiecărei grupe fiecare elev spune cât mai multe variante. Se scriu apoi toate variantele formulate. Se citesc variantele de la fiecare grupă.

2) *Cubul*

Metoda este folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații etc. din mai multe perspective. Se oferă astfel elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unor abordări complexe și integrate.

Etapele metodei:

• Se realizează un cub cu latura de 15-20 cm pe ale cărui fețe se notează cuvintele: *Describe!*, *Compară!*, *Analizează!*, *Asociază!*, *Aplică!*, *Argumentează!*.

• Se anunță tema/subiectul pus în discuție.

• Se împarte grupul în șase subgrupuri, fiecare subgrup urmând să examineze tema aleasă din perspectiva cerinței de pe una din „fețele” cubului. Prin brainstorming, participanții pot identifica idei novatoare pe care le pot include într-un paragraf sau două referitoare la tema respectivă.

• Forma finală a scrierii este împărțită în grup.

• Lucrarea în forma finală poate fi desfășurată pe tablă.

La clasa și a IV-a se poate aplica foarte bine această metodă. Elevii împărțiți în șase grupe au următoarele sarcini de realizat:

Grupa I : *Describe* anotimpul primăvara, folosindu-te de poeziile învățate despre primăvară.

Grupa a II-a : *Compară* anotimpul primăvara cu anotimpul iarna.

Grupa a III-a : *Asociază* și completează :

Păsărelele _____ .	susură
Pomii _____ .	ciripesc
Pârul _____ .	înfloresc
Soarele _____ pe cer.	strălucește

Grupa a IV-a : *Analizează* și scrie ce este semnificativ pentru fiecare lună de primăvară.

Grupa aV-a : *Aplică* cunoștințele însușite la verb și formulează propoziții enunțiative și exclamative folosind verbe ce exprimă acțiuni (specifice primăvara).

Grupa aVI-a : *Argumentează* de ce anotimpul primăvara este anotimpul veseliei, speranțelor.

3) Cvintetul

Este o poezie cu cinci versuri prin care se rezumă și se sintetizează conținutul de idei al unui text într-o exprimare concisă ce evidențiază reflecțiile cititorului (elevului) asupra subiectului în cauză. Structura unui cvintet este următoarea:

1. Primul vers care de fapt este un singur cuvânt – cheie (de obicei un substantiv) referitor la subiectul în discuție.

2. Al doilea vers e format din două cuvinte (adjective) care descriu ceva.

3. Versul al treilea este format din trei cuvinte care exprimă acțiuni (verbe, de obicei la gerunziu).

4. Al patrulea vers e format din patru cuvinte și exprimă sentimentele elevului față de problema, subiectul în cauză.

5. Ultimul vers este format dintr-un cuvânt exprimând esența problemei.

Exemple de cvintete :

Dăscălița

Blândă, răbdătoare

Ascultând, explicând, formând

Primul ideal în viață

Învățăm.

Pădurea

Vie, fermecătoare

Adăpostește, hrănește, dăruiește

Ei sunt frații noștri

Copacii.

Floarea

Gingașă, parfumată

Dăruiește, înfrumusețează, bucură

Simbolul frumosului din noi

Puritate.

Această metodă se poate aplica cu succes la clasa a IV-a.

4) Masa rotundă

Masa rotundă este o tehnică de învățare prin colaborare care presupune trecerea, din mână în mână a unei coli de hârtie și a unui creion în cadrul unui grup mic. De exemplu un membru al grupului notează o idee pe o hârtie și o dă vecinului său din stânga. Acesta scrie și el o idee și dă coala și creionul următorului.

Metoda are și o variantă în care fiecare individ are un creion de altă culoare și numai coala este trecută din mână în mână. Această a doua variantă prezintă avantajul că îi obligă pe toți elevii să contribuie, în mod egal și, îi dă învățătorului posibilitatea să identifice contribuția fiecăruia.

4) Sinectica

Mai întâi se face „străinul familiar”, adică se clarifică bine dificultățile problemei pusă în discuție. Apoi se

Strategii didactice activizatoare folosite în cadrul orelor de limba română la clasele I-IV

transformă „familiarul în ceva străin” care constă în căutarea unei metafore, comparații, personificări sau analogii sugerate de problema respectivă. Se examinează aceste metafore, analogii și se caută soluția optimă pe care o sugerează una din ele.

Exemplu:

Creați cât mai multe expresii pornind de la cuvântul „mână”.

- pe sub mână ↔ pe ascuns
- a da mâna ↔ a saluta
- a băga mâna în foc (pentru cineva) ↔ a garanta
- o mână de ajutor ↔ sprijin
- a pune mâna pe ceva ↔ a lua, a fura
- a pune mână de la mână ↔ a strânge
- a fi mână spartă ↔ a risipi
- a fi mâna dreaptă a cuiva ↔ a fi de încredere
- a cere mâna cuiva ↔ a cere în căsătorie
- de la mână până la gură ↔ a uita repede
- din mână-n mână ↔ de la om la om

Sarcină: Din exemplele create de voi, alegeți varianta optimă pentru a evidenția noțiunea de prietenie.

4) Metoda „6-3-5”

Aceasta constă în împărțirea clasei în grupe de câte 6 persoane. Fiecare grupă propune câte 3 idei în maxim 5 minute. Cadrul didactic prezintă în fața clasei aceste idei, care vor fi discutate și se va alege varianta optimă.

Exemplu:

Alcătuți trei propoziții potrivite anotimpului toamna.

Grupa I :

- Elevii se îndreaptă spre școală.
- Fructele coapte sunt alese cu grijă.
- Cerul plumburiu își descarcă picăturile de ploaie.

Grupa a II-a:

- Păsările călătoare s-au adunat în stoluri.
- Noaptea se mărește comparativ cu ziua.
- Frunzele ruginii au acoperit pământul.

Grupa a III-a:

- Ploile pun stăpânire pe întreaga natură.
- Oamenii harnici adună strugurii din vii.
- Toamna este anotimpul roadelor bogate.

Se va selecta, sub coordonarea învățătorului varianta optimă conform cerinței date.

5) Metoda „Phillips 6-6”

Este o activitate tot pe grupe eterogene de câte 6 persoane. Fiecare grupă își alege un coordonator și se discută timp de 6 minute problema dezbătută în prealabil de cadrul didactic, apoi fiecare-și prezintă, timp de 2 minute, concluziile. Urmează o discuție generală de circa 30 de minute, iar apoi se trage o concluzie. Când e vorba de o problemă complexă, se pot organiza grupuri de câte 4 membri având la dispoziție 15 minute.

Exemplu:

Alcătuți propoziții în care cuvântul „carte” să fie, pe rând subiect, atribut, complement și nume predicativ.

- Cartea am primit-o în dar.
- Imaginile cărții sunt atrăgătoare.
- Ei citesc o carte nouă.
- „Cuore” este o carte interesantă.

6) Metoda termenilor cheie

Este o metodă menită să focalizeze atenția elevilor. Constă în:

- a) Selectarea și scrierea pe tablă a 4-5 termeni relevanți din conținutul care urmează a fi prezentat.
- b) O activitate în perechi (dezbateri sau brainstorming), care durează 3-5 minute. Elevii vor anticipa o relație care ar putea exista între acești termeni. Se realizează etapa de evocare.
- c) Parcurgerea conținutului (realizarea sensului).
- d) Compararea relațiilor dintre termenii-cheie care există în cadrul materialului prezentat cu cele anticipate înainte de parcurgerea lui și găsirea unor conexiuni noi. Apoi se poate realiza chiar și un ciorchine cu acești termeni. Aceasta este etapa de reflecție.

Exemplu: Învățătorul alege termeni cheie: pădure - plante;
oameni - ocrotire; oxigen - viață

Elevii, în perechi, au 5 minute la dispoziție pentru a realiza prin brainstorming ce relație poate exista, alcătuiind

un text din 3-4 propoziții. Se citește apoi textul care conține termenii. Se verifică dacă elevii au prezentat ideea prezentată în text: importanța pădurii. Se verifică de asemenea corectitudinea scrierii din punct de vedere ortografic.

7) Ciorchinele

Această metodă, ca și brainstorming-ul, stimulează realizarea unor asociații noi și permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă. Pentru realizare sunt necesari câțiva pași:

- se scrie un cuvânt sau o propoziție-nucleu în centrul tablei/ foii de hârtie;

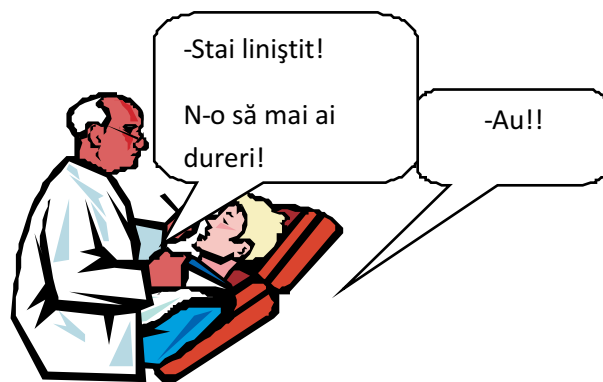
- se scriu cât mai multe cuvinte sau sintagme care par să aibă legătură cu cuvântul sau propoziția-nucleu, fără ca aceste idei să fie evaluate în vreun fel;

- se evidențiază conexiunile care par să existe între propoziția nucleu și ideile generate de ea sau între aceste idei; această evidențiere se face cu ajutorul unor linii, important fiind ca aceste conexiuni să fie cât mai numeroase și mai variate.

Este bine ca tema propusă să fie familiară elevilor, mai ales atunci când ciorchinele se utilizează individual. Poate fi folosit și pe perechi sau pe grupe, iar ciorchinele individual poate fi comunicat fie unui partener, fie grupului.

8) Metoda benzilor desenate

Poate fi folosită pe perechi sau pe grupe de câte 4 elevi. Desenele pot arăta oameni vorbind prin baloane de dialog necompletate sau cu propoziții neterminate. Elevii vor completa baloanele de dialog.

Activizarea predării-învățării presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care să-l implice pe elev în procesul de învățare, urmărindu-se dezvoltarea gândirii, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru învățare, în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educare.

Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație cu personalitatea profesorului și gradul de pregătire, predispoziție și stilurile de învățare a grupului cu care lucrează.

Strategii didactice activizatoare folosite în cadrul orelor de limba română la clasele I-IV

Edu Luminița Maria
Colegiul Tehnic "Transilvania"
Deva

Ora de comunicare nonviolentă

I. FACTORUL RELAȚIE-PREDARE-ÎNVĂȚARE

În cartea sa, „Fără competiție”, Alfie Kohn arată că, pentru a învăța, elevii au nevoie de siguranța emoțională oferită de „un mediu construit pe sprijin, cultivare, considerație, contribuție reciprocă, sentimentul apartenenței, protecție, acceptare, încurajare și înțelegere” - cu alte cuvinte, o clasă care are la bază relațiile prin care nevoile elevilor și profesorilor sunt respectate. Într-o asemenea clasă, există siguranță și încredere. Iar acolo unde există siguranță și încredere, regăsim germenii compasiunii și ai unui proces de învățare angajat.

Atunci când profesorii stabilesc în mod conștient relații atente și îi învață pe elevi despre aptitudinile presupuse de acestea, ei construiesc o fundație puternică pentru un climat de siguranță și încredere. Studiile existente arată că acest tip de climat conduce la o mai bună cooperare, la reducerea conflictului și la mai puține apostrofări în clasă. Elevii sunt mult mai sensibili la nevoile celorlalți și se dezvoltă empatia atât între profesori și elevi, cât și între elevi.

Există trei întrebări care pot fi de folos unui profesor care vrea să formeze o clasă întemeiată pe relaționare: Contribui la crearea unui climat de siguranță și încredere? Iau în considerare nevoile mele și pe cele ale elevilor? Comunicarea pe care o realizez facilitează un dialog respectuos, semnificativ?

II. INSTRUMENTE PENTRU A DA VIAȚĂ OREI DE COMUNICARE NONVIOLENTĂ

Modul în care gândim, vorbim și interacționăm cu ceilalți este întemeiat pe ceea ce considerăm că este adevărat despre natura umană. Dacă vom crede că natura noastră este în mod fundamental agresivă, egoistă, competitivă și egocentrică, gândurile noastre și acțiunile reflectă aceste credințe. Următoarele Cinci Premise sunt menite să reamintească de înclinația naturală a oamenilor către compasiune. Aceste Premise au potențialul de a genera o schimbare în inimile celor care trăiesc în conformitate cu ele. Această schimbare poate fi sursa dezvoltării procesului de învățare și a diminuării conflictului din clasă.

Premisa 1: Toți avem înclinația naturală de a dăruia.

Premisa 2: Putem să dăruim și să primim pentru a satisface cât mai multe dintre nevoile fiecăruia.

Premisa 3: Pentru a ne satisface nevoile este posibil să devenim mult mai selectivi în ceea ce privește modul în care gândim, ascultăm, vorbim și acționăm.

Premisa 4: Putem să învățăm permanent modalități noi de a satisface nevoile.

Premisa 5: Concentrându-ne asupra nevoilor putem să prevenim, să reducem și să rezolvăm conflictele.

Limbajul dăruirii și al primirii este limbajul nostru natural: el exprimă nevoile noastre omenești comune și ceea ce ar face ca viața să fie mai frumoasă pentru noi.

Limbajul Șacal este un limbaj care satisface numai unele nevoi și care contribuie la generarea unui proces uriaș de suferință umană, inclusiv a conflictelor care apar zilnic. Caracteristici: etichetează oamenii, emite judecăți, acuză, neagă posibilitatea de a alege, emite pretenții. Acest limbaj nu este prea distractiv, și totuși, pentru mulți dintre noi, este tot ceea ce știm.

Limbajul Girafă este limbajul dăruirii și al primirii și el ne ajută să arătăm o atenție egală față de propriile noastre nevoi și față de ale celorlalți, să ascultăm ceea ce se întâmplă în interiorul nostru și al celorlalți, să spunem ceea ce observăm. Beneficiile acestui limbaj: claritate în ceea ce privește acele lucruri care sunt cu adevărat importante pentru noi, o legătură mai profundă cu noi înșine și cu ceilalți, comunicare sinceră, mai multă cooperare, înțelegere și respect, responsabilitate sporită față de noi înșine, un sentiment mai puternic al „vitalității”, curiozitate sporită.

Abilitățile dezvoltate în ora de comunicare nonviolentă sunt observarea fluxului comunicării, evaluarea nevoilor momentului și intuirea ritmului exprimării și al ascultării, abilități pe care le dezvoltăm atunci când învățăm și practicăm Limbajul Girafă.

Bibliografie:

Hart, S., Kindle, V., *Ora de comunicare nonviolentă*, (2006), Ed. Elena Francisc Publishing, București.
Goleman D., *Inteligența emoțională*, (2001), Ed. Curtea Veche, București.

Familia și comunitatea - parteneri ai acțiunilor educative

**Estrella Carmen
Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi"
Grădinița Step by Step
Deva**

Școala de azi nu poate să rămână o „cetate” izolată, obiectivele educației fiind atât de complexe încât numai o concentrare a eforturilor întreprinse de mai multe instituții, ar putea crea acțiuni ale căror rezultate să fie mulțumitoare.

Complexitatea actului educațional a realității umane și sociale contemporane argumentează necesitatea unor interrelaționări responsabile în deciziile, acțiunile și rezultatele educației. Studiile au demonstrat că o relație bună între instituțiile educației; grădiniță - școală - familie - comunitate este în avantajul copilului la toate vârstele. Se dezvoltă concepte ca: opinia copilului, participarea lui la deciziile care-l privesc, opțiunea personală, implicarea acestuia de la vârstele cele mai mici, în responsabilizarea și drepturile pe care societatea le identifică și el recunoaște.

Pedagogia contemporană dezvoltă un nou concept cu valoare de principiu – parteneriatul educațional ce presupune nevoia unei comuniuni în ceea ce privește obiectivele propuse actului educativ.

O serie de documente și norme metodologice prevăd implementarea reală a parteneriatului educațional atât la nivel internațional (agenția UNICEF- prin programe de educație timpurie individualizată) cât și corelări naționale. Parteneriatul educațional este un concept și o atitudine : conceptual – are în vedere abordarea curriculară a educației, care se identifică cu nevoia cunoașterii , respectării și valorificării diversității .Se respectă valoarea și identitatea socio-culturală a fiecărui individ care în plan educațional reflectă stilurile de învățare, ritmurile dezvoltării, trăsăturile personale, capacitățile, competențele, și comportamentele fiecăruia.

Dimensiunile parteneriatului educațional vizează cele trei dimensiuni: familia-grădinița - școala - comunitate ca un acord comun în toate acțiunile educative. Relația educativă este una de formare și transformare atât a educatului cât și a educatorului. Educatorul dobândește competențe noi odată cu rezolvarea problemei educative în sensul formării unor aptitudini reflexive, creatoare, cu receptivitate la schimbare; influența comunității asupra familiei și a copilului este una pregnantă deoarece mediul în care traiesc părinții poate sprijini sau devia viețile lor. Pe de altă parte părinții pot influența comunitatea ca indivizi sau membri ai unui grup ce pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității.

De aici decurge și nevoia realizării unor parteneriate între instituții ale societății, familie -școală-comunitate, în vederea unei educații eficiente pentru individ și societate. Școala nu mai este singura care deține locul central în educație și nu poate înlocui familia, dar dezvoltă o serie de structuri de sprijin care să organizeze și să intervină în rezolvarea problemelor elevilor dar și a familiei , a cadrelor didactice.

Structurile de sprijin ale școlii sunt : cabinetele de asistență psihopedagogică, cabinete de consiliere, cabinete de rezolvare a unor probleme specifice(cabinete de logopedie și orientare profesională) și a centrelor de resurse pentru familie și cadre didactice.

Relația dintre părinți și profesori, în pedagogia tradițională, este definită ca o colaborare dintre școală și familie. Noile dimensiuni ale acestui concept cuprind o extensie de comunicare prin cooperare și prin noțiunea de parteneriat are le însumează pe toate, exprimând o abordare pozitivă și democratică a relațiilor educative.

Pentru a realiza cu adevărat o schimbare în școli, părinții trebuie să fie direct implicați în educarea copiilor, iar pentru a susține aceasta e nevoie și de sprijin din partea școlilor și a comunităților.

În efortul de stabili legătura cu școlile, acestea ar trebui:

1. *să încurajeze familiile și profesorii, să stabilească acorduri de învățare.* Acestea ar trebui să definească scopurile, așteptările și responsabilitățile împărtășite ale școlilor și părinților, ca parteneri egali la succesul elevilor, înțelegerile de acest tip, folosite împreună cu alte strategii ale școlii întăresc relațiile dintre familii, elevi și profesori și creează un mediu mai puternic de învățare.
2. *să instruiască pe cei din conducerea școlii.* Școlile bune valorizează implicarea parentală și îi caută pe părinți. Deși cel mai adesea, școlile îi contactează pe aceștia doar când sunt probleme, în dezvoltarea unui parteneriat va fi necesară instruirea directorilor, profesorilor și a altor membri din conducerea școlii, precum și a părinților, cu scopul de a-i ajuta pe toți colaboratorii să obțină abilitățile necesare;
3. *să ofere teme, care să-i atragă pe părinți.* Cele pe termen lung i-ar implica pe aceștia în procesul de învățare, astfel încât i-ar putea ajuta, de pildă să-și construiască arborele genealogic, reconstruindu-și istoria familiei;
4. *să acorde părinților dreptul de a lua decizii.* Ar putea să se implice în hotărârile care privesc școlarizarea copiilor, școlile pot prezenta opțiuni, pentru ca părinții să se angajeze în colectiv sau individual în luarea de decizii referitoare la scopurile și standardele copiilor și cele ale instituției de învățământ;
5. *să extindă programul de lucru din școală.* Rămânând deschise după-amiaza, seara și la sfârșit de săptămână, școlile permit elevilor și familiilor să se angajeze în activități de învățare și recreative și oferă programe de educația adulților și de instruire a adulților și de instruire a părinților.

6. *să creeze un centru de resurse pentru părinți.* Să desemneze o zonă în școala unde să invite părinții să împărtășească experiențele celorlalți și să lucreze cu profesorii și conducerea școlii în activități specifice instituției respective de învățământ.

Se simte nevoia atât la nivel social cât și individual să se schimbe modelele tradiționale, atitudinile și percepțiile sociale, nu numai pentru că azi se vorbește de drepturile copilului și pentru că educația ca acțiune să fie eficientă se cere o schimbare profundă. O primejdie o constituie trecerea fără nici o reținere la preluarea unor modele total diferite: libertate mare acordată copilului, lipsa de sprijin și supraveghere, indiferența față de valorile morale la care aderă copilul. Modelul necesar este un model care se construiește pornind de la valorile sociale și este adaptat permanent la valorile individuale ale părinților, copiilor și unicității fiecărei familii. Nu există rețete dar trebuie cunoscute și acceptate valori ca negocierea, valorizarea copilului, încă de la vârstele mici, comunicare de pe poziții de colaborare și încredere reciprocă. Cerințele complexe ale lumii moderne ne fac să regândim modul în care îi învățăm pe copii cu responsabilitatea și cu rezolvarea propriilor probleme, ceea ce impune sprijinul părinților pentru a realiza aceste demersuri educaționale. Prevenirea situațiilor dificile și a conflictelor care pot afecta dezvoltarea copiilor și tinerilor impune regândirea sistemului general de pregătire a oricărui tânăr. Nu numai școala face educație, ci întreaga societate poate influența schimbările și acumulările educative. Părinții sunt factori importanți ai educației, iar acțiunea lor trebuie realizată împreună cu a celorlalți agenți educaționali.

***“Cu spiridușul calendarului
în împărăția anotimpurilor”
- proiect educațional în parteneriat -***

Firczak Constanța-Alexandra
Școala Generală “Octavian Goga” Deva
Coroba Stela
Școala Generală “Avram Stanca” Petroșani
Chirilă Claudia
Școala Generală Petros-Baru

Pornind de la ideea că elevii noștri trebuie scoși din atmosfera obișnuită a clasei pentru a intra în relație cu alți elevi din alte localități, am inițiat proiectul **„Cu Spiridușul calendarului în împărăția anotimpurilor”**. Această temă oferă posibilitatea îmbinării activităților curriculare cu cele extracurriculare și extrașcolare. Proiectul își propune implicarea în acțiuni de tip parteneriat a trei școli din județ. Este un bun prilej de a se completa cunoștințele despre frumusețile naturii în diferite anotimpuri și zone ale județului. Echipa de proiect este alcătuită din doamnele institutoare: Firczak Constanța-Alexandrina, Șc. Gen. „Octavian Goga” Deva, Coroba Stela, Școala Generală “Avram Stanca” Petroșani, Chirilă Claudia, Școala Generală Petros-Baru.

În proiect sunt cuprinși 75 elevi. Parteneriatul propus urmărește transformarea reală a elevilor în **actori principali** ai demersului educațional, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Durata proiectului este de 1 an (decembrie 2006 – noiembrie 2007) și se va finaliza prin realizarea unui calendar pentru anul 2008.

Vom prezenta câteva aspecte din acțiunile comune derulate până acum.

Prima acțiune comună a avut loc la Petroșani – 8 decembrie, unde „SPIRIDUȘII” din cele trei localități s-au întâlnit, s-au cunoscut, s-au împrietenit.

Activitatea s-a desfășurat pe 5 grupe. Grupele au avut de realizat mai multe sarcini de lucru.

Grupa 1. „Brăduțul”: Alegeți un coleg care să reprezinte un brăduț. Împodobiți brăduțul (colegul)

Grupa 2 „Fulgurorul și Zâna Iarnă”: Alegeți o colegă care să reprezinte un fulg. Ornați fulgul. Alegeți o fetiță care să reprezinte Zâna Iarnă. Realizați o rochie strălucitoare pentru ea.

Grupa 3 “Iarna”: Din materialele pe care le aveți pe masă, alcătuiți un tablou de iarnă.

Grupa 4. “Colinde, colinde”: Joc puzzle. Aranjați vesurile decupate în așa fel încât să obțineți colinde, apoi realizați un poster pe care să lipiți corect versurile. Împodobiți posterul cu ce credeți că se potrivește pentru grupa voastră.

Grupa 5. “Jocuri de iarnă”: Creați un colaj sub forma unui ciorchine cu jocurile de iarnă.

Mai jos sunt prezentate realizările „SPIRIDUȘILOR” din timpul activității.

Toate grupele au primit diplome pentru frumoasele lor realizări.

În încheierea activității s-a colindat, s-au spus poezii, iar „Spiridușii” și-au dăruit unul altuia amintiri, și-au dat numerele de telefon sau adresele de mail.

A doua acțiune comună în cadrul acestui proiect s-a desfășurat la Petros Baru – 28 mai, unde „SPIRIDUȘII” din cele trei localități s-au întâlnit, au lucrat împreună, apoi s-au jucat.

Activitatea s-a desfășurat pe 5 grupe: **Grupa nr.1 „Zâna Primăvara”**; **Grupa nr. 2 „Gâze și fluturași”**; **Grupa**

*„Cu
spiridușul
calendarului
în împărăția
anotimpu-
rilor”*

nr.3 „Sărbători de primăvară”; Grupa nr. 4 „Primăvara”; Grupa nr. 5 „Flori”;

Grupele au avut de realizat mai multe sarcini de lucru. Primele trei puncte din fișă au fost comune tuturor grupelor :

1. Citiți ghicitoarea pentru a descoperi ceilalți ce grupă sunteți.
2. Timp de trei minute notați pe fișă cât mai multe cuvinte despre anotimpul primăvara.
3. Pornind de la cuvântul „primăvara” și scriind fiecare câte un cuvânt legat ca înțeles, trebuie să obțineți o propoziție logică.

Următoarele puncte de pe fișă au fost diferite.

Mai jos sunt prezentate fișele fiecărei grupe și realizările lor:

Grupa nr.1- „Zâna Primăvara”

4. Scrieți un cvintet pornind de la cuvântul „zâna”.

5. Alegeți o colegă care să reprezinte „Zâna Primăvara”, realizați o rochie pentru ea, împodobiți-o.

Grupa nr. 2 - „Gâze și fluturași”

4. Scrieți un cvintet pornind de la cuvântul „fluture”.

5. Alegeți o colegă care să reprezinte „un fluturaș”.

Grupa nr.3- „Sărbători de primăvară”

4. Scrieți un cvintet pornind de la cuvântul „sărbătoare”.

5. Creați un colaj sub forma unui ciorchine cu sărbătorile de primăvară, din materialele de pe masă.

Grupa nr. 4- „Primăvara”

4. Scrieți un cvintet pornind de la cuvântul „primăvara”.

5. Din materialele pe care le aveți realizați un tablou de primăvară.

Grupa nr. 5- „Flori”

4. Scrieți un cvintet pornind de la cuvântul „floare”.

5. Din materialele pe care le aveți realizați un covor de flori.

Toate grupele au primit diplome pentru frumoasele lor realizări.

Proiectul se va încheia în luna noiembrie la Școala Generală „Octavian Goga” Deva, unde va avea loc și lansarea “Calendarului” pentru anul 2008, realizat de elevii implicați în proiect.

Necesitatea parteneriatului școală-familie în educație

**Florea Diana
Vinulescu Elena
Vinulescu Cezar-Leonard
Grădinița cu P.P: nr. 7 Deva**

Grație inteligenței sale și capacității extraordinare de comunicare, omul și-a organizat viața în colectivități. La rândul lor colectivitățile au impus reguli de conviețuire, comunicare, dezvoltare, pe baza unor norme, reguli, principii. Toate acestea au necesitat acumulări de informații, procese de învățare, relații de conviețuire.

Copilul are nevoie științific de familie, aceasta fiind mediul primar de contact cu societatea. Formarea umană implică și parcurgerea mai multor etape ale sistemului de învățământ. Prin urmare, educația copilului începe din familie și se continuă cu școala, etc. Iar pentru ca acest deziderat să se realizeze, familia și școala vor trebui să colaboreze. În primul rând trebuie cunoscut copilul. Problema principală pe acest traiect o constituie educația părinților, pornind de la ideea că educația acestora nu poate fi egală și nici la standarde pedagogice ridicate, pe linia cerințelor sistemului actual de învățământ. Sau educația părinților este interdisciplinară. În varii domenii, meserii și pe linie religioasă. Un minim de convergență în acest sens ar putea constitui un câștig pentru copil.

Părintele este primul consilier al problemelor pe care le are copilul. Iar arta consilierii este deținută de cei ce doresc să o aplice, după ce au acumulat un bagaj de cunoștințe în această direcție. Copilul este cel mai bine înțeles de către părinți.

Această legătură dintre școală și familie, în sprijinul educației copilului, se dorește a fi necesară sub forma implicațiilor emoționale, pedagogice, sociale, juridice, financiare, ori de altă natură, cuprinse în noțiunea de parteneriat.

Nu există rețete de formare-educare, dar există principii civice juridice, medicale, pedagogice, de moralitate, etc., care pot avea ca rezultat reușita înțelegerii între partenerii mai sus amintiți, în scopul major cunoscut – reușita în educație.

Toate rolurile sunt active și depind de forma de abordare (natura relației), precum și de timpul în care „actorii intră în scenă”. Relația în educație începe cu cea dintre părinte și copil apoi între părinte – educator, continuă cu educator – copil și se finalizează cu relația societate copil. Se poate observa ca principalii „actori”, sunt părintele, educatorul și societatea, copilul fiind principalul beneficiar. Consider principal copilul, întrucât există soluții și necesare intervenției educative și la nivelul părinților și de ce nu și la nivelul educatorului, aflat în permanenta forfotă de informare, spre cunoaștere și formare.

Implicarea părinților în activitatea școlară a copiilor se realizează pe două **dimensiuni principale**: dimensiunea relației părinte-copil (cunoașterea profesorilor, colegilor, prietenilor copilului, controlul rezultatelor școlare, controlul și ajutorul la temele școlare); dimensiunea relației familie-școală (întâlnirile părinților cu reprezentanții școlii - colective sau individuale, formale sau informale, la ședințele cu părinții, la serbări școlare).

Analiza se impune a fi făcută la nivelul fiecărui participant la relația părinte, educator, copil. Iar cunoașterea cât mai aprofundată. Trebuie a fi cunoscut și părintele dar și copilul pentru că în urma unui studiu să se poată lansa o analiză. Altfel, se vor naște greșeli uneori greu reparabile sau impardonabile. Tehnica de analizare poate fi orientată și asupra organizației de învățământ. Această tehnică de analiza a punctelor tari, slabe, asupra oportunităților respectiv a riscurilor, poartă denumirea de S.W.O.T., numele reprezentând inițialele celor 4 puncte de referință traduse din engleza: STRENGTHS . WEAKNESSES . OPPORTUNITIES . THREATS.

Analiza SWOT reprezintă astfel o cale practică pentru asimilarea informației privind mediul intern și mediul extern al unei organizații. Punctele forte și oportunitățile reprezintă condiționări pozitive pentru atingerea obiectivului său managerial; după cum punctele de slăbiciune și amenințările reprezintă impedimente sau condiționări negative. Obiectivul analizei SWOT este acela de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul extern și mediul intern.

Anumiți experți sugerează să subliniem mai întâi oportunitățile și amenințările externe înaintea calităților și defectelor. În orice caz, vor trebui revizuite în detaliu toate cele patru zone.

Diagnoza mediului intern și extern:

- cadre didactice cu înalt grad de competență;
- profil moral;

S: - disponibilitatea cadrelor didactice pentru dialog;

- disponibilitatea cadrelor didactice pentru asumarea de responsabilități, inițiativă, creativitate.

- autoritate redusă din partea unor cadre didactice tinere sau aproape de pensie;

W: - ineficiența înțelegerii nevoii de dialog, comunicare, informare din partea unor cadre didactice.

***Necesitatea
parteneria-
tului școală-
familiei în
educație***

- sprijinul financiar, material acordat de Primărie, Consiliul Județean;
- sponsorizări din partea părinților cu posibilități financiare;

O: - oferta școlii;

- atragerea unor persoane fizice în dotarea și modernizarea bazei materiale.

- lipsa de interes a părinților;

T: - lipsa fondului financiar – material;

- lipsa de timp pentru comunicarea părinte – profesor.

Pentru îmbunătățirea relației de parteneriat educațional cu părinții se pot stabili următoarele obiective:

1. popularizarea tuturor realizărilor instituției de învățământ în rândul părinților;
2. cunoașterea activităților cultural-artistice și sportive ce se desfășoară în instituția de învățământ ;
3. implicarea părinților în dezvoltarea bazei didactico-materiale a instituției de învățământ;
4. premierea copiilor cu performanțe, din cadrul instituției de învățământ;
5. informarea partenerilor-părinți cu regulamentele interioare;
6. analizarea aspectelor, problemelor survenite și a succeselor în relația de parteneriat etc.

Educația între modern și tradițional

Floricele Oana
Școala Generală nr. 2
Hunedoara

Educația, ca sistem a suportat modificări permanente. Modelând personalități care se integrează, activează și profesează în grupuri, organizații, comunități, instituții, componente ale societății, educația a devenit un fenomen atotcuprinzător, prezent în cele mai fine articulații ale socialului, o dimensiune permanentă a vieții. Iată de ce investiția în educație și învățământ este o investiție în societate, calitatea în educație și învățământ induce calitate în societate, iar modernismul în educație și învățământ este o necesitate stăguntă și o premisă a afirmării societății educative.

Educația tradițională versus educația modernă ar trebui să constituie o temă de reflecție pentru toate persoanele care au un rol în instruirea și educarea copiilor. Bineînțeles că primele vizate sunt cadrele didactice începând cu educatoarele și ajungând la profesorii din universități care trebuie să cunoască tendințele și orientările noii educații și în același timp să depășească acel cadru tradițional al conceperii activităților, să-l activeze pe copil, elev sau student în propria formare și educare. Educația modernă prin diferitele sale posibilități materiale oferă intensificarea învățării pe toate planurile astfel că școala trebuie să fie prima instituție care trebuie să-și schimbe abordarea față de desfășurarea învățării și să utilizeze metode noi, interactive care să conducă la o învățare superioară și într-un ritm accelerat potrivit tendințelor societății actuale.

Modernizarea învățământului impune regândirea fundamentală a tehnologiei didactice. Nu modernizăm făcând apologia metodelor moderne și respingând pe cele clasice, ignorând unele adevăruri clasice și preluând teze adesea neînțelese, aplicate trunchiat, neadecvat, nediferențiat.

Învățământul modern de azi, nu-și propune edificarea celei de-a doua revoluții coperniciene. Literatura modernă pe plan național și mondial conturează temele acestei mari revoluții care în opera instrucției pleacă de la cel ce se instruiște - elevul - spre cel ce instruiște - profesorul.

Lupta între școala clasică și cea modernă, între educația veche și cea nouă este deschisă, angajantă, revoluționară. "Ea s-a pus în serviciul copiilor concreți așa cum sunt ei în sine, și nu cum se simt prezenți de ideologiile doctrinarilor; școlarii activi caută să cultive în ei umanul, tot umanul, punându-le la îndemână realul, tot realul. Ei caută să producă în educație aceeași revoluție pe care a produs-o Copernic în astronomie (Claparede): în loc de a-l face pe copil să graviteze în jurul programelor și orarelor preconceptuate, învățământul este acela care va gravita de aici înainte în jurul lui. Copilul are dreptul la un mediu construit pe măsura lui."

"Metodele noi - subliniază Jean Piaget - sunt cele care țin seama de natură proprie a copilului și fac apel la legile constituției psihologice a individului și la legile dezvoltării lui. Cu cât o metodă este mai adecvată situației psihologice date, cu atât efectele aplicării ei vor fi mai evidente; nicio metodă nu poate fi considerată la fel de eficientă pentru orice situație, pentru orice categorie de elevi și mai ales pentru toți elevii. De aceea, unele metode prezintă variante diferite pentru vârste diferite, pentru stadii de dezvoltare intelectuală diferite. Însăși alternanța metodelor și procedeele, durata utilizării lor în clasă, etc. țin seama de o psihologie diferențială. Gândirea concretă a școlarului din clasele I - IV bazată pe elemente intuitive, ca și fluctuația atenției lui vor impune utilizarea unui material intuitiv bogat și variat, un apel mai frecvent la metoda demonstrației, precum și o mai mare alternanță și variație a metodelor; predominarea gândirii abstracte la adolescenți, va face posibilă aplicarea unor metode care se vor baza mai puțin pe elementele intuitive și mai mult pe cele logice, pe stimularea conceptualizării. Aceasta înseamnă că nu numai individualizarea elevilor suferă transformări, ci și comportamentul profesorului se adaptează la condițiile psiho - sociale ale clasei, realizându-se o adevărată **dialectică pedagogică** - după expresia lui H. Wallon - în care elevii și profesorul se află într-o constantă interacțiune și acomodare reciprocă, subtilă și neîncetată. Informațiile pertinente despre performanțele fiecărui elev în parte și ale grupului școlar cu care se lucrează, în ansamblu, stau la baza cumpănirii metodelor de lucru, constituie temeiul rațional pe care profesorul își construiește metodologia ce urmează să o aplice pe mai departe, comportamentele sale de viitor.

Didactica modernă nu impune folosirea metodelor și procedeele ca pe niște rețete, ci, dimpotriva, ținând seama de numeroasele criterii valabile, în alegerea lor lasă libertate deplină profesorului. Această opțiune se va face în urma unei analize temeinice a fiecărei situații didactice, în funcție de specificul disciplinei și după criterii precise, cum ar fi: obiectivul și scopul urmărit, conținutul și tipul activității, particularitățile de vârstă și nivelul de pregătire a elevilor, normele (legile) de desfășurare a procesului didactic, forma de organizare a activității (individuale, pe grupe, colective), personalitatea profesorului etc. Mulțimea criteriilor atestă dificultatea de a opta, dar și creativitate din partea celui care alege și aplica.

Între aceste două tipuri de metode, tradiționale și moderne, există o strânsă legătură. Dacă primele se consideră clasice, foarte multe dintre metodele moderne sunt tot atât de clasice. Cele clasice, tradiționale au persistat secole și milenii în problematica învățământului. Să le considerăm ca posibile de modernizat, după cum cele moderne să le

înțelegem că generează tot în problematica și retrospectiva secolelor și mileniilor.

Tot secretul noilor orientări metodologice, procedee metodice sau sisteme tehnologice constă în capacitatea învățătorului și profesorului de a face din elev un colaborator activ în procesul asimilării cunoștințelor și a deprinderilor cerute de programa de învățământ - cum se exprimă pedagogul V. Bunescu - de a-i orienta activitatea didactică în așa fel încât nimic - pe cât posibil - să nu i se pară de-a gata și să fie dirijat să cucerească cultura generală și tehnico-profesională prin efort propriu.

În felul acesta elevul devine copărtăș la proiectarea propriei sale formații - propriei sale personalități, devine în mare măsură, creatorul propriei sale istorii.

Noțiunile de programare, problematizare, descoperire, cercetare - dezvoltare, modelare, algoritmizare, etc. privite prin conținutul lor, semnifică, în primul rând, sistemul de învățământ, care se particularizează prin relațiile cu totul schimbate între profesor și elev. Deci în primul rând este vorba de un sistem, care sub aspect organizațional se deosebește de sistemul clasic, mai ales prin faptul că toate aceste noi sisteme au ca prime și esențiale coordonate "învățare pe măsură" și "învățare în ritm propriu" și în al doilea rând capătă și rol de metodă de lucru pentru asimilarea cunoștințelor și deprinderilor.

Preocuparea pentru promovarea unor metode activ-participative duce mai departe tradițiile înaintate ale "școlii active", fondată în esență, pe ideea de efort fizic și psihic, adus din împletirea strânsă a gândirii și acțiunii activității intelectuale și experienței practice, sugerate din exterior. Numai că, spre deosebire de acest activism generat de cauze exterioare, didactica actuală pune accentul pe mobilurile interioare, pe atitudinea activă, izvorâtă din interiorul elevului, pe activitatea din proprie inițiativă. Astfel de mobiluri, cum ar fi: curiozitatea intrinsecă de cunoaștere, dorința de a observa și a explica, de a investiga și a construi, de a explora și a descoperi, de a inventa și a crea etc. apar, însă, din primii ani de viață și școală trebuie să se bazeze pe ele.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării modernismului educațional, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

Educația morală prin intermediul poveștilor, povestirilor, repovestirilor și dramatizărilor

**Ghiorghioni Eleonora
Georgescu Dorina
Grădinița "Dumbrava minunată"
Hunedoara**

Lumea poveștilor îi este nespus de dragă copilului, în măsura în care apelează la afectivitatea acestuia, generând intense și variate trăiri emoționale, în măsura în care, prin semnificațiile sale, îi satisface trăirile din planul imaginației, îi îmbogățește universul propriu de cunoaștere, contribuind la educarea sa în spiritul unor virtuți morale, integrându-l în aria valorilor consacrate de lumea adulților. În ce privește valoarea etică a creațiilor literare, acestea oferă surse inepuizabile de educare a unor trăsături de voință și caracter. Optimizarea conduitei verbale a copilului, cultivarea deprinderilor de comunicare în termeni specifici, este un alt câștig al întâlnirii copilului cu literatura.

Necesitatea de a începe educația morală cât mai de timpuriu este justificată de faptul că, la vârsta preșcolară, se formează cu cea mai mare ușurință automatismele ce stau la baza deprinderilor de comportament. Aceste componente ale activității copilului oferă toate premisele transformării lor treptate în trăsături, relative stabile, ale personalității sale. Primul aspect pe care l-am analizat, a fost acela al formării, sau, după caz, al îmbogațirii **reprezentărilor morale**. Am evidențiat rolul educatoarei care, printr-o tratare diferențiată, poate realiza o legatură între reprezentările și sentimentele morale, pe de o parte, și deprinderile și acțiunile morale, pe de altă parte. Am arătat în ce măsură creațiile literare acționează asupra receptivității și sensibilității copilului, în ce măsură actul percepției unei povești influențează sensibil psihicul copilului.

O condiție, deosebit de importantă în formarea morală a preșcolarului, este necesitatea realizării unei strânse legături între reprezentările și sentimentele morale, pe de o parte, și deprinderile și acțiunile morale, pe de altă parte. Este o condiție necesară, prin urmare, ca tot ceea ce-și însușește copilul să fie trecut prin activitatea lui, să fie obiectul prelucrării lui active.

Receptarea conținutului poveștilor și al povestirilor influențează capacitatea de pătrundere a semnificației unui cuvânt, aprofundând **noțiuni, concepte morale**. Un cuvânt nu înseamnă nimic dacă nu este asociat cu obiectul sau fenomenul pe care-l denumește. Adevăr, cinste, dreptate, curaj, enunțate, pur și simplu, sau însoțite de explicații, nu au reprezentare concretă în conștiința copilului. E sigur că, insistând, copilul își va însuși aceste cuvinte, dar ele nu vor fi decât expresii fără semnificație precisă. De aceea, formarea reprezentărilor morale, având în vedere caracterul concret și intuitiv al gândirii preșcolarului, presupune însoțirea fiecărei noțiuni morale cu o reprezentare concretă a acesteia. Am oferit exemple de activități, modalități de realizare a acestora, astfel încât să antreneze capacitatea copiilor de a stabili o analogie între trăsături pozitive și negative de caracter, prin evidențierea asemănărilor și a deosebirilor între personaje-simbol. Organizând în aceasta manieră activitățile de povestire, copilul va fi capabil să analizeze comportamente și să evidențieze consecințele comportamentului greșit. Fiind capabil de a stabili legături "cauză-efect", de a face analogii între personaje și întâmplări, copilul va dobândi, treptat, o **gândire morală**, o experiență morală care va conduce la situația în care copilul va putea să se orienteze el însuși într-o situație problematică și să evalueze faptele altora. Mai mult decât atât, procedând astfel, copilul dobândește o **gândire morală verbală**. Atunci când reprezentările morale se reflectă corect în conștiința copilului, acesta poate fi în stare să emită judecați morale simple.

Am explicat, în ce măsură, prin intermediul literaturii pentru copii, se formează și se îmbogățesc reprezentările copilului despre adevăr, dreptate, curaj, hărnicie, prietenie etc. Acest lucru este posibil a fi realizat numai prin însoțirea fiecărei **noțiuni morale** de o reprezentare concretă a acesteia prin personaje-simbol. Că este posibil și eficient am arătat-o prezentând modalități de evaluare a reprezentărilor copiilor referitoare la noțiuni morale.

În ce privește formarea **trăsăturilor morale pozitive**, am demonstrat faptul că acest proces deosebit de complex este dependent de acțiune, de practica morală, de antrenarea copiilor în **exercițiul moral**. Lămurirea copilului referitor la ce e bine să facă și la ce nu e bine, neîntărită de propria sa activitate morală, nu lasă urme adânci și durabile. Măiestria pe care trebuie să o dovedească educatoarea constă în crearea unor situații și cerințe care, prin specificitate, să declanșeze la copil comportamentul cerut de societate. Am evidențiat importanța realizării unității dintre conținut și formă, astfel încât forma, deci modul în care copilul reacționează la o anumită cerință, să fie în concordanță cu conținutul, adică cu nivelul capacităților, al posibilităților sale.

Am încercat să relievez eficiența dramatizărilor în procesul educării **sensibilității și reacției emoționale** față de evenimente cu semnificație pozitivă sau negativă. În acest sens, am punctat etapele care pot conduce la situația în care dramatizarea unor povești și a unor povestiri poate constitui o modalitate de influențare formativă a copilului prin participarea afectivă intensă a acestuia. Exemplele pozitive și negative, oferite de lumea poveștilor, pot conduce, prin valorificarea lor eficientă, la evitarea sau aplanarea conflictelor dintre copii, a manifestărilor negative de comportament.

Fiecare copil își urmează ritmul propriu în dezvoltare și își descoperă în acțiunile desfășurate itinerarul gândirii sale în formare. Important pentru educatoare este să determine la ce nivel de maturizare psihologică poate situa activitățile pe care le propune grupei sale, pentru ca aceste activități să se integreze proceselor dinamice ale dezvoltării copiilor din grupa sa. Și în raport de acest aspect esențial, educatoarea își proiectează activitatea, formulează cerințele, oferă soluții la probleme practice concrete, generează prilej la reflecție pentru ca inteligența și imaginația copiilor să fie permanent și cât mai amplu solicitate și dezvoltate.

Guțu Mariana
Grădinița cu P.P. nr. 1
Hunedoara

Consilierea și orientarea părinților în contextul socio-educățional european

„Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viața ! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume!” („Child's Appeal”)

Pentru a-și exercita cu succes rolul în viața copiilor, familiile trebuie încurajate și sprijinite prin acțiuni sociale specifice, care favorizează derularea optimă a relațiilor educaționale. Această intervenție socio-educățională este constituită dintr-un complex de măsuri care sprijină familia, intervenind benefic în mecanismele care reglează relațiile intrafamiliale, în favoarea educației familiei și a educării copiilor.

Consilierea presupune un ansamblu de activități etice pe care consilierul le întreprinde pentru a-l ajuta pe client să se angajeze în acel tip de comportament care să-l conducă la soluționarea optimă a propriilor sale probleme. Consilierea poate fi abordată din trei perspective : perspectiva psihologică, cea socială și cea pedagogică.

Rolul consilierii școlare este proactiv, ea încercând să prevină situațiile de criză personală și educațională, urmărind totodată dezvoltarea personală, educațională și socială a copiilor. Consilierea școlară are la bază unitatea triadică familie –grădiniță -copil, urmărind o educație eficientă și o dezvoltare optimă a personalității copiilor prin armonizarea celor trei termeni ai relației triadice.

Scopul fundamental al consilierii școlare este sprijinirea elevului, părinților pentru ca aceștia să fie capabili să se ajute singuri, să se înțeleagă atât pe sine cât și realitatea înconjurătoare.

Înainte de a dezlega marea taină științifică a lui "unu plus unu", prima școală pe care o frecventăm, fără absențe, este cea de acasă. Activitatea educativă ce se realizează în grădiniță nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului și, mai ales, nu poate face abstracție de toate acestea.

Creșterea și educația copiilor este mult modificată astăzi. Ritmul cotidian alert face ca majoritatea să-și pună speranțele în sistemul de educație, care este cu totul reînnoit față de trecut, oferind alternative educaționale (Step by Step, Petas, Jena, etc.). Astfel, familia contribuie, ca parte, într-un sistem mai larg de instrucție și educație. Prin colaborarea cu grădinița, prin receptivitatea curentă față de mijloacele comunicării de masă (televiziune, calculator), familia are șanse să prefigureze schimbările sociale în educația copiilor încă de la vârsta preșcolară a acestora, încât adaptările lor ulterioare să fie mai flexibile. Noțiunea de „părinte” nu poate exista separat de cea de „copil”, după cum noțiunea de „educator” nu poate exista separat de cea de „educat”.

Familia îndeplinește importante funcțiuni în procesul integrării copilului în mediul social:

- creează o dependență absolută a copilului de membrii microgrupului familial,
- oferă primele modele comportamentale,
- creează o anumită matrice existențială care se imprimă asupra întregii evoluții a individului.

Mediul preșcolar oferă copilului un prim mediu socializator de tip organizațional, instituționalizat:

- presupune reguli de conviețuire socială,
- creează posibilitatea de a se compara cu ceilalți pentru a-și întări sentimentul conștiinței de sine, percepția de sine și imaginea,
- îl familiarizează pe copil cu micro-grupul social în cadrul căruia joacă unele roluri sociale,
- stimulează dezvoltarea autonomiei personale și a independenței.

O colaborare între cei doi factori educaționali implicați în procesul formării și dezvoltării personalității copilului devine absolut necesară. Este necesar să se formeze un front educativ unitar. Sprijinindu-se reciproc și adoptând atitudini unitare vor reuși să formeze din copiii de astăzi, oamenii de nădejde de mâine.

Ca educatoare trebuie să avem abilitatea de a face din orice părinte un colaborator. Cele mai frecvente ocazii pe care le are educatoarea de a comunica cu părinții sunt: la începutul sau la sfârșitul programului, cu prilejul diferitelor evenimente festive, în cadrul unor consfătuiri, dezbateri, întâlniri cu specialiști (medici, psihologi, asistenți sociali, logopezi).

În educarea copiilor există zece reguli ce trebuie avute în vedere, deopotrivă, de părinți cât și de educatoare: *Să-ți iubești copilul, Să-ți protejezi copilul, Să fii bun exemplu pentru copilul tău, Să te joci cu copilul tău, Să lucrezi cu copilul tău, Să lași copilul să dobândească singur experiențe de viață, chiar dacă suferă, Să-i arăți copilului posibilitățile și limitele libertății umane, Să-l înveți să fie ascultător, Să aștepti de la copil numai aprecierile pe care le poate da, conform gradului de maturitate și propriei experiențe, Să-i oferi copilului trăiri cu valoare de amintire* (călătorii, excursii, vacanțe, spectacole, serbări de familie, manifestări sportive).

În țara noastră se derulează un program de educație a părinților după metoda „Educați așa!” în care este cuprinsă și grădinița noastră. Acest program s-a născut din ideea ca educația părinților în ceea ce privește comunicarea cu copilul este un element esențial în viața de familie și că în societatea românească contemporană este deosebit de

necesară o asemenea intervenție. Prin formarea și educarea părinților se pot prevenii multe conflicte în viața de familie, care uneori pot ajunge la situații ireversibile.

„Educați așa!” oferă părinților mai multă siguranță și încredere în sine atunci când laudă sau recompensează copilul pentru ce a făcut bun și când îi atrag atenția că face ceva inacceptabil. Părinții care sunt siguri pe ei și au o încredere mai mare în sine, oferă copiilor mai multă siguranță și încredere. Acest lucru este foarte folositor pentru educarea copiilor.

Cadrul teoretic al cursului „Educați așa!” este conceput conform teoriei sociale de învățare și se bazează pe comportamentul învățat de copil. Dacă preșcolarul prezintă un comportament pe care părinții îl găsesc nepotrivit nu trebuie imediat să dispere și să-și piardă curajul. Ei trebuie să-și canalizeze energia pentru a influența sistematic comportamentul copilului. Părinții au multe „judecăți” față de copiii lor : li se pare că aceștia sunt obositori sau răi, simpatici sau buni, fac mofturi, fac numai ce le place, nu se poartă frumos cu sora mai mică, etc. Toate acestea sunt „judecăți” negative cu care părinții îi resping pe copii. În teoria educației vorbim despre „comportament”. Comportamentul pozitiv al copilului se fixează, consolidează atunci când acesta este recompensat prin : atenție, mângâiere, gesturi frumoase, vorbe de încurajare. Comportamentele nedorite ale copiilor pot fi „înnăbușite” dacă sunt ignorate.

Dacă nu-l închistăm, nu-i strângem pe copii între bariere, dacă încercăm să-i acceptăm așa cum sunt ei, corectând cu dragoste greșelile lor, dacă apreciem fiecare încercare a copiilor și nu rupem încă din fașă curajul lor, atunci vom putea educa copiii cu personalitate armonioasă, cu atitudine justă, cu o corectă încredere în sine, deci copii cu o gândire pozitivă.

Pentru reușita actului educațional, munca depusă de educatoare trebuie continuată, susținută și întărită de familie. În acest sens, educatoarea trebuie să asigure o permanentă colaborare între grădiniță și familie și să-i convingă pe părinți să păstreze unitatea de cerințe adresate preșcolarilor cu cele ale grădiniței.

Deseori părinții se plâng: „Nu știi de ce nu mă ascultă! Ce mă voi face cu el mai târziu?” Dacă această problemă ar fi corect înțeleasă de părinți și ar acționa în spiritul rezolvării ei, fără a genera paralelisme între grădiniță și familie, atunci nu ar exista dereglări în conduita copiilor, iar părinții nu-și vor pune întrebările de mai sus.

În grădinița noastră, relația instituție preșcolară - familie se realizează printr-un parteneriat educațional cu tema : „Doi parteneri, același scop: educarea copiilor”.

Scopul acestuia este consilierea părinților privind cunoașterea propriilor copii, dobândirea de către părinți a unor abilități de relaționare cu copiii prin aplicarea unor strategii educaționale corecte, sprijinirea unității de învățământ în întreținerea, dezvoltarea și modernizarea bazei materiale. În cadrul acestui parteneriat educatoarea ascultă cu atenție informațiile primite de la părinții copiilor, consiliază părinții în învățarea unor strategii eficiente de relaționare și comunicare cu copiii lor, creează oportunități de valorificare a experiențelor pozitive dobândite de părinți în educația copiilor.

Părinții trebuie să informeze cu sinceritate, educatoarea asupra atitudinilor și comportamentului copiilor în familie, să îmbine armonios atitudinea permisivă cu severitatea și exigența, să se situeze permanent alături de copil, să-l sprijine fără a-i prelua sarcinile.

Calendarul de activități al parteneriatului cuprinde temele: "Părinții - prieteni ai copiilor.", „Ce ne aduce Zâna Toamnă?”, „Vine Moș Crăciun!", „Aș vrea să aflu despre copilul meu...", „Ce pot face 2 mâini dibace?", „O floare pentru mama", „Copiii vă informează despre...", „Momente vesele în aer liber", „Copii fericiți – familii fericite”.

Modalitățile de realizare a acestor teme sunt: dezbateri, studiu de caz, activități demonstrative pentru părinți, serbări, carnaval, atelier de lucru (munca în cooperare: părinte - copil) , șezători, excursii, expoziții foto, expoziții cu lucrări ale copiilor, vizionare C.D.- uri cu activitatea copiilor, ședințe cu părinții, lectorate etc.

Întrunirile, deschise participării tuturor, oferă familiilor ocazia de a se întâlni ca „grup”, de a discuta, de a afla despre dezvoltarea copiilor sau despre alte subiecte de interes, de a permite părinților să comunice între ei și să se simtă bine.

Buna cunoaștere a ceea ce copilul trebuie să primească și primește din partea familiei, conjugată cu o muncă metodică, pe baze științifice, din grădiniță, în condițiile unei bune colaborări permanente dintre părinți și educatoare reprezintă pârgă de bază în munca de formare a preșcolarului ce se va integra mult mai ușor în contextul socio - educațional european din școală.

Copilul se „hrănește” la fel ca și noi, adulții, din trăiri frumoase care ne ridică deasupra cotidianului, trăiri care ne oferă prilejul să cunoaștem viața altor oameni și lumea.

Rabindranath Tagore în lucrarea : „Nimeni nu poate da decât ceea ce are!” afirma: „...bazinul se umple cu apa, focul se aprinde cu foc și sufletul omului se modelează datorită sufletului unui alt om.”

Bibliografie:

Liliana Ezechil, Mihaela Paisi Lazărescu, *Laborator preșcolar*, Editura V&I Integral, București, 2002
 Netherland Institute for Care & Welfare, *Educați așa!* - suport de curs
 Adriana Băban, *Consiliere educațională - ghid metodologic*, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
 Gheorghe Tomșa, *Consilierea și orientarea în școală*, Editura Credis, București, 2001

Ianc Georgeta
Mițiu Lavinia Carmen
Grădinița "Floare de colț"
Brad

Învățarea bazată pe gândirea critică

Dimensiunile schimbărilor care se petrec în societatea contemporană reprezintă o provocare serioasă pentru cei a căror sarcină este de să-i pregătească pe copii pentru secolul XXI.

Cadrele didactice se confruntă din ce în ce mai des cu probleme de a-i pregăti optim pe copii, pentru a reuși, pentru a fi prosperi și productivi într-un viitor pe care nu-l putem prevedea în detaliu. De aceea pentru mulți educatori gândirea critică înseamnă gândire de nivel superior-„superior” referindu-se de obicei la poziția superioară ocupată în taxonomia abilităților cognitive a lui Bloom: o formulare a unor păreri originale, alegerea rațională a unei opțiuni dintre mai multe posibile, rezolvarea de probleme și dezvoltarea responsabilă a ideilor.

Pentru ca subiecții (copiii) să reflecteze la informațiile noi și să le integreze în rândul cunoștințelor și convingerilor anterioare, trebuie ca ei să se angajeze în conversație, să-și exprime ideile cu propriile cuvinte, să-și însușească vocabularul nou.

Una dintre metode care se bazează pe gândirea critică este metoda *prelegerii intensificate*. Prelegerea intensificată se desfășoară după cum urmează pe mai multe etape sau faze:

I Faza premergătoare-Evocarea.

În cadrul acestei faze, educatorul dă grupei o temă de lucru care concentrează atenția copiilor asupra materialului ce urmează a fi prezentat. Educatorul urmărește două scopuri: să-i facă pe copii să-și revizuiască cunoștințele anterioare referitoare la subiectul dat și să-i facă să formuleze întrebări cărora să le caute răspunsurile pe parcursul prelegerii aplicând brainstorming-ul, să alcătuiască liste cu ceea ce știu ca punct de plecare. Uneori metoda brainstorming se realizează individual, alteori în perechi sau cu întregul grup.

În această etapă este important ca educatorul să se abțină de a le vorbi copiilor în măsura posibilului lăsându-i pe ei să vorbească. Rolul educatorului este de a îndruma și extrage ideile precum și de a-i asculta cu atenție pe copii. Important este faptul că prin această activitate inițial, copilul stabilește un punct de plecare bazat pe propriile cunoștințe la care adaugă altele noi.

Cel de-al doilea scop al fazei de evocare este de a-l activa pe cel care învață. Pentru ca înțelegerea critică de durată să aibă loc, copii trebuie implicați activi în procesul de învățare.

II Faza următoare a metodei prelegerii intensificate este *prelegerea parțială* sau *realizarea sensului*.

Educatorul începe prelegerea și vorbește timp de 15/20 de minute, astfel cel care învață vine în contact cu noile informații sau idei. Acest contact poate lua forma lecturii unui text a vizionării unui film sau efectuării unui experiment.

Sarcina educatorului este de a menține implicarea și interesul copilului stabilite în faza de evocare și de a susține eforturile copiilor în monitorizarea propriei înțelegeri: întrebă despre ceea ce nu au înțeles pentru a cere lămuriri.

III Verificarea sau reflecția. După prima parte a prelegerii, educatorul poate să-i lase pe copii să-și compare ideile de la început cu cele prezentate în prelegere.

În această etapă copiii își consolidează cunoștințele noi și își însușesc activ schema pentru a include în ea noi concepte. În această etapă are loc învățarea durabilă. Se așteaptă de la copii să înceapă să-și exprime în propriile lor cuvinte ideile și informațiile întâlnite, reformulând ceea ce au înțeles cu vocabularul lor se creează un context personal care are sens.

Permițând discuțiile în etapa de reflecție, copiii se confruntă cu o varietate de modele de gândire, generând astfel un schimb de idei sănătos, o dezvoltare a vocabularului și capacității de exprimare.

IV O nouă activitate pregătitoare de *evocare*. Educatorul cere din nou copiilor ca în perechi sau individual să-și activeze cunoștințele anterioare și să-și stabilească scopuri pentru a asculta cel de-al doilea segment al prelegerii.

V Se continuă prelegerea cu o nouă *verificare*. Educatorul continuă prelegerea timp de 10/15 minute, după care urmează o nouă comparare a ideilor proprii cu ideile prezentate în prelegere.

VI Ultima fază din desfășurarea metodei este *exercițiul rezumativ* sau *reflecția* (evaluarea). Educatorul propune un exercițiu grupei care îi ajută pe copii să reflecteze la materialul prezentat în întreaga prelegere. Acest exercițiu poate fi sub diferite forme-educatorul poate cere copiilor să răspundă la o întrebare cu mai multe răspunsuri posibile care să fie relevantă pentru principalele probleme ridicate de prelegere (subiectul activității); să se discute o problemă ridicată de prelegere, pe scurt un lucru pe care l-au reținut și învățat pe parcursul activității.

Proiect de lecție

Iliescu Valentina Cristina
Școala Generală "Octavian Goga"
Deva

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Obiectul: Limba și literatura română

Subiectul lecției: Primăvara – numeralul și verbul

Tipul lecției: Recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Obiectivul fundamental: Recapitularea, sistematizarea și aprofundarea cunoștințelor dobândite despre anotimpul primăvara și despre numeral și verb. Cultivarea capacității de a gândi critic.

Obiective operaționale:

O₁ – să enumere caracteristici ale anotimpului primăvara;

O₂ – să recunoască verbe și numerele în propoziții date;

O₃ – să completeze propoziții cu cuvintele care lipsesc;

O₄ – să analizeze numerele și verbe date;

O₅ – să găsească opusul unor verbe;

O₆ – să ordoneze cuvinte pentru a obține propoziții;

O₇ – să aleagă varianta corectă (numeralul sau verbul corect);

O₈ – să sublinieze numerele și verbele dintr-o enumerare de părți de vorbire;

O₉ – să alcătuiască un text referitor la primăvară folosindu-se de imaginea dată pe fișă;

Motivația: Lecția e valoroasă deoarece îi ajută pe elevi să-și sistematizeze cunoștințele referitoare la numeral și verb folosind și cunoștințe referitoare la anotimpul primăvara.

Elevii pot demonstra folosirea gândirii critice prin diversitatea cerințelor formulate.

Evaluarea: frontală, individuală, pe grupe

Metode didactice: conversația, exercițiul, copacul ideilor, gândiți – lucrați – comunicați, explicația, învățarea prin descoperire.

Mijloace de învățământ: T. Pițilă, C. Mihăilescu, „Limba și literatura română”, manual pentru clasa a III-a, Ed. Aramis, București, 2005, fișe cu sarcini pentru fiecare din cele patru grupe, fișe cu aritmogrif, imagini cu aspecte ale anotimpului primăvara prezentate pe computer, fișe de muncă independentă.

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe, în perechi;

Bibliografie:

1. Berechet, Daniela, Gardin, Maria, (2005), *Limba Română, clasa a III-a*, ediția a VI-a, Ed. Paralela 45,
2. Dulamă, M. – E., (2004) *Modele, strategii și tehnici didactice activizante*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca;
3. Macarie, Cristina, (2005), *Alternativele metodologice moderne – o provocare pentru activitatea didactică* Ed. Măiastra;
4. Martin, Aurica, (1999) *Ghicitori pentru cei mici*, Ed. Sigma Plus, Deva;

Desfășurarea lecției: Cadrul E R R

Evocare - 8 minute

Anunțarea temei și precizarea obiectivelor: „Astăzi la ora de limba română vom rezolva mai multe sarcini referitoare la anotimpul primăvara și la numeral și verb pentru ca voi să știți cât mai multe caracteristici ale anotimpului primăvara, să recunoașteți și să analizați numerele și verbe date, să completați propoziții cu cuvintele care lipsesc”. Pentru a le capta atenția, li se vor prezenta câteva imagini reprezentative pe computer (imagini despre primăvară).

Se prezintă elevilor ghicitori, iar răspunsul la aceste ghicitori va fi trecut într-un aritmogrif. Prin completarea acestuia, pe verticala A-B se va obține numele unui anotimp (PRIMĂVARA). Fișa 1

Realizarea sensului - 20 minute

„Copacul ideilor”: Se solicită elevilor să se gândească să spună ce știu despre primăvară folosind numerele și verbe. Răspunsurile vor fi trecute pe ramurile copacului. Se va prezenta concluzia: „Iată că am adunat într-un copac ceea ce ați spus voi despre primăvară folosind verbe și numerele”. Se trece la pregătirea pentru a lucra exerciții diverse. Se împarte colectivul de elevi în 4 grupe. Se alege un reprezentant al fiecărei grupe. Se împart fișe fiecărei grupe și se solicită să treacă la rezolvarea cerințelor de pe fișe folosind tehnica **„Gândiți/Lucrați în perechi/Comunicați”**, iar apoi perechile să comunice între ele. (fișele pentru Grupa 1, Grupa 2, Grupa 3, Grupa 4). Se oprește activitatea grupelor și se realizează prezentarea muncii fiecărei grupe de către reprezentantul ales.

Reflecția – 15 minute

Elevii vor primi o fișă cu o imagine despre primăvară. Li se va cere să alcătuiască un text pe baza imaginii folosind numerele și verbe. Elevii lucrează individual. Se citește un text și se verifică dacă a respectat cerințele. Fișele vor fi strânse și corectate.

Proiect de
lecție**Extensia - 5 minute**

Se vor citi scurte poezioare referitoare la cele trei luni de primăvară.

Aprecieri și temă – 2 minute

Se apreciază prestația elevilor. Se dă elevilor tema pentru acasă.

Grupa 4

- Alege varianta corectă:
 - Alina cumpără/cunpără șapte/șapte legături de ceapă.
 - Eu am luat/loat nouă/noă ouă din coș.
 - Anul are doisprezece/douăsprezece luni.
 - Primăvara astronomică începe la douăzeci și unu/două zeci și unu martie.
 - În paisprăzece/paisprezece martie am făcut o drumeție.
- Subliniați cu o linie numerele și cu două linii verbele din următoarea enumerare: bătrân, unsprezece, aruncă, o sută, amar, vrea, vale, citea, mergeau, douăzeci, vrabie, a aruncat, patru sute, rău, zboară, frumos.

Grupa 1

- Grupați pe o coloană verbele, iar pe alta numerele din textul:
Primăvara calendaristică începe la 1 Martie. Primăvara astronomică începe în 21 martie, când este echinocțiul de primăvară, adică ziua este egală cu noaptea. După această dată, zilele devin din ce în ce mai lungi, iar nopțile mai scurte.
Cele trei luni de primăvară au împreună 92 de zile.
- Găsiți propoziția ascunsă în „Tabloul literelor”:
Scrieți propoziția găsită.

Grupa 2

- Completați propozițiile:
A sosit anotimpul Prima lună a primăverii este luna Ea are de zile. A doua lună este luna Ea are de zile. A treia lună a primăverii este luna Ea are de zile. În total cele trei luni au de zile.
În 8 Aprilie Sfintele Paști, adică Lui Iisus Hristos.
- Scrieți persoana și numărul verbelor următoare:
citim –; ai văzut –; vor înflori –

G	P	R	I	M	Ă	V	A	R	A	X	B
O	E	P	Ă	S	Ă	R	I	L	E	T	R
A	D	U	C	L	U	T	I	N	A	G	Z
C	N	I	U	C	Ă	N	T	E	C	U	L
G	D	B	V	Z	Ș	I	P	E	J	D	R
F	E	R	V	O	I	A	E	L	E	G	J
C	N	B	U	N	Ă	C	H	I	S	E	F

Grupa 3

Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții:

- parcul, elevi, orașului, curăță, zece;
- strălucitor, ivit, soarele, s-a;
- pădurea, brândușele, umplut, ghiociei, și, au;
- se, viață, la, natura, trezește.

Subliniați verbele cu o linie și numerele cu două linii din propozițiile obținute.

***Cadrul didactic -
promotor al metodelor moderne
de predare***

**Iosza Diana Victorina
Lăutaru Alexandru
Școala generală "I.G. Duca"
Petroșani**

„Învățătorul este cel care dăruiește fiecărui om, la pornirea lui în drumul spre lumină, primele elemente, călăuzindu-i pașii spre marele titlu de „OM”. El este acela care modelează materialul cel mai de preț – COPILUL – tinzând ca din fiecare bloc de marmură brută să realizeze o ființă înzestrată cu cele mai frumoase trăsături, un om care să înmănuncheze calitățile morale cele mai înalte.” (Dumitru Salade)

Se știe că progresul general al oricărei națiuni moderne este direct proporțional cu valoarea capitalului uman și intelectual de care dispune într-o proporție cel puțin concurentă cu cea a celorlalte forme de capital-fizic și financiar îndeosebi. Ori nivelul și calitatea acestui capital sunt consacrate de sistemul educațional care trebuie să fie într-adevăr o prioritate națională și nu doar element de discurs electoral prins între foile unui dosar peste care se așterne praful mandatelor de guvernanți. A investi astăzi în educație înseamnă a investi în dezvoltare, în evoluția permanent ascendentă a societății, în construirea unui viitor mai sigur pentru generațiile care vin. A investi astăzi în școală și-n oamenii ei este echivalent cu asigurarea unei temelii statornice pentru o suprastructură temeinică, rezistentă la trepidățiile unei lumi aflate într-o tot mai rapidă schimbare.

De-a lungul istoriei, educația și-a demonstrat rolul vital pentru dezvoltarea civilizației, culturii umanității, pentru creșterea gradului de ordine și raționalitate în viața socială, pentru cultivarea valorilor spirituale și conferirea în acest fel a unui statut elevat condiției umane. Evoluțiile rapide din viața socială generează o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor pe durata vieții.

Sistemele educaționale cunoscute până în prezent s-au bazat pe monopolul instituțional al școlii. Un astfel de model a putut funcționa optim atâta vreme cât alternativele educaționale din afara școlii erau puțin dezvoltate și nu puteau deveni concurente. Deceniile din urmă însă au pus în evidență o dezvoltare a noi medii educaționale în afara școlii, capabile să devină o alternativă (fie complementară, fie concurențială) pentru educația formală de tip școlar. Extensia educației nonformale și informale a evidențiat și anumite carențe ale educației școlare, conducând la anumite contestări și critici (uneori foarte vehemente, ca în teoria "deşcolarizării societății"). S-a conturat, din ce în ce mai mult, ideea că școala trebuie considerată în ansamblul modalităților sociale de educație, care constituie sistemul social de educație. Multe din noile modalități de educație satisfac nevoia de educație permanentă a individului.

Contextul socio-economic și politic este marcat de aderarea României la Uniunea Europeană, fapt care impune cu și mai multă stringență necesitatea racordării la standardele și cerințele europene în domeniul educației. Studiarea sistemelor educaționale europene și implementarea elementelor de progres devin o obligație morală față de tânăra generație. Complexitatea fenomenului educațional și diversitatea sarcinilor și provocărilor cărora pedagogia contemporană trebuie să le facă față au determinat necesitatea consolidării caracterului interdisciplinar al pedagogiei.

Dacă în pedagogia tradițională accentul se punea pe predare, iar cele două activități erau privite separat, în pedagogia modernă accentul se mută pe învățare, activitatea de predare urmând să se adapteze la activitatea elevului. În plus, didactica modernă atașează celor două acțiuni pe cea de-a treia, evaluarea, venită să completeze ciclul de intervenții al profesorului.

Predarea este activitatea predominantă a profesorului, prima solicitare dintre atribuțiile sale, funcție fundamentală a oricărei instituții de învățământ.

Este o variabilă cauzală de care depinde o învățare eficientă, starea de progres a elevului, o bună educație școlară, prestigiul instituției școlare.

Conceptul de predare este unul dintre cele mai dinamice. E în curs de reconsiderare, de evoluție. Există acum două moduri de abordare metodologică a predării, ce vor duce la dezvoltarea unei teorii a predării :

- **Modelul deductiv** se sprijină pe explicațiile inspirate de anumite teorii, paradigme ale învățării didactice (personalistă, raționalistă), ale comunicării, informației, praxiologia ș.a.
- **Modelul inductiv** se sprijină pe cercetarea faptelor, analiza comportamentelor didactice, condițiilor concrete ale instrucției și care conduc la « design »-ul educației.

Abordări moderne ale predării:

Predarea – ca transmitere de cunoștințe și tehnici de acțiune. Din această perspectivă, obiectivul predării este de a propune, a mijloci un transfer de informații, a comunica, a transmite cunoștințe, metode, tehnici de acțiune și altele. Presupune o activitate centrată pe profesor, bazată pe competențele lui de a accesibiliza materia și a sprijini elevii în însușirea materiei, pe abilitatea de a comunica informațiile și a trezi interesul elevilor. Eficiența învățării e căutată în o mai bună organizare a conținutului, a comunicării.

Predarea ne apare în desfășurarea ei ca un lanț de interacțiuni, ca un proces de transmitere a unui conținut bazat pe o relație subiect – obiect din care elevul iese cu un câștig, cu o experiență personală și socială certă și ca o

activitate de inițiere a elevului în universul lumii valorilor. Este vorba despre o pedagogie a comunicării, pentru că învățământul este un loc unde se deprinde comunicarea, unde se perfecționează, se elaborează și se folosește aceasta, ca factor de instrucție și educație. Dacă învățământul tradițional e criticat pentru că a pus accent pe comunicarea verbală abstractă, e nevoie acum de o recontextualizare prin materiale ilustrative, scheme, suporturi ce leagă cunoștințele de realitate (indiferent de vârsta elevilor) și prin stabilirea de legături între structurile noi și cele vechi (asocierea schimbă contextul de receptare, conferă un anumit sens cognitiv noilor cunoștințe).

În plus, profesorul trebuie să dea dovadă de competențe comunicative în activitatea sa de predare.

Predarea – ca ofertă de experiență – Aceasta presupune oferta unor progresii de experiențe determinate și dirijate de valori, experiențe de cunoaștere, de acțiune, afective, ce trebuie selectate, organizate și prezentate.

Conceptul central este **experiența**, care exprimă interacțiunea organismului cu mediul și căreia îi sunt proprii două aspecte: acțiunea și cunoașterea. Acțiunea duce la o modificare a mediului, iar cunoașterea la o modificare a comportamentului. Educația devine astfel o organizare și o reorganizare a experienței, o îmbinare a teoriei cu practica.

A preda înseamnă a aduce elevii în fața unor experiențe noi, adecvate, alese astfel încât să trezească o anumită curiozitate, să îndemne la acțiune, la dorința de a încerca, a experimenta.

Experiența să conțină în sine energii active, să fie o forță motrică a dezvoltării intelectuale, care să îi determine pe elevi să extragă tot ce pot din ea, atunci când o trăiesc.

Această accepțiune a predării e inspirată din principiile umanismului modern, ce pune accent pe dezvoltarea ființei umane atât în ce privește latura educativă, cât și formativă.

Predarea – ca dirijare a învățării – Predarea presupune un ansamblu de proceduri de prezentare a materiei și un complex de prescripții cu scopul de a ghida eforturile elevilor spre obținerea rezultatelor așteptate.

Premisa de la care se pornește în acest demers este: simpla prezență a unui conținut nu semnifică nimic pentru elevi dacă nu li se indică de ce?, cum? să se raporteze la acest conținut. Ori, tocmai acesta este rolul predării: de a formula sarcini, de a provoca și orienta învățarea. Sintetic vorbind, dirijarea presupune orientarea direcției, efortului, captarea atenției elevilor asupra sarcinilor, remedierea erorilor, impunerea unui ritm optim de învățare, reglarea raporturilor interpersonale, propunerea de reguli de urmat, stimularea eforturilor de muncă independentă. Ultima rațiune a dirijării este a îndruma discret elevii spre studiul autodirijat, independent de o programă elaborată prin procedeele specifice învățării.

Predarea – ca management al învățării – Acest tip de predare presupune un ansamblu de activități destinate organizării și gestionării învățării. Predarea este o problemă de gestiune a învățării și presupune o adaptabilitate la situațiile de instruire și o interogație cu privire la impactul conținuturilor predate elevilor, la rezonanța educativă a instrucției. « *A preda înseamnă a produce sau a preîntâmpina unele transformări în ființele umane, a păstra și intensifica unele calități fizice, intelectuale, ale caracterului și a înlătura trăsăturile nedorite* » (J. Devitz)

Predarea- ca instanță decizională – În măsura în care se aplică diverse strategii de dirijare a învățării, predarea este privită ca o instanță decizională prin care se optează, în funcție de criterii precis definite și în perioade alternative de timp pentru diverse strategii sau modele de învățare.

Sintetizând datele și corelându-le cu enunțurile formulate, vom defini predarea drept o componentă a instruirii care constă în dirijarea învățării elevului în vederea realizării anumitor obiective educative. În termenii analizei structural-funcționale, această definiție sugerează următoarele elemente: predarea este o activitate a adultului, care cooperează cu elevii în realizarea instruirii; ea constituie un proces dirijat, orientat către atingerea unor obiective pedagogice prestabilite; ea este în permanentă interacțiune cu învățarea, fiind intim legată de aceasta; predarea nu are sens decât în măsura în care produce un proces corespunzător de învățare din partea elevului; predarea este un proces eminent social, realizat prin cooperarea mai multor persoane, fiecare cu rolul și statutul său bine determinate; este un ansamblu de interacțiuni, de comportamente verbale și neverbale, care respectă o anumită organizare a condițiilor de mediu.

Bibliografie:

Ausubel, D. P., Robinson, F. G., *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P, București, 1981
Cerghit, I, *Teoria și metodologia instruirii – curs*, Universitatea București, 1999
Manolescu, M., Iucu, R., *Pedagogie*, Ed.Fundației Culturale „Dimitrie Bolintineanu”, Iași, 2001
Neacșu, I, *Instruire și învățare*, Ed. Științifică, București, 1990

Învățarea prin cooperare

**Joldiș Maria
Pleșa Claudia
Grădinița "Floare de colț"
Brad**

Învățarea prin cooperare dezvoltă respectul pentru diversitate, capacitatea de empatie, abilitățile sociale.

Învățarea prin cooperare are loc atunci când elevii lucrează împreună, uneori în perechi alteleori în grupuri mici pentru a rezolva una și aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă sau a crea idei noi, combinații noi sau chiar inovații autentice.

Problema eficientizării procesului instructiv educativ presupune, pe de o parte, perfecționarea metodelor tradiționale și, pe de altă parte, introducerea unor metode, procedee și tehnici educative noi care să răspundă mai bine nevoilor actuale de formare a indivizilor.

Are loc o modificare a poziției educatorului în raport cu obiectul și subiectul educației, în sensul structurării unei noi funcții: aceea de îndrumător, de animator, de descoperitor și de stimulator al efortului propriu al copiilor.

Metodologia de instruire trebuie să manifeste permanent deschidere la înnoire, la inovație, utilizând practici variate, cum ar fi:

- ✓ Individualitatea învățării;
- ✓ Învățarea prin cooperare;
- ✓ Flexibilitatea în derularea activității.

Reconsiderarea finalităților și conținuturilor învățământului este însoțită de reevaluarea și înnoirea metodelor folosite în practica instructiv-educativă, folosirea preponderentă a metodelor activ-participative. Aceasta nu înseamnă renunțarea la metodele clasice de învățământ, de transmitere și asimilare a informației.

Realizarea obiectivelor formative și informative prin activitatea din grădiniță, transformarea procesului de cunoaștere, dintr-un proces spontan într-unul de învățare conștientă, impun folosirea unor metode și procedee de lucru adecvate situațiilor de învățare, stabilirea unei relații de comunicare între copii, precum și între aceștia și educatoare.

Proiectarea și realizarea într-un alt demers, diferite de cel tradițional încorsetat de „rețete” unice, a activităților instructiv-educative permite fiecare educatoare punerea în valoare a propriei experiențe didactice, prin activitățile educative cu caracter integrat într-o abordare interdisciplinară, precum și utilizarea unor metode de predare care promovează învățarea prin cooperare a preșcolarilor.

Conceptul de „învățare prin cooperare” este o metodă care implică procedee de colaborare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de instruire: copiii lucrează împreună, uneori în perechi, alteleori în grupuri mici, pentru a rezolva una și aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă sau a crea idei noi sau a realiza veritabile inovații.

J. Richardson, arată că activitățile bazate pe învățarea prin cooperare au câteva caracteristici generale. Printre acestea sunt:

- ✓ Interdependența pozitivă;
- ✓ Răspunderea individuală;
- ✓ Caracterul eterogen al membrilor și grupurilor;
- ✓ Conducerea în comun; predarea directă a deprinderilor sociale;
- ✓ Rolul de observator al educatoarei, care poate interveni atunci când este necesar.

Învățarea prin cooperare, realizându-se printr-o paletă bogată de activități, oferă copiilor o învățare activă, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază a acestui proces.

Sala de grupă este un mijloc de creare a unui mediu propice emulației de idei este introducerea metodelor de învățare prin cooperare.

Grădinița și sala de grupă de grupă trebuie să devină centre de stimulare intelectuală a gândirii și învățării, unde informația să devină catalizatorul gândirii.

Spațiul sălii de grupă este locul unde copii, încurajați de educatoare conlucrează, în perechi, în grup sau individual, în funcție de conținutul activității și nivelul grupei.

Învățarea este mai plăcută și mai eficientă dacă se acționează, dacă li se asigură sprijin copiilor, dacă fiecare este determinat să-și asume roluri, responsabilități și apoi sunt evaluați.

Scenariul educatoarei îi orientează pe copii să opteze pentru diverse centre arii de stimulare, care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor.

ELEMENTELE DE BAZĂ ALE ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE

- **INTERDEPENDENȚA POZITIVĂ.** Copiii realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit sarcina grupului.
- **INTERACȚIUNEA DIRECTĂ.** Copiii se ajută unii pe alții pentru a duce la bun sfârșit sarcina grupului.

**Învățarea
prin
cooperare**

- RĂSPUNDEREA INDIVIDUALĂ. Se evaluează frecvent fiecare copil și rezultatul i se comunică lui cât și grupului.
- DEPRINDERI INTERPERSONALE ȘI DE GRUP MIC. Grupurile nu pot exista și nici funcționa dacă preșcolarii nu au și nu folosesc anumite deprinderi sociale absolut necesare.
- PROCESAREA ÎN GRUP. Grupurile au nevoie de anumite momente pentru a discuta cât de bine și-au atins scopurile și pentru a menține relații eficiente de muncă între membrii lor.

Educatoarea monitorizează în permanență învățarea grupurilor și le dă feedback lor și întregii grupe, despre cum lucrează.

Învățarea prin cooperare se poate realiza prin câteva strategii:

○ **Gândiți lucrați în perechi-comunicați**

Spunem copiilor că va urma o activitate în care li se va cere să discute și să rezolve o anumită problemă. Acesta trebuie să fie ceva interesant, ceva care să le trezească curiozitatea.

DE EXEMPLU: "De ce îți cântă cucul numele?", "Să vorbim despre gemeni", (... despre perechi ; ... despre vârstă; Despre „lasă”,... despre sentimente;... despre cosmos; ... despre dinozauri;despre cutremure; ... despre vulcani).

Timp de câteva minute, copiii se vor gândi individual la temă, apoi vor găsi un partener cu care să-și discute ideile.

Aceasta este o strategie de învățare prin cooperare simplă și rapidă, care poate fi folosită la orice categorie de activitate.

○ **Predicțiile în perechi**

În exemplul următor folosim această strategie la activitatea de educarea limbajului, în care se va citi pe fragmente povestirea "Ciuboșelele ogarului", de Călin Gruia.

Întrebăm copiii dacă știu povestirea ; dacă este cineva care cunoaște conținutul povestirii, îi cerem să se abțină de la comentarii în această etapă. Îi așezăm perechi, fiecare copil având o foaie de hârtie și un creion, dacă știu să scrie ; dacă nu, vor răspunde oral. Copiii primesc cuvinte cheie care se referă la personaje, la locul unde se petrece acțiunea și la acțiunea propriu-zisă. După ce aud cuvintele, copii vor discuta, în perechi, și vor încerca să-și imagineze împreună despre ce va fi vorba, în povestirea ce urmează a fi citită. După ce au discutat timp de cinci minute, ei își vor prezenta predicțiile. Această activitate predictivă poate fi făcută o singură dată, la început, sau poate fi repetată în decursul lecturii, permițând copiilor să-și modifice pe măsură ce află conținutul.

Pentru copiii este mai ușor să facă predicții pe parcursul desfășurării narațiunii, deci vom începe să aplicăm procedeul cu această situație.

○ **Rezumați – lucrați în perechi – comunicați**

Această activitate este o extensie a celei precedente și poate fi folosită după lectura unui text, după ascultarea unei prezentări sau după discutarea unei teme.

○ **Formulați – comunicați – ascultați – creați**

Această tehnică este o activitate în care partenerii formulează întâi răspunsuri individuale, apoi le comunică partenerului, îl ascultă pe acesta și în final, creează împreună cu partenerul un răspuns, ca urmare a discuțiilor.

Este o metodă foarte des folosită, având numeroase utilizări, determinându-i pe copii să facă un efort de gândire.

CONCLUZII:

Încurajând discuțiile scurte între preșcolari, concentrate pe o sarcină, aceste tehnici de învățare îi obișnuiesc pe copii cu relația de colaborare. Pe măsură ce copiii ajung să lucreze în echipe pentru a rezolva sarcini mai complexe, aceste structuri pot fi folosite pentru a facilita interacțiunea în cadrul grupului.

Metodologia didactică este una din componentele esențiale ale curriculumului școlar, care asigură atingerea obiectivelor informative și formative ale învățământului.

Bibliografie:

Revista învățământului preșcolar, nr. 3, 2007
Metode active și interactive, suport de curs

Comunicarea socială

Lac Ligia
Liceul de muzică și arte plastice
"Sigismund Toduța"
Deva

Comunicarea delimitări conceptuale

Comunicarea este „un proces de emiteră a unui mesaj și de transmitere a acestuia într-o manieră codificată cu ajutorul unui canal către un destinatar în vederea receptării.”

H. D. Lasswell a plecat în cercetarea comunicării de la următoarele cinci întrebări: **cine spune?, ce?, prin ce canal?, cui?, cu ce efecte?**. Răspunzând la aceste întrebări, constatăm că procesul de comunicare presupune: **un emițător** și **un receptor**; **un mesaj** care este codificat și transmis; **un canal de comunicare**; **un cod** de comunicare (ex. limbajul). Ulterior, schema lui Lasswell a fost completată, adăugându-se **feed-back-ul** (operația de transmitere a unui mesaj în sens invers un răspuns) și **zgomotul** (un ansamblu de elemente care perturbă emiteră, transmiterea sau receptarea mesajului).

Pentru ca actul de comunicare să fie posibil, trebuie îndeplinite două condiții:

- 1) existența unui mesaj;
- 2) compatibilitatea codurilor de comunicare. Codurile pot fi: limbajul verbal, limbajul nonverbal și simbolurile concrete sau abstracte.

În cazul comunicării sociale, frecvența cea mai mare o au codurile verbale și nonverbale. Mijloacele nonverbale de comunicare sunt gesturile, mimica, intonația etc.

Formele comunicării sociale

1. Comunicarea interpersonală (față în față) este identificabilă în cazul fiecărei interacțiuni sociale. Conștiința de sine se formează prin comunicare, implicând un proces de înțelegere (comprehensiune) a celuilalt. Comunicarea devine astfel indispensabilă socializării și învățării de roluri sociale.

Comunicarea este mai eficientă atunci când emițătorul și receptorul sunt asemănători („homofili”) sub raportul statutului social, nivelului de educație etc. Interacțiunea unor persoane diferite („heterofile”) presupune un efort mai mare și poate provoca distorsionarea mesajului.

În cazul în care receptorul nu devine niciodată emițător, lipsind feed-back-ul comunicării, procesul de comunicare este lateralizat. Când rolurile de receptor și emițător se inversează în cadrul procesului de comunicare se poate vorbi de un dialog efectiv.

Comunicarea este influențată de atracția interpersonală. Cu cât sunt mai apropiate persoanele care comunică, cu atât vor încerca să reducă diferențele dintre opiniile exprimate în legătură cu un anumit subiect.

Gabriel Tarde a realizat o analiză în care a explicat modul în care s-a făcut trecerea de la conversația obligatorie la cea cu caracter facultativ. Cu cât crește numărul de interlocutori posibili, cu atât subiectele de conversație sunt mai generale. G. Simmel socotește conversația facultativă (în care nu se urmărește un rezultat obiectiv) ca o formă de socializare.

2. Comunicarea intra- și inter-grupală, organizațională

La nivelul grupurilor și organizațiilor, comunicarea îndeplinește mai multe funcții:

- de facilitare a rezolvării sarcinii;
- de susținere a coeziunii grupului;
- de exprimare și valorizare a grupului;
- de susținere a unității socio-culturale a grupului;
- de intermediere a rolului referențial al grupului pentru individ.

Din punct de vedere al angajării în comunicare, s-a constatat că există numeroase diferențe între membrii grupului. Statusul persoanei în cadrul grupului influențează numărul și natura mesajelor transmise și receptate. Cu cât statusul persoanei este mai înalt, cu atât crește numărul mesajelor pe care le inițiază sau primește.

Dacă o persoană manifestă un nonconformism moderat față de normele grupului, atunci se multiplică mesajele transmise acelei persoane de către ceilalți, în scopul producerii conformării. În situația în care distanțarea față de normele grupului este mare se produce o diminuare a comunicării.

Comunicarea organizațională se realizează în trei direcții: comunicare verticală descendentă; comunicare verticală ascendentă; comunicare orizontală.

Comunicarea verticală descendentă se realizează prin mai multe tehnici: ședințele; publicațiile organizației; întâlnirile cu angajații; scrisorile către angajați; buletinele conducerii etc.

Comunicarea verticală ascendentă se realizează prin: discuții informale; ședințele cu superiorii; cercetarea diferitelor atitudini; consilierea; interviurile.

**Comunica-
rea socială**

Membrii organizației joacă roluri specifice în cadrul comunicării. Iată care ar fi câteva dintre ele:

- „portarul” o persoană ce are o poziție de control asupra informațiilor ce intră sau ies din organizație (ex. secretara, angajații de la departamentul de relații publice);
- „releul” cel care realizează legătura între două sau mai multe grupuri sau departamente din cadrul organizației;
- liderul de opinie un membru al grupului ce are capacitatea de influențare a atitudinilor și comportamentelor celorlalți, având și o expunere mai bună la sursele de informație exterioare organizației;
- „cosmopolitul” este un tip special de „portar”, realizând un nivel înalt al comunicării cu exteriorul și controlând aflarea de idei noi care ajung în organizație.

Rețelele comunicaționale sunt modele de comunicare prin care se reglementează direcția și sensul comunicării într-o organizație. Rețelele comunicaționale pot fi formale (reflectând structura de autoritate a organizației) sau informale (constituite pe baza raporturilor față în față).

O altă clasificare împarte rețelele de comunicare în:

- rețele centralizate sensul de circulație a informației este convergent iar accesul la informație al membrilor rețelei este inegal; au formă de lanț sau stea;
- rețele descentralizate comunicarea are loc în toate direcțiile și sensurile, neexistând o poziție privilegiată în cadrul rețelei; au formă de cerc sau rețea.

În procesul de transmitere a informațiilor pot să apară fenomene ce împiedică realizarea unei comunicări eficiente:

- 1) distorsiunile informației inițiale realizate pe parcursul transmiterii informației de la emițător la receptor;
- 2) omisiunile rezultă din transmiterea doar a unei părți de mesaj către receptor;
- 3) suprasaturarea încărcarea canalelor de comunicare cu un număr prea mare de mesaje pentru capacitatea de transmitere sau de receptare a rețelei respective;
- 4) prelungirea timpului de transmisie are efecte negative dacă între transmiterea sarcinilor și efectuarea lor există secvențe de timp ce trebuie respectate;
- 5) acceptarea mesajelor se poate face doar parțial, datorită slabei credibilități a sursei, ducând la realizarea incompletă a acțiunilor.

Pentru a crește eficiența comunicării organizaționale, se utilizează mai multe strategii:

- în cazul comunicării verticale descendente se clarifică natura muncii și sarcinilor iar feed-back-ul este mai intens utilizat;
- în cazul comunicării verticale ascendente pentru a contracara supraîncărcarea cu informație, se aplică procedura „managementului prin excepții” (presupune informarea managerului doar asupra excepțiilor apărute în activitate), „principiul suficienței” (stratificarea informațiilor în funcție de nivelul de importanță, la diferite nivele ierarhice) sau se respectă ordinea de prioritate a informației transmise managerului.
- comunicarea orizontală la nivel de grup se îmbunătățește prin creșterea nivelului de încredere interpersonală.

3. Comunicarea de masă

- desemnează „o serie de tehnici și rețele de transmisie care permit punerea la dispoziția unui public vast a unui set important de mesaje.”

După T. Rotariu și P. Iluț, caracteristicile specifice ale comunicării de masă sunt următoarele:

- a) comunicarea de masă este o instituție socială ce urmărește satisfacerea nevoii de informare a individului modern;
- b) mesajele transmise sunt de natură publică, orice membru al unei comunități având acces la aceste mesaje;
- c) rapiditatea transmiterii mesajelor;
- d) existența unei audiențe largi, eterogene și anonime.

Aceeași autori stabilesc și o serie de funcții ale comunicării de masă, după cum urmează: funcția de informare; de formare (a unor opinii, atitudini, comportamente); de expresie (a valorilor culturale); de presiune (prin publicitate și propagandă); de integrare socială; de divertisment; psihoterapeutică.

Cercetătorii au evidențiat faptul că mesajele receptate și care influențează comportamentele sunt cele care vin în acord cu opiniile prealabile ale subiecților. Prelucrarea mesajelor transmise prin comunicarea de masă se face indirect, prin intermediul grupurilor de apartenență, un rol fundamental avându-l liderii de opinie.

Inițial, principala modalitate de transmitere a informațiilor către un public de masă era presa. Apariția radioului și apoi a televiziunii a scăzut influența acestora.

Habermas subliniază rolul mass-media în crearea unei „sfere publice” o sferă de opinie publică și de dezbateră publică. Baudrillard crede că noile medii de comunicare, îndeosebi televiziunea, schimbă realitatea în care trăim. El vorbește de o „hiperrealitate” înșiruirea de imagini de pe ecranele televizorului. Indivizii nu au acces la lumea reală, ci la o realitate mediată de televizor. În completare, Thomson afirmă că mass-media a creat o nouă formă de interacțiune socială „cvasi-interacțiunea mediată” care este mai limitată decât interacțiunea socială obișnuită.

Generalizarea mijloacelor de comunicare în masă a dus la globalizare. Dacă mai demult existau mai multe mici „lumi”, acum nu mai există decât una, definită de Marshall McLuhan drept „sat global”.

Orientarea școlară și profesională - premisa utilizării eficiente a resurselor umane

**Lal Daniela Emilia
Colegiul Tehnic Agricol "Al. Bogza"
Geoagiu**

Consiliera și orientarea școlară și profesională au de jucat un rol de primă categorie în societățile dezvoltate, prin asigurarea accesului echitabil la educație și muncă și alocarea și utilizarea rațională a resurselor umane. Școlile trebuie să treacă, în curând, de la formarea unor absolvenți bine instruiți, la pregătirea de absolvenți direct angajabili și imediat productivi.

Consilierea este și o formă de socializare și/sau învățare socială prin faptul că oferă indivizilor noi experiențe și informații prin care aceștia pot să-și contureze mai bine și să-și dezvolte identitatea și imaginea de sine, să se integreze cu succes și într-un mod care să le aducă satisfacții sau să le faciliteze depășirea anumitor contexte critice ale vieții.

Consilierea semnifică procesul de compatibilizare maximă între resurse, cerințe, aspirații, valori și interese ale unui individ și oferta reală din domeniul educației, formării și integrării socio-profesionale.

Consilierea carierei este un serviciu social care inițiază o abordare globală a individului, sub toate aspectele semnificative ale vieții și rolurilor asumate în școală, profesie, viață socială sau comunitară, familie, timp liber etc și se materializează prin toate categoriile de servicii de informare, consiliere și orientare oferite solicitanților de către *consilieri*. Aceștia acordă sprijin de specialitate persoanelor consiliate în dezvoltarea propriei individualități, a unei imagini de sine pozitive, contribuie la formarea abilităților sociale, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor, managementul informațiilor și planificarea carierei.

În condițiile transformărilor economice și sociale ce caracterizează societatea românească în prezent, s-a impus ca necesară o amplă *reformă educațională*, care aduce ca noutate, alături de multe alte aspecte, activitatea de consiliere și orientare școlară privind cariera, începând chiar cu ciclul primar.

În orientarea profesională nu se pleacă astăzi de la un punct zero, ci de la o experiență acumulată cu mulți ani în urmă. Se cer, însă, în mod continuu reexaminare datele problemei, prin prisma cerințelor actuale și a rezultatelor științei contemporane. Firește că aceste date sunt reevaluate și utilizate în măsura în care corespund nevoilor actuale și concepției noastre despre orientarea școlară și profesională.

Important în orientarea profesională este nu numai să știm ce metode se cer pentru cunoașterea aptitudinilor, așa cum trebuie să organizăm procesul de învățământ pentru a dezvolta la maxim aptitudini, ci și care este tendința de dezvoltare a diferitelor ramuri ale economiei, cu dinamica profesiunilor demult existente și a celor noi. Rezultatele nu sunt imediate privind locurile de muncă, dar activitatea de consiliere contribuie clar la găsirea și ocuparea celui mai potrivit loc de muncă.

Activitatea de *orientare profesională* reprezintă un proces complex de analiză a următoarelor componente:

- cunoașterea indivizilor și a aptitudinilor acestora;
- analizarea exigențelor tuturor profesiilor și a meseriilor din economie;
- estimarea nevoilor reale de resurse umane în diferite domenii de activitate economico-socială.

Unul din elementele importante pentru managementul carierei este *cunoașterea de sine*. În continuare voi detalia acele aspecte care au o relevanță mai mare pentru deciziile de carieră, chiar dacă autocunoașterea nu se oprește doar la acestea.

Interesele reprezintă preferințele cristalizate ale unei persoane pentru anumite domenii de cunoștințe sau de activitate. Ele constituie unul din elementele importante de decizie în carieră. Instrumentele cele mai utilizate în intervențiile de orientare sunt inventarele de interese.

Inventarele de interese au adesea și variante care se pot autoadministra și pot fi utilizate în autocunoaștere, spre exemplu, *Chestionarul de interese*, bazat pe teoria lui Holland. Holland consideră că oamenii manifestă interese diferite pentru lucrul cu oameni sau obiecte și preferințe, pentru lucrul cu idei sau fapte, în funcție de tipul lor de personalitate: realist (R), investigativ (I), artistic (A), social (S), întreprinzător (E) și convențional (C).

Valorile reprezintă convingerile bazale ale indivizilor. Ele sunt surse motivaționale și ale standardelor individuale de performanță într-un anumit domeniu. Valorile se manifestă în comportament prin evitarea sau, dimpotrivă, propensiunea pentru elemente tangibile sau intangibile cum ar fi banii, puterea, spiritualitatea. Exemple de valori sunt: performanță, colegialitate, mediu familial plăcut, autonomie, grijă pentru alții, bani, putere, autoritate, recunoaștere.

Modalități de investigare a valorilor personale

1. Ierarhizarea valorilor date

Se dă o listă de valori pe care adolescenții să noteze cu „+” valorile importante pentru sine și cu „-” pe cele neimportante. Se poate realiza apoi o ierarhie a primelor 5 valori importante.

2. Analiza alegerilor anterioare

Următoarele întrebări pot fi utile pentru evaluarea valorilor implicate în alegerile anterioare:

- Când ai putut să alegi între cursuri, ce ai ales? De ce?

**Orientarea
școlară și
profesională**

- Ce tip de activități preferi în timpul tău liber? De ce?
- Când îți alegi prietenii ce caracteristici te aștepti să aibă?
- Ce activități de voluntariat ai ales să faci?
- Care a fost cea mai importantă decizie pe care ai luat-o? Ce te-a ghidat în luarea deciziei?
- Care a fost cea mai rea decizie pe care ai luat-o? De ce?
- Care a fost cea mai bună decizie? De ce?

3. *Utilizarea discreționară a timpului* este un exercițiu extrem de simplu și eficient în identificarea valorilor. Se poate pune următoarea întrebare: Dacă ai avea doar câte o oră pe zi la dispoziție, ce ai alege să faci? O altă variantă este utilizarea discreționară a banilor.

4. *Analiza fanteziilor personale legate de carieră*

Fanteziile personale legate de carieră sunt buni predicatori ai alegerilor vocaționale ulterioare. Ele reprezintă o sursă foarte bună de identificare a valorilor și de proiecție în viitor. Exercițiile care se pot realiza pot să ia forma identificării stilului de viață dorit sau descrierii job-ului ideal, pornind de la anumite criterii.

5. *Identificarea modelelor*

Persoanele/personajele pe care adolescenții le admiră reprezintă indicatori ai valorilor lor personale. Ei pot realiza singuri liste cu persoane pe care le consideră importante pentru sine sau pot să selecteze persoane relevante pentru ei înșiși din liste cu personalități cunoscute. Motivul pentru care elevul admiră persoana respectivă este strâns legat de valorile sale personale.

Scopul investigării valorilor personale este auto-conștientizarea acestora, în vederea utilizării lor ca grilă de evaluare a carierelor posibile. De aceea, exercițiile, chiar dacă sunt realizate în grup, vor avea rolul de stimulare a auto-conștientizării și nu de evaluare a valorilor individuale.

Deci, **orientarea profesională** reprezintă o activitate cu caracter social destinată să-i îndrume pe indivizi în alegerea unei profesii, în așa fel încât să fie capabili să o exercite și totodată să-și găsească prin ea satisfacția în muncă, asigurând în același timp, satisfacerea nevoilor întregii societăți.

Adaptarea școlară între tradițional și modern

Lascău Rodica
Școala Generală "Spiru Haret"
Petroșani

În condițiile debutului școlarizării la 6 ani, în activitatea mea m-a preocupat caracterul practic aplicativ al studierii unor probleme privind **adaptarea preșcolarilor la activitățile specifice școlarului**.

Am fost în fața unui grup neomogen de copii, de 6 și de 7 ani. Pentru a le putea respecta individualitatea, la început, am încercat o apropiere psihologică prin empatie: am simpatizat cu ei, am încercat să-i fac să creadă că am intrat în universul lor, le-am sesizat interesele care-i anima, m-am alăturat dorințelor și trăirilor lor.

Pe părinți i-am făcut să înțeleagă că rolul meu va fi de așa manieră, încât copilul dumnealor să simtă nevoia de a-mi comunica diverse cunoștințe (dirijate de mine) pentru a progresa cognitiv și spiritual.

M-am orientat spre cunoașterea particularităților psiho-fiziologice și adaptarea activităților la ritmurile de învățare individuale pentru a coopera cu mine și a mi-i face parteneri într-un "contract social".

În perioada prealfabetară, am făcut o evaluare inițială având ca repere: cunoașterea deficiențelor de pronunție; dezvoltarea auzului fonematic; pronunțarea corectă a sunetelor dificile; exprimarea logică; distingerea sunetelor și stabilirea legăturii dintre ele în cuvânt; realizarea unor relații între obiecte.

I Metoda photolangage m-a ajutat în mod deosebit în realizarea conversației pe un subiect dat. Am prezentat copiilor: jetoane, desene, fotografii, planșe într-un ansamblu, după un subiect propus la o temă. Am avut colaje despre:

- meserii: bucătar, medic, învățător, constructor, croitor;
- construcții: blocuri, case, căi ferate, stadioane, vile, școli;
- copii: jocuri, activități în gospodărie, la grădiniță, la școală;
- mijloace de transport: mașini, metrou, tren, avion;
- anotimpuri: vara, iarna, toamna, primăvara;
- fructe: mere, pere, banane, struguri, nuci, portocale, gutui;
- animale: sălbatice, domestice, din junglă, pășări;
- secvențe din poveștile cunoscute de la grădiniță.

Le-am propus să alcătuiască propoziții având ca suport imaginile din față, "spune tot ce știi despre": ce este? unde l-a văzut? cine-l folosește? el l-a folosit? la ce?....

Le-am sugerat să participe "virtual" la întâmplările personajelor, că ei sunt eroii.

Am încercat și o predare de tip integrativ transdisciplinar - pe ideea concretă, sesizată de elevi, le-am indus starea psihică a personajului pe care și l-au ales. Toate au fost orientate ca elevii să învețe să știe, să trăiască într-o lume în care sensurile trebuie identificate, înțelese chiar și la vârsta lor de 6-7 ani. Să simtă și să aprecieze esteticul, să diferențieze realul de imaginar și să comunice ideile personale prin scurte expuneri, având ca suport vizual imaginile expuse. Au fost dirijați să asocieze, să compare activitatea de la grădiniță cu cea de la școală. Am canalizat interesele și atitudinile elevilor orientându-mă spre informații suplimentare, pentru a le facilita învățarea - spre participarea activă - și autonomia elevului cu scopul depășirii propriilor dificultăți.

II Jocurile în aer liber, jocul de rol, jocul manipulativ, jocul cu păpuși și jucării - transformate în "teatru de păpuși" sau cu "siluete" - mi-au oferit largi posibilități de a analiza și verifica: auzul fonematic, pronunția, vorbirea, gândirea, imaginația, orientarea în spațiu etc. În funcție de aceste constatări mi-am format o părere despre "bagajul" de cunoștințe la intrarea elevului în clasa I și perspectiva abordării trunchiului comun (de cunoștințe), precum și competențele generale și specifice care trebuie formate elevilor. Pentru aceasta m-am orientat pe activități interactive centrate pe interesele copiilor. Progresiv, aceste jocuri, au fost complicate și transformate în activități didactice. M-am bazat mult pe cooperarea cu copiii, le-am comparat progresul personal de la o zi la alta. Pentru ca elevii să nu se plictisească, am alternat tipurile de activități și am urmărit realizarea unui echilibru între activitățile de concentrare pe sarcini și cele de relaxare ca: mișcare, jocul de rol, jocul în cooperare. Astfel jocul cu mult material didactic devine activitate de învățare școlară - lecție!

III Cântecul cu mișcare au avut un rol important în depistarea condițiilor favorabile în care elevii vor putea asimila conținuturile noului program pentru clasa întâi și nu numai! M-au ajutat la dezvoltarea auzului, autocontrolului în ritm, frazare, respirație corectă, atenție, pronunție, mișcări de orientare în schema corporală, verificarea energiei și echilibrului. Menționez cântecele: "La pădure", "Bate vântul frunzele", "Dacă vesel se trăiește", "Gimnastica", "Moara", "Am o casă mititică", "Capra cu trei iezi", "Masa bună", "Voinicii", "Pisicuța", "A fost odată un castel"... și altele.

Acestea au fost de un real folos și pentru despărțirea corectă a cuvintelor în silabe, trezirea interesului pentru învățarea melodiei și versurilor, conștientizarea conținutului, instituirea disciplinei școlare, motivarea și implicarea în activitățile școlare într-un mod plăcut, controlul comportamentului personal, dezvoltarea gândirii, memoriei și imaginației.

IV Povestirea și repovestirea “după imagini”, reactualizarea poveștilor știute de la grădiniță: “Capra cu trei iezi”, “Cei trei purceluși”, “Punguța cu doi bani”, “Turtița”... le-a făcut adaptarea școlară mai ușoară.

V Familiarizarea cu poveștile noi am făcut-o “citind după imaginile” din abecedar - “Fata babei și fata moșneagului”, “Scufița Roșie”, “Alba ca Zăpada”.

Întrucât ponderea activității transdisciplinare a fost de 30% și activitatea de joc recreativ 10%, în această perioadă metodele și tehnicile folosite mi-au permis cunoașterea resurselor cognitive ale elevilor. Toate au dus la prevenirea oboselii; însușirea, menținerea și dezvoltarea disciplinei pozitive în clasă, asigurându-mi astfel condițiile de bază pentru adaptarea copiilor la statutul de școlar și la o învățare eficientă. A crescut durata timpului de învățare prin participarea activă a elevilor la lecție, iar alternanța între timpii și tipurile de activități a dus la eliminarea plictiselii.

Prin joc i-am făcut să înțeleagă că ei au rol important în învățare! Astfel au conștientizat că trebuie să se integreze în acest gen de activitate - învățarea; să comunice cu învățătorul și colegii; să respecte unele reguli și cerințe impuse de joc și statutul de elevi; să facă față și să rezolve individual situațiile problematice întâlnite.

VI Concluzii

Această etapă m-a ajutat să colectez o serie de informații pe baza cărora mi-am făcut proiectarea activităților didactice în perioada prealfabetară și alfabetară. Am constatat că am nevoie de multă elasticitate în planificarea și gestionarea timpului în ora didactică, în interesul captării atenției. Prin inducerea aspectului de joc, de fapt, mi-am condus copiii spre învățare. Mi-am orientat resursele spre un comportament de optimizare. Conținuturile le-am proiectat personalizat urmărind arii tematice largi. Așa am eliminat factorii inhibitori, am mediat comunicarea în grup aplicând reguli de comunicare activă, am stimulat multilimbajul interior nonverbal (prin urmărirea și repetarea în gând a ceea ce spun personajele) și dialogul lor.

Am conceput activitățile cu elevii gândind situațiile în perspectivă, în manieră probabilistică și cu termene optime pentru obținerea performanțelor școlare. Din start m-am orientat spre eliminarea cunoștințelor și deprinderilor întâmplătoare, fără nici o utilitate.

Am dirijat copiii să fie spontani, deschiși, comunicativi spre lărgirea orizontului și perspectivele adaptării la viața socială; spre educarea gândirii și voinței (și) pe baza motivației personale, spre cooperarea responsabilității în interesul lor pentru a se putea descurca în viitoarele situații școlare și de viață.

Bibliografie:

Bocsa E., *Adaptarea școlară*, Ed. Genesis, Petroșani, 2004

Cerghit I., *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Ed. Aramis, 2002, București

Lascau R., *Managementul activităților de adaptare*, în “Învățământul primar”, Editura MINIPED, nr.3-4/2005, București

Paune E., *Ghidul programului de informare*, C.N.F.P.I.P., București, 2003

Managementul comunicării cu părinții

Lazăr Camelia
Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi"
Deva

Actualul curriculum plasează familia în rolul de partener activ în educația copilului. S-a crezut multă vreme că instituțiile de învățământ poartă întreaga responsabilitate a educării copilului, familia fiind doar beneficiarul acestei acțiuni. Familia nu poate fi parte separată în acest context, rolul părinților nu încetează odată cu intrarea copilului în instituția de învățământ, se schimbă doar modalitatea de abordare a copilului, în raport cu noul său statut.

Din punct de vedere teoretic, relația familie-școală ar putea funcționa ireproșabil având în vedere că ambele părți implicate urmăresc același scop.

Principiul elementar în vederea eficientizării comunicării cu părinții este stabilirea unei relații de grijă și preocupare între cadru didactic - elevi - părinți.

În acest sens, cadrul didactic trebuie să respecte câteva principii:

1. Stabilește relații personale de preocupare și grijă față de toți elevii și părinții.
2. Învăță-i deopotrivă pe elevi și părinți principiile structurii de autoritate și fii tu însuși un model în acest sens. Acordă-le politețe și respect și vei obține politețe și respect.
3. Dezvoltă și dă dovadă de empatie, altruism, confidențialitate și disponibilitate.
4. Tratează-i pe părinți ca pe niște parteneri de care ai nevoie în munca ta.

Modalități de comunicare

- Alegerea unei imagini idealizată pentru clasa proprie (valori expresive și norme explicite și implicite) în care să fie implicați și părinții.

- Transmiterea către elevi (și părinți) a ideii că ești mândru de ceea ce ei devin și de ceea ce ei realizează, fapt care asigură concentrarea ta ca manager, precum și a părinților, pe evoluție (progres), și nu pe perfecțiune.

- Încercarea de a nu nutri antipatie față de unii dintre elevi pentru faptele lor, precum și față de părinții acestora; aceștia nu sunt altceva decât persoane care au nevoie de ajutor în schimbarea pe care o solicită.

- E necesară recunoașterea propriilor greșeli; ceea ce poate aduce un câștig de simpatie și încredere.

- Menținerea legăturii cu elevii și cu părinții acestora chiar și în afara școlii, printr-o convorbire telefonică, un bilet, (caz de boală, anumite schimbări intervenite în viața elevului) care demonstrează solidaritatea cadrului didactic.

- Transmiterea către părinți atât a informațiilor negative, cât și a celor pozitive cu privire la copii lor, prezentându-le într-o serie ce debutează cu cele pozitive.

Activitatea cu părinții ca parteneri, poate deveni un punct de plecare pentru a crea părinților încrederea în forța lor de a educa eficient, respect de sine, încredere în propriile competențe parentale. Din acest parteneriat, și copilul se alege cu un mare câștig, faptul că își descoperă părinții ca parte importantă a educației lui.

În cazul în care obiectivele familiei nu corespund cu cele propuse de programul educativ, apar conflicte și situații dificile pentru copil. Există cazuri în care, deși benefică și acceptată de către copil, influența mediului educativ nu este acceptată de către părinți, este criticată, dezaprobată, minimalizată. Ideal este ca aceste dezaprobări și, în general, toate discuțiile legate de grădiniță, să fie purtate în absența copilului, pentru a nu demonta perspectivele legate de apartenența la grup, de relația sa cu educatoarea.

Acest tip de relație, educatoare - părinți, este generatoare de crize, care pot fi rezolvate cu discernământ în condițiile deținerii unor competențe specifice:

- analiza în timp util a situației create;
- formularea unor concluzii cu privire la situația creată;
- utilizarea unor strategii care au funcționat și în alte cazuri, dar adaptate cazului în speță;
- reflectare obiectivă asupra cazului;
- solicitarea sprijinului altor colegi sau a directorului numai atunci când situația este depășită;
- recunoașterea eventualelor greșeli;
- negocierea unor soluții mulțumitoare pentru ambele părți;
- acceptarea ca egal a partenerului de discuție;
- abordarea unei atitudini pozitive, constructive, în rezolvarea situației.

Sistemele opuse de reguli în familie și în grădiniță, discordanțele între regulile celor două educatoare de la grupă, induc comportamente deviante. De obicei, copilul are de respectat un set de reguli acasă, unul în instituția de învățământ și unul în cadrul grupului de prieteni. Adaptarea la fiecare dintre aceste seturi de reguli este relativ facilă, problematică fiind adaptarea concomitentă și respectarea regulilor în funcție de circumstanțe. Respectând caracteristicile vârstei, un aport major în asimilarea și respectarea regulilor, îi revine educatoarei, care, trebuie să utilizeze mijloace specifice în acest scop: jocuri, lecturi, desene, vizionări de filme sau spectacole, dramatizări,

**Manage-
mentul
comunicării
cu părinții**

concursuri. O parte dintre aceste modalități pot fi preluate și de către familie, care le poate extinde și în cadrul grupului de joacă al copilului. Deși are un rol foarte important în educarea socială a copilului, familia este, în dese cazuri, răspunzătoare de aceste devieri. Suferind de boli cronice, se izolează de grup, ca o formă de apărare, ca o formă de retragere în sine. Ei se consideră neacceptați; dacă au probleme de comunicare nu sunt înțeleși de către ceilalți și preferă să se joace singuri. Copiii tind chiar să se grupeze în funcție de trăsăturile pe care le au în comun; copiii cu probleme de comunicare își formează grupuri în care se înțeleg foarte bine între ei, au propriile jocuri, se bucură când se revăd, dar în fața întregii grupe, devine tăcuți și retrași, din teamă de a nu fi ironizați, ridiculizați.

Parteneriatul dintre grădiniță și familiile copiilor, desfășurat în termeni amiabili și de respect reciproc, oferă un mediu propice influențării pozitive a educației copilului. Relația partenerială, capabilă să le ofere ambelor părți implicate posibilitatea de a acționa, va avea efecte benefice asupra dezvoltării copilului.

Metode active

**Leach Ramona
Micu Luminița
Grădinița "Floare de colț"
Brad**

Una din provocările deja lansate în societatea contemporană este necesitatea regândirii școlii, a educației formale, alături de cea nonformală și informală, în variatele lor forme de articulare. Ca subsistem al macrosistemului de educație, sistemul școlar, prin oferta sa educativă, contribuie la structurarea traiectelor de (auto)formare și (auto)dezvoltare a personalității individului, pregătindu-l pentru a fi un beneficiar pretențios al educației permanente.

În abundența informațională cu care societatea actuală se confruntă, sistemul educațional are dificilul rol de a forma personalități care să știe să discearnă informația prețioasă de cea excedentară, de a extrage esențialul din general. Astfel, în educație a apărut termenul de „educație modernă”. Temenul de modern este folosit în educație, de obicei pentru a releva situația avansată a prezentului în relație cu trecutul care a fost depășit prin dezvoltare. Pentru unii, modernitatea este opusă practicilor tradiționale și se caracterizează prin schimbare, inovație și dinamism. Școala și oamenii ei se află acum la granița dintre modernism și postmodernism. În societățile moderne, cunoașterea e echivalentă cu știința și e importantă în sine. Oamenii caută căile optime pentru a dobândi „cunoaștere”, „știință” din cât mai multe domenii, considerând că astfel vor fi recunoscuți drept persoane educate. Într-o societate postmodernistă, cunoașterea trebuie să fie funcțională, utilă; înveți nu doar pentru „a ști” și a stoca o serie de informații din diferite domenii, pentru a demonstra cât de „educat ești”, ci, înveți pentru „a face”, pentru „a folosi” ceea ce ști, pentru „a aplica” ceea ce ai acumulat, în folosul tău și al celorlalți. A ști ce să faci cu ceea ce ai învățat este dezideratul major al educației postmoderniste.

Pedagogia postmodernistă are în vedere niște educatori care să fie aceia care ușurează cunoașterea și participă la construirea cunoașterii. Cunoașterea se realizează pentru că este utilă. Relațiile educator-educat sunt deschise, bazate pe sprijin reciproc, pe dialog constructiv și pe cooperare. Această viziune promovează colaborări stânse ale școlii cu comunitatea educativă presupunând reîntoarcerea elevilor către lume, promovând investigațiile, interogațiile, discuțiile. Se renunță la control, punându-se accent pe proces. Profesorul este animator, moderator.

Școala postmodernistă promovează învățarea prin cooperare ca formă superioară de interacțiune psihosocială, bazată pe sprijin reciproc, pe toleranță, pe efort susținut din partea tuturor, îndreptat către același scop. Motivația este rezultatul acțiunii conjugate a tuturor membrilor ce urmăresc un destin comun. Atenția este îndreptată asupra procesului de elaborare împreună, prin colaborare, a demersurilor de realizare a sarcinii. Este împărtășită părerea că toți pot oferi alternative valoroase de soluționare a problemei, dacă le sunt oferite premisele necesare și sunt ajutați. Evaluarea urmărește acordarea ajutorului imediat, având o funcție mai mult corectivă, ameliorativă, decât de sancționare, ducând la reducerea stresului. Ea se realizează prin raportarea la progresul individului, și are în vedere atât participarea fiecărui membru la procesul elaborării în comun cât și rezultatele echipei.

Metodele de învățământ reprezintă căile folosite în școală de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de profesor într-o cale de învățare realizată efectiv de preșcolar, elev, student, în cadrul instruirii formale și nonformale, cu deschideri spre educația permanentă.” (Sorin Cristea). Dezideratele de modernizare și de perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcțiile sporirii caracterului activ al metodelor de învățământ, în aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instructivale (e-learning), în contaminarea și suprapunerea problematizării asupra fiecărei metode și tehnici de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului.

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația postmodernistă. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Aceste metode interactive de grup se pot clasifica după funcția lor didactică, în metode de predare-învățare interactivă - metoda predării/învățării reciproce (Reciprocal teaching – Palinscar); metoda învățării pe grupe mici – STAD (Student Teams Achievement Division); metoda schimbării perechii (Share-Pair Circles); metoda piramidei; învățarea dramatizată. Metodele de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare cuprind harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognitive map, Conceptual map), matricele, lanțurile cognitive, diagrama cauzelor și a efectului, tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique), metoda R.A.I., cartonașele luminoase. Cele mai cunoscute și mai folosite metode sunt cele de rezolvare de probleme prin stimularea creativității – brainstorming; starbursting (Explozia stelară); metoda Pălăriilor gânditoare (Thinking hats – Edward de Bono); masa rotundă; interviul de grup; studiul de caz; incidentul critic; Phillips 6/6.

Prin metoda predării/învățării reciproce elevii sunt puși în situația de a fi ei înșiși profesori și de a explica colegilor rezolvarea unei probleme. Astfel copiii sunt împărțiți pe grupe de câte patru, în care fiecare are un rol bine

Metode active

definit: unul este rezumator – cel care face un scurt rezumat al textului citit, unul este întrebătorul grupului – cel care pune întrebări clarificatoare (unde se petrece acțiunea, de ce personajul a reacționat așa, ce sentimente îl stăpâneau pe..., ce înseamnă...), altul este clarificatorul – el trebuie să aibă o viziune de ansamblu și să încerce să răspundă întrebărilor grupului, iar cel de-al patrulea copil este prezicătorul – cel care își va imagina, în colaborare însă cu ceilalți care va fi cursul evenimentelor. Metoda este foarte potrivită pentru studierea textelor literare sau științifice. Elevii aceleiași grupe vor colabora în înțelegerea textului și rezolvarea sarcinilor de lucru, urmând ca frontal să se concluzioneze soluțiile. Grupele pot avea texte diferite pe aceeași temă, sau pot avea fragmente ale aceluiași text. Ei pot lucra pe fișe diferite, urmând ca în completarea lor să existe o strânsă colaborare, sau pot lucra pe o singură fișă, pe care fiecare să aibă o sarcină precisă.

Avantajele acestei metode de lucru sunt indiscutabile: stimulează și motivează, ajută elevii în învățarea metodelor și tehnicilor de lucru cu textul, tehnici de muncă intelectuală pe care le poate folosi apoi și în mod independent, dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea cu operațiile ei și capacitatea de ascultare activă, stimulează capacitatea de concentrare asupra textului de citit și priceperea de a de a selecționa esențialul.

Este foarte important să educă imaginația copiilor pentru că a fi un om imaginativ înseamnă să te poți adapta în situații diverse. O metodă didactică de educare a imaginației copilului este "metoda pălăriilor gânditoare". aceasta este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Rolurile se pot inversa, participanții sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în accord cu rolul pe care îl joacă. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul: pălăria albă este neutră, participanții sunt învățați să gândească obiectiv, pălăria roșie dă frâu liber sentimentelor, oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor. Pălăria neagră este perspectivă gândirii negativiste, pesimiste, pălăria galbenă este simbolul gândirii pozitive și constructive, al optimismului. Cel ce stă sub pălăria verde trebuie să fie creativ. Gândirea laterală este specifică acestui tip de pălărie. Cere un efort de creație. Pălăria albastră este dirijorul orchestrei și cere ajutorul celorlalte pălării. Gânditorul pălăriei albastre definește problema și conduce întrebările, reconcentrează informațiile pe parcursul activității și formulează ideile principale și concluziile la sfârșit. Monitorizează jocul și are în vedere respectarea regulilor. Acest nou tip de metodă de predare – învățare este un joc în sine. Copiii se impart în șase grupe – pentru șase pălării. Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împărțirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele șase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe elevi.

Un exemplu de întrebări / comportamente posibile în acest joc este:

Pălăria albă	Pălăria roșie	Pălăria galbenă	Pălăria neagră	Pălăria albastră	Pălăria verde
➤ Ce informații avem? ➤ Ce informații lipsesc? ➤ Ce informații am vrea să avem? ➤ Cum putem obține informațiile?	➤ Punându-mi pălăria roșie, uite cum privesc eu lucrurile... ➤ Sentimentul meu e că... ➤ Nu-mi place felul cum s-a procedat.	➤ Pe ce se bazează aceste idei? ➤ Care sunt avantajele? ➤ Pe ce drum o luăm? ➤ Dacă începem așa... sigur vom ajunge la rezultatul bun!	➤ Care sunt erorile? ➤ Ce ne împiedică? ➤ La ce riscuri ne expunem? ➤ Ne permite regulamentul?	➤ Putem să rezumăm? ➤ Care e următorul pas? ➤ Care sunt ideile principale? ➤ Să nu pierdem timpul și să ne concentrăm asupra..., nu credeți?	➤ Șansa succesului este dacă... ➤ Cum poate fi altfel atacată problema? ➤ Putem face asta și în alt mod? ➤ Găsim și o altă explicație?

Marele avantaj al acestei metode este acela că dezvoltă competențele inteligenței lingvistice, inteligenței logice și inteligenței interpersonale.

Starbursting (eng. "star" = stea; eng. "burst" = a exploda), este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului. Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup. Organizată în grup, starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei. Modul de procedură este simplu. se scrie problema a cărei soluție trebuie "descoperită" pe o foaie, apoi se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul ce?, când?, cum?, de ce? – unele întrebări ducând la altele din ce în ce mai complexe care necesită o concentrare tot mai mare.

Brainstorming-ul sau „evaluarea amânată” ori „furtuna de creiere” este o metodă interactivă de dezvoltare de idei noi ce rezultă din discuțiile purtate între mai mulți participanți, în cadrul căreia fiecare vine cu o mulțime de sugestii. Rezultatul acestor discuții se soldează cu alegerea celei mai bune soluții de rezolvare a situației dezbătute. Calea de obținere a acestor soluții este aceea a stimulării creativității în cadrul grupului, într-o atmosferă lipsită de

critică, neînhibitoare, rezultat al amânării momentului evaluării. Specific acestei metode este și faptul că ea cuprinde două momente: unul de producere a ideilor și apoi momentul evaluării acestora (faza aprecierilor critice). La clasele mici posibilele teme pentru o asemenea dezbateri de grup sunt legate de crearea de reguli și obținerea de soluții cu aplicabilitate largă, valabile întregii clase: întocmirea regulamentului de ordine interioară al clasei, al școlii, obținerea de calificative mai bune la anumite discipline, aranjarea sălii de grupă.

Metoda piramidei sau metoda bulgărelui de zăpadă are la bază împletirea activității individuale cu cea desfășurată în mod cooperativ, în cadrul grupurilor. Ea constă în încorporarea activității fiecărui membru al colectivului într-un demers colectiv mai amplu, menit să ducă la soluționarea unei sarcini sau a unei probleme date. Această metodă are mai multe faze: faza introductivă – învățătorul enunță problema, faza lucrului individual – fiecare elev lucrează individual timp de 5 minute la soluționarea problemei, faza lucrului în perechi – elevii se consultă cu colegul de bancă, sunt notate toate soluțiile apărute, faza reuniunii în grupuri mai mari – elevii de consultă asupra soluțiilor în grupuri alcătuite dintr-un număr egal de perechi, faza raportării soluțiilor în colectiv și faza decizională. Ca și celelalte metode care se bazează pe lucrul în perechi și în colectiv, metoda piramidei are avantajele stimulării învățării prin cooperare, al sporirii încrederii în forțele proprii prin testarea ideilor emise individual, mai întâi în grupuri mici și apoi în colectiv. Dezavantajele înregistrate sunt de ordin evaluativ, deoarece se poate stabili mai greu care și cât de însemnată a fost contribuția fiecărui participant.

Aceste sunt numai câteva dintre metodele active. Fiecare dintre ele înregistrează avantaje și dezavantaje, important fiind însă momentul ales pentru desfășurarea lor. Pedagogul este acela care are puterea decizională și capacitatea de a alege ceea ce știe că se poate desfășura în propriul colectiv de elevi. Important este însă ca dascălul să fie acela care mereu va căuta soluții la problemele instructiv – educative ce apar.

În teoria și practica didactică contemporană, problematica instuirii interactive cunoaște abordări științifice noi, complexe, interdisciplinare, susținute de argumente ce susțin participarea activă și reflexivă a elevilor în procesele învățării și evaluării. Ea “reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe activizarea subiecților instruirii, pe implicarea și participarea lor activă și deplină în procesul propriei formări, precum și pe instaurarea de interacțiuni, schimburi intelectuale și verbale, schimburi de idei, confruntare de opinii, argumente etc. între aceștia.” (Mușata Bocoș, 2002, p. 8)

Macarie Cristina
Liceul Pedagogic "Sabin Drăgoi"
Deva

Macarie Georgeta
Școala Generală nr. 2 Lupeni

Eficiența alternativelor metodologice interactive în activitatea didactică

În învățământul românesc a devenit o necesitate promovarea metodelor de dezvoltare a spiritului critic și a creativității care au capacitatea de a stimula *participarea activă și deplină*, fizică și psihică, individuală și colectivă a elevilor în procesul învățării, de a lega "trup și suflet" elevul de ceea ce face, până la identificarea lui cu sarcina de învățare. Elevii trebuie să învețe să discearnă între ceea ce este important sau nu, între ceea ce are valoare și utilitate practică și ceea ce nu posedă astfel de calități, să respingă argumentat informațiile false, irelevante, inutile și să le rețină pe cele adevărate, relevante, utile. Ei trebuie deci să fie învățați să *gândească critic, creativ, constructiv, eficient*.

Utilizarea alternativelor metodologice interactive contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având cu adevărat un caracter activ-participativ și o reală valoare educativ-formativă asupra personalității elevilor. Un învățământ modern, bine conceput, va permite inițiativa și spontaneitatea, creativitatea elevului, dar și dirijarea, îndrumarea sa, existența unor relații de cooperare între profesor și elevi. Metodele de învățământ sunt eficiente în măsura în care contribuie la formarea spiritului critic la elevi, a gândirii creatoare, aptitudinilor, atitudinii exploratoare etc. O metodă este activă și eficientă dacă îl „învață” pe elev „cum să facă, cum să acționeze, cum să decidă, nu numai cum să reproducă, să se conformeze și să fixeze niște precepte”.

Dintre metodele și tehnicile de predare-învățare pentru **dezvoltarea gândirii critice** se pot utiliza cu succes următoarele: Brainstormingul - metoda „asaltului de idei”, Tehnica Gândiți/Lucrați în perechi/Comunicați, Tehnica Știu/Vreau să știu/Am învățat, Tehnica „ciorchinelui”, Termenii-cheie inițiali, Metoda SINELG (Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și a Gândirii), Metoda MOZAIC, Ghidurile de studiu/învățare, Jurnalul cu dublă intrare, Stabilirea succesiunii evenimentelor, Cubul, Cvintetul, Turul galeriei, Linia valorilor, Metoda colțurilor, Metoda acvariului, Metoda **predării/învățării reciproce**, Tehnica LOTUS, Starbursting (Explozia stelară), **Metoda „Schimbă perechea”**; T.G.T. (Team, Games, Tournaments) - Metoda turnirurilor între echipe, Metoda piramidei.

Exemplificăm câteva dintre metodele interactive de predare-învățare la clasele ciclului primar:

Metoda predării / învățării reciproce am utilizat-o la Limba și literatura română („Domnu' Trandafir", fragment după M. Sadoveanu; „Moș Ion Roată și vodă Cuza" de Ion Creangă; „Cheia" după M. Sadoveanu; „Amintiri din copilărie" de Ion Creangă). Elevii au fost împărțiți în patru grupe, fiecare grupă având câte o sarcină: grupa I- rezumarea textului; grupa II- adresarea de întrebări pe baza textului; grupa III- clarificarea termenilor noi; grupa IV- formularea unor predicții.

Pe parcursul desfășurării lecțiilor elevii au dovedit spirit de cooperare, înțelegere, capacitate de înțelegere a textului și de exprimare a ideilor și a părerilor.

Metoda Mozaic am folosit-o în cadrul lecțiilor de Limba română-comunicare. Elevii au fost împărțiți în grupe de câte 4, fiecare elev primind câte o fișă diferită. După ce au rezolvat sarcinile fișei de lucru, s-au regrupat conform numărului de pe fișă, colaborând și ajutându-se în cadrul grupului de experți. Reîntorcându-se în grupurile inițiale, fiecare a prezentat apoi ceea ce a rezolvat, celorlalți, din grupul inițial. Li s-a cerut elevilor să demonstreze ceea ce au învățat, în mai multe moduri:

- prin teste de verificare;
- prin răspunsuri orale la întrebări;
- printr-o prezentare a materialului predat de colegi.

Metoda „Schimbă perechea” am folosit-o la Geografie în cadrul lecției „Mediul care ne înconjoară”. Clasa de elevi a fost împărțită în două grupe egale, elevii formând perechi, față în față, având ca sarcină să discute următoarele probleme:

1. Influența omului asupra mediului;
2. Măsuri împotriva poluării;
3. Contribuția școlarilor la ocrotirea mediului.

După ce au discutat prima problemă s-au format perechi noi care au discutat întrebarea a doua, procedându-se la fel și pentru a treia întrebare. Această metodă a stimulat participarea tuturor elevilor la activitate, ajutorarea reciprocă, înțelegerea și toleranța față de părerea celui alt.

Metoda turnirurilor între echipe am folosit-o pentru verificarea cunoștințelor teoretice de Limba română-comunicare. Aceasta presupune învățarea (repetarea) prin cooperare și apoi aplicarea individuală a celor învățate într-un joc competitiv. Desfășurarea „turnirului” s-a făcut prin întrebări alternative, fiecare grup adresând altuia un set de întrebări, pentru fiecare răspuns corect acordându-se câte un punct, a fost înregistrat și calculat punctajul, stabilindu-se echipele câștigătoare. Pe lângă faptul că le oferă elevilor ocazia de a-și exersa deprinderile de învățare în colaborare, metoda dă posibilitatea formării și exersării unor deprinderi sociale, printre care sportivitatea, elevii luându-se la întrecere într-un mod prietenesc.

La disciplina Științe, primul moment al lecției, evocarea, a fost marcat prin **Metoda brainstorming**, cu scopul de a afla tot ceea ce știu elevii despre legătura dintre animale și mediul lor de viață. Cerința enunțată: *Descrieți lumea animală dintr-un mediu de viață acvatic-baltă!* Elevii, împărțiți în perechi, notează toate ideile, informațiile pe care le au despre problema pusă în discuție, timp de 5 minute. Un elev, reprezentant al fiecărei perechi, prezintă ideile enunțate. Sunt admise toate părerile, fără a se face aprecieri critice. Evaluarea propriu-zisă se realizează după ce elevii descoperă mai multe informații pe baza imaginilor și a explicațiilor oferite comparând și selectând ideile valabile. Brainstormingul este o metodă accesibilă, simplă și eficientă de învățare, care stimulează creativitatea, gândirea, memoria, făcând apel la propria experiență de viață a elevilor.

Tehnica Gândiți/Lucrați în perechi/Comunicați am utilizat-o la Geografie în cadrul lecției „Fluviul Dunărea”. Elevii observă și citesc pe hartă, în Atlasul lor geografic, principalii afluenți ai Dunării. Se anunță întrebarea-problemă la care elevii trebuie să reflecteze: *Ce cunoașteți despre fluviul Dunărea?*

1. Se formează perechile de elevi, fiecare elev notează individual cunoștințele pe care le are referitoare la fluviul Dunărea într-un timp dat (3 minute).

2. Se discută în perechi răspunsurile și se comentează ideile ambilor parteneri.

3. Se solicită 4 perechi să rezume, în circa un minut fiecare, ideile la care au ajuns partenerii de comun acord.

Aplicațiile practice la clasele ciclului primar demonstrează contribuția strategiilor didactice pentru dezvoltarea gândirii critice la: stimularea motivației intrinseci a elevilor pentru învățare, a dorinței de cunoaștere și implicare activă în propria instruire și educare; realizarea construcției progresive a cunoștințelor și a abilităților, nu doar prin intermediul activității proprii, ci și prin interacțiunile sociale atât dintre elevi cât și dintre elevi și cadrul didactic; favorizarea schimbului de idei, a confruntării de opinii și păreri, a argumentării propriilor afirmații; dezvoltarea cooperării între elevi; influențarea modului de gândire al elevilor: critic, creativ, constructiv, eficient; coparticiparea elevilor la propria instruire și formare; acceptarea și încurajarea autonomiei și inițiativei elevilor.

Lecțiile susținute la clasele ciclului primar **au relevat impactul utilizării noii metodologii asupra învățării elevilor și, implicit, asupra creșterii performanțelor școlare, demonstrând eficiența** alternativelor metodologice interactive, a strategiilor didactice pentru dezvoltarea gândirii critice în **activitatea de predare-învățare**.

**Mara Monica Emanuela
Pasconi Jenica
Grădinița cu P.N. nr. 1
Hațeg**

Rolul jocurilor logico-matematice în dezvoltarea capacităților intelectuale ale copiilor de vârstă preșcolară

Din cercetările efectuate, s-a constatat că vârsta preșcolară este perioada acumulării unui bagaj de cunoștințe, contribuind la dezvoltarea intelectuală a copiilor. Astfel, în această perioadă, copiii își formează primele priceperi și reprezentări matematice și în mod gradat pătrund în noțiunile elementare ale matematicii.

Activitățile cu conținut matematic și în special jocurile logico-matematice, m-au preocupat în mod deosebit. Aceasta m-a determinat ca tema de cercetare să fie din domeniul activităților matematice, propunându-mi să arăt care este rolul jocurilor logico-matematice în dezvoltarea capacităților intelectuale ale copiilor preșcolari.

În alegerea temei, am plecat de la ideea că jocurile logico-matematice sunt activități cheie în dezvoltarea intelectuală a preșcolarilor, în dezvoltarea gândirii logice.

„Vârsta marilor superlative, poate a singurelor superlative pe care le merită viața, vârsta celei mai pure sincerități, a celei mai depline libertăți, vârsta viselor fără graniță, vârsta care trăiește prin flori și se exprimă prin exclamații, susur al tuturor izvoarelor de cristal, râs gingaș a răsăritului lunii, privire candidă și adiere a dimineților care proclamă și opresc gesturile negative ale inconștienței, pulbere de aur și diamant cu care vrea să se obișnuiască eternitatea.”

Jocurile logico-matematice și-au dovedit valoarea educativă deosebită asupra dezvoltării gândirii corecte, a inteligenței copiilor. Ele contribuie la:

- realizarea aspectului formativ;
- dezvoltarea gândirii logice, deoarece ei sunt puși în situația de a căuta soluții și de a verbaliza acțiunile împlinite;
- dezvoltă potențialul intelectual al preșcolarilor, spiritul de observație, capacitatea de analiză și sinteză, de comparație, abstractizare și generalizare.

Jucându-se, copiii învață cu plăcere elemente de logică matematică.

Scopul activității de inițiere a copilului în matematică în perioada preșcolară nu este acela de a învăța sistematic anumite concepte, ci în primul rând de a exersa intelectul, procesele de cunoaștere, de a-l face apt să descopere relații abstracte sub aspectul concret al situațiilor întâlnite în activitatea obișnuită.

În cadrul jocurilor logico-matematice, copiii stabilesc contacte nemijlocite cu mulțimile de obiecte, le descoperă proprietățile caracteristice, stabilesc relații între ele, efectuează diverse operații din care rezultă noi mulțimi cu noi proprietăți caracteristice.

În organizarea jocurilor, se are în vedere experiența acumulată de copil în constituirea unor mulțimi formate din obiecte din lumea înconjurătoare: mere, mărgăle, nasturi, jucării, pe baza unor proprietăți: formă, mărime, culoare.

Jocul logico-matematic soliciită interesul copiilor și dă educatoarei posibilitatea să cunoască mai bine potențialul și particularitățile individuale ale copiilor.

Jocul logico-matematic nu are un scop în sine ci urmărește să doteze copilul cu un bagaj de cunoștințe care să-i permită să se orienteze corect în lumea înconjurătoare.

Jocurile logice au un rol formativ, iar în cadrul lor trebuie subliniată însemnătatea însușirii și respectării regulilor jocului.

Jocul logico-matematic, fiind o activitate colectivă, copiii învață în cadrul lui și ABC-ul comportării civilizate. Expresii ca: „vă rog”, „te rog”, „nu vă supărați”, „vă mulțumesc” sunt de multe ori introduse chiar în cadrul regulilor de joc, repetarea și respectarea lor sunt pe cât de necesare, pe atât de utile.

Copiii pot fi orientați în mod spontan să exprime judecăți de valoare, să constate că un „lucru” este sau nu este adevărat:

- referitor la însușirile atribuite obiectelor (acest balon este roșu, această prăjitură este gustoasă, această păpușă are părul lung) etc.
- referitor la relațiile dintre obiecte (mașina mea este mai frumoasă decât a ta, tatăl meu este fratele mamei tale, iaurtul este tot atât de bun ca brânza de vaci cu smântână) etc.

A stabili dacă este adevărat că un anumit obiect are o anumită proprietate constituie prima formă a gândirii logice.

A cerceta dacă este adevărat că între grupuri de obiecte există un anumit fel de legătură reprezintă de asemenea un mod de gândire logică.

Formarea și dezvoltarea limbajului ca proces specific uman de exprimare și comunicare de informații referitoare la realitatea obiectivă, reprezintă scopuri prioritare, inclusiv pentru învățământul preșcolar.

Astfel, activitățile matematice urmăresc familiarizarea copiilor cu limbajul matematic în formă accesibilă

înțelegerii copiilor.

La nivelul vârstei preșcolare, descrierea bazată pe variate exemple și operații concrete cu obiectele, integrată într-un sistem de întărire imediată și urmată de o atentă abstractizare până la nivelul accesibil sunt cele mai indicate.

Jocul logico-matematic este un auxiliar foarte prețios deosebit de antrenant în înțelegerea operațiilor cu mulțimi, adică în alcătuirea unor noi mulțimi din considerarea simultană a mai multor mulțimi și a proprietății lor caracteristice.

În cadrul jocurilor logico-matematice copiii încep să fie inițiați în alte concepte matematice de bază, ca acelea de relație funcțională reușind în final să dezlege sub o formă intuitivă probleme de transformări și să folosească relația de echivalență (echipotență în scopul unei înțelegeri mai apropiate de sensul științific al noțiunii de număr).

Jocurile logico-matematice au un rol de seamă în precizarea unor concepte relative la culoarea, mărimea, forma și poziția spațială a obiectelor.

Jocurile logice nu au un scop în sine, ele urmăresc să înzestreze copilul cu un aparat logic polivalent, care să-i permită a se orienta în realitățile lumii înconjurătoare.

În cadrul jocurilor logico-matematice copiii încep să fie inițiați în alte concepte matematice de bază, ca acelea de relație funcțională reușind în final să dezlege sub o formă intuitivă probleme de transformări și să folosească relația de echivalență (echipotență în scopul unei înțelegeri mai apropiate de sensul științific al noțiunii de număr).

Pentru a consolida înțelegerea de către copii a relațiilor dintre mulțimile implicate în joc, pe lângă jocurile recomandate în cadrul programei educative se poate folosi la grupa mare și grupa pregătitoare jocuri grafice de întrecere între două sau mai multe echipe având aceeași sarcină didactică.

Cunoștințele dobândite de copii în jocul logico-matematic se pot transforma în toate activitățile cu întreaga grupă pornind de la procesul de analiză și sinteză referitor la forme, mărimi, așezare și utilitate până la generalizare și abstractizare.

Jocurile logico-matematice desfășurate în grădiniță de copii contribuie în mare măsură la dezvoltarea intelectuală a copiilor. La această vârstă este foarte necesar să formăm la copii reprezentări matematice, concrete, deoarece cunoștințele acumulate la grădiniță constituie baza pentru predarea și înțelegerea noțiunilor matematice în clasele primare.

Scopul principal al jocurilor logice predate a fost de a-i înzestra pe copii cu un bagaj logic simplu, care să le permită să se orienteze în problemele și aspectele realității înconjurătoare, să fie capabili să exprime judecăți și raționa

Constatarea la care am ajuns prin practicarea jocurilor logico-matematice, a dus la ideea unui transfer de cunoștințe, de valori, de însușire a unui limbaj matematic adecvat în pregătirea copiilor pentru școală.

În continuare vom căuta să aplicăm și alte metode active și interactive adaptate nivelului de posibilități ale copiilor, cu noi jocuri logico-matematice apărute în publicațiile de specialitate din țară și din afară, care vor contribui la dezvoltarea intelectuală a preșcolarului cu precădere a celor de 6 - 7 ani.

**Marcu Aurica
Dănescu Rodica
Grădinița cu P.N. nr. 2
Deva**

***Contribuția jocului didactic la
îmbogățirea vocabularului și a însușirii
structurii gramaticale a limbii materne***

Jocul didactic ocupă rolul cel mai important prin influența pe care o exercită asupra celor mai profunde laturi ale personalității copilului, prin rolul lor în formarea unei gândiri corecte, rezolvând prin conținutul său o mare parte din problemele educației intelectuale, deși rolul lor este mai neînsemnat în privința transmiterii noilor cunoștințe, are o mare contribuție în precizarea, consolidarea, adâncirea, sistematizarea, verificarea, îmbogățirea limbajului și a cunoștințelor. Prin jocul didactic "Găsește aceeași culoare" se precizează și se verifică învățarea denumirii diferitelor culori și folosirea lor în construirea unor propoziții simple sau dezvoltate "mărul este roșu", "mărul roșu al loanei este mare și frumos" etc.

O mare parte din jocurile didactice recomandate și aplicate de programă au drept scop sistematizarea cunoștințelor copiilor, ca de exemplu jocul didactic "Cu ce călătorim"- formarea deprinderii de a se exprima în propoziții și fraze corect formulate din punct de vedere gramatical (acordul subiect-predicat) consolidarea cunoștințelor despre mijloacele de locomotie, descrierea acestora după un plan dat. De asemenea jocul didactic are o lungă contribuție în simularea și dezvoltarea tuturor proceselor psihice.

Un deosebit aport îl au jocurile didactice în educarea calității memoriei. De exemplu jocul "Ce s-a schimbat?"- dezvoltarea memoriei voluntare solicitând copiilor să rețină felul obiectelor și așezarea lor.

Spiritul creator, imaginația, sunt stimulate intens prin jocurile care pun în fața copiilor sarcina de a compune o ghicitoare, de a plăsmui o poveste (ex. "Ghicește cine este", "Telefonul"). Jocurile didactice solicită în mare măsură și activitatea gândirii (ex. "Este mare-este mic", "Panglicuțele") iar în strânsă legătură cu aceasta și dezvoltarea limbajului, pornindu-se de la jocurile care ajută la pronunțarea unor consoane mai greu pronunțate de copiii preșcolari (ex "Spune cum facem"- pentru pronunțarea consoanelor C, M, H, R, folosirea onomatopeelor-sunetul ciorii, hârâitul câinelui, mormăitul ursului), apoi jocuri care necesită rezolvarea unor probleme mai complexe.

Jocurile didactice desfășurate în procesul instructiv-educativ din grădiniță nu în mică măsură contribuie în obișnuirea copiilor cu folosirea diferitelor construcții gramaticale atât de necesară în vorbirea cursivă a copiilor.

Efortul intelectual al copiilor este posibil în cadrul jocului didactic numai cu condiția de a menține trează atenția lor. În general, acțiunea de joc prin caracterul său distractiv, favorizează apariția și menținerea atenției în mod spontan. Faptul acesta are o deosebită importanță întrucât prin participarea atenției involuntare, energia nervoasă economisită folosește în activizarea gândirii. Dar pentru a obține un rezultat bun și participarea în activitate a tuturor copiilor este necesară cunoașterea particularităților de vârstă și de caracter a fiecărui copil din grupă atât la general cât și la individual, pentru a ști cum să lucrăm cu fiecare copil în parte.

Metode de învățare interactivă

Martin Aurelia
Școala Generală "Andrei Șaguna"
Deva

Cerința primordială a educației progresiviste este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, **cu activitățile de cooperare, de învățare interactivă** și de muncă interdependentă.

În condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă; în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate.

Avantajele învățării interactive:

- în condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă;
- stimulează efortul și productivitatea individului;
- este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare;
- există o dinamică intergrupală cu influențe favorabile în planul personalității;
- munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat;
- lucrul în echipă oferă elevilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile;
- se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional al creativității;
- grupul dă un sentiment de încredere, de siguranță, antrenare reciprocă a membrilor ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul;
- interacțiunea colectivă are ca efect și "educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți, înfrângerea subiectivismului și acceptarea gândirii colective

Valențele formativ-educative ale metodelor interactive de învățare în grup

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare cât și pentru evaluare, sunt următoarele:

- stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulant inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară acunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj și materie și între elevi;

METODE DE ÎNVĂȚARE INTERACTIVĂ

O metodă modernă care implică statutul de partener al elevului la actul educativ o constituie „**SATELITUL**” sau tehnica „**CIORCHINELUI**”. Poate fi utilizată atât individual, cât și în grup, în scopul stimulării gândirii divergente, precum și al sesizării și evidențierii conexiunilor dintre idei și construcții de noi sensuri și semnificații.

CIORCHINELE este o metodă care poate fi utilizată cu succes în cadrul multor lecții, la diferite obiecte de învățământ.

La educație-civică, pornind de la cuvântul “persoană”, elevii au notat cuvintele: gândește, muncește, vorbește, copil, râde, plânge, citește, scrie, doarme, respiră, are voință etc. Pe măsură ce se scriu cuvintele la tablă, se trasează linii între cuvântul inițial și cele care pot avea legătură cu acesta. „Ciorchinele” se încheie în momentul în care s-au epuizat toate ideile. Acestea se pot reorganiza în etapa finală a lecției, elevii reușind să definească persoana ca fiind omul care gândește, comunică, are sentimente, voință și muncește. Se realizează, în acest fel o implicare activă a elevilor în procesul de învățare, este stimulat interesul și dorința de participare, informațiile noi se raportează la scheme mintale preexistente, sau se reorganizează prin restructurare.

CUBUL este o metodă pentru studierea unei teme din perspective multiple și constă în utilizarea unui cub (o cutie învelită în hârtie) ce are pe fiecare față a sa o cerință anume, instrucțiuni ce pot fi folosite pentru activități de gândire (oral) sau scrise. Poate fi aplicată individual, în perechi sau în grupuri mici.

Metoda **CUBULUI** poate fi utilizată cu succes la lecțiile de limba română, pentru o bună receptare a mesajului scris, unde activitatea se realizează frontal, individual sau pe grupe. Sunt recomandate următoarele etape:

**Metode
interactive
de învățare**

1.) Elevii realizează un cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.

2.) Anunțarea temei/subiectului pus în discuție.

3.) Împărțirea clasei în șase grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului.

SCAUNUL INTERVIEWATULUI este o metodă care se potrivește foarte bine la lecțiile de limba română, mai cu seamă după lecturarea unui text nou și explicarea cuvintelor și expresiilor, în locul celui șir de întrebări adresate de învățător, pentru a se asigura de înțelegerea de către elevi a conținuturilor.

În mod practic, se numește un elev care, luând loc pe un scaun în fața clasei, va juca rolul unuia dintre personaje, pe care și-l alege sau îi este propus de învățător. Colegii săi trebuie să-i adreseze întrebări, jucând rolul unor mici „reporteri”. Li se va recomanda elevilor să evite întrebările care primesc răspunsurile de genul: „da/nu”, fiind îndrumați să adreseze întrebări cu răspunsuri argumentative de genul: „de ce?”, „cum?”, „din ce cauză?”. Această metodă oferă un bun prilej pentru dezvoltarea capacității elevilor de a pune întrebări, capacitate căreia îi acordăm, din păcate, mai puțină atenție.

Utilizând metoda „Scaunul interviuatului”, oferim și elevilor timizi prilejul să-și întrebe colegii, cu speranța că în curând vor avea curaj să pună întrebări și învățătorului.

O altă metodă foarte atractivă și plăcută de elevi este **CVINTETUL**. Termenul semnifică o poezie cu 5 versuri. Mai întâi, li se explică elevilor regulile acestui tip de compoziție literară. Se pornește de la un subiect propus spre discuție, care să se reflecte în singurul cuvânt-cheie de pe primul rând. Pe al doilea rând se scriu două adjective, care se referă la cuvântul cheie. Se poate sugera elevilor să scrie însușiri mai deosebite, folosind personificări, comparații. Pe al treilea rând se scriu trei verbe la modul gerunziu. Pe al patrulea rând, se scriu patru cuvinte, care exprimă sentimente față de subiect, iar pe ultimul rând, un cuvânt-sinteză, care să conțină întreaga semnificație a mesajelor transmise prin celelalte versuri.

Înainte de a li se cere elevilor să alcătuiască o astfel de poezie, li se oferă un model, iar în clasele mai mici, la primele utilizări ale metodei, se poate oferi elevilor câte un exemplu pentru cuvintele de pe fiecare rând. Astfel, la lecțiile de științe, în cadrul temelor despre anotimpuri, după discutarea schimbărilor din natură specifice anotimpului abordat și după observarea anumitor plante sau animale în legătură cu anotimpul respectiv, am aplicat metoda cvintetului. Acest lucru mi-a oferit prilejul realizării interdisciplinarității, pentru ca în sprijinul compunerii poeziilor, elevii au putut folosi expresii, descrieri ale naturii specifice anotimpului respectiv, întâlnite în operele literare studiate.

**Natura
îmbelșugată, bogată
renăscând, răzând, aducând
bucurie, veselie, speranță, alinare
Primăvara.**

Această metodă se poate utiliza la începutul lecției, pentru activizarea elevilor, pentru pregătirea predării la o lecție de consolidare a noțiunilor morfologice, la predarea unui conținut descriptiv. Cvintetul exprimă capacitatea de sinteză, creativitatea, simțul umorului și stimulează curiozitatea, înțelesul elevilor pentru lectură, pentru compuneri cu diverse conținuturi tematice susținând o anumită opinie.

METODA CADRANELOR este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional solicitând participarea și implicarea elevilor în înțelegerea acestuia.

Pe tablă se trasează două axe perpendiculare, în așa fel încât să apară patru cadrane. Elevii citesc/ascultă un text. Sunt apoi solicitați să noteze în cadranul I -sunetele auzite, în cadranul al -II-lea sentimentele pe care le-au simțit, în cadranul al-III-lea să stabilească o legătură între conținutul textului și experiența lor de viață, iar în cadranul al IV-lea învățătura ce se desprinde din text.

Activitatea se poate desfășura atât frontal, cât și pe grupe sau individual, iar conținutul cadranelor poate suferi modificări în funcție de obiectivele lecției.

Această tehnică urmărește o cât mai bună receptare a mesajului scris, precum și exprimarea unor puncte de vedere personale referitoare la subiectul pus în discuție.

Prin utilizarea unor asemenea tehnici se realizează o implicare efectivă, activă a elevilor în procesul de învățare. Aceștia devin conștienți de propria lor gândire, își activează vocabularul, iar interesul și motivația vor fi asigurate pe tot parcursul activității.

Prin asociații de idei, creativitate și inventivitate, gândirea critică construiește deja noi structuri în conturarea profilului de personalitate a școlarului mic, realizând, de fapt, pașii spre noi conduite, comportamente și atitudini necesare de-a lungul anilor.

Bibliografie:

Scheau, L. (2004), *Gândirea critică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca
Dumitru, I. Al. , (2000), *Dezvoltarea gândirii critice în învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara
Ionescu, M., Radu, I., (2001), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca

Învățând din greșelile trecutului privim spre viitor

**Mârza Dorica
Grădinița P.N. Nr. 1
Orăștie**

Învăță pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze și când va îmbătrâni nu se va abate de la ea”
Proverbe:22:6

Tendențele internaționale actuale cu privire la viitorul umanității

Copiii, murgurii vieții, sunt însuși rostul nostru de a fi. De buna lor creștere și educație depinde viitorul nostru, educarea lor de mâine.

“Nimic din ceea ce făurește omul în efemera sa existență pe acest pământ nu se ridică atâta la sublim, la creație, dăruire de sine, jertfă și împlinire, pe cât este creșterea, educarea și dezvoltarea copiilor, cea mai deplină și sensibilă bucurie a vieții.” (Virgiliu Radulian)

Important este că tot mai multe state, acordă prioritate copiilor, astfel promulgându-se principiul „Copiii înainte de toate.” Acest principiu reprezintă o schimbare fundamentală nu numai în politica statelor și a instituțiilor, dar și în atitudinile și mentalitățile indivizilor și popoarelor. Directorul Executiv Mondial UNICEF, James P. Grant, afirma: “esența principiului care plasează copiii înaintea oricăror altor preocupări și obiective, nu ar trebui să se mulțumească doar la protecția lor, ci la faptul de a li se acorda efectiv o prioritate absolută și continuă, asigurată totdeauna și în orice împrejurare, fiecăruia, indiferent de circumstanțe, de perioada pe care o străbate societatea, fie în epoci de înflorire, fie (și mai ales) în cele de austeritate sau de restructurare socială, economică.”

Din aceste afirmații înțelegem că toți factorii sociali, familia, părinții, instituțiile, comunitatea, într-un cuvânt întreaga societate trebuie să asigure condiții optime pentru o dezvoltare normală, deplină, armonioasă a fiecărui copil, în toată lumea pentru că ei, copiii sunt speranța și viitorul planetei.

Țara noastră a adoptat criteriile și a luat o atitudine de respect față de copil, față de interesele și drepturile sale. Cu toate acestea mai este mult de făcut pentru a înlătura subzistența, devierea comportamentală, suferința, promiscuitatea care fac multe victime printre copii, marcând destinul lor în chip nefericit. Indiferența, agresivitatea, lipsa de înțelegere și afecțiune, neputința adulților, marginalizarea de către societate, familie sau de către instituțiile specializate în acest domeniu, produc în rândurile copiilor degradare umană, înjisoare pentru ei și pentru societatea din care fac parte.

Apărarea, ocrotirea și formarea corespunzătoare a copiilor, educarea lor sănătoasă fizică și morală, reprezintă astfel, nu numai o cauză umanitară, ci una vitală.

Este lăudabil faptul că laureații Premiului Nobel reuniți pentru a discuta cu privire la viitorul umanității, au concluzionat că: “Educația trebuie să devină prioritatea principală al secolului al XXI-lea”.

Statul are o imensă responsabilitate în înlăturarea fenomenelor negative din societate: copiii străzii, creșterea îngrijorătoare a abandonului școlar, al analfabetismului, a refuzului de a munci și învăța, al devianței sociale, deprecierii valorilor etice și spirituale printre minori.

Instabilitatea socială, dezordinea și insecuritatea, corupția, tensiunile de tot felul, lasă urme adânci în sufletele copiilor. Tot ce facem pentru ei, trebuie făcut sub semnul iubirii.

Problematica educației și învățămîntului în societatea contemporană

În ultimele decenii ale secolului XX, oamenii de știință, oamenii politici și responsabili diferitelor sectoare ale vieții sociale, au identificat probleme cu caracter grav cum ar fi deteriorarea mediului înconjurător, caracterul limitat al resurselor naturale, ritmul galopant al creșterii demografice în unele zone ale lumii. Analizându-le au ajuns la concluzia că dezvoltarea nu mai este posibilă fără pace, că pacea nu poate fi reală fără respectarea drepturilor omului și asigurarea libertăților fundamentale ale acestuia, că, la rândul lor, aceste libertăți și drepturi nu sunt posibile în condiții de mizerie, foamete și analfabetism.

“Problematica lumii contemporane” (S. Rassekh, G. Văideanu arată că nici o țară și nici o regiune de pe glob nu se poate plasa în afara acestei problematice; ea afectează toate sectoarele vieții sociale, constituind o sursă de probleme deschise, dificultăți atât pentru sfera vieții materiale, cât și pentru cea a vieții spirituale; oamenii se văd puși în fața unor situații complexe pentru care nu sunt pregătiți, în fața unor situații pentru care nu au metode sau soluții adecvate, oamenii sunt dezorientați, folosesc demersuri unidisciplinare, când ar trebui să folosească demersuri pluridisciplinare; presiunile exercitate asupra comunității mondiale și naționale sunt puternice, soluționarea lor impunând eforturi financiare mari.

În fața acestor probleme s-au desprins două poziții: scepticii, Ivan Ilich și Alvin Toffler, care consideră că sistemele de educație, școala, este în declin și nu poate construi un viitor mai bun. Pe a doua poziție sunt optimiștii, care cred în puterea educației de a contribui cu resursele sale specifice la construirea viitorului. Astfel M. Haavelsrud (1983),

*Învățând din
greșelile
trecutului
privim spre
viitor*

susține că “interesul pentru rolul educației în ameliorarea vieții de astăzi în lumina unei societăți viitoare mai bune, trebuie să se exprime în conceptualizarea acestei încrederi sub formă de programe axate pe valorile educației de mâine.”

Răspunsurile educației la problemele lumii contemporane se situează pe două planuri: lărgirea ariei și conținuturilor educației și inovațiile în conceperea și realizarea educației.

Aria și conținuturile educației cuprind „Noile educații” care cuprind: educația ecologică, educația pentru pace și cooperare, educația pentru democrație și participare “educația economică și casnică modernă, educația pentru drepturile omului, educația pentru schimbare și dezvoltare, educația în materie de populație sau demografică, educația pentru comunicare și mass-media.

Lista “noilor educații” nu se încheie aici. Astfel mai putem adăuga: educația pentru tehnologie și progress, educația nutriționistă, educația comunitară, educația interculturală. Este dificilă includerea lor în planurile de învățământ. S-au găsit două strategii, pentru rezolvarea acestei probleme. Prima strategie merge până la crearea unor discipline mai cuprinzătoare-educația civică, educația cetățenească, educația globală etc. A doua strategie presupune infuzia de elemente noi în conținuturile tradiționale, strategie adoptată în multe țări, precum și în țara noastră.

Educația este un fenomen social care a apărut o dată cu societatea umană și care a suferit pe parcursul dezvoltării societății o serie de modificări esențiale. Astfel de la acțiunea empirică de pregătire a tinerei generații pentru viața socială și până la acțiunea fundamentată științific din epoca modernă, educația a parcurs un drum lung, devenind o știință autentică, cu statut și legități proprii.

În a doua jumătate a secolului XX, Coombs și Ahmed (1974) au structurat ansamblul activităților de instruire și educație în trei tipuri ale educației: educația formală, educația nonformală și educația informală. Cele trei forme ale educației își pot dovedi eficiența în dezvoltarea personalității tinerilor și pot contribui la dezvoltarea durabilă a societății numai prin intercondiționare și interdependență în contextul educației permanente. Acest fapt a condus spre o concepție holistică, adică, frontierele dintre cele trei forme ale educației nu sunt rigide, ele se întrepătrund. În concepția holistică asupra educației, educația formală reprezintă etapa inițială a educației permanente.

Principiul educației permanente a determinat și determină în continuare o reconsiderare a întregii concepții cu privire la școală, educație și învățământ. Școala trebuie să-și modifice concepția despre propria activitate educativă și, în perspectiva cerințelor viitorului, ea trebuie să-l pregătească pe cel educat pentru a avea o concepție adecvată față de autoeducație și autoînvățare.

Managementul schimbării în învățământul preșcolar românesc

Științele psihologice și pedagogice moderne au pus în evidență valoarea foarte mare a educației din copilărie, amprente pe care aceasta le lasă asupra întregii vieți a omului. Grădinița asigură un mediu organizat și sistematizat de instruire și educare, dispune de cadre didactice specializate, competență de care familia nu dispune. Educația realizează organizarea unui echilibru existențial al copilului, ca să se poată dezvolta caracteristicile de personalitate cum ar fi aptitudinile, reglarea temperamentului prin caracter, toate acestea având rădăcini de influență puternice în copilărie.

După anii 90, țara noastră a urmat exemplul țărilor din vest, care cu câteva decenii în urmă au elaborat o politică școlară centrată pe copil; autoritățile școlare au fundamentat teoretic reforma școlară pe câteva principii: principiul abordării globale, principiul restructurării inovatoare și principiul angajării prospective.

Direcțiile principale ale reformei învățământului românesc contemporan sunt: schimbări de natură axiologică și metodologică, îmbogățirea și diversificarea curriculum-ului, reevaluarea funcțiilor applicative, asimilarea perspectivei interdisciplinare, introducerea programelor diferențiate de studiu, informatizarea învățământului, coborârea pragului de vârstă în predarea științelor.

Trăsăturile principale pe care se bazează reforma învățământului românesc contemporan se referă la: caracterul socio-uman al modernizării, caracterul național al modernizării, caracterul unitar și multilateral al modernizării, caracterul inovator al modernizării, caracterul prospectiv al modernizării, caracterul exigențelor pedagogice cu privire la modernizare.

În ceea ce privește finalitățile învățământului românesc contemporan, la nivelul politicii școlare se stipulează ca ideal educațional dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, formarea personalității autonome și creative. Acest ideal se întemeiază pe tradițiile umaniste, pe valorile democrației și pe aspirațiile societății românești actuale.

Bibliografie:

- Virgiliu, Radulian, *Educația de mâine: Să fim mai buni cu cei ce ne înconjoară*, București, Revista Învățământul Preșcolar, 1995
- Ion, T. Radu; Liliana, Ezechil, *Pedagogie*, București, V&Integral, 2002
- Ursula, Șchiopu, *Grădinița de azi și de mâine*, Revista Învățământul Preșcolar, 1994
- Gheorghe, Tomșa (coordonator), *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Problematika Educației Și Învățământului În Societatea Contemporană, București, 2005

Gifted Education **- o șansă pentru viitor**

Moldovan Adriana
Școala Generală nr. 3 Lupeni
Ular Maria Magdalena
Grădinița "Lumea copiilor" Lupeni

În perioada 5- 17 iulie 2007 am participat la cursurile **Școlii de Vară a Educației de Excelență**, Constanța, susținute de **profesorul Florian Colceag**, președinte **EDUGATE** și **IRSCA Gifted Education România**. Acesta spunea: „Prin gifted education se respectă natura divină a omului și nu omul-marfă, omul de consum. Promovăm omul creator, omul capabil să-și dezvolte potențialele.” Doresc să vă împărtășesc câteva din noțiunile, ideile și conceptele acestui curs și a educației copiilor supradotați și talentați susținute de Gifted Education prin profesorul F. Colceag.

Supradotarea în raport cu media oamenilor este un fenomen observat în toate culturile și epocile istorice. Sursele antichității evocau supradotarea ca fiind un dar al zeilor, un har, o energie divină în surplus pentru unii aleși, sau o investiție a zeilor dată unor aleși. În general legende, poveștile clasice, și relatările faptice arată o legătură directă între depășirea unor obstacole existențiale majore și dezvoltarea harului personal într-o anumită direcție, harul fiind o răsplătă dată de zei pentru muritorii ce și-au dovedit meritul pentru acesta. Tehnicile de educare a harului sunt practicate din antichitate și până în ziua de azi. Acestea constau în ritualuri inițiatice unde persoana este expusă la încercări deosebite care îl solicitau peste nevoile zilnice de supraviețuire și îl forțau să-și dezvolte abilități, în sisteme de educare a abilităților prin antrenamente susținute, sau în formarea abilităților în sisteme de formare-selecție pe trepte de formare. Indiferent dacă aceste tehnici sunt dezvoltate recent sau au fost dezvoltate în antichitate există o linie recunoscută sau nu de continuitate a acestor tipuri. **Sistemele de educare a abilităților prin antrenamente susținute au dat alte derivate educaționale pentru cultivarea unor abilități specifice.** În general acestea au generat formele de educație și instruire de masă, le regăsim în sistemele educative de stat, în programele ce mențin și cultivă ordinea de sistem social sau economic, în programele socio-culturale în care se respectă anumite convenții, în modelul educației industriale, militare, și în multe alte tipuri de educație organizate și finanțate de stat.

Conceptul modern de gifted preia cele trei forme de exprimare: **inteligența activă** în identificarea și rezolvarea de probleme, **creativitate** și **puterea de a duce o sarcină până la capăt**. Putem cu ușurință identifica cele trei rădăcini educative ce duc la aceste derivate moderne a conceptului de "gifted", putem de asemenea înțelege metodologiile din "gifted education" care sunt de fapt urmașele directe ale celor trei tipuri de tehnici de învățare. **Educarea abilităților personale** este un aspect al dezvoltării umane. *Dacă pentru marea majoritate a oamenilor tehnicile educative de cultivare a abilităților personale sunt suficiente, pentru o anumită parte, cei au capacități superioare, există nevoi diferite, câmpuri de dezvoltare personală mai ample și o sete de cunoaștere și alte caracteristici ce depășesc norma socială curentă.* Pentru această categorie de copii s-a proiectat sistemul educației de excelență, sau gifted education. Fiecare copil își dezvoltă abilități înalte pe un domeniu, pe cel puțin un domeniu. Dezvoltarea capacităților umane se face pe mai multe componente: intelectuală exprimată prin diverse forme de gândire, afectivă și emoțională, spirituală, socială, interpersonală, intrapersonală, artistică, kinestezică, senzitivă, de empatie cu mediul natural și altele. Pe fiecare componentă de dezvoltare a capacităților există însă etape de dezvoltare ce corespund complexității gândirii la un moment dat. Aceste etape se exprimă prin modele pe care le au copii la diferite etape, pe modelele lor de percepție a realității, pe tipul de informații pe care le vehiculează între ei și pe orizonturile lor de cunoaștere. În dezvoltarea capacităților copii trec de la etapa de percepție acumulativă către cea topologică, mergând către etapa analitică critic, continuând cu etapa de gândire sintetică-structurală și ajungând eventual către gândirea complexă și dinamică. Aceste etape de gândire se pot percepe pe toate direcțiile lor de dezvoltare a capacităților personale, însă la copii supradotați se petrece un fenomen suplimentar. Acest fenomen este **dezvoltarea asincronă** a personalității, ce se manifestă prin trecerea mult mai rapidă prin unele etape de dezvoltare a abilităților pe anumite direcții de dezvoltare. Din acest motiv copii supradotați prezintă abilități neobișnuite în raport cu copii din generația lor, deși nu prezintă și stabilitate pe toate componentele dezvoltării. Ei pot fi fragili pe unele direcții unde sunt la nivelul vârstei cronologice și performanți pe alte direcții unde sunt mult mai dezvoltați decât arată vârsta lor cronologică. Aceasta caracteristică a dezvoltării copiilor supradotați și talentați face de asemenea ca nevoia de educație într-un sistem să fie diferențiată printr-o ofertă deosebită față de cea de masă. Păstrați împreună cu generația lor majoritatea copiilor supradotați suferă traume majore din cauza inter-relaționării cu mediul lor social, deoarece au modele de univers diferite de cei din generația lor, câmpuri de interes ce nu corespund cu ale generației lor și nevoi de informare pe care nu le acoperă sistemul școlar de masă. De asemenea, ei interacționează bine cu cei din generații mai mari ce au câmpuri de interes și direcții de dezvoltare a abilităților similare cu ale lor, uneori cu adulți (putem descoperi copii cu intelect măsurat prin teste psihometrie foarte înalt care interacționează cu adulți ce au capacități intelectuale similare), iar în relația cu colegii de generație sunt hărțuiți de aceștia.

Caracteristici de personalitate ce dau profilul copilului giftid care vor permite înțelegerea modului în care se manifestă un astfel de copil:

► folosește un vocabular bogat și adecvat; este eficient în comunicarea vorbită sau scrisă; are un bagaj de lectură

bogat, preferând de obicei cărți pentru adulți; dorește să discute materialele citite; are un interes deosebit pe câte o arie în care găsește motivație și pasiune; consumă timp pentru pasiunea proprie și pentru proiecte speciale; are rezultate școlare deosebit de bune pe anumite zone de interes; înțelege ce este bine sau rău într-o activitate și găsește căi de optimizare; descoperă valențe noi la idei vechi; are o memorie deosebită pe arii de interes și stăpânește repede conceptele și abilitățile de bază;

► *nu are răbdare cu procedeele de rutină și cu abilitățile automate; pune întrebări penetrante în particular la nivelul cauzelor și al motivelor; găsește plăcere în activități intelectuale și găsirea de răspunsuri; recunoaște repede relații; îi plac structurile, ordinea și consistența; arată virtuozitate și are multe hobby-uri; gândește critic, este sceptic și evaluează prin teste în care acoperă toate posibilitățile; este plin de umor; gândește în afara eului propriu; este interesat de ceea ce este bun sau rău, drept sau nedrept; învață rapid; poate să-și concentreze atenția un timp îndelungat; este sensibil sufletește; arată compasiune pentru alții; este perfecționist; prezintă intensitate a trăirilor; are sensibilitate morală; prezintă curiozitate neobișnuită; este foarte perseverent în ariile proprii de interes; este hiper-energetic; preferă compania celor mai în vârstă;*

► *citește devreme și este avid de cunoștințe; este foarte creativ; are tendința de a contesta autoritatea; are abilități în folosirea numerelor; raționează bine fiind un bun gânditor; are multe idei de împărțit cu alții; este un strălucit gânditor însă distrat și neatent la detaliile neimportante; deosebește cu ușurință detaliile importante și relevante de celelalte; oferă răspunsuri neobișnuite și neașteptate la probleme; poate atinge nivele înalte de gândire abstractă; comunică eul propriu prin mijloace variate (verbale, kinestetice, limbajul corpului, etc.); adună o mare cantitate de informații în domeniile de interes; își amintește rapid fapte; este frecvent perceput de alții ca lider; este cooperant în grupuri; acceptă responsabilități; se adaptează cu ușurință la situații noi; este încrezător în colegi și candid în opiniile despre oameni; îi plac schimbările; cere puțină direcționare din partea profesorilor; sunt mai interesați de răspunsuri la întrebări de tip "cum" și "de ce" decât la alte tipuri de întrebări; pot lucra independent mult mai devreme decât alții.*

► *sunt adesea diagnosticați ca hiperactivi; sunt interesați de lucruri neobișnuite sau stranii; dovedesc interes deosebit pentru activitățile intelectuale și artistice; percep cu ușurință asemănările, diferențele și anomalii; deseori atacă subiecte complexe descompunându-le în părți componente simple și le analizează sistematic; sunt gânditori fluenți capabili să genereze posibilități, consecințe sau idei înrudite; gândesc flexibil abordând o problemă pe mai multe căi; sunt originali și deseori neconvenționali în rezolvarea de probleme; pot găsi relații între obiecte, fapte și idei neînrudite; sunt doritori de înțelegere complexă; construiesc deseori ipoteze de genul "dar dacă"; sunt sensibili la frumos și atrași de valorile artistice. **Toate aceste caracteristici sunt utilizate în gifted education, iar evaluarea progresului se face pe toate aceste direcții.***

Cerințe psihologice în integrarea în clasele normale a copiilor cu c.e.s.

**Moț Cornelia
Berbeceanu Gabriela
Grădinița P.P. Nr. 4
Deva**

*„Este imposibil de a găsi o minte atât de redusă, căreia educația să nu-i poată fi de ajutor”
I.A.Comenius*

Focalizarea atenției educaționale pe grupele vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o anumită societate și impune căutarea unor noi formule de solidaritate umană, lucru ce are o semnificație aparte în societatea noastră.

În conformitate cu Convenția pentru Drepturile Copilului și apelând la principiul nondiscriminării, drepturile copiilor trebuie respectate indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie a copilului ori a părinților, indiferent de situația lor materială, de incapacitatea lor, de nașterea lor sau de altă situație.

În prezent se consideră că cea mai bună soluție pentru copiii cu CES este integrarea lor în școlile de masă. Aceasta nu înseamnă că educația lor se realizează la fel cu cea a celorlalți elevi. Educația lor trebuie să se realizeze în funcție de particularitățile lor: să fie o educație diferențiată sau personalizată.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor *nivele de dezvoltare a personalității lor și anume:*

1. *La nivel biologic* un copil trebuie să crească, să se maturizeze fizic, morfologic și biochimic. Un copil dezvoltat insuficient se va încadra mult mai greu într-o clasă de elevi dezvoltați datorită faptului că activitățile educative își vor pune amprenta asupra stării generale de oboseală a copilului.

În afară de copiii dezvoltați insuficient pentru vârsta lor, la acest nivel se încadrează și copiii cu deficiență de natură biologică. Printre deficiențele de natură biologică putem enumera: deficiențe ale dezvoltării creierului datorate unor leziuni ale materialului genetic în special în perioada intrauterină, deficiențe de auz, vâz, paralizii, lezări locale. Deseori se întâmplă să întâlnim cazuri de copii cu deficiențe la nivel biologic combinate, care cuprind atât elemente de nedezvoltare cât și de lezare.

În sprijinul integrării copiilor cu deficiențe biologice trebuie să existe un efort de adaptare atât a copiilor în cauză cât și a comunității în cadrul căreia va trebui să se integreze copilul respectiv.

2. *La nivel psihic* un copil trebuie să fie dezvoltat și să fie capabil să desfășoare diferite funcții psihice în mod continuu, ascendent, progresiv, dinamic, la diferite niveluri de complexitate.

Cei trei factori ce influențează dinamica dezvoltării psihice sunt: ereditatea, mediul și educația. Ereditatea este dată de ansamblul de gene ce conțin informații transmise prin mecanisme genetice, fiziologice, anatomice. Mediul reprezintă ansamblul factorilor naturali și sociali ce determină *dezvoltarea psihologică* a personalității copilului. Factorii naturali sunt dați de mediul geografic în care trăiește copilul, mediul ce intervine în evoluția pozitivă sau negativă a personalității copilului. Mediul social este dat de familie, școală, prieteni, colegi, ce acționează diferit în funcție de vârstă și de cerințele educaționale ale copilului implicat.

3. *La nivel social* un copil trebuie să se poată compara conform standardelor profesionale, pedagogice, civice ale comunității în care se află. Evoluția personalității copilului este ghidată de mediul natural și social cu care interacționează. Pregătirea insuficientă a personalului didactic din învățământ ce interacționează cu copiii cu deficiențe la nivel social, poate duce la o neadaptare urmată de nedezvoltarea deprinderilor de învățare corectă și asimilare a noilor cunoștințe. În funcție de particularitățile specifice existente ale cazurilor de copii cu deficiente, trebuie determinată o strategie de dezvoltare socială și de integrare a lor.

După ce se află deficiențele copiilor ce trebuiesc integrați într-o comunitate de copii dezvoltați normal, următoarea etapă ar fi efectuarea diferitelor acțiuni ce au ca scop realizarea integrării. Mijloacele de creare a mediului climatic corespunzător integrării copiilor cu cerințe educative speciale sunt:

- a) Analiza elementelor distinctive de dezvoltare a copiilor cu deficiențe în diferite situații sociale.
- b) Crearea unor elemente de bază ale unei strategii de integrare a copiilor.
- c) Formarea personalului didactic în vederea pregătirii corecte și eficiente a copiilor cu CES.
- d) Crearea unor programe de integrare a copiilor cu CES în comunitatea locală.
- e) Realizarea unor centre zonale de tratare a copiilor cu diferite forme de CES, greu integrabili în societate.

Integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale este esențială pentru promovarea calității vieții acestora, accesul la educație asigurându-se indiferent de natura sau de tipul deficienței.

Este foarte important efectuarea integrării copiilor cu CES prin realizarea procesului de înțelegere a colegilor cu privire la deficiențele lor. Copiii pot fi foarte cruzi sau foarte drăguți cu alți copii care sunt diferiți de ei. Atunci când sunt în preajma lor, îi pot imita, pot râde de ei, se pot juca lângă ei fără să-i includă și pe ei, prefăcându-se că nu există. De obicei copiii reacționează așa atunci când nu înțeleg. Pentru a-i putea înțelege mai bine se pot organiza jocuri cu

ajutorul cărora pot înțelege pe rând diverse handicapuri. De exemplu pentru a-i înțelege pe copiii cu deficiențe de vedere se poate propune un joc în care pe rând copiii sunt legați la ochi și lăsați să se descurce într-un perimetru definit. În felul acesta copiii vor înțelege mai bine situația în care se află un copil cu deficiențe de vedere.

Crearea unui climat favorabil în colectivele de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivației pentru învățare. Este bine ca să se învețe împreună cu ceilalți copii, și nu separat de ei. Învățarea este mult mai plăcută și eficientă pentru acești copii, dacă se folosește învățarea prin cooperare, dacă se asigură sprijin permanent atât din partea educatorului cât și a colegilor.

Cultura psihopedagogică a cadrului didactic se compune din cunoștințe de psihologie, pedagogie, metodică, într-un cuvânt din totalitatea cunoștințelor teoretice privitoare la educație și personalitatea umană, și dintr-un ansamblu de priceperi și deprinderi practice solicitate de desfășurarea, ca atare, a acțiunii educaționale. Cultura psihopedagogică a educatorului se referă la acele cunoștințe, tehnici de lucru și modalități de acțiune care facilitează, în cele din urmă comunicarea pedagogică. Fără declanșarea unei rezonanțe în psihicul copiilor cărora li se adresează ea este neutră din punct de vedere educativ. Pregătirea psihopedagogică permite educatorului să transforme informațiile cultural-științifice în mesaje educaționale.

Atitudinea pozitivă a educatorului, a colegilor și mai ales a familiei față de acești copii, reprezintă pilonii reușitei lor școlare. Educatorul va ține seama de o serie de reguli care să contribuie într-o oarecare măsură la instrucția și educația acestor copii:

- va folosi un limbaj cât mai adecvat, verificând permanent dacă a fost înțeles,
- va folosi material intuitiv adecvat,
- va încerca legarea lecției de experiența de viață a copilului,
- se va insista și repeta aceiași temă până în momentul în care elevul o va reține, apoi va trece la altă temă (prin exerciții diversificate pentru a nu interveni monotonia),
- se va lucra pe unități mici de învățare,
- se va porni întotdeauna de la ce știu copiii,
- se vor da doar noțiuni de bază, cât mai simple, dar necesare,
- sarcinile de lucru vor fi ușoare, clare, plăcute,
- se vor urmări copiii permanent și vor fi îndrumați anticipativ, prin organizarea „perspectivelor”,
- după fiecare sarcină efectuată corect (sau parțial corect) vor fi lăudați, apreciați,
- rolul colegilor este deosebit de important în sprijinirea lor
- să nu fie izolați de restul clasei, (așezarea lor în apropierea unui coleg mai bun la învățătură, acordarea unor responsabilități ușoare, dar permanente în cadrul colectivului).

În felul acesta există șanse mari ca tratamentul pedagogic, în completare cu cel psihoterapeutic și farmacologic, să faciliteze integrarea în clasele normale a copiilor cu CES. Deși acești copii ridică multe probleme, trebuie să înțelegem că fiecare individ are ceva bun în el, în fiecare se găsește o „lumină” care așteaptă să fie aprinsă, dar și menținută permanent.

Bibliografie:

- Asociația Reninco România, *Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale*, Editura MarLink, București, 2000
- Oprea.N, *Cunoașterea și tratarea diferențiată a copiilor preșcolari*, Revista Învățământul Preșcolar, nr.3-4, 1995
- Neamțu.C., Gherguț.A., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom Iași, 2000
- Gherguț,A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale: strategii de educație inclusivă*, Editura Polirom, Iași, 2001

Grădinița viitorului

Negru Eleonora
Grădinița cu P.N. Nr. 2
Deva

Învățământul românesc cunoaște o continuă transformare și renovare în mod deosebit sub aspectul conținutului, metodologiei și al strategiei de lucru.

Învățământul preșcolar, parte integrantă a învățământului, a cunoscut și cunoaște o atenție aparte din partea societății în plină efervescență. Educația este privită ca factor esențial al dezvoltării economice dar și ca factor “mai degrabă politic și social”. În acest context, învățământului preșcolar îi revine un rol fundamental deoarece grădinița asigură deschiderea reușitei școlare în condițiile în care proiectarea mediului său pedagogic anticipează educația permanentă de calitate aptă “să atragă și să bucure pe cel educat de tot ceea ce este bun”.

Grădinița este o instituție cu un profil pedagogic aparte și presupune:

a) Conceperea unui sistem de recompense educaționale și sociale pentru copii și familie, sistem capabil să ofere o perspectivă de evoluție favorabilă, imediată și pe termen mediu.

Astfel, un rol important îl are stimularea copiilor cu rezultate deosebite prin publicarea pozelor în albume ștafetă, prin alcătuirea unor albume tematice în cadrul concursurilor dintre grupe, diplome și mici recompense concretizate în dulciuri, cărți, reviste.

b) Crearea unei viziuni de ansamblu asupra activității propuse și asupra potențialului personalității fiecărui copil. De aceea un accent deosebit trebuie acordat și în viitor muncii diferențiate.

c) Educația copiilor preșcolari are un rol marcant pentru toată viața omului, deoarece în condițiile eterne ale educației, copilul preșcolar are de parcurs toate drumurile vieții de fiecare zi, drumuri ce duc de azi spre mâine. El, copilul preșcolar de azi, va trebui să vindece nenumăratele răni ale prezentului și trecutului. De aceea consider că programa preșcolară este și va trebui să fie corespunzătoare timpului trăit. Viața din grădiniță, spațiul acordat jocului cu miraculosul univers pe care îl stimulează și interrelaționările încărcate de interogații explicative, cognitive ce conturează viața interioară psihică, o încarcă de dialoguri interioare mai ales cu privire la cum se percepe copilul preșcolar pe sine, cum se simte că îl percep alții.

Aspectele mai sus relatate trebuie să fie în atenția educatoarelor acum și în viitor, deoarece în cadrul colectivului de copii se naște însingurarea, neliniștea și neîncrederea de sine, dar și confortul psihic, bucuria și libertatea interioară dătătoare de încredere, forță și entuziasm.

În cadrul sistemului de învățământ instituțiile preșcolare au un rol major, pregătind procesul de adaptare al copilului la condițiile școlii și ale învățării didactice. Eficientă va fi în acest sens obligativitatea frecventării grădiniței cel puțin de la vârsta de 4 ani, asigurarea bazei didactice cu materiale de o așa manieră încât să permită desfășurarea unui învățământ de calitate și nu în ultimul rând asigurarea unei retribuții care să asigure cel puțin un trai decent educatorului, fapt ce influențează întreaga sa activitate didactică.

În dezbaterile multiplelor probleme ce frământă învățământul preșcolar un rol important îl au presa și literatura pedagogică menite să sprijine și să afirme ideile novatoare și practicile cele mai înaintate și fructuoase.

De asemenea pătrunderea tehnicilor și tehnologiilor avansate ce crează produse sofisticate “explozia mass-media” cu toate ramurile ei pun individul de orice vârstă, în fața situației pregnante de escaladare a barierelor informaționale.

Pentru a acționa optim în favoarea copiilor este necesară folosirea unor modalități adecvate de lucru cu aceștia, modalități validate de toate cercetările și experiența acumulată în domeniu.

“Dacă te poartă gândul peste o sută de ani, educă oamenii... Educând oamenii vei recolta de o sută de ori.”

Nicola Adela Mariana
Colegiul Național Sportiv "Cetate"
Deva

Clasic și modern în procesul de învățământ

Lucrarea „**Clasic și modern în procesul de învățământ**” evidențiază felul în care societatea contemporană, aflată într-o permanentă schimbare, generează și implică o dinamizare a sistemului de învățământ, înțeles ca pregătire a indivizilor pentru viața de adulți. Am încercat să fac o analiză comparativă între strategiile didactice folosite în învățământul clasic, tradițional și cele folosite în învățământul modern referindu-mă la activitatea elevului, activitatea cadrului didactic, modul de realizare a învățării și modalitățile de evaluare.

Oricare educator își pune problema ce îl învață pe elev, cât îl învață, cum îl învață și cu ce rămâne el în viață din cele învățate. Sunt întrebări dintotdeauna care i-au preocupat pe oamenii școlii dintotdeauna.

În noile teorii ale educației, elevii nu mai sunt considerați receptori pasivi ai unor informații dinainte elaborate, pe care sunt chemați să le reproducă în mod cât mai fidel, ci s-a ajuns ca asimilarea informațiilor să fie un proces activ, elevul fiind privit ca participant la propria formare, cadrul didactic urmând să încurajeze și să valorizeze pozitiv originalitatea, creativitatea și reflecția critică a elevilor.

Astăzi, în învățământul românesc, se pot distinge trei moduri de organizare a activității de învățare: activitatea frontală, cu întreaga clasă; activitatea pe grupe diferențiate; activitatea individuală.

Activitatea frontală asigură însușirea temeinică și sistematică a cunoștințelor predate. Acest tip de învățare lasă însă puțin câmp de inițiativă elevilor, manifestat de regulă prin întrebări generatoare de explicații. Învățarea frontală se caracterizează printr-o activitate sporită a învățătorului, care limitează foarte mult activitatea elevilor. Aceștia din urmă se află întotdeauna într-un raport de dependență față de învățător. Învățătorul trebuie să devină partenerul elevului în actul educațional. Expunerea nu trebuie să depășească 30 % în cadrul unei ore.

Activitatea pe grupe

Activitatea pe grupe are loc atunci când elevii lucrează împreună, uneori în perechi, alteori în grupuri mici, pentru realizarea unui obiectiv comun: rezolvarea unei probleme, explorarea unei teme, producerea/crearea unor idei și soluții noi într-o situație dată astfel încât, lucrând împreună, elevii își maximizează propria învățare, cât și a celorlalți colegi. Printr-o astfel de organizare a situațiilor de învățare, elevii depind într-un mod pozitiv unii de alții, iar această interdependență pozitivă îi conduce la devotament de grup.

Metodele didactice interactive ("Mozaicul", "Comentariul unor informații", "Studiul de caz", "Jocul de rol"...) se bazează pe cooperarea dintre elevi în timpul lecției. Ei trebuie să relaționeze unii cu alții în timpul orei, astfel încât responsabilitatea individuală să devină presupuziția majoră a succesului.

Utilizarea strategiilor didactice care au la bază predarea-învățarea prin cooperare presupune ca dascălul să dețină anumite abilități. Acestea se referă la: *responsabilizarea fiecărui elev pentru funcționarea optimă a grupului; formarea, la elevi, a unor abilități sociale care să favorizeze interacțiunea și cooperarea în realizarea învățării; lucrul în grupuri eterogene, de mărime adecvată; implicarea elevilor în activități cât mai diverse. Cadrul didactic devine facilitator al colaborării și cooperării elevilor pentru realizarea învățării eficiente și durabile.*

Una dintre primele reguli referitoare la evaluarea activității pe grupuri mici este aceea de a fructifica fiecare ocazie pentru:

- ✓ A aprecia calitatea muncii în grup;
- ✓ A aprofunda înțelegerea diferitelor aspecte abordate;
- ✓ A intensifica gradul de cooperare.

Instrumente pentru monitorizare: jurnale profesionale zilnice, săptămânale ale cadrelor didactice; jurnale ale copiilor; produse ale copiilor; observații asupra comportamentului copiilor și comportamentului în grupurile cooperative; interviuri cu copiii; chestionare adresate copiilor pentru a identifica elemente ce țin de cultura clasei, percepțiile elevilor asupra cadrelor, asupra școlii; fotografii, înregistrări audio-video...

Activitatea individuală se desfășoară sub forma realizării unor sarcini școlare de către fiecare elev, independent de colegii săi, cu sau fără ajutor din partea cadrului didactic. Învățământul individualizat este adaptat particularităților fizice și psihice ale fiecărui elev. El urmărește progresul elevului prin propria lui activitate.

Scopurile grupului-clasă pot fi, deci, structurate în mai multe maniere (individualist, competitiv, cooperativ), fiecare dintre acestea prezentând avantaje și dezavantaje asupra performanțelor elevilor.

STRUCTURA INDIVIDUALISTĂ:

- grad redus al interacțiunilor între elevi;
- independența scopurilor elevilor;
- slabă exploatare de către cadrul didactic a resurselor grupului;
- succesul sau eșecul unui elev nu îi afectează pe ceilalți membri ai clasei;

- nu creează motivație deosebită pentru învățare;
- nu ajută la formarea abilităților de comunicare;
- cultivă independența elevilor și responsabilitatea pentru ceea ce fac.

COMPETITIA:

- ✓ generează conflicte și comportamente agresive;
- ✓ interacțiune slabă între colegi;
- ✓ lipsă de comunicare;
- ✓ lipsa încrederii în ceilalți;
- ✓ amplifică anxietatea elevilor, teama de eșec;
- ✓ egoism;
- ✓ stimulează efortul și productivitatea individului;
- ✓ promovează norme și aspirații mai înalte;
- ✓ micșorează distanța dintre capacitate și realizări.

COOPERAREA:

- ✓ stimulează interacțiunea dintre elevi;
- ✓ generează sentimente de acceptare și simpatie;
- ✓ încurajează comportamentele de facilitare a succesului celorlalți;
- ✓ creșterea stimei de sine;
- ✓ încredere în forțele proprii;
- ✓ diminuarea anxietății față de școală;
- ✓ intensificarea atitudinilor pozitive față de cadrele didactice.

Fără a realiza o contrapunere a strategiilor didactice clasice, tradiționale celor activ-participative e necesară și utilă o succintă analiză comparativă a acestora, insistând asupra elementelor deosebitoare ce le conferă un specific distinctiv.

CONCLUZII

Criterii	Strategii didactice tradiționale	Strategii didactice care promovează Dezvoltarea gândirii critice
Activitatea elevului	✓ ascultă expunerea, prelegerea, explicația, demonstrația cadrului didactic; ✓ încearcă să rețină și să reproducă ideile auzite; ✓ acceptă ideile altora(în primul rând ale cadrului didactic); ✓ se manifestă individualist; ✓ acceptă informația dată.	✓ exprimă puncte de vedere proprii referitoare la o problemă; ✓ realizează schimb de idei cu ceilalți; ✓ argumentează; ✓ (își) pune întrebări cu scopul de a înțelege lucrurile, de a realiza sensul unor idei; ✓ cooperează în rezolvarea problemelor și a sarcinilor de lucru (de învățare).
Activitatea cadrului didactic	✓ predă, expune, ține prelegeri; ✓ explică și demonstrează; ✓ impune puncte de vedere proprii; ✓ se consideră singurul „expert” într-o problemă.	✓ organizează și dirijează învățarea, o orchestrează și o regizează; ✓ facilitează și moderează activitatea de învățare; ✓ ajută elevii să înțeleagă lucrurile și să și le explice; ✓ acceptă și stimulează exprimarea unor puncte de vedere diferite într-o problemă; ✓ este partener în învățare.
Modul de realizare a învățării	✓ predominant prin memorare și reproducere de cunoștințe; ✓ competiția între elevi cu scop de ierarhizare; ✓ se realizează, preponderent, în mod individual.	✓ prin apelul la experiența proprie; ✓ promovează învățarea prin colaborare; ✓ accent pe dezvoltarea gândirii prin confruntarea cu alții.
Modalități de evaluare	✓ măsurarea și aprecierea cunoștințelor (ce știe elevul); ✓ accent pe aspectul cantitativ (cât de multă informație deține elevul).	✓ măsurarea și aprecierea capacităților(ce știe și ce poate să facă elevul); ✓ accent pe elementele de ordin calitativ (sentimente, atitudini etc.).

Pătrău Daniela Onorica
Școala Generală nr. 2
Hunedoara

Evaluarea ***- între tradițional și modern***

În ansamblul problematicii pe care o generează aplicarea reformei în învățământ, evaluarea devine o dimensiune esențială a procesului curricular și o practică efectivă la clasă. Componenta de bază a reformei învățământului, evaluarea a fost cea dintâi supusă schimbărilor, ea aducând materialul unei diagnoze care să reprezinte punctul de sprijin pentru restructurările ulterioare. Putem vorbi de o reformă a evoluării rezultatelor școlare, care este, ea însăși, o reforma de substanță, ținând transformarea completă a sistemului de evaluare anterior. Evaluarea este apreciată nu ca scop în sine ci ca un element relevant dar dependent în complicatul proces educațional. Evaluarea face dovada calității actului de predare, oglindit în calitatea învățării, iar elevului și familiei acestuia le dă măsura nivelului învățării. De asemenea ea este un continuu punct de referință al procesului la care participă elevul și învățătorul în permanent ameliorator în pregătirea școlarului.

“Evaluarea reprezintă un proces continuu formal sau informal de apreciere a calității, a importanței sau a utilității activității de predare-învățare, proces desfășurat din nevoia cotidiană de secole, de comparare sau ameliorare a acestuia”.

Evaluarea constituie o activitate de colectare, organizare și interpretare a datelor obținute prin intermediul instrumentelor de evaluare în scopul emiterii unei judecăți de valoare asupra rezultatelor măsurării și adoptării unei decizii educaționale, fundamentate pe concluziile desprinse din interpretarea și aprecierea rezultatelor. Ea urmează să fie realizată astfel ca ea să sprijine actul predării, să orienteze și să stimuleze activitatea de învățare a elevilor și să permită ameliorarea continuă a procesului didactic.

Componentă de bază a reformei învățământului, evaluarea a fost cea dintâi supusă schimbărilor, aducând materialul unei diagnoze care să reprezinte punctul de sprijin pentru restructurările ulterioare. Putem vorbi de o reformă a evoluării rezultatelor școlare, care este, ea însăși, o reformă de substanță, ținând transformarea completă a sistemului de evaluare anterior.

În evaluarea educațională actuală, aflată mereu în căutare de noi modalități specifice ameliorative, scalele numerice de notare intrate în tradiție nu mai sunt de multă vreme singura tehnică studiată de docimologia contemporană. Astfel s-au impus atenției teoreticienilor, dar și practicienilor educației și alte criterii tehnice evaluative. Tendința actuală în evaluarea contemporană este aceea încurajării studiului și aplicării tehnicilor de apreciere criterială, de progres, de proces (formativă) sau pe obiective mai largi și flexibile. Docimologia modernă și-a conceput, apropiat și introdus, deja în uzul curent o serie de categorii conceptuale operaționale specifice, dintre care: elemente de competență, standarde de performanță, indicatori de performanță, capacități și subcapacități, descriptori de performanță, probe (sarcini), subiecte, bareme de corectare, certificarea evaluativă, raporturi de evaluare, calificative evaluative etc.

Principalele calități ale acestui sistem de evaluare sunt flexibilitatea și adaptabilitatea sa: odată introduse modelele motrice pentru punerea în ecuația evaluativă a principalelor obiective de referință de la nivelul curricular, precum și a principalelor capacități, sistemul este capabil de autoreglare.

Adesea evaluarea școlară este redusă la acțiuni cum sunt “a verifica”, “a nota”, “a aprecia”, “a clasifica” expresiile cele mai frecvent folosite pentru denumirea acestei activități. Evaluarea modernă pune accent pe verificarea realizării obiectivelor, măsurarea rezultatelor prin utilizarea unor procedee prin care se stabilește o relație funcțională între un ansamblu de simboluri și un ansamblu de fenomene și obiective sau complementare a acestora conform unor caracteristici pe care acestea le posedă. Măsurarea și aprecierea servesc deciziei de ameliorare, respectiv hotărârii unor soluții pentru perfecționarea procesului și a rezultatelor.

Evaluarea tradițională centrată pe acumularea de cunostințe, în care notarea este un scop în sine, un mijloc de clasificare, constituindu-se un moment separat de activitatea de predare-învățare capătă noi conotații. Evaluarea actuală se realizează în vederea adoptării unor decizii și măsuri ameliorative, pune accent pe problemele de valoare, pe emiterea judecății de valoare, ce acoperă atât domeniile cognitive cât și pe cele afective și psihomotorii ale învățării școlare. Aceasta își asumă un rol activ, dezvoltând mereu o funcție de feed-back pentru elev, iar elevul devine partener într-o relație educațională ce oferă transparență, siguranță, deschidere. Elevul este evaluat pentru ceea ce știe, nu este sancționat pentru ceea ce nu știe.

Învățământul modern solicită conceperea unui nou cadru de evaluare, a unui nou sistem de referință care să aibă la bază formarea competențelor elevului. Centrarea pe competențe este o preocupare majoră a ultimilor ani.

Reluând în discuție problematica reformei în evaluare la nivelul învățământului primar se constată nevoia unor demersuri clasificatoare, centrate exclusiv pe elementul pragmatic, concret al modului de utilizare a descriptorilor de performanță. Noul sistem de evaluare prin calificative bazate pe descriptori de performanță a însemnat schimbarea orientării evaluării dinspre cantitativ spre calitativ; elevul devine subiect și obiect al evaluării; nu mai interesează

ierarhizarea elevilor, încadrarea lor într-o normă statistică, raportarea la anumite șabloane, se realizează o evaluare obiectivă (prin utilizarea a patru trepte de notare), transparență în notare. Expresia terminală a operației de apreciere, de emitere a unei judecăți de valoare, în raport cu performanța (competența elevului evaluat) este exprimată prin unul din calificativele "FB", "B", "S", "I".

Trecerea de la ciclul primar la cel gimnazial poate reprezenta, uneori, un șoc pentru elevul în cauză. Obișnuit cu cele patru calificative, notarea cifrică poate crea elevului numeroase confuzii în perceperea performanțelor necesare obținerii pragului minimal. Din această cauză aș propune, ca o părere personală, următoarele sugestii pentru îmbunătățirea evaluării prin calificative:

- ✓ realizarea unor investigații de amploare în rândul cadrelor didactice învățători-profesori (mai ales a celor ce predau la clasa a V-a și care pot da informații relevante despre impactul trecerii de la un sistem de notare la altul);

- ✓ reelaborarea documentelor școlare și a descriptorilor de performanță, pe baza informațiilor furnizate de cadrele didactice;

- ✓ ridicarea nivelului de diferențiere a sarcinilor pentru calificativul "FB" care să reprezinte în mod real un înalt nivel de perfecționare;

La ora actuală se tinde spre o evaluare complexă, realizată prin intermediul unor metodologii complexe, și a unui instrumentar diversificat. Astfel s-a extins gama metodelor de evaluare folosite de cadrele didactice la clasă, vorbindu-se insistent despre complementaritatea metodelor tradiționale (evaluări orale, scrise, probe practice etc.) cu altele noi, moderne (portofoliul, proiectul, investigația, autoevaluarea etc.) ce reprezintă de fapt alternative în contextul educațional actual, când se cere cu insistență deplasarea accentului de la evaluarea produselor învățării la evaluarea proceselor cognitive ale elevului în timpul activității de învățare. Alături de metodele de evaluare tradiționale, metodele alternative de evaluare vizează pe lângă obiectivele de învățare și pe cele atitudinale și comportamentale, metodele alternative se utilizează la ciclul primar adaptate la particularitățile de vârstă ale elevilor, la specificul fiecărei discipline și la condițiile în care se desfășoară activitatea didactică. Ele îmbină procedeele orale și scrise, solicitând capacități, cunoștințe, atitudini și comportamente (ca în cazul proiectului, a investigației) sau însoțesc celelalte metode de evaluare, completându-le (ca în cazul observației sistematice, a portofoliului). Autoevaluarea poate fi considerată la ciclul primar, scop al activității formative și mijloc de stimulare a motivației și de autoreglare a activității de învățare a elevului. Utilizate într-o varietate de forme ele dau eficiență actului de evaluare prin compensarea dezavantajelor unor metode cu avantajele ce decurg din aplicarea altora.

Sistemul tehnicilor și instrumentelor de evaluare s-a îmbogățit substanțial. În practica evaluativă curentă dar și în dezbaterile teoretice și în lucrări de specialitate se solicită expres integrarea în probele de evaluare a itemilor obiectivi, semiobiectivi și subiectivi, în deplina corespondență cu complexitatea competențelor și performanțelor vizate prin programe și manuale școlare etc.

Tehnicile de evaluare utilizate la ora actuală sunt distribuite pe un continuum, limitat, pe de o parte de tehnicile de testare pentru care există un model complet al răspunsului corect, iar pe de altă parte, de tehnicile de testare pentru care nu există un model complet al răspunsului corect. Instrumentele de evaluare sunt compuse din itemi (de diferite tipuri) care sunt într-o legătură indisolubilă cu tehnicile și instrumentele de evaluare.

Într-o lume aflată în permanentă transformare, modernizarea învățământului prin utilizarea metodelor noi de învățare-evaluare a unor strategii moderne, care permit reasamblări, reajustări și adaptări la disciplinele de învățământ, depinde în ultimă instanță de cunoașterea, de înțelegerea și de abilitatea de a le folosi. Prin adaptarea vechilor valori la noile cerințe ale societății, cadrul didactic "nu este un simplu executant al unor prescripții sau rețete, ci devine factor activ al procesului de învățământ, învață cu cei pe care îi învață, având rol de coordonator și catalizator al educației și instrucției" (Romita Jucu).

Bibliografie:

Cucoș Constantin, *Pedagogie școlară*, ed. Polirom, Iași, 2002

M.E.N. Serviciul Național de Evaluare și Examinare, *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, București, 1999

Revista de informare și cultură didactică, Didactica Nova, Craiova, 2005

Învățământul primar nr. 4, ed. Miniped, București, 2003

Ghidul programului de informare/formare a institutorilor/învățătorilor, București, 2003

**Podean Marioara Valerica
Lupulescu Ioana
Grădinița cu P.N. Nr. 2
Deva**

Metoda proiectelor tematice în învățământul preșcolar

Timul istoric actual se caracterizează printr-o evoluție rapidă și imprevizibilă a științei și tehnicii, care generează noi idei, invenții și descoperiri.

Creșterea exponențială a informației și tehnologiilor de vârf impun învățarea de tip inovator, cu caracter anticipativ și participativ, provocându-ne să ținem pasul cu evoluția societății.

Ca parte integrantă a acestui sistem informațional, omul trebuie să se adapteze acestui ritm al schimbărilor și solicitărilor diverse care îi sunt adresate. Procesul de pregătire pentru a rezista într-o lume dinamică și în permanentă schimbare începe în perioada preșcolară, atunci când copilul pășește în prima instituție de învățământ- grădinița.

Programa instructiv-educativă din grădiniță propune abordarea educațională a predării-învățării-evaluării prin folosirea metodei proiectelor tematice cu ajutorul copiilor, astfel încât acestea să fie centrate pe copil, pe formarea competențelor școlare, prin folosirea metodelor active, pe învățarea prin cooperare și colaborare.

Această metodă se bazează pe toate formele de organizare a activităților: individual, perechi, grup și frontal, grupa de copii devenind o comunitate de învățare, în care fiecare contribuie atât la propria învățare, dar și la procesul de învățare colectiv.

Metoda proiectelor tematice este o strategie de învățare și evaluare care se caracterizează prin efortul deliberat de cercetare, de căutare și găsire a răspunsurilor legate de tema propusă. Ea are un caracter interdisciplinar dezvoltând multilateral personalitatea în curs de formare a copilului.

În contextul actual, când schimbările din viața socială sunt atât de rapide, educația trebuie să devină prioritară nu prin **cât știu copiii**, ci prin **ce știu să facă, cum pot să aplice** ceea ce au învățat.

Cercetările au arătat că prin această abordare, copiii află soluțiile problemelor prin:

- formularea întrebărilor;
- formularea de predicții;
- proiectarea de planuri sau experimente;
- colectarea și analiza datelor;
- extragerea concluziilor;
- comunicarea ideilor și a rezultatelor investigației unii altora;
- adresarea de noi întrebări;
- crearea de obiecte.

Am stabilit tema proiectului „Ce fac plantele și animalele în anotimpul toamna” bazându-ne pe memoria și inteligența lingvistică a copiilor am valorificat toate informațiile despre plante, animale domestice și sălbatice prin : povești, povestiri, poezii, cântece, vizite, excursii etc.

Următorul pas, după alegerea temei, a fost acela al întocmirii schemei hărții proiectului, cu ajutorul copiilor, folosind metoda brainstorming.

S-a trecut apoi la adunarea de materiale și alte surse legate de temă, am ascultat ideile și propunerile venite din partea copiilor.

Cu ajutorul copiilor am alcătuit un afiș prin care le-am făcut cunoscut părinților proiectul nostru și i-am solicitat să ne sprijine cu materiale teoretice și ilustrative în derularea proiectului.

Activitatea a fost proiectată pe parcursul a două săptămâni, bazându-ne pe cantitatea și calitatea materialelor primite și pe interesul copiilor pentru această temă.

Proiectul s-a desfășurat ca o poveste despre miracolul vieții plantelor și animalelor în anotimpul toamna.

Plante

Luni: „Copacul ruginiu”

Marți: „Copacii povestesc, copacii ascultă”

Miercuri: „Vântul ne șoptește o poveste despre toamnă”

Joi: „Să-l însoțim pe Pic-Pic în grădină, în livadă, în parc, în pădure și pe câmpie”

Vineri: „Să îngrijim florile” - S. O. S.-Natura

Animale

Luni: „Ce fac animalele toamna”

Marți: „Adăposturi pentru animale”

Miercuri: „Cu ce se hrănesc animalele”

Joi: „Curiozități din viața animalelor”

Vineri: „Să iubim și să ocrotim animalele” - S. O. S.- Natura

Informațiile despre plante și animale în anotimpul toamna le-am obținut consultând materiale de specialitate, de

pe Internet din „Arborele lumii”, din dicționare, enciclopedii, atlase, din manuale școlare de ecologie și zoologie, cărți pentru copii, reviste etc.

După derularea proiectului „Ce fac plantele și animalele în anotimpul toamnei” am constatat că această metodă oferă o nouă viziune de abordare a obiectivelor și conținuturilor programei, dă posibilitatea fiecărui copil să se manifeste în mod original, să-și spună părerea, să acționeze, să interacționeze cu natura și cu ceilalți copii, să descopere singur, prin efort propriu, să pună întrebări și să afle răspunsuri.

Trezirea și menținerea interesului copiilor pentru acest proiect s-a realizat prin utilizarea metodelor activ-participative: investigație, conversația euristică, problematizarea, tehnici de creativitate, observația științifică, dialogul, jocul, lucrări practice care au asigurat accesul tuturor copiilor la informație, la însușirea profundă a acesteia, punând accent pe înțelegere și mai puțin pe memorarea și redarea cunoștințelor.

Evaluarea proiectului s-a realizat atât pe parcursul activităților, dar și printr-o expoziție cu lucrările realizate de copii, care a fost vizionată de părinți, bunici, dar și de colegii lor de la celelalte grupe. Împreună am descoperit că am avut o activitate bogată și am dobândit multe cunoștințe.

Câteva din concluziile desprinse în urma desfășurării acestui proiect au fost următoarele:

- copiii au căutat și s-au implicat în procurarea materialelor necesare, în aflarea unor curiozități, în găsirea unor soluții;
- copiii au luat decizii, au avut roluri de îndeplinit;
- s-au primit informații multe și din surse diferite;
- au fost implicați părinții (au venit cu materiale, au participat la confecționarea unor obiecte etc.);
- copiii au găsit soluții originale de rezolvare, creativitatea acestora a fost pusă în evidență, la desen, modelaj, pictură, construcție, activități matematice și cunoașterea mediului;
- s-au stabilit relații de cooperare, de participare activă între educatoare și copil, dar și copil-copil;
- mijloacele de realizare au fost selectate, atractive pentru a fi atinsă latura afectiv-emoțională a copiilor de a deveni prieteni ai naturii, de a ocroti, de a înțelege importanța plantelor și animalelor pentru om și pentru mediul înconjurător.

Folosind metoda proiectelor tematice cadrul didactic poate ajunge să obțină, cu copiii pe care îi îndrumă, rezultate deosebite, contribuind la dezvoltarea capacităților de adaptare ale acestora la o societate în continuă schimbare orientată permanent spre nou și originalitate. Promovând un învățământ diferențiat prin metoda proiectelor am valorificat potențele psihofizice ale fiecărui copil, întărind ideea că personalitățile nu trebuie uniformizate, ci fiecare copil trebuie să-și dezvolte propriile posibilități.

Raica Marieta Olga
Colegiul Economic "Emanoil Gojdu"
Hunedoara

Culoarea, esența și frumusețea vieții. Tehnici de lucru aplicabile la ciclul primar

**„Menirea de a cultiva spiritul o are arta, iar înțelegerea artei
începe din copilărie, prin înțelegerea noțiunilor specifice,
prin educație, prin limbajul și gramatica artei.”**

Desenul permite omului să se exprime fără cuvinte, să dea sens lumii sale interioare fără să traducă în concept, îi permite să vorbească lumii, existenței, celuiilalt și sieși, despre sine printr-o modalitate care reușește să rețină în concretul desenului, sunetului sau mișcării, atât ceea ce este exprimabil verbal, dar și înțelesuri trăite, dar inexplicabile prin cuvinte. Culoarea este o însușire cosmică a existenței noastre, prezentă în viața și activitatea noastră zilnică la fiecare pas.

Pentru copil desenul este un joc, un vis, o realitate, culoarea fiind pionul principal.

Un joc pentru că desenul nu exercită o constrângere, ci îl recrează pe copil.

Un vis pentru că pe foaia de hârtie apar dorințele conștiente și inconștiente.

O realitate pentru că preocupările de moment ale copilului motivează desenul său.

La începutul școlii, pentru copilul care abia știe să țină un creion în mână, chiar după ce va învăța să scrie, desenul va rămâne o tehnică seducătoare. Va mai avea nevoie de mulți ani pentru a se bucura de plăcerea de a comunica în scris cu celălalt.

Nu trebuie să uităm nici faptul că, mai ales la clasa I, comunicarea prin limbaj nu este pentru copil foarte simplă el riscând să-și exprime fals gândirea pentru că, pe de o parte achiziția vocabularului său este recentă și incompletă, pe de altă parte limbajul este un fapt social a cărui achiziție este legată de mediul sociocultural, cuvintele pe care le folosește având valori diferite în funcție de apartenența la mediul cultural evoluat sau modest.

Iată de ce desenul, departe de a dispărea pe parcursul anilor când se învață citirea și scrierea, se menține ca o activitate privilegiată a copilului.

Culoarea stă în centrul programei școlare de educație plastică, este esența ei. Este normal să fie așa pentru că ea influențează în cea mai mare măsură dezvoltarea vizuală, artistică a celor mici.

Copilul, beneficiarul artei, omul de mâine, capătă limbajul pe care-l utilizează înțelegerea artei, iar animatorul și mentorul acestei achiziții este fiecare dascăl. El are menirea de a înzestra copiii cu noțiuni și cunoștințe fundamentale ale științei, de a face înțelese mesajele artistice, de a cultiva gustul, simțul estetic. Învățând, cunoscând formele de comunicare și de expresie plastică, elevul devine capabil să descifreze mesajul operei de artă, să se exprime cu ajutorul mijloacelor specifice acestui mod de creație, devenind creator plastic, iar prin stimularea capacității evaluative, prin exerciții abile, devine critic responsabil al zilei de mâine, capabil să aprecieze valorile artistice, să distingă între arta autentică și kitsch.

Educația prin artă, ca învățare a limbajului culorii, liniei, formei spațiale prin acțiune liberă și complexă, predominant practică (fără a fi doar tehnologică), este o autentică educație activă. Urmărindu-se dezvoltarea funcției plastice prin toate activitățile sale ca variante ale jocului „de-a creația”, se antrenează nu numai ceea ce Piaget consideră drept premisă psihologică specifică vârstelor preșcolare, „inteligenta practică”, ci, mai ales, reechilibrarea sistemului global instrumental-simbolic al personalității prin instruirea după exigențele de calitate ale muncii de la cele mai fragede vârste, dar conservându-le spontaneitatea, a subsistemului de expresie plastică.

Educația prin limbajul artei favorizează „educarea sentimentului prezenței celuiilalt”, sentiment care stimulează, potențează nu numai creativitatea, ci și productivitatea, oricât de sumară sau de simplă ar fi forma în care s-ar manifesta la început; încrederea în tine, în forțele tale prin raportarea la cei din jur este cel mai reconfortant și mai stimulatив dintre sentimente, pentru că, disponibilitatea pentru creație ia naștere din înțajutorare și prietenie, „din același izvor ca și dragostea”, cum spune același Lewy-Valensi.

Arta s-a dovedit, prin efectele ei, o necesitate a echilibrării și reechilibrării ființei umane. Arta are proprietăți sugestive, dinamice și constructive; sensibilitatea artistică pe care o induce educația prin artă echilibrează exercițiul memoriei și afectele unui intelectualism prea abstract. *Dar de la creativitate la creație, la artă este doar un singur pas, un pas uriaș; îl vom face toți cei care, mai mici sau mai mari, eliberați tot mai mult de servituțiile și greutățile vieții diurne, vom adăuga bucuriei de a trăi, și de a prospera pentru sine, bucuria de a face artă, cu adevărat, adică de a deveni nemuritori. De la creativitate la design, tot un pas artistic și tot cu emoția originalității neorgolioase, a dăruirii cu artă, a scurgerii „frumoase” în tot ceea ce mânuim, îmbrăcăm, folosim și aceasta tot nemurire se cheamă; cea mai altruistă și cea mai umană dintre activitățile omului, fiindcă ea asigură perpetuarea umanității, creativitatea tuturor.*

Pasul spre artă este atelierul, studiul de artă, truda de a stăpâni materia folosind, într-un fel special propriu fiecăruia, „uneltele” unui limbaj care a devenit accesibil tuturor. Dar spre design? Prin același limbaj? Cum? În ce fel? Creativitatea nu poate fi dezvoltată fără a înțelege ce-i acela mijloc de expresivitate. Orice operă de artă cu cât este mai

expresivă cu atât mai mult ne place.

Culoarea, forma, mărimea, ritmul, simetria și asimetria și dinamica sunt mijloacele expresivității. Începând cu vârsta mică putem folosi aceste mijloace, culoarea este prima care se însușește, după culoare poate să se orienteze și să spună ce obiect a desenat. Prin culoare se redau mai multe fenomene, obiecte. La vârsta de 6-7 ani copiii cunosc culorile de bază și le aplică în practică. Nuanțele la fel, amestecând mai multe culori împreună, obțin o nuanță.

Cu cât mai mult percepe aceste nuanțe din una și aceeași culoare, la copil este mai dezvoltată perceperea senzorială (galben roșu, galben cafeniu), ce culoare obținem? Copilul trebuie învățat cum să combine și cum să îmbine. Prin explicație, demonstrare, nu poate să învețe copilul, ci doar prin activitatea practică. Prin mimică ne vorbește despre agresivitate, prin culoare putem să redăm starea psihologică a unei ființe. Copilul trebuie să cunoască culorile calde, reci, neutre. Buchet de flori în culori calde, reci, neutre. Forma joacă un rol foarte mare în expresivitate copiii folosesc cel mai des pătratul, cilindrul, cercul, triunghiul, toate figurile geometrice, arcuri, plăci. Ei redau numai imaginea plată. Copilul folosește pătratul la redarea băsmăluței, casei, calculatorului, fereastrei, triunghiul la aplicație redă bradul, trapezul sub formă de barcă, acoperișul. Copiii pot să redea diferite lucruri după ritm mai lat, mai îngust și mai îngust, subțire, mai grosuț, gros. Ritmul poate fi în redarea diferitor forme a frunzulițelor de salcâm după aranjarea simetrică, asimetrică, de aceeași mărime.

Copilul este un subiect activ de cunoaștere, ce absoarbe cu nesaț informația ce i-o propune pedagogul, el trebuie să fie pregătit de a primi din ce în ce un volum mai mare de cunoștințe. Sarcina principală a maturilor este de a crea condiții optime de descoperire și realizare a posibilităților lui creative și de a se lua în vedere individualitatea fiecărui copil. (Voronova A.D.)

Prezint mai jos câteva tehnici de lucru:

1. Tehnica ștampilelor și a copierii prin suprapunere

Această tehnică constă în copierea prin suprapunerea unui suport uscat peste o compoziție, deja realizată, pe un alt suport, cât aceasta este încă umedă. Pe o coală de hârtie-suport sau o bucată de sticlă dreptunghiulară se realizează o compoziție, folosind culoarea suficient de densă. Imediat, când aceasta este încă umedă, se suprapune peste ea o foaie curată și se presează bine, pentru ca toată suprafața să se lipească pe suportul de pe care copiem. Ridicând suprafața aplicată, desenul rămâne imprimat.

2. Desenarea cu lumânarea

Se pot folosi lumânări albe, a căror urmă poate fi văzută atunci când hârtia este așezată la lumină, sau lumânări colorate (roșii sau albastre), care dau ușurință, pentru că urmele lor se văd colorate pe hârtie.

După terminarea desenului, se pictează toată suprafața hârtiei cu acuarelă în culori tari și nu în culori opace. Pe conturul desenat cu lumânarea, culoarea nu se prinde și astfel desenul apare alb sau colorat mai deschis, pe fondul colorat mai închis. Este bine ca în desen să existe o preponderență a liniei și nu a petelor albe, astfel explicându-se elevilor tema „Linia” rolul constructiv al ei.

Înainte de a desena, este indicat să se pregătească o schiță, pentru ca apoi desenul să fie executat dintr-o dată. Se pot realiza lucrări cu tematică diferită, în funcție de vârsta elevilor.

3. Tehnica decolorării

Se colorează mai întâi planșa suport cu cerneală (de culoare diferită), iar după uscare, cu ajutorul unui instrument ascuțit (vârful unui bețișor, pensulă, scobitoare), înmuiat în soluție de pic sau clor, se desenează forma dorită. Prin reacția soluției de pic pe hârtia colorată cu cerneală, urmele desenului devin albe și creează o mare surpriză elevilor. Cu cât cerneala cu care s-a colorat suportul este de diferite culori, cu atât bucuria realizării lucrării este mai mare. Cerneala colorată poate fi înlocuită cu tușuri de diferite culori, iar în acest caz, decolorarea se face cu soluție de clor. Această tehnică se poate folosi la toate clasele.

4. Imprimeria

Această tehnică este simplă și la îndemâna tuturor elevilor din clasele I-IV și constă în așezarea deasupra foi (suport) a unei bucăți de tul, voal, tifon, etamină, țesături cu ochiuri mai mici sau mai mari, înmuiate în tuș negru sau colorat (acuarele) și diluat cu apă, dar bine stoarse. Deasupra lor se așterne o altă hârtie și se apasă pe toată suprafața (de preferință cu un rulu de cauciuc). După ce se înlătură foaia și țesătura, se observă că pe foaia suport a rămas imprimarea țesăturii folosite. Apar deci, fonduri vibrante de puncte, linii, pete de diferite culori, acestea constituind suporturi pe care se pot desena, cu pensula sau cu alte instrumente, compoziții pe anumite teme: „Peisaj submarin”, „Zboruri cosmice”, configurații de animale, flori, totul depinzând de imaginația copilului. De multe ori, în așezarea țesăturii pe foaia de desen, se fac falduri care duc în final la imprimarea unor pete mai închise și mai deschise care, prin combinarea lor, pot sugera noi idei în îmbogățirea desenului.

5. Imprimeria cu ață colorată

Un alt gen de **imprimerie** este acela în care se folosesc ațele colorate în diferite culori. Acestea dau efecte multiple și deosebite. Se îmbibă ațele în culori diferite, apoi se așază pe o foaie în diferite moduri: în spirală, în linii drepte sau frânte, la întâmplare. Deasupra se așază o altă foaie și se presează bine, apoi se trag ațele cu atenție. Urmele lăsate pe foi formează fondul peste care se revine cu pensula cu tempera sau acuarelă, dând expresivitate spațiului plastic. Cu această tehnică se poate lucra în echipe de câte doi elevi, atunci când este vorba de presare și tragere a ațelor, motivul imprimându-se pe ambele foi.

*Culoarea,
esența și
frumusețea
vieții*

6. Pictură suflată- tehnici pentru realizarea copacilor

Trunchiul copacilor se realizează prin suflare cu paiul. Se fluidizează pe paleta de culoare acuarela maro. Cu pensula, se face o pată groasă pentru trunchi. Se suflă printr-un pai de băut, așezat în poziție orizontală și se face trunchiul, întinzând culoarea în sus. Cu capătul paiului, se trag din trunchi câteva linii, pentru a realiza crengile principale. S-ar putea să fie nevoie de mai multă culoare. Se adaugă pete mici de culoare și, prin suflare, se realizează și alte crenguțe.

Folosirea acestor tehnici, în cadrul lecțiilor, necesită introducerea lor sub forma unor exerciții joc, atât de familiarizare cu suporturile, cât și cu instrumentele și culoarea.

Activitatea de învățare prin exerciții-joc, prin descoperire și experimentare a noului, este mult mai atractivă și eficientă decât simpla însușire de noțiuni și respectarea unor reguli de folosire a lor. Aceleași teme și obiective vor putea fi realizate cu mai multă plăcere și eficiență de către elevi sub semnul noutății, al jocului.

**Curs opțional de istorie și geografie
locală și regională
- proiect de programă**

**Ranța Mariana Monica
Școala Generală cu clasele I-VIII
Călan**

Obiectiv cadru pe aria curriculară: înzestrarea copilului cu acele cunoștințe, capacități și aptitudini care să stimuleze raportarea efectivă și creativă la mediu.

Scopul principal al acestui curs opțional este cunoașterea mai aprofundată a istoriei comunității din care face parte.

Conținuturi	Obiective de referință	Activități de învățare	Evaluare
PALEOLITICUL: Peștera Cioclovina, peștera de la Ohaba-Ponor	- să înțeleagă și să reprezinte timpul istoric și spațiul istoric; - să cunoască și să utilizeze izvoarele istorice; - să manifeste interes pentru căutarea acestora.	- exerciții de încadrare corectă din punct de vedere cronologic; - datarea obiectelor arheologice descoperite în peșteri; - să localizeze peșterile din județ pe harta României.	- exerciții de încadrare pe o bandă a timpului;
1. DACII ȘI ROMANII - Comoara lui Decebal (legendă); - Băile Aque Călan (legenda celor trei zâne) - Ulpia Traiana Augusta Sarmizegetusa. 2. Biserica de la Streisîngeorgiu 3. Biserica de la Strei 4. Biserica de la Sântămăria Orlea 5. Biserica de la Densuș 6. Biserica Colț 7. Cetatea Colț. 8. Biserica de la Sânpetru. 9. Biserica Mănăstirii Prislop.	- să consemneze pe o axă a timpului evenimentele; - să caute și să înțeleagă texte istorice, legende istorice legate de aceea perioadă istorică; - să definească și să utilizeze corect termenii: <i>document, mărturie, izvor istoric</i>. - să formuleze clar întrebări privind problematica studiată. - să observe și să descrie schimbările intervenite într-o perioadă de timp; - să identifice texte și documente istorice studiate, expresii legate de cronologie, cauze, consecințe, acțiune; - să studieze arhitectura monumentelor istorice <i>biserici</i> și să încerce să prezinte oral sau scris cât mai clar ceea ce au observat; - să găsească asemănări sau deosebiri între aceste monumente; - să folosească corect terminologia istorică însușită; - să releve rolul individului și al comunității în procesele schimbului societății.	- exerciții de stabilire a unor evenimente; - exerciții de stabilire a hărților istorice; - studierea și descrierea obiectelor vechi; - construirea de întrebări în legătură cu evenimentele studiate; - exerciții de încadrare pe o bandă a timpului; - studierea monumentelor istorice și elaborarea unor studii de caz care au la bază observațiile proprii ale elevilor dar mai ales documentele istorice, inscripții; - consultarea unor dicționare, a literaturii de specialitate legende istorice; - interviuarea unor personalități locale în legătură cu trecutul comunității.	- exerciții de încadrare pe o bandă a timpului; - legende despre Decebal și băile termale Călan; - comentarea acestor legende; - alcătuirea unui album cu imagini. - localizarea pe harta fizică a județului, dar și a României; - album cu imagini; - fotografii realizate de elevi; - alcătuirea unor studii de caz; - legende despre monumentele vizitate și studiate.
OMUL ȘI MEDIUL GEOGRAFIC DE-A LUNGUL ISTORIEI - Varietate formelor de relief și influența lor; - Adaptarea la mediu și schimbarea mediului înconjurător; - Valea Streiului; - Țara Hațegului; - Munții Retezat (legenda celor trei Zâne; legenda Nemirei).	- să descrie relația între om și spațiul istoric și geografic în epocile studiate; - să observe, să descrie și să înregistreze schimbările intervenite de-a lungul timpului în mediul înconjurător	- citirea și comentarea unor lecturi geografice; - citirea și comentarea <i>vânăt</i> texte care descriu atașamentul omului față de diferite locuri; - legende istorice legate de spațiul geografic local.	- localizarea pe harta fizică a județului, dar și a României; - album cu imagini; - seturi de diapozitive realizate de elevi.

Conținuturi	Obiective de referință	Activități de învățare	Evaluare
DATINI ȘI OBICEIURI STRĂMOȘEȘTI VALEA STREIULUI ȘI ȚARA HAȚEGULUI ÎN SECOLUL XX - Urbanizarea, construcții noi în orașe, dezvoltarea industriei; - Satul păstrător al tradiției.	- sa culeagă balade, legende, poezii, strigături cu specific local; - să descrie obiectele care aparțin familiei și care se păstrează în gospodăriile țărănești încă din cele mai vechi timpuri; - să descrie arhitectura caselor țărănești; - să prezinte portul popular specific fiecărei zone și să facă legătura cu vestimentația dacilor; - să prezinte ocupațiile specifice oamenilor din această zonă a țării. - să propună explicații pentru schimbările înregistrate în viața cotidiană; - să observe dezvoltarea orașelor în funcție de dezvoltarea industriei locale; - să propună explicații pentru schimbările înregistrate în viața cotidiană.	- interviuarea localnicilor în legătură cu folclorul, dansul și tradițiile locale; - studierea și descrierea uneltelor vechi de lucru, a construcției caselor dar și a modului în care este împodobită casa; - studierea și descrierea veșmintelor, dar și a dansurilor specifice fiecărei zone. - ordonarea pe o axă a timpului a evenimentelor petrecute în spațiul local (exemplu Călan).	- culegere de texte, balade, poezii, strigături; - legenda "Căli/șerului"; - legenda "Nedeii". - banda timpului; - album cu imagini din istoria locală; - alcătuirea unui mini-muzeu local.

Condiționarea psihologică a instruirii. Succesul școlar

**Răfăilă Gabriela Dana
Colegiul Tehnic "Transilvania"
Deva**

Repere psihologice în proiectarea și realizarea procesului de instruire și educație

Proiectarea, realizarea și evaluarea procesului de instruire și educație sunt condiționate psihologic de stadiile dezvoltării intelectuale, de mecanismul dezvoltării structurilor psihice, de aspectele psihologice, logice și pedagogice ale formării structurilor intelectuale și de factorii psihologici ai reușitei școlare. Cercetările au dovedit că, elevii rețin cu mai multă ușurință informațiile atunci când acestea au o semnificație pentru ei, când corespund programului de perspectivă al vieții lor. Pentru cei mai mulți elevi factorul care contribuie la asigurarea acestei semnificații intelectuale îl constituie ocazia de a folosi activ capacitățile proprii la care se adaugă sentimentele, emoțiile, fantezia și intuiția. Rezultă că, dacă procesul de instruire este astfel programat încât să solicite elevilor folosirea maximă a resurselor proprii și se bazează pe experiența anterioară a lor, aceștia vor reține mai rapid și pentru mai mult timp noile cunoștințe.

Conceptele de succes și insucces școlar

Succesul școlar se definește prin formarea la elevi, în concordanță cu cerințele programelor școlare, a structurilor cognitive (sisteme de cunoștințe), operaționale (priceperi, capacități, abilități), psiho-motrice (deprinderi), afectiv-motivaționale și socio-morale (atitudini, trăsături de voință și caracter). Succesul școlar trebuie analizat din perspectiva obținerii de către elevi a unui randament școlar superior care să le permită în viitor integrarea socio profesională și realizarea ca personalități productive, receptive față de schimbări, inteligente creative, capabile să ia decizii și să se adapteze rapid la situații noi.

Succesul școlar al unui elev trebuie tratat de educator pe toate registrele de aspirații ale copilului respectiv. Nivelul și funcționalitatea succesului nu depind numai de componentele sale performanțiale ci și de armonia, echilibrul individual optim dintre componente în totalitatea lor.

Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățătură a unor elevi nereușind să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor programelor și al manualelor școlare și care nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia.

Factorii reușitei școlare

Succesul școlar angajează întreaga personalitate a elevului și este dependent de interacțiunea mai multor factori:

- ✓ Factorii biologici se referă la starea sănătății organismului la anumite deficiențe ale analizatorilor, la echilibrul endocrin, la boli organice și tulburări nervoase și mai ales la bazele biologice ale dezvoltării psihice;
- ✓ Factorii psihologici includ procesele psihice: cognitive, afective, volitive; însușirile psihice: temperament, aptitudini, interese; fenomene psihice: atenția și limbajul; nivelul de inteligență și aspirație, atitudinea față de muncă, voința de a învăța, anumite tulburări de personalitate: neliniște, hiperemotivitate, infantilism, nevroze de eșec; tulburări de activitate: apatie, dezinteres, oboseală și încetineală;
- ✓ Factorii pedagogici se referă la stilul didactic al profesorului, eficiența metodelor de predare-învățare și evaluare, proiectarea și realizarea situațiilor de învățare, interesul față de rezultatele obținute de elevi, organizarea procesului de învățare. În școală există profesori care stimulează creativitatea iar alții o inhibă. Învățământul din țara noastră pune un accent exagerat pe însușirea cunoștințelor dar face destul de puțin pentru dezvoltarea creativității, deși în activitatea profesională contează mai mult capacitatea de a utiliza creativ cunoștințele decât volumul de cunoștințe înmagazinate. Nu este indicată atitudinea rigidă, exagerat de autoritară, ironică și critică. Profesorul ar trebui să fie apropiat de elevi, îngăduitor între anumite limite el ar trebui să încurajeze curiozitatea, spontaneitatea, atitudinea activă, inițiativa, munca independentă și exprimarea opiniilor. Prin atitudinea sa profesorul ar trebui să încerce să reducă anxietatea, să mărească încrederea în sine a elevilor, să încurajeze receptivitatea față de nou, dorința de autoafirmare, pasiunea pentru anumite domenii. Dar trebuie să țină seama și de faptul că aceeași atitudine nu are aceleași efecte asupra tuturor copiilor. Un profesor ironic poate descuraja pe cei timizi, dar cei care au încredere în ei uneori se simt provocați și încearcă să dovedească profesorului că sunt capabili și pot obține rezultate bune la disciplina respectivă.
- ✓ Factorii socio-culturali: Mediul psiho-socio-cultural, familia și grupul de prieteni ai copilului;
- ✓ Factorii stresanți: de natură fizică (zgomot, aer poluat, iluminat insuficient, frig, umezeală); de natură fiziologică (boli organice, subnutriția, somn insuficient); de natură psiho-socială (supraîncărcare, lipsa de antrenament în învățare, vizionarea abuzivă de spectacole, anumite conflicte dintre elevi și părinți sau dintre elevi și profesori).

Acești factori reduc capacitatea de învățare, elevul stresat trecând prin trei faze: faza de alarmă, caracterizată prin stare generală de oboseală, tulburări de memorie și nervozitate; faza de agitație, de febrilitate și hiperactivitate; faza de depresie și apatie, când elevul este epuizat, are dureri de cap, își pierde capacitatea de muncă, devine obsesiv și

*Condiționa-
rea
psihologică
a instruirii*

hipohondric.

Strategii de promovare a succesului școlar

Promovarea succesului școlar poate fi realizată printr-un ansamblu de strategii la nivelul macrosistemului de învățământ al unităților școlare, al profesorilor și al elevilor.

La nivelul unităților școlare se impune coordonarea eforturilor conducerii școlare, comisiilor metodice și comitetului de părinți pentru ridicarea calității învățământului prin completarea și modernizarea bazei didactice materiale, perfecționarea profesională a cadrelor didactice, crearea în școală a unui climat favorabil de muncă, stimularea inițiativei și a responsabilității corpului profesoral.

Strategiile de proiectare, organizare și realizare a activităților didactice în școală au rolul cel mai important în promovarea reușitei școlare și în înlăturarea insucceselor. Precizarea obiectivelor generale și operaționale la fiecare capitol și lecție de către profesori, folosirea metodelor activ-participative, organizarea pe baze moderne a procesului de predare-învățare-evaluare, interesul profesorului pentru randamentul școlar al elevului, stilul didactic integrat, înlăturarea factorilor stresanți, studierea permanentă a cauzelor rămânerii în urmă a unor elevi și colaborarea cu familia sunt doar câteva din modalitățile de creștere a eficienței procesului de predare-învățare.

Pentru stimularea elevilor supradotați se pot folosi la unele capitole și lecții exerciții de creativitate, brainstorming, activitățile creative din cadrul cercurilor pe obiecte, concursuri și olimpiade, programe de pregătire specială, iar la școlile cu un număr mai mare de elevi pot fi alcătuite clase cu elevi dotați și supradotați.

Cei șapte ani de acasă și metodele de educare din grădiniță

**Răscolean Georgeta
Grădinița "Licurici"
Hunedoara**

1. CEI ȘAPTE ANI DE-ACASĂ

Educația unui copil nu se limitează doar la a-l învăța să scrie, să citească și să calculeze, el trebuie să învețe și cum să se comporte cu cei din jurul lui, răspundere care revine familiei. De mic trebuie obișnuit cu bunele maniere care vor fi cheia către succesul lui social.

Un copil manierat se va descurca mai bine în relațiile sociale și se va simți mai bine, mai confortabil în prezența celorlalți decât unul cărui îi lipsesc cei șapte ani de-acasă. Cea mai bună modalitate de a-l obișnui cu bunele maniere este ca părinții să fie un bun model pentru copil. Părintele trebuie să-l învețe lucruri simple încă de la cea mai fragedă vârstă: să salute, să spună "mulțumesc" sau "te rog".

Buna creștere nu se oprește doar aici, un copil bine educat va trebui să știe ce se cuvine și ce nu la masă, într-o vizită, la un spectacol, într-o discuție cu cineva apropiat. Bunele maniere îi modelează comportamentul în societate și îl învață ce înseamnă respectul, iar copiii respectuoși vor fi tratați cu respect.

A-l învăța bunele maniere este un process zilnic, care durează în timp și trebuie să se țină seama de tot ceea ce îl înconjoară.

Chiar dacă a greșit de mai multe ori, părinții nu trebuie să tragă concluzia că este prost crescut, trebuie să-i fie explicat clar ce anume trebuie să facă sau nu, să nu vorbească urât la masă, să nu zbiere, iar dacă se întâmplă acest lucru trebuie să își ceară scuze. Părintele trebuie să-i explice cu blândețe, pentru că ceea ce aștepti de la copil să fie înțeles de acesta.

Dacă copilul își exprimă sentimentele folosește expresii și atitudini mai puțin politicoase, nu trebuie să fie repezit, ci să se încerce să reformuleze ceea ce simte.

În general, mămicile sunt mai înțeleghătoare și-i acceptă greșelile, gândindu-se că nu este suficient de matur pentru a ști cum trebuie să se comporte în anumite situații, de altfel și adulții greșesc uneori.

În familie, educația se face cu discreție, nu se țin prelegeri, nu trebuie criticat copilul în public, nu trebuie umilit sau jignit față de străini, chiar dacă greșeala a fost destul de mare. Dacă un părinte face o scenă de față cu alții dovedește că nici el nu a fost prea atent la lecțiile de bune maniere.

Un părinte trebuie să fie consecvent, dacă copilul a învățat de la doi ani să spună "te rog" și "mulțumesc", la 6 ani este evident că trebuie să le folosească.

Procesul de educație nu se oprește la o anumită vârstă, niciodată nu e prea târziu ca să învețe ceva, părinții trebuie să fie un bun exemplu pentru copii, să se comporte manierat, calm, să se adreseze politicos la toți membrii din familie, fără țipete, expresii deplasate, iar atunci când micuțul dovedește că este bine crescut trebuie să fie felicitat, laudat.

Cu puțină creativitate, părintele îl poate face să înțeleagă că unele lucruri trebuie făcute într-un anumit fel, iar atunci când merg la grădiniță, cei mici devin tot mai independenți. Deoarece nu vor mai fi alături de părinți, ei trebuie să aibă dezvoltată capacitatea de a comunica cu cei din colectivitate, copii și adulți. Copiii trebuie să cunoască, să respecte manierele cu adulții, să știe cum să facă și să primească un compliment.

2. MICUȚUL ÎNGERAȘ ÎNTĂREȘTE FAMILIA

Cred că fiecare dintre noi am avut un moment în viață când ne-am pus întrebarea: e bine să avem copii, de ce?

Am trăit în tihnă cu partenerul de viață, dar parcă ceva ne lipsea, acel îngerăș, care în mod sigur va schimba radical viața de cuplu, obișnuințele, prioritățile, programul de zi cu zi, motivațiile.

Acest îngerăș ne va da șansa să ne vedem pe noi când eram mici, ce făceam, cum gândeam, cum zâmbeam părinților, bunicilor noștri. Acum suntem în două roluri, de părinte și copil.

Un adevărat cuplu se va simți mai întreg la apariția unui bebeluș, va deveni o familie adevărată, întreagă, ai șansa să redescoperi toate minunile care te înconjoară, începi să gândești, să te întrebi ce este un fluture, de ce plouă, de ce nu e bine și nu ai voie să fugi pe stradă, de ce trebuie să te speli pe mâini, de ce dormi, mănânci, de ce cad frunzele, de ce zăpada se face apă și alte întrebări la care nu ne-am mai gândit demult.

Când eram copil, nu aveam nici o grijă, eram ocrotit de părinți care se ocupau cu educația și creșterea mea, iar acum am șansa să ocrotesc la rândul meu, am bucuria de a modela un sufletel care depinde de mine în tot ceea ce face, care va ști că toate necazurile din lume vor fi rezolvate de "mama" și "tata", care devin cei mai puternici, care vor ști să răspundă la toate întrebările sale.

Orice om care va avea un copil va deveni nemuritor, în sensul în care ceva din ființa sa se va transmite mai departe, copilul moștenind de la părinte tot ce este mai bun și chiar dacă nu este copia sa perfectă, trebuie să ne gândim că acest copil ne poate depăși, poate fi mai bun ca noi și în mod sigur, ne vom mândri cu acest copil mai mult decât am făcut-o vreodată cu oricare dintre realizările noastre.

Instinctiv, vom învăța să ne iubim copiii, să le alinăm suferințele cu tact, cu vorbe bune, vom ști să-l creștem și să-l educăm pentru că îl vom iubi mai mult decât propria persoană, "micul îngeraș" va fi cel mai minunat și important lucru care ni se poate întâmpla.

3. METODE DE EDUCARE ÎN GRĂDINIȚĂ PENTRU VIITORUL CETĂȚEAN

Educația cetățeanului este una dintre cele mai dificile componente ale laturii formative, date fiind numeroasele schimbări survenite în societate. Copiii trebuie să dobândească competențe cognitive și morale absolut necesare în calitate de viitori cetățeni ai unei societăți puternic informatizate, iar cetățeni ai unei Europe unite, ei trebuie să-și urmărească propriile convingeri într-un mod responsabil.

Educatorul modern se va confrunta cu rolul de observator, cercetător, model, animator, mediator.

În grădiniță educatoarea dă responsabilitate copilului, îi propune preșcolarului să facă alegeri în funcție de personalitatea sa.

Copilul preia tot ce vede în jur și pătrunde în joc cu ajutorul fanteziei, imitând tot ce se vede în jurul lui, care este o particularitate a vârstei preșcolare.

Educatoarea este o mijlocitoare nu numai între copii și familie, între ei și mediul exterior, ci și între ei și ceva ce nu este deloc ușor în vremurile prezente. Metoda care se pretează mult la vârsta preșcolară pentru transmiterea unor cunoștințe cu conținut moral-civic este metoda exemplului.

Împreună cu familia se observă toate detaliile conduitei copilului, pentru a le discuta, a le analiza împreună. Metoda exemplului este oferită pe două căi, primul model fiind părinții, buncii, apoi educatoarea, copiii din grădiniță, apoi calea indirectă prin intermediul artei, literaturii, cunoașterea unor personaje-viitoare modele pentru ei. Această metodă atrage după sine metoda exercițiului pentru formarea unor deprinderi, obișnuite de conduită morală și civilă.

O altă metodă specifică grădiniței este convingerea care se poate realiza prin explicații, discuții foarte deschise, sincere, fără dubii, care pot pătrunde în sufletul copilului.

Pentru a face față acestei lumi complexe, trebuie să le dezvoltăm capacitatea de a fi toleranți, de a manifesta respect unii față de alții, față de tradițiile românești, culturale și să le accepte.

Pentru viitorul cetățean un rol important îl joacă educația religioasă care face apel la iubire, bunătate, încredere, încurajare, hrănind sufletul în devenire, ocrotindu-l pe cărarea vieții.

Părinții, educatorii trebuie să ne raportăm mereu la sistemul de valori al comunității în care trăim, să fim cinstiți, respectuoși, sinceri, prietenoși, buni la suflet, curajoși, să fim un exemplu pentru cei din jurul nostru, în fața Universului suntem cu toții datori și egali.

Orientarea în carieră

Rișcan Marcela
Colegiul Tehnic "A. Borza"
Geoagiu

MOTTO:

"Nu pierde din vedere cine ești și fă întotdeauna
numai ceea ce se potrivește cu personalitatea ta".

Ioan Slavici

Orientarea în carieră a elevilor de liceu reprezintă ansamblul activităților și programelor prin care aceștia sunt ajutați să ia decizii corecte în ceea ce privește alegerea carierei, în vederea adaptării la structurile sociale aflate într-o permanentă evoluție și schimbare.

Activitățile de orientare au un rol important în stabilirea echilibrului dintre persoană și societate. Dinamismul prezent în structurile socio-economice ale societății românești determină apariția unor puncte de vedere noi în acțiunile de orientare reprezentând probleme specifice ale absolvenților de liceu.

Viața socială este un complex de fapte cu determinare extrinsecă și intrinsecă iar individul nu se poate izola de realitatea socială în care trăiește și de aceea el trebuie să evolueze în concordanță cu cerințele sociale.

Orientarea tinerei generații presupune deținerea de informații despre individ și societate. Nu putem rămâne la simpla analiză a aptitudinilor individuale și a pieței muncii ci trebuie ținut cont de transformările sociale, obiectivele socio-economice, aspirațiile tinerilor și necesitatea informațiilor din domenii extrem de diferite.

Informațiile trebuie selectate și organizate iar transmiterea lor implică formarea unei maturități psihosociale la adolescenți privind decizia în alegerea carierei.

Desfășurarea cercetării privind orientarea în carieră a avut o rezonanță pozitivă în rândul adolescenților care întâmpină dificultăți în alegerea carierei.

Fiecare adolescent este unic având o anumită experiență personală, care a contribuit la formarea anumitor convingeri și trăsături de caracter, provine dintr-un mediu familial cu aspirații mai scăzute sau mai înalte care îi sunt impuse adolescentului, este înzestrat cu o anumită structură psihică care îl poate ajuta mai mult sau mai puțin în procesul adaptării la cerințele sociale.

Consilierea desfășurată în cadrul cercetării le-a oferit tinerilor aflați în dificultate posibilitatea de a se cunoaște mai bine, de a-și folosi în mod mult mai eficient timpul și resursele interioare de care dispun, de a fi mai bine informați și de a ști ce alternative au în caz de nereușită în învățământul superior.

Prin tehnicile, metodele folosite și atmosfera de încredere am creat situații prin care elevii să-și descopere lumea interioară, preocupările, îndoelile, dar și speranțele și interesele.

Dacă unii erau hotărâți să țină seama cât mai sus având încrederea că vor face față oricăror cerințe, alții considerau că le este greu să treacă mai departe de dorința de a spera.

La sfârșitul ședințelor de consiliere fiecare din elevii grupului și-a lămurit problemele și a luat decizia pe care a considerat-o cea mai bună, ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că această activitate și-a atins scopul propus.

În urma ședințelor de consiliere s-a creat un proces de cristalizare, de stabilizare, elevul reușind să ia o hotărâre și să-și orienteze comportamentul spre noua situație, construindu-și o imagine realistă și rațională despre viitorul său.

Elevii, în urma ședințelor de consiliere au conștientizat că alegerea profesiei nu este ceva aleator ci este un proces al dezvoltării care se extinde de-a lungul mai multor ani, iar structura profesiei suferă modificări și reorganizări.

Consilierea pentru alegerea carierei este foarte importantă deoarece dă posibilitatea alegerii realiste și totodată satisfăcătoare a carierei și de asemenea oferă mijloacele menținerii echilibrului între aspirațiile personale și cerințele sociale.

Se subliniază importanța colaborării cu profesorii școlii și cu ceilalți factori implicați în educație și rolul mass-media în furnizarea de informații obiective, verificate și actuale din diverse domenii de activitate.

Deși, la nivelul școlii principalii factori implicați în procesul de orientare a elevilor, sunt profesorii, diriginții și directorul școlii, trebuie adăugat și maestrul instructor.

Corelarea dintre interesele cognitive și cele profesionale poate fi realizată de către profesori și prin sublinierea faptului că un profesionist de nivel superior nu poate fi decât cel care stăpânește teoria implicată în procesele tehnologice.

În același timp activitățile tehnico-practice constituie mijloace eficiente de informare profesională, de educare a intereselor profesionale și atitudinilor de formare a unor abilități și deprinderi privind cariera elevului.

Cercetările experimentale și practica educațională relevă faptul că deși școala are rolul conducător în procesul orientării elevului, totuși familia este factorul care exercită influența cea mai mare.

***Orientarea
în carieră***

Pe ansamblu atribuțiile familiei în domeniul orientării școlare și profesionale sunt aceleași cu ale celorlalți factori implicați.

Consilierii au asigurat un cadru confidențial al discuțiilor purtate și al informațiilor, au exprimat flexibilitate în alegerea modului de comunicare cu elevii, a metodelor folosite, au dat dovadă de toleranță, simț al umorului, responsabilitate, confirmându-se cunoașterea de către aceștia a suportului necesar pentru rezolvarea problemelor personale și informații pentru alegerea viitoarei cariere.

Analiza SWOT **- o nouă metodă** **în procesul de învățământ**

Resiga Manuela
Grădinița cu P.N. Spini

1. Ce înseamnă SWOT?

SWOT vine din limba engleză de la inițialele cuvintelor **Strenghts** (puncte tari), **Weaknesses** (puncte slabe), **Opportunities** (oportunități) și **Threats** (amenințări).

Prin analiza **SWOT** se studiază concomitent caracteristicile unui subiect: puncte tari și puncte slabe, alături de oportunități și amenințări {frâne}, care îl pot influența, ajutând la definirea unor strategii și direcții corespunzătoare de activitate. Punctele tari și punctele slabe se referă la aspectele din interiorul problemei analizate, iar oportunitățile și amenințările {frâne} sunt factorii externi care se referă la aspecte {ceva ce exercită sau poate exercita} în afara problemei analizate.

SWOT este o modalitate de analiză care ne ajută să sistematizăm punctele tari, slăbiciunile, oportunitățile și amenințările {frâne} caracteristice unei lecții, a unei strategii, a unui proiect, a unei tehnologii folosite, a unui sistem de perfecționare a personalului din învățământ, sau anumitor elemente din cadrul acestora, în scopul măsurării profitabilității și eficienței lor, etc.

Analiza **SWOT** este o tehnică prin care se pot identifica punctele tari și slabe și se pot examina oportunitățile și amenințările unui proiect, ale unei acțiuni, sau acțiunile de formare a cadrelor didactice și poate fi utilizată ca element de realizare a unui bilanț.

În general, există două moduri în care poate fi utilizată o analiză SWOT:

- ✓ în scop profesional, analiza SWOT, poate fi utilizată pentru monitorizarea sistemului de perfecționare a cadrelor didactice, prin găsirea celor mai eficiente strategii de formare a acestora
- ✓ într-un demers didactic, analiza SWOT poate fi utilizată pentru a măsura profitabilitatea unei strategii, a unei metode, a unei lecții, a unui proiect, sau a unui stil de învățare

Prin intermediul metodologiei se pot identifica cu ușurință problemele care pot fi întâmpinate în procesul didactic, precum și măsuri de aplicare sau îndepărtare a lor.

În activitatea cu copiii, metoda se poate utiliza în diferite momente ale activității: pentru evocarea cunoștințelor anterioare, pentru dobândirea cunoștințelor, fixarea lor, în evaluare, etc. și poate fi aplicată în mod individual, în perechi, în grupuri mici, ori frontal.

2. Aplicarea metodologiei SWOT

Întrebări {orientative} pentru identificarea răspunsurilor la factorii interni și externi:

Factori interni	PUNCTE TARI	• Care sunt avantajele? • Ce este mai bine realizat decât în cazul...? • Ce capacități sau abilități dezvoltă? • Ce fac copiii, cadrele didactice mai bine? • Ce observă cei din jur?
	PUNCTE SLABE	• Ce ar putea fi îmbunătățit la proiectul, strategia....respectivă? • Ce nu faci bine? • Ce văd cei din jur ca fiind puncte slabe? • Ce ar trebui să eviți din experiența trecută?
Factori externi	OPORTUNITĂȚI	• Care sunt condițiile favorabile desfășurării lecției, proiectului, strategiei...etc? • Care este avantajul concurențial al metodologiei....., etc? • Ce direcții strategice majore obții?
	AMENINȚĂRI	• Care sunt obstacolele în realizarea • Care sunt schimbările globale care pot afecta.....? • În ce mod te poate afecta negativ activitatea?

3. Împărțirea clasică a unei analize SWOT:

Analiza
SWOT - o
nouă
metodă în
procesul de
învățământ

- ✓ în partea de sus sunt trecute: în stânga punctele tari
în dreapta punctele slabe
- ✓ în partea de jos sunt trecute: în stânga oportunitățile
în dreapta amenințările

4. Exemplu:

Analiza SWOT - Învățarea prin cooperare

Puncte tari ✓stimulează munca colaborativă ✓se bazează pe generarea de idei noi ✓combina idei, se completează reciproc ✓informare din surse diferite ✓formează și dezvoltă capacități sociale ✓dezvoltă capacități autoevaluative ✓dezvoltă capacități cognitive : imaginație, creativitate, investigație ✓interrelaționare pozitivă prin comunicare, negociere, conflict constructiv ✓dezvoltă abilități de comunicare ✓abordarea este interdisciplinară ✓stimulează atitudini metacognitive ✓utilizează conștient mecanisme de gândire logică, critică	Puncte slabe ✓posibile opoziții de scopuri și obișnuințe ale membrilor grupului ✓dificultăți de comunicare ✓dificultăți de coordonare ✓unii copii pot domina grupul ✓productivitatea unor copii poate scădea uneori, atunci când sunt obligați să colaboreze cu alți copii
Oportunități ✓promovează competențele reale ✓toți participanții pot oferi alternative valoroase de soluționare a problemei ✓se pot exprima propriile nemulțumiri, dar și expectațiile prin exprimarea dorințelor și satisfacțiile ✓soluționarea problemei este atât profitul grupului cât și al fiecărui individ ✓grupul dă posibilitatea testării ideilor	Amenințări ✓dependența excesivă de ceilalți ✓evitarea propriilor responsabilități ✓unii muncesc și pentru alții ✓împunerea unor idei, soluții

5.Concluzii

Analiza SWOT este capabilă să sintetizeze punctele cheie ale unui demers didactic deoarece:

- ✓ gruparea problemelor și a avantajelor pe baza celor patru categorii SWOT permite identificarea mai simplă a unei strategii și a unor modalități de dezvoltare a unui curriculum modern, adaptat mai rapid la reformă și la cerințele acesteia
- ✓ metoda poate fi adaptată simplu, la nevoile specifice diverselor categorii de activitate din învățământul românesc, de la „bază la vârf”
- ✓ analiza SWOT este un mod concret de a identifica Punctele tari și Punctele slabe, de a defini Oportunitățile sau Amenințările cu care ne confruntăm în învățământul preșcolar, atât în demersul didactic, cât și în metodologia de formare a educatoarelor.
- ✓ permite o evaluare/autoevaluare constructivă și eficientă a strategiei aplicate

Bibliografie:

Bernat, Simona-Elena{2003}, *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

Modalități de implicare a părinților în cadrul parteneriatelor educaționale

Roibu Maria Olga
Școala Generală "Ana Colda" Petrila
Roibu Daniela
Grădinița cu P.N. Petrila

Nu există o abordare șablon potrivită tuturor tipurilor de parteneriat. Trebuie construit pe ceea ce funcționează cel mai bine. E recomandabil să se înceapă parteneriatul familie-școală prin identificarea - împreună cu părinții - a punctelor tari, a intereselor și nevoilor familiilor, elevilor și conducerii școlii și să se creeze strategii care să răspundă acestora.

Perfecționarea și dezvoltarea celor din conducere reprezintă o investiție esențială. Să se întărească parteneriatul familie-școală cu o perfecționare și o dezvoltare profesională a tuturor celor din conducerea școlii, precum și a părinților și a altor membri ai familiei. Toți aceștia au nevoie de cunoștințe și deprinderi, care să le permită, să lucreze unii cu alții, precum și cu o comunitate mai largă, în scopul sprijinirii activităților de învățare ale copiilor.

Comunicarea reprezintă temelia unui parteneriat eficient. Să se contureze strategii, care să adapteze diversele nevoi de limbă și culturale, precum și programele de lucru și stilurile de viață ale celor din familie și din conducerea școlii. Chiar și cele mai bune programe de parteneriat vor eșua dacă participanții nu vor comunica eficient.

Flexibilitatea și diversitatea reprezintă cheia. Trebuie admis faptul că implicarea parentală eficientă ia multe forme, care nu solicită în mod necesar prezența părinților la ateliere, întâlniri sau chiar la școală. Accentul ar trebui să fie pe ajutorul la învățătură acordat copiilor de către părinți, iar aceasta se poate întâmpla în școală, acasă sau oriunde altundeva.

Proiectele trebuie să considere un avantaj instruirea, asistența și fondurile oferite de sursele externe școlilor. Acestea includ: regiunile de care aparțin școlile, organizațiile comunității și agențiile publice, colegiile și universitățile locale

Schimbarea înseamnă timp. Dezvoltarea unui parteneriat de succes familie-școală necesită un efort continuu în timp, iar rezolvarea unei probleme determină apariția de noi provocări.

Proiectele trebuie să evalueze în mod regulat efectele parteneriatului, folosind indicatori multipli. Aceștia se referă la participarea familiei, a conducerii școlii și a comunității, precum și la satisfacția acestora față de activitățile întreprinse.

Termenul de parteneriat este bazat pe premisa că partenerii au un fundament comun de acțiune și un spirit de reciprocitate care le permit să se unească. Astfel că, pe profesori și părinți îi unește dorința de a-i sprijini pe copii, în dezvoltarea lor. Este provocarea lor, aceea de a crea un spirit de reciprocitate, astfel încât eforturile să aibă semnificație pentru toți cei implicați.

Atributele educatorilor, care par a influența pozitiv relațiile cu copiii și părinții, sunt căldura, deschiderea, sensibilitatea, flexibilitatea, încrederea și accesibilitatea. Din punctul de vedere al părinților, caracteristicile dezirabile ale profesorilor ar fi: încrederea, căldura, apropierea, imaginea de sine pozitivă, conducerea eficientă a clasei, centrarea pe copil, disciplina pozitivă, educația și abilitățile de predare eficientă.

Într-un program sunt esențiale anumite elemente, cum ar fi: evaluările de nevoi, prezentarea scopurilor, acordarea de priorități unor activități, dezvoltarea de strategii, planurile de implementare și instrumentele de evaluare. S-a observat că atunci când li se oferă ocazia, părinții sunt chiar activi în stabilirea de obiective ale programului.

Implicarea timpurie în educație a familiilor este întărită prin procesul de parteneriat.

Eforturile reale de colaborare sunt realizate de profesori și părinți printr-o perspectivă centrată pe familie. Școlile centrate pe familie trebuie să se angajeze, alături de părinți, în planificarea și dezvoltarea unor medii sănătoase. O parte semnificativă a acestui efort o constituie dezvoltarea unui curriculum, care să promoveze un proces de învățare împărtășit de toți: copii, profesori, părinți. Conținutul ar trebui să se centreze pe elemente, cum ar fi: imagine de sine, socializare, înțelegeri multiculturale, relații pozitive și empatică, disciplina adecvată și strategii de rezolvare de problemelor în mod creativ.

Rovența Gheorghe
Grup Școlar Industrial Minier
Lupeni

Cauze ale comportamentului perturbator al elevilor

O tipologizare nu foarte precisă a cauzele comportamentului inadecvat în clasă se poate totuși elabora, cu o eficiență destul de semnificativă mai ales pentru dascălii tineri. Se poate spune că nu atât greutatea de a identifica cauzele care determină pe elevi să aibă un comportament perturbator este cea mai importantă, cât complexitatea (câteodată greu de controlat) acțiunii lor simultane.

În urma unui studiu elaborat de Saunders, am putea cita câteva din cauzele comportamentului perturbator al elevului:

- antipatie în raport cu școala;
- nevoia de recunoaștere socială;
- izolarea socială;
- comportamentul impulsiv.

La concluziile lui Saunders se pot adăuga și acelea ale lui Gnagey. Acesta mai adaugă câteva:

- conflicte între sisteme opuse de reguli;
- transferul afectiv;
- agresivitatea umană înăscută;
- anxietatea.

Întrucât nu face parte din anticipările lor, școala devine irelevantă pentru unii elevi, iar uneori, chiar „agasantă”. În acest caz, dascălul trebuie să rezolve două probleme: mai întâi, creșterea relevanței, a sensului muncii școlare, apoi evitarea conflictului de interes cu elevii în cauză. Relevanța școlii pentru reușita în viață (mai ales echivalată cu un standard economic ridicat) pare pusă sub semnul întrebării astăzi, iar munca dascălului capătă uneori accente sisifice.

Dintre factorii proprii mediului familial care induc un comportament perturbator în clasă am putea aminti: - regulile tatălui sunt prea lejere, prea stricte sau lipsite de coerență;

- supravegherea pe care mama o exercită este în cel mai bun caz corectă, dar poate fi și total inadecvată;
- părinții manifestă indiferență, uneori chiar ostilitate față de copii;
- membrii familiei sunt angrenați în medii socio-profesionale diferite și au prea puține lucruri în comun;
- părinții nu vorbesc despre copii și problemele lor;
- relațiile soț-soție sunt lipsite de căldură, ori nu sunt relații de egalitate;
- dezaprobările părinților sunt mult mai numeroase decât încurajările;
- mamele nu sunt fericite în mediul în care trăiesc;
- pentru a-și masca dezinteresul, părinții preferă să creadă că influența hotărâtoare asupra copiilor lor o au colegii/prietenii;
- timpul liber al părinților este lipsit de semnificații pozitive.

Agresivitatea umană înăscută ar trebui luată în considerare deși destui reprezentanți ai domeniului științelor umane neagă încă existența ei. Se preferă ipoteza rolului hotărâtor al mediului social în potențarea agresivității umane, deoarece adepții acestei teorii mizează pe educație dar uită că fondul genetic al individului îl pregătește pe acesta pentru competiție în lupta pentru supremație. Anxietatea poate genera comportamente inadecvate ca o formă de apărare împotriva unor situații proprii sistemului educațional: examinări, situația de a vorbi în fața clasei, de a se ști judecat de colegi etc.

În urma unui studiu al lui Dierenfield, s-a ajuns la concluzia că printre cauzele comportamentului perturbator al elevilor putem enumera:

- mediul familial;
- presiunea colegilor;
- lipsa de interes pentru o anumită disciplină de studiu;
- dezinteres pentru școală în general;
- instabilitatea psihică/emoțională a elevilor;
- lipsa abilității de a lucra în clasă;
- revolta împotriva autorității adultului;
- lipsa de apreciere pentru propria persoană;
- lipsa de afecțiune pentru dascăl.

Pentru contracararea acestor cauze, potrivit aceluiași studiu, dascălul trebuie să dispună de anumite calități și de oportunități din partea celorlalți factori implicați:

- să posede o personalitate pozitivă;

- să folosească metode de predare eficace;
- stabilirea și menținerea unor standarde comportamentale coerente;
- să dispună de sprijinul directorului pentru măsurile disciplinare luate de către dascăl;
- să aplice consecvent standardele de comportament tuturor elevilor;
- să dispună de sprijinul părinților;
- „tratarea”cauzelor comportamentale inadecvate;
- măsuri stricte de respectare a disciplinei adoptate de către dascăl.

Alte cauze ale problemelor de disciplină sunt proprii câmpului educativ școlar și se pot grupa în probleme *legate de dascăl* și probleme *legate de elev*.

De obicei, dascălii nu agreează ideea că propriul lor comportament poate constitui sursa unor probleme de disciplină. Printre factorii care pot determina probleme de comportament se pot aminti:

- lipsa de experiență;
- probleme de comunicare;
- diferențe de atitudine;
- probleme personale;
- proiectarea;
- resurse materiale adecvate;
- mediul.

Conceptul de disciplină a primit accepțiuni diferite în perioade de timp diferite; astfel, cu nu prea mulți ani în urmă, disciplina școlară era asociată cu liniștea; astăzi, disciplina nu se mai asociază neapărat cu liniștea, chiar dacă în anumite momente ale lecției sau la anumite discipline de studiu mai este nevoie de așa ceva. Acest concept nou al disciplinei a determinat pe unii autori să creadă că ordinea nu este necesară mai mult, este chiar dăunătoare; aceste afirmații sunt lipsite de orice suport, atât teoretic, cât și practic: „sala de clasă este spațiu destinat învățării; orice distragere a atenției împiedică sau întrerupe experiențele educaționale, fapt pentru care nu trebuie tolerate; *ordinea este o nevoie*; diferența dintre sala de clasă de ieri și aceea de astăzi vizează tipul de ordine și nu abolirea acesteia” spune Kasambira.

Bibliografie:

Ciascai, Liliana, *Managementul clasei de elevi de la teorie la practică*, Casa cărții de știință, Cluj, 2007
Stan, Emil, *Managementul clasei*, Editura Aramis, București, 2003
Șoitu, L., Hăvârneanu, C., *Agresivitatea în școală*, Institutul European, Iași, 2001

Rus Magdalena
Rusu Melania
Colegiul Economic "Emanuil Gojdu"
Hunedoara

Metode active de predare-învățare a geografiei

A. Evocarea prin brainstorming

Între metodele folosite în predarea-învățarea geografiei, brainstorming-ul implică întrebări productive, cauzale, ipotetice, de formulare a unor definiții sau idei, judecăți de valoare, observații și anchete prin care sunt extrase informațiile dintr-un grup sau mai multe grupuri de elevi.

Această strategie permite o evaluare a cunoștințelor despre un conținut științific, aflăm ce idei și ce soluții au elevii despre o situație-problemă, despre o experiență comună. Elevii învață să asculte, să emită păreri, să compare, să argumenteze. Astfel, se stimulează motivația învățării.

B. Tehnica de grup

Este o metodă potrivită celor mici. Efectivul de elevi este împărțit în grupe de 4-5 elevi. În interiorul grupelor se alege un "șef de grupă", în mod deliberat de către membrii grupei. Fiecare grupă primește câte o sarcină de lucru. Mediatorul (cadru didactic) explică normele și regulile acestui cadru, putând sugera, propune sau interveni în sarcina de lucru a grupelor. Atmosfera de lucru în cadrul acestei metode este mai gălăgioasă, elevii având permisiunea să discute în interiorul grupei, să se contrazică "politicos", să-și exprime opiniile, părerile, să-și demonstreze propriile puncte de vedere în fața celorlalți colegi de echipă.

C. Cubul

În cadrul altor metode se poate utiliza o strategie de predare care ne ajută să studiem o temă / un subiect din perspective diferite.

Această strategie presupune utilizarea unui cub care are diferite instrucțiuni notate pe fiecare față, care pot fi folosite pentru activități de gândire sau scriere. Cubul se poate obține acoperind cu hârtie o cutie cu laturi de 15-20 cm. Pe fiecare față a cubului se scrie câte una din următoarele instrucțiuni: descrie, definește, compară, asociază, analizează, argumentează, aplică.

Îndrumătorul lecției prezintă inițial elevilor subiectul, tema pe care o vor pune în discuție.

D. Ciorchinele

Ciorchinele, ca strategie flexibilă de predare, este o metodă de brainstorming neliniară. Aproximează în mare măsură felul în care funcționează mintea omenească. Încurajează elevii la gândire liberă, deschisă. Este folosit în faza de Evocare și Reflecție a cadrului ERR, reprezentând o activitate de scriere.

Există câteva reguli de bază care trebuie respectate:

Scrieți tot ce vă trece prin minte. În continuare nu faceți judecăți în legătură cu gândurile care vă vin, notați-le pe hârtie.

Nu vă opriți din scris până nu a trecut destul timp, astfel încât să poată ieși la lumină toate ideile. Dacă ideile refuză să vină, zăboviți asupra hârtiei și până la urmă vor apărea.

Nu vă preocupați prea mult de aspectul și forma scrisului.

Această metodă se poate folosi spre exemplu la o lecție de sistematizare a cunoștințelor.

E. Știu / vreau să știu / am învățat

Este o altă metodă importantă în dezvoltarea gândirii critice ce implică participarea activă a elevilor.

Presupune un tabel cu trei rubrici, care se realizează astfel:

- în rubrica „Știu” elevii notează ceea ce consideră cunoscut deja în legătură cu tema;
- în rubrica „Vreau să știu” vor nota ideile despre care au dubii;
- notarea ideilor asimilate în rubrica „Am învățat”.

F. Ghidul de studiu

Este o metodă de învățare semidirijată, care implică lectura unui text cu ajutorul unei fișe ce conține întrebări ale căror răspunsuri să se găsească în text, ele fiind menite să focalizeze atenția elevilor asupra unor anumite aspecte, să antreneze gândirea critică, analiza, compararea, evaluarea. Pentru a se evita unele confuzii sau interpretări greșite, ar putea fi necesară evidențierea aspectelor esențiale ale textului studiat, demers care corespunde etapei de reflecție

G. Jurnalul cu dublă intrare

E o metodă de lectură utilă în cazul textelor mai ample și se realizează cu ajutorul unei foi de hârtie împărțită în două. În partea stângă elevii notează un fragment din text care le-a atras atenția în mod deosebit, iar în partea dreaptă comentează acest fragment din text, motivându-și alegerea. Apoi, lectura continuă în același fel. În altă oră elevii își comunică comentariile, iar, dacă este necesar, cadrul didactic le relevă anumite pasaje.

Modernism și strategie didactică

Rusan Elena
Școala Generală nr. 3
Lupeni

Studiile de specialitate au demonstrat că o activitate educațională este centrată pe elev dacă satisface următoarele cerințe:

- se bazează pe caracteristicile personale ale elevilor;
- are ca scop dezvoltarea de competențe (obiectiv principal) și transmiterea de conținuturi specifice (obiectiv secundar);
- implică activ elevul în planificarea, execuția și evaluarea ei;
- constituie o experiență de învățare pozitivă;
- permite transferul de experiență la altă situație educațională.

O activitate centrată pe elev poate fi abordată din mai multe perspective. Dacă avem date suficiente despre elev, dacă finalitățile sunt clare, putem opta pentru strategii directive, structurate. Dacă experiența de învățare reprezintă focusul nostru, sunt recomandate strategii mai puțin structurate, non-directive.

Vom analiza patru strategii utile în programarea și realizarea activităților centrate pe elev. Oricare dintre aceste strategii reprezintă doar o indicație; orice profesor talentat știe că educația nu se reduce la algoritmică și, în consecință, adaptează, combină sau concepe strategii adecvate situațiilor concrete.

Cu toate acestea, este interesant de remarcat că strategiile propuse acoperă o plajă largă de opțiuni, în funcție de finalitățile dorite, de nivelul cunoașterii elevului, de caracterul activității. Toate strategiile permit elevului o implicare totală în procesul de planificare, execuție, evaluare a activității didactice.

Strategiile de predare centrate pe elev au ca punct central facilitarea învățării, ceea ce face ca acestea să se definească în funcție de tipul de învățare necesar.

Învățarea mediată

Învățarea mediată este o modalitate de facilitare și capacitate a elevului cu ajutorul intervenției adultului în structurarea activității de învățare. Strategia își are originile în teoria dezvoltării inteligenței a lui Vigotsky și practica învățării mediate a lui Feuerstein.

Copilul are o zonă de dezvoltare la care nu are acces decât prin medierea unui adult. Adultul (profesor) facilitează dezvoltarea elevului oferind ajutoare declarative și procedurale elevului. Dacă elevul învață noile abilități va fi capabil să transfere această învățare la situații noi, dar similare cu cele învățate.

Învățarea mediată este o acțiune de facilitare a dezvoltării cognitive a elevului. Extinzând această teorie la întreg spectrul învățării, copilul este ajutat să învețe, cu alte cuvinte, vorbim despre o educație metacognitivă. Blocajele copilului au loc, de cele mai multe ori, datorită uneia dintre situațiile următoare:

- elevul nu cunoaște conceptele, nu le poate formaliza și defini. Rolul profesorului este de a clarifica aceste concepte;
- elevul nu cunoaște procedurile, algoritmi de rezolvare. Rolul profesorului este de a-l învăța pe elev acești algoritmi;
- elevul nu este capabil să planifice, să execute sarcina și să-și monitorizeze performanța. Rolul profesorului este de a-l învăța abilitățile metacognitive necesare.

Dintre toate strategiile centrate pe elev, învățarea mediată este cea mai adaptată la capacitățile cognitive ale elevului. Învățarea mediată permite diagnosticarea exactă a blocajelor cognitive în învățare, astfel încât profesorul să poată acorda ajutoare ce vizează în mod foarte clar dificultățile elevului. Ajutoarele oferite sunt informații specializate (declarative sau procedurale) menite să elimine blocajele prezente în învățare. Învățarea mediată este o experiență educațională pozitivă, intimă, semnificativă pentru elev.

Necesitatea cunoașterii psihologice foarte exacte a elevului implică unele restricții în utilizarea acestei strategii. Diagnosticul formativ este făcut de psihologi pregătiți în acest sens. În lipsa unui astfel de diagnostic este dificil de apreciat care sunt abilitățile și operațiile cognitive deficitare.

Exemplu de utilizare:

- un elev cu performanțe matematice slabe este evaluat printr-o sarcină de rezolvare de probleme de geometrie;
- se refac problemele împreună cu elevul, scopul fiind cel de depistare și analizare a erorilor;
- erorile sunt clasificate în două categorii: lipsa de cunoștințe declarative (de exemplu nu identifică elementele problemei în mod corect și nu cunoaște teoremele geometrice) și procedurale (de exemplu nu cunoaște etapele rezolvării de probleme sau modul în care se aplică un algoritm de rezolvare);
- profesorul acordă ajutoare (informații) elevului, care sunt în măsură să elimine erorile în rezolvare;
- elevul este reevaluat cu un test analog, dar nu identic, cu cel folosit la evaluarea inițială;

-se stabilește modul în care elevul a reușit să transfere cunoștințele și abilitățile nou dezvoltate la o situație nouă.

Învățarea activă

Învățarea activă este strategia cea mai frecvent utilizată de către profesori în activitățile centrate pe elev. Putem defini învățarea activă ca un proces ce permite subiectului învățării un contact direct cu materialul studiat. În mod uzual, prin învățare activă înțelegem un tip de activitate didactică ce se bazează, în principal, pe activitatea elevului, pe intervenția sa nemijlocită, transformatoare asupra materialului de studiat.

Stilul de predare trebuie adaptat stilurilor de învățare. Cercetările arată că implicarea activă a elevului în rezolvarea sarcinilor educaționale facilitează o învățare superioară cantitativ și calitativ celei tradiționale. Prin implicare activă se înțelege interacțiunea directă a subiectului cu conținutul învățării, transformarea acestuia de către elev și conceperea de răspunsuri personalizate de către elev.

Învățarea activă are o tradiție lungă în științele educației. Deși la nivel de principiu este acceptată de majoritatea profesorilor, ea este aplicată relativ puțin. Învățarea activă presupune renunțarea la metodele expositive de predare și facilitarea de contacte cât mai frecvente și mai diverse cu materialul de învățat. Următoarele sugestii pot facilita o învățare activă:

- învățarea prin descoperire, cu ajutorul materialelor concrete (texte, produse, obiecte);
- acordarea unui timp de reflecție, în care elevul alcătuiește un răspuns punctual la o situație dată;
- alcătuirea de grupe de elevi, care primesc o sarcină parțială din sarcina cursului;
- încurajarea gândirii critice;
- utilizarea metodelor de grup (focus grup, brainstorming etc.) în căutarea răspunsurilor adecvate;
- învățarea pe bază de proiect, conceperea activității didactice ca proiect de cercetare aplicată.

Principalul beneficiu al utilizării învățării active este rata mai bună a învățării. Al doilea beneficiu este dezvoltarea abilităților de muncă individuală și de grup, exersarea abilităților metacognitive și dezvoltarea gândirii critice.

Rațiunea pentru care învățarea activă este mai puțin utilizată de către profesori este consumul mare de timp și restructurarea didactică necesară. Metodele expositive permit transmiterea unei cantități mai mari de informație pe unitate de timp.

Exemplu de utilizare a învățării active:

Scop: realizarea lecturii unui număr de trei cărți

Etape:

- elevii sunt împărțiți în grupuri;
- fiecare elev caută o lectură interesantă apelând la cel puțin două surse;
- fiecare elev citește o carte;
- cărțile citite sunt prezentate și dezbătute în cadrul grupului în întâlniri informale;
- întreg grupul selectează o carte pe care o citește fiecare membru;
- grupurile prezintă și dezbate cărțile citite;
- se selectează o carte pe care o citește toată clasa;
- se dezbate cartea.

Simularea de cazuri

Simularea de cazuri este o strategie didactică bazată pe date contextuale (reale sau imaginare) în situații reale sau care aproximează realitatea. Simularea de cazuri necesită formularea de rezolvări punctuale pentru fiecare caz.

Contextele și datele reale sunt esențiale pentru construirea unei activități didactice semnificative pentru subiect. Pe lângă abilitățile necesare rezolvării problemei punctuale se exersează și abilități generale de lucru în echipă, organizare și planificare.

Simularea de cazuri este o modalitate de a prezenta conținuturi didactice într-o formă coerentă, neformalizată, recognoscibilă de către elev. Simularea poate conține situații și date reale sau concepute special în acest scop, dar care simulează situații ce pot fi întâlnite în realitate. Din punct de vedere psihologic, putem considera această strategie ca un antrenament (training) de scheme cognitive sau scripturi (scenarii).

În mod tipic, o simulare conține următoarele elemente:

- un scenariu bazat pe date reale, chiar dacă acesta e uneori simplificat;
- date concrete, care oferă baza deciziei sau a rezolvării problemei;
- o întrebare deschisă, ce permite formularea de răspunsuri multiple, din perspective diferite.

Simularea poate fi efectuată individual, pe grupuri sau cu o clasă întreagă. Ea poate fi dirijată de către profesor (în clasă) sau nederijată (tema de casă). Pentru a păstra caracterul centrat pe elev, selectarea temei poate fi făcută în funcție de dorințele, interesele sau prioritățile elevilor.

Simularea de caz necesită pregătire atentă din partea profesorilor. În primul rând, trebuie spus că nu există rețete pentru a scrie cazuri. Este sarcina noastră să prezentăm cazuri utile pentru studiul unei discipline și pentru elevii noștri. În alcătuirea unei simulări vom ține cont de câteva aspecte:

1. Scopul cazului, care sunt finalitățile? Ce dorim să obținem în urma simulării cazului?

2. Conținutul simulării. Ce urmează să fie simulat? Are elevul suficiente date pentru a rezolva simularea? Sunt datele utilizate relevante?

3. Structurarea simulării. Care sunt etapele simulării? Care sunt activitățile simulării? Cum sunt organizate grupurile de elevi? Cât timp avem la dispoziție?

4. Evaluarea simulării. Cum și ce evaluăm?

Strategia simulării oferă două mari avantaje: ancorează situația educativă în realitatea imediată a copilului, utilizează surse multiple de documentare, simulează discuțiile pe baza subiectului; permite utilizarea de metode diferite (joc de rol, analiza de caz, sarcini parțiale pentru fiecare grup s.a.).

Simularea de cazuri implică un efort de pregătire considerabil. Coordonarea unor astfel de proiecte necesită un nivel minim de experiență.

Învățarea colaborativă

Învățarea colaborativă (denumită și cooperativă sau prin cooperare) este o strategie didactică bazată pe lucrul în echipă. Echipele pot fi grupuri de elevi, diade de elevi sau chiar diada profesor-elev.

Realitatea socială este o construcție tranzacționată între persoane. Educația trebuie să țină cont că elevul este autodeterminat, are propriile sale nevoi, aspirații, cunoștințe, stiluri de învățare etc. Predarea pe rețete predefinite este inutilă, ceea ce face ca profesorul să adopte o atitudine de colaborare cu elevul în vederea educării acestuia.

Strategia colaborativă implică formarea de grupuri de lucru alcătuite din elevi. Aceștia îndeplinesc sarcini de învățare. Abilitățile sociale sunt dezvoltate prin aderarea elevilor la normele grupului, care pot fi predefinite (de către profesor) sau autodefinite (de către grup). Strategia încurajează exprimarea elevilor în grupul din care fac parte, gândirea critică, munca în echipă, dezvoltarea abilităților metacognitive.

Ideal este ca, în cazul adoptării acestei strategii, să selectăm teme și activități bazate pe experiențe anterioare ale elevilor. Dacă activitățile selectate sunt importante/interesante pentru elevi, gradul lor de implicare în activitate crește exponențial.

În cazul în care selectăm activități incluse în programa școlară, este important să ne asigurăm că acestea permit perspective multiple, interpretări diverse și libertate de exprimare.

Strategia poate fi folosită cu succes, indiferent de disciplină, deoarece este o strategie ce angajează cognitiv elevul. Prin forma sa, ea solicită activitate și implicare din partea elevului. Lucrul în grup solicită o minimă perioadă de organizare a acestuia și a sarcinii. De obicei sarcinile se distribuie în grup, astfel încât toți elevii sunt cuprinși în activitate. Deși este o strategie relativ simplă, aplicarea învățării colaborative presupune o minimă experiență din partea profesorului. Flexibilitatea strategiei, care permite profesorului să elaboreze sarcini și activități poate conduce la o aplicare greșită a acesteia. Ca să fie corectă, elevii trebuie să aibă putere de decizie asupra sarcinii, procedurilor și evaluării rezultatelor.

Exemplu de utilizare a învățării colaborative

Etape:

-elevii sunt împărțiți în grupuri de patru persoane. Fiecare grup desemnează un leader.

-leaderii primesc următoarea sarcină: Tu ai fost desemnat ambasador în țara..... Sarcina ta este de a pregăti, în termen de o lună de zile, împreună cu echipa ta, un proiect cu următoarele coordonate:

O prezentare generală a țării

Un proiect de cooperare economică

Un proiect turistic

Un proiect cultural

-echipele își prezintă proiectele în cadrul orelor de geografie

-leaderii tuturor echipelor formează o comisie care notează proiectele prezentate

-echipa care a prezentat cel mai bun proiect este premiată.

În concluzie, opțiunile strategice sunt multiple, depinde de noi modul în care selectăm strategia optimă. În decizia noastră ne bazăm pe elemente contextuale (ce țin de cunoașterea elevului, dar și a noastră) și elemente curriculare (ce țin de obiectivele și conținutul activității, de mijloacele de învățare existente și de obiectivele pe termen lung).

Aplicarea unor programe de activare a subiectului învățării ne permit construirea de experiențe de învățare pozitive, utile și semnificative pentru elev.

Bibliografie:

Dumitru, I., Ungureanu, D., *Pedagogie și elemente de psihologia educației*, Carta Universitară, București, 2005, pag.33-38

Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Vasile Goldiș University Press, Arad, 2005, pag.46-53

Ungureanu, D., *Educație și curriculum*, Eurostampa, Timișoara, 1999, pag.64-75

Sandu Viorela Oana
Grădinița cu P.P. Nr. 7
Deva

Inteligența emoțională în educația copiilor

Locul sentimentelor în viața mintală a fost surprinzător de neglijat de către cercetători de-a lungul anilor, lăsând emoțiile asemenea unui continent neexplorat la nivelul psihologiei științifice. În prezent, știința este în sfârșit capabilă să aibă o voce autoritară în privința acestor întrebări insistente și complicate despre părțile cele mai iraționale ale psihicului și să realizeze o hartă de o anumită precizie a sufletului omenesc.

Această realizare a hărții este o mare provocare pentru cei care subscriu unei viziuni înguste în privința inteligenței, susținând că IQ-ul (de la Intelligence Quotient coeficient de inteligență) este un dat genetic ce nu poate fi schimbat în funcție de experiența de viață și că destinul nostru este în mare măsură determinat de această aptitudine. Acest argument ignoră problema cea mai provocatoare: ce putem schimba pentru a-i ajuta pe copiii noștri să le fie mult mai bine în viață? Ce factori sunt în joc, de exemplu, atunci când o persoană cu un IQ mare se zbate din greu, în vreme ce o alta, cu un IQ modest, se descurcă surprinzător de bine? Aș susține că diferența constă cel mai adesea în capacitatea numită aici inteligență emoțională, care include autocontrolul, zelul, perseverența și capacitatea de automotivare. Toate aceste aptitudini, așa cum vom vedea, le pot fi insufflate copiilor, fapt care le va acorda o șansă în scopul facilitării integrării lor în societate, independent de potențialul intelectual primit pe linie genetică.

În cartea sa, *Inteligența emoțională* (2001), Daniel Goleman numește emoții principale: mânia, tristețea, frica, bucuria, iubirea, surpriza, dezgustul, rușinea.

La o primă privire, ar putea părea că sentimentele noastre sunt evidente; o gândire mai atentă ne amintește însă că am trecut cu vederea ceea ce am simțit cu adevărat în legătură cu un anumit lucru sau că am reacționat târziu față de aceste sentimente aflate în joc. Acestei atenții permanente acordate stărilor interioare Daniel Goleman îi dă denumirea de conștientizare de sine.

Stăpânirea emoțiilor tulburătoare este cheia împăcării cu viața emoțională. Ne simțim bine când suntem fericiți, dar nu putem fi fericiți tot timpul, iar pe de altă parte suferința poate tempera sufletul și are o contribuție constructivă la viața creatoare și spirituală.

II. INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN EDUCAȚIA COPIILOR

Copilăria reprezintă o șansă crucială pentru modelarea predicțiilor emoționale de-o viață.

Una dintre lecțiile emoționale esențiale, învățată în prima copilărie și șlefuită pe parcursul anilor ce urmează, o reprezintă felul în care este calmat copilul atunci când e supărat.

Pentru că viața de familie nu mai oferă un sprijin sigur pentru tot mai mulți copii, școala rămâne singurul loc în care comunitatea poate rezolva deficiențele competențelor emoționale și sociale ale copiilor. Această misiune presupune două schimbări majore : profesorii trebuie să meargă dincolo de îndatorirea lor tradițională, iar membrii comunității să se implice mai mult în viața școlilor.

Dacă există sau nu în mod explicit ore dedicate alfabetizării emoționale contează mai puțin decât felul în care sunt predate aceste lecții. Poate că în nici un alt caz nu este mai importantă calitatea profesorului, având în vedere că felul în care el își conduce clasa este în sine un model. De câte ori profesorul reacționează față de un elev, alți 20 sau 30 învață o lecție.

Modalități de dezvoltare a inteligenței emoționale : realizarea unor activități prin care să ne bucurăm de frumusețea lumii din jur ; umorul, care considerăm că este singurul lucru care poate conduce într-adevăr la un mediu creativ ; activități derulate la clasă cu muzică; jocurile (ex. Șarada sentimentelor, Culoarele emoțiilor, etc.), încurajarea, etc.

Un înțelept a spus cu mai multe secole în urmă că putem să nu ducem la bun sfârșit un lucru, dar nu avem scuze dacă nu am încercat tot ceea ce ne-a stat în putință. Astfel, le creăm copiilor noștri condițiile de a reuși: nu garanția succesului, ci cele mai bune condiții pe care noi, ca și dascăli, în împrejurările reale ale vieții, le putem oferi.

Bibliografie :

Elias M. J., Tobias S. E., Friedlander B. S., *Inteligența emoțională în educația copiilor*, Ed. Curtea Veche, București, 2002

Goleman D., *Inteligența emoțională*, Ed. Curtea Veche, București, 2001

A comunica prin artă la vârsta preșcolară

Sângerean Maria
Grădinița cu P.N. Nr. 2 Deva
David Cristina
Grădinița P.P. Nr. 4 Deva

Török Micaela

Liceul de muzică și arte plastice "S. Toduța" Deva

Arta realizată de copii încântă și emoționează mereu, dar din păcate nu este apreciată aproape niciodată la adevărata sa valoare. Prea puțini dintre cei care zâmbesc în fața unui tablou sau desen realizat de un copil se gândesc serios că mari maestri precum Pablo Picasso au început la fel, și că distracția preferată a acestora era să deseneze. De multe ori un artist considerat genial decenii și secole după moarte s-a dovedit încă din copilărie un mic talent.

În demersul educației prin artă, un pas important este acela de a oferi posibilitatea tuturor copiilor de a comunica prin produsele lor, chiar dacă acestea nu au valoare estetică.

În pofida vocabularului plastic relativ redus al copiilor, lumea care emană din desenele lor are o infinitate de nuanțe, ceea ce dovedește, cu prisosință, că arta nu ia ființă în afara talentului, sincerității, inspirației. Copiii operează în sisteme cromatice și grafice fără să le fie teamă de filtrele ochiului nostru. Bucuria lor de a desena nu poate fi intimidată de barierele formei plastice, de piedicile pe care tehnica reprezentării și figurării le propune.

Limbajul plastic este unul din cele mai iubite mijloace de comunicare ale copiilor. Multi copii de vârstă preșcolară exprimă prin limbajul plastic ceea ce nu pot exprima prin limbaj și așa ei comunică mai ușor, atât cu educatoarea cât și cu cei din jur.

Copilul exprimă cu dezinvoltură un univers plastic pe care nu și-l cenzurează, căci el nu se încadrează în nici un cod valoric oficial sau social. Singurul obstacol este imaginația lui, mult mai bogată decât puțința de exprimare, drept pentru care el fuge de limitele concrete ale lumilor pe care, de altfel, nici nu le poate reprezenta într-o descriere strict morfologică, imaginație pe care o exploatează fără teama mijlocului de exprimare.

Copii nu știu prea multe despre culoare. Desenele copiilor care par întâmplări cromatice, forme aproape haotice, sunt în realitate adevărate fotografii ale sufletului lor.

Desenele și picturile copiilor nu sunt doar activități artistico-plastice, ci împreună duc la un proces de-a lungul căruia, ceea ce pătrunde în copil din exterior este transferat și reflectat în modul cel mai personal în funcție de individualitatea și capacitatea de exprimare a fiecărui copil.

Tot mai mult, învățământul preșcolar conferă activității de desen rolul fundamental de instrument de cunoaștere a copilului.

Desenul constituie un limbaj specific copilului, un mijloc de comunicare prin intermediul formelor și culorilor prin care acesta ne dezvăluie lumea sa interioară, interesele sale, orizontul său de cunoaștere, raportul său cu realitatea înconjurătoare. În desenele copilului apare deopotrivă relația eu-lui cu lumea, dar și reflectarea întregi evoluții a copilului.

În activitatea artistico-plastică creativitatea are un câmp mai larg de manifestare. Dezvoltarea capacităților creatoare presupune inițierea copiilor de timpuriu într-o diversitate de tehnici artistice și stimularea inițiativei artistice. Multiplele posibilități de manifestare a creativității copilului trebuie dirijate prin dezvoltarea imaginației, a spiritului de observație, prin stimularea formelor de expresie și inițierea în elementele de limbaj plastic pentru a-și putea exprima fiecare personalitatea, în modalități proprii și adecvate disponibilităților temperamentului.

O condiție a învățării creatoare este aceea ca educatoarea să fie ea însăși un creator. Ea trebuie să stimuleze curiozitatea copiilor și curajul de a combina formule, culori și unele tehnici de lucru, să creeze o atmosferă de activitate liberă, de căutări, verificări, întreceri, schimb de idei, să cultive încrederea în forțele proprii, prin aprecieri încurajatoare privind rezultatele obținute de copii și lucrările lor.

Comunicarea prin artă este legată și de dobândirea unor cunoștințe privind expresivitatea elementelor de limbaj plastic și tehnicile de lucru specifice activităților artistico-plastice, cunoașterea diferitelor modalități de organizare a spațiului plastic în unele opere ale marilor artiști din istoria artei (contactul cu opera de artă) ca și însușirea unui vocabular plastic adecvat.

O condiție esențială a dezvoltării creativității plastice a elevilor o constituie dezvoltarea gândirii artistico-plastice a copiilor și a posibilităților de a materializa această gândire prin însușirea unor tehnici de lucru. Gândirea artistico-plastică numită și "gândire în imagini (plastice) vizuale" acționează mai ales în domeniul emoțional al vieții spirituale a copiilor, interpoalează, abordează și sintetizează un bogat material informativ și rezultatele unui mare număr de experiențe plastice.

Prin talent și dăruire, educatoarea este "magicianul care face să reapară imaginile. El povestește, sugerează, trezește admirația copiilor față de ceva...", și rămâne prin exemplul său personal "cea mai eficientă dintre metode".

Arta, prin toate modalitățile de exprimare pe care le oferă, este esențială pentru că îi învață pe copii următoarele lucruri:

*A comunica
prin artă la
vârsta
preșcolară*

- * lumea poate fi percepută și interpretată în mai multe moduri;
- * experiența creației în artă este irepetabilă;
- * răspunsurile la multe întrebări despre secretele vieții se găsesc în trăirea sentimentului estetic;
- * orice problemă are o multitudine de alternative de soluționare și acestea trebuie aplicate în funcție de contextul în care se trăiesc experiențele de viață;
- * abilitățile de a face față situațiilor neprevăzute se dobândește și ca urmare a exersării diferitelor forme de artă;
- * dincolo de granițele impuse de limbaj există un univers minunat;
- * micile diferențe schimbă lumea.

Băran V., Harmet Natalia, Anghe Ghe. (coordonatori științifici), *Album metodic de creație artistico-plastică*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988

Păun Emil, *Școala-abordare sociopedagogică*, Editura Polirom, Iași, 1999

Millerioux J., *Predarea desenului și inițierea artistică*, BCP, București, 1987

Alternative metodologice interactive folosite în lecțiile de limba română la clasa a IV-a

**Scutariu Daniela
Bană Camelia
Școala Generală nr. 2
Lupeni**

Transformările prin care a trecut procesul de învățare, mai ales în ultimele decenii, au pus problema elaborării și apoi utilizării unor noi metode de predare și învățare școlară. În învățământul românesc a devenit o necesitate promovarea alternativelor metodologice interactive care au capacitatea de a stimula participarea activă și deplină, fizică și psihică, individuală și colectivă a elevilor în procesul învățării. Elevii trebuie să fie învățați să gândească critic, creativ, constructiv, eficient.

Strategiile, metodele și tehnicile utilizate în activitatea didactică, pentru dezvoltarea gândirii critice promovează învățarea prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate într-o muncă în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Astfel, elevii, din "singuratici care învață", pot deveni "colegi care învață împreună", care ating niveluri ale competenței academice în cadrul grupului și ca membrii ai echipelor.

Între noile orientări din domeniul practicilor educaționale se situează și cea privind dezvoltarea gândirii critice a elevilor, prin folosirea metodelor și tehnicilor activ-participative noi, metode care să potențeze funcționalitatea minții, să stimuleze capacitatea ei de explorare și descoperire, analiză și sinteză, raționare și evaluare: brainstorming, tehnica ciorchinelui, metoda mozaic, cubul, cvintetul, tehnica "știu/vreau să știu/am învățat", metoda piramidei, metoda colțurilor etc.

Oferim spre exemplificare unele dintre alternativele metodologice interactive pe care le-am folosit cu scopul dezvoltării gândirii critice:

ȘTIU / VREAU SĂ ȘTIU / AM ÎNVĂȚAT

Pentru reactualizarea cunoștințelor despre verb, elevii au primit următoarea fișă:

1) Citiți:

Irina a mers la concurs. A câștigat locul întâi. Acum este pe podium. Șade și mă privește fericită. Va participa și la alte concursuri.

2) Subliniați verbele din textul citit și spuneți ce exprimă fiecare.

3) Observați formele diferite ale aceluiași verb: (eu) merg, (tu) mergi, (el/ea) merge.

a) Comparați forma merg cu celelalte două forme.

b) Prin ce se deosebesc?

c) Indicați persoana care face deosebirea în fiecare caz.

4) Observați formele diferite ale aceluiași verb: (noi) mergem, (voi) mergeți, (ei/ele) merg.

a) Cine face acțiunea de fiecare dată? (o persoană?, mai multe persoane?)

b) Completați aceste forme cu formele aceluiași verb de la exercițiul 3.

c) Prin ce se deosebesc?

5) Observați formele verbului a merge: merg, am mers, voi merge. Când credeți că se petrece acțiunea în fiecare caz?

Elevii au studiat fișa. Le-am cerut să împartă pagina în trei coloane: Știu, Vreau să știu, Am învățat. Am enunțat tema și am completat împreună rubricile (eu la tablă):

Știu	Vreau să știu	Am învățat
Ce este verbul; Să recunosc verbele; Ce exprimă verbele; Cum își schimbă forma.	Cum își schimbă verbul forma după momentul în care are loc acțiunea; Ce funcție îndeplinește verbul în propoziție; Cum se pronunță și se scriu unele verbe.	Verbul este partea de vorbire care exprimă acțiunea, starea, existența ființelor, lucrurilor, fenomenelor naturii. Verbul își schimbă forma după persoană și număr.

METODA MOZAIC

Am folosit această metodă de învățare interactivă în predarea temei Genul substantivelor. S-a lucrat pe grupe de patru elevi. Fiecărui elev din grupă i-am atribuit câte un număr de la 1 la 4. Subiectul abordat l-am împărțit în patru părți, de dimensiuni și grade similare. A urmat o reorganizare a elevilor în sală: toți elevii cu același număr au format câte un grup de experți, obținându-se astfel patru grupe. După îndeplinirea sarcinilor de lucru, fiecare grupă de experți, elevii specializați fiecare într-o parte a lecției, au revenit în grupurile inițiale și au predat colegilor partea pregătită cu ceilalți experți. Astfel, în fiecare grup inițial am avut patru elevi specializați. Fiecare elev a avut responsabilitatea

*Alternative
metodolo-
gice
interactive*

predării și învățării de la colegi. S-au folosit următoarele fișe de lucru:

Experți 1

1. Recunoașteți substantivele din textul următor. Precizați ce denumește fiecare, felul și numărul.

Când eram școlar, bunica mi-a dăruit, spre bucuria mea, o carte despre călătoria cu balonul, alta despre avalanșe și o cutie cu creioane colorate.

2. Formulați alte sarcini pentru textul dat.

Experți 2

1. Numărați substantivul școlar la:

Nr. singular

(un școlar)

Nr. plural

(doi școlari)

2. Dați cinci exemple de alte substantive care se numără la singular un și la plural doi.

De reținut!

Substantivele care primesc, prin numărare, la numărul singular cuvântul un și la numărul plural cuvântul doi sunt de genul masculin.

3. Formulați alte cerințe prin care să verificați înțelegerea substantivelor de genul masculin.

Experți 3

1. Numărați substantivul bunica la:

Nr. singular

(o bunică)

Nr. plural

(două bunici)

2. Dați cinci exemple de alte substantive care se numără o la singular și două la plural.

De reținut!

Substantivele care primesc, prin numărare, la numărul singular cuvântul o și la numărul plural cuvântul două sunt de genul feminin.

3. Formulați alte cerințe prin care să verificați înțelegerea substantivelor de genul feminin.

Experți 4

1. Numărați substantivul balon la:

Nr. singular

(un balon)

Nr. plural

(două baloane)

2. Dați cinci exemple de alte substantive care se numără un la singular și două la plural.

De reținut!

Substantivele care primesc, prin numărare, la numărul singular cuvântul un și la numărul plural cuvântul două sunt de genul neutru.

3. Formulați alte cerințe prin care să verificați înțelegerea substantivelor de genul neutru.

Pentru a mă convinge că fiecare expert s-a făcut înțeles de grupul inițial din care făcea parte, am dat în final o „muncă independentă”:

1. Determinați genul următoarelor substantive: trandafir, casă, ceas.

2. Scrie câte trei substantive la numărul singular la toate cele trei genuri. Treceți-le la plural.

Educația tehnologică în școala românească

Șerban Eniko
Școala Generală cu clasele I-VIII nr. 6
Vulcan

Între educația intelectuală și cea tehnologică există o strânsă relație, educația pentru noua tehnologie și progres sau educația tehnologică-această nouă componentă a culturii generale a omului-a pătruns în învățământul obligatoriu ca disciplină cu funcție culturală, formativă și orientativă.

Modernizarea învățământului românesc de după 1990, a dus la formarea unei noi discipline -Educația tehnologică, care a luat locul Instruirii practice, având o relevanță aparte pentru societatea românească și sistemul de învățământ actual.

Educația tehnologică nu se reduce nici la instruirea practică, la inițierea într-un meșteșug tradițional sau o profesie modernă, deci nu este o profesionalizare timpurie, ci are ca obiectiv fundamental o nouă viziune și atitudine practică asupra omului și sensurilor vieții, prin prisma tehnologiei, precum și o înțelegere a rolului tehnologiei în progresul omenirii.

Educația tehnologică este cea mai tânără componentă a culturii generale este o "poartă deschisă spre societatea de mâine", care vizează formarea unei culturi tehnologice impunându-se de la sine într-o lume marcată de știință și tehnologie.

Cultura tehnologică presupune cunoștințe și deprinderi tehnologice, absolut necesare omului pentru a beneficia de progresul tehnic, dar și atitudinii raționale în raport cu aplicarea progresului tehnic în diverse domenii de activitate.

Modernizarea învățământului românesc la disciplina Educație tehnologică este un "obiectiv strategic", care vizează structura învățământului, conținutul (curriculum), resursele umane, managementul. .

Aș dori să amintesc unele dintre obiectivele definitorii pentru această disciplină :

- ✓ cunoașterea interdependențelor normale dintre teorie și practică;
- ✓ formarea unei gândiri tehnice creative, inventive, critice;
- ✓ dezvoltarea intereselor tehnico-profesionale ale elevilor, a creativității tehnologice;
- ✓ cultivarea spiritului de organizare și inițiativă, a curajului de a înfruntă ceva, asumarea riscului.
- ✓ formarea de priceperi și abilități practice de bază;

Educația tehnologică are menirea de a conștientiza elevului capacitatea de a alege singur și nu de a fi "ales". Apariția noilor comunicații informatice, în cadrul învățământului modern românesc, a dus la apariția de noi activități sociale și la metamorfoza decisivă a unor activități tradiționale.

Structura disciplinei Educație Tehnologică:

CLASA	DENUMIREA MODULELOR	
V	Organizarea mediului construit.	Produse alimentare de origine vegetală și animală.
VI	Economia familiei	Materiale și tehnologii: lemn, textile, piele, lut-ceramică.
VII	Materiale și tehnologii: materiale metalice, materiale plastice, cauciuc, sticlă.	Tehnologii de comunicații și transport.
VIII	Energie	Domenii profesionale

După cum se vede, conținutul acestei discipline este deosebit de generos putând să îmbine cu succes atât metodele tradiționale cât și cele moderne pentru realizarea unei activități instructiv-educative atractive, participând la cultivarea creativității la elevii de gimnaziu.

Fiind una dintre puținele materii cu aplicație practică, în cadrul orelor de gastronomie, împreună cu elevii am realizat preparate culinare după rețete cu ingrediente specifice zonei.

În urma acestor ore, elevii au dobândit experiența necesară participării la diferite concursuri, printre care și concursul internațional Global Educational Festival - San Remo 2006, la secțiunea culinară

"O floare în bucătărie", unde au fost selectate trei rețete trimise de elevii școlii noastre având la bază pastele făinoase, iar ca ingrediente plante sălbatice din zona noastră: ciorbă de miel cu măcriș, tocană de vițel cu leurdă și tăiței cu varză.

Această participare a avut ca finalizare obținerea premiului special și a trofeului GEF.

Tot prin intermediul variatelor module din cadrul orelor de Educație tehnologică, elevii învață folosindu-și spiritul inovator și creativitatea, să realizeze machete, colaje, produse artizanale confecționate din materiale reciclabile.

Cu ocazia activității Ziua Porților Deschise, organizată în școala noastră, aceste produse au fost expuse și admirate

**Educația
tehnologică
în școlala
româ-
nească**

de către populația municipiului Vulcan și Comunitatea locală.

Și desigur activitățile noastre nu se vor opri aici, astfel, contribuim și noi profesorii de Educație tehnologică la descoperirea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, ghidându-i în viitoarele alegeri socio-profesionale.

Materialul didactic - între tradiție și modernism

**Silveșan Nicoleta
Școala Generală "Avram Stanca"
Petroșani**

Materialul didactic trebuie privit ca un ajutor important în desfășurarea activității didactice la clasă, un stimulent pentru elevi, un mod atractiv de a învăța, o necesitate.

Ne-am obișnuit să folosim materialul didactic mai mult pentru a decora clasa decât pentru a-l utiliza în mod concret la lecții. Ne-am obișnuit, de asemenea, să confecționăm noi, cadrele didactice acest material și mai puțin să implicăm elevii în crearea lui.

Faptul că am lucrat la o clasă cu predare "Step by step" m-a făcut să privesc altfel lucrurile, să am o viziune nouă despre rolul învățătoarei la clasă și despre modul în care elevii pot fi implicați în toate activitățile clasei, inclusiv în confecționarea materialului didactic, care nu mai are doar un rol decorativ pe pereții clasei, nu mai este așezat sub sticlă fără ca elevii să aibă acces la el, ci cu care elevii pot lucra în mod concret și util, chiar de la clasa I. Deși acum predau la o clasă din învățământul tradițional, continui să folosesc cele învățate cu mult succes, zic eu, și doresc să vă fac cunoscute câteva din materialele pe care le utilizez la clasă, fără a avea pretenția că le-am inventat eu. Faptul că implic elevii în crearea și apoi în utilizarea materialelor, îi face pe aceștia mai responsabili, îi face să se simtă utili și importanți, ca să nu mai vorbim de faptul că activitatea de învățare este în mod evident ușurată, elevii învățând mai repede și mai eficient.

La clasa I știm cât de importantă este prima zi, prima săptămână de școală, cât de mult ne străduim să primim elevii într-un mod cât mai plăcut, ca acestora să le placă școala și clasa în care vor învăța. Ținând cont de faptul că mulți copii cunosc literele de tipar atunci când vin la școală, tot ce scriem în clasă ca material didactic va fi scris cu majuscule și cât mai colorat.

În prima zi de școală li se pun copiilor în piept niște figuri (ecusoane): floricele, bobocei, fluturași, după gustul și plăcerea fiecăruia dintre noi, pe care vom scrie prenumele copiilor cu majuscule pentru a se putea recunoaște mai ușor, a-și învăța mai repede numele și pentru a ne fi și nouă mai ușor atunci când ne adresăm lor. Simbolul ecusoanelor se va regăsi și pe ușa clasei ca semn de recunoaștere, iar doamna învățătoare va purta și ea un astfel de ecuson. Aceste ecusoane se vor purta 2, 3 săptămâni sau cât va fi necesar până când copiii se vor recunoaște cu ușurință și își vor învăța numele.

O altă modalitate de a-i învăța pe elevi să-și recunoască numele este și planșa "Suntem prezenți" alcătuită dintr-un carton sau o bucată de material mai gros pe care sunt prinse niște buzunărașe (câți elevi sunt) în care se găsesc cartonașe cu numele elevilor (culori diferite pentru fete și băieți pentru a se găsi mai ușor). Când elevii vin la școală întorc cartonașul cu numele lor invers, aceasta însemnând că sunt prezenți, cele neîntoarse fiind ale elevilor absenți. Se pot face și exerciții de numărare: câți prezenți, câți absenți, câte fete/ băieți.

Planșa "Cum mă simt azi" în care sunt reprezentate cele trei fețe: "zâmbărici", "așa și-așa", "supărici". Sub fiecare față sunt buzunărașe elevii punându-și cartonașul cu numele său sub figura care îl reprezintă. Se poate face acest joc la venirea la școală și la plecarea acasă, observând dacă starea de spirit a copilului s-a schimbat.

Tot în primele zile de școală este bine ca împreună cu copiii să stabilim niște reguli ale clasei. Învățătoarea va explica ce sunt acele reguli, care este rolul lor și de ce este bine să le respectăm. Regulile vor fi formulate pozitiv. Din aceste reguli elevii trebuie să știe ce au voie să facă și cum să facă și NU ce nu trebuie să facă. Exemplu: "Când cineva vorbește, ceilalți ascultă!" în loc de "Nu vorbim toți odată", "Păstrăm lucrurile din clasă" în loc de "Nu stricăm lucrurile din clasă" etc. Aceste reguli vor fi scrise cu majuscule (în clasa I), fiecare regulă cu altă culoare și numerotate și vor fi afișate la vedere, în clasă. E bine să nu se stabilească prea multe reguli de la început, maxim 5-6, pentru a putea fi mai ușor reținute. Se mai pot adăuga și alte reguli pe parcurs dacă este necesar. Învățătoarea va lăuda elevii atunci când îi vede respectând regulile și le va reaminti de câte ori este necesar, sau îi va pune să le citească pe cei care le încalcă.

Tot la începutul clasei I se alcătuiește "Calendarul zilelor de naștere". Poate avea forma unui tabel cu lunile și zilele anului sau forma unui copac cu 12 ramuri etc. În el se lipesc fotografiile copiilor pentru a-i putea sărbători când este ziua lor.

Din prima zi de școală se poate ține și calendarul lunilor anului, fiecare lună fiind reprezentată printr-un simbol. Ex.: septembrie-o frunză galbenă, octombrie- un strugure, noiembrie-o steluță de zăpadă, decembrie-un brăduț, etc. Acestea vor avea scris numele lunii și desenate atâtea pătrățele câte zile are luna respectivă. În fiecare zi, un elev va nota data în calendar.

"Calendarul celor 100 de zile" este un tabel cu 100 de pătrățele în care elevii notează zilnic câte zile de școală au trecut. Acest calendar va cuprinde numai zilele lucrătoare și va începe în prima zi de școală cu cifra 1. Fiecare grup de 10 zile va fi sărbătorit culminând cu sărbătorirea a 100 de zile de școală, sărbătoare foarte importantă pentru elevii clasei I. În această zi elevii vor prezenta colecții de câte 100 de obiecte (monede, bomboane, timbre, etc) și toată ziua va avea un aer festiv cu baloane, prăjituri și la care participă și părinți, bunici, frați, prieteni, totul în jurul numărului 100. Prin

aceste calendare, elevii sunt familiarizați cu cifrele, numărarea și formarea numerelor, încă înainte să începem predarea lor la matematică, astfel încât atunci când aceasta se va face, nu vom mai întâmpina probleme la numărare sau la scrierea numerelor.

Copiilor le plac foarte mult chestionarele pe baza cărora pot fi întocmite grafice. Se pot întocmi pe tablă sau pe hârtie, dacă vrem să le păstrăm. Acestea pot avea diferite teme: culoarea ochilor, părului, număr de frați, surori, mâncărurile preferate, desenele animate preferate etc. La sfârșit vom afla câți blonzi, bruneți sunt în clasă, câți au ochi albaștri, căprui sau negri, etc. Aceste jocuri pot fi folosite și ca activitate transdisciplinară la ora de matematică. Sunt amuzante, ușor de făcut, îi învață pe elevi ce este un grafic, cum se realizează și este și un exercițiu joc care consolidează colectivul, le dă elevilor senzația de apartenență la un grup. Astfel elevii se cunosc mai bine și pot lega prietenii pe baza aceluiași preferințe.

Când toți elevii știu să scrie și să citească (clasele II-IV), putem înființa panouri cu:

- "Știați că..." unde elevii vor afișa lucruri interesante despre care au aflat și pe care vor să le împărtășească și colegilor;
- "O ghicitoare pe zi";
- "O problemă pe săptămână" (timp pentru rezolvare și dezbateri);
- "Ce știm despre..." (animale, plante, anotimpuri, scriitori etc.).

**Simon Estera Maria
Bragam Rodica
Istoc Mariana**

Proiect didactic

Liceul de muzică și arte plastice "S. Toduța"

Deva

Denumirea activității: Cunoașterea mediului

Grupa: pregătitoare

Tema: „Călătorie prin țara mea”

Tipul activității: Evaluare prin instruirea interactivă

Forma de realizare: convorbire

Obiectiv fundamental: Evaluarea cunoștințelor dobândite de copii referitoare la frumusețile patriei și a orașului natal, așezarea geografică a orașului, formele de relief din țara noastră, mijloacele de transport cu care putem circula. Dezvoltarea proceselor cognitive, a spiritului creativ, a creativității.

Obiective operaționale:

1. Cognitiv informaționale:

- să denumească țara noastră;
- să denumească formele de relief și să le arate pe hartă;
- să denumească orașe mari din țară;
- să denumească și să clasifice mijloacele de transport;

2. Psiho-motorii:

- să acționeze conform cerințelor;
- să știe să mănuiască materialele puse la dispoziție;
- să execute mișcări sugerate de joc;

3. Afective:

- să aprecieze frumusețile din natură;
- să se implice afectiv în activitate;
- să colaboreze cu partenerii de joc;

Metode și procedee: învățarea prin cooperare, brainstormingul, ciorchinele, problematizarea, conversația euristică, folosirea calculatorului, surpriza, întrecerea.

Mijloace didactice: harta țării, calculator, CD, siluete de mijloace de transport, conturul hărții, creioane colorate, cretă etc.

Forme de realizare: frontală, pe grupuri, în perechi, individual prin observare directă, verificare orală, examinare prin probă practică.

Bibliografie:

Programa activităților instructiv educative în grădinițele de copii București 2000,
Metoda proiectelor București 2002
Carte de ghicitori.

Etapele activității	Obiective	Conținutul activității Activitatea educatoarei	Activitatea copilului	Strategia didactică
Momentul organizatoric		Amenajarea spațiului educațional, organizez colectivul de copii, asigur buna funcționare a calculatorului.	Amenajarea spațiului educațional, organizez colectivul de copii, asigur buna funcționare a calculatorului.	
Introducerea în activitate	O1	Prezint copiilor sub formă de surpriză, pe calculator, câteva imagini semnificative din peisajul țării noastre. Voi avea apoi o scurtă discuție cu copiii despre fiecare imagine prezentată	Recunosc imaginile prezentate și participă la dialogul inițiat de educatoare. Motivează afirmațiile.	Brainstorming, Conversația euristică, munca pe calculator.
Anunțarea temei și enunțarea obiectivelor		Anunț tema propusă și obiectivele urmărite	Ascultă și reține	
Desfășurarea activității	O1	Voi derula convorbirea după următorul plan de idei:	Copiii răspund corect la întrebări.	

O2	1.Cum este țara noastră? 2. De ce este frumoasă?Ce forme de relief cunoașteți voi? Spuneți ce vă place și unde vă place mai mult în țara noastră? 3.Unde le-am văzut noi foarte bine reprezentate aceste forme de relief? 4.Cu ce culori erau desenați: munții, dealurile, câmpiile,apele dar granițele. Cine dorește să deseneze toate acestea pe harta pe care eu am pregătit-o pentru voi? Știți voi și o poezie despre toate acestea?	Denumesc formele de relief, frumusețile țării noastre și motivează cele afirmate.	Conversația
	5. Copii, care este cel mai mare oraș din țara noastră și este și capitala țării?Ce alte orașe mai cunoașteți voi? 6.Orașul vostru cum se numește? - Unde este așezat? - Ce are deosebit față de celelalte orașe? - Ce clădiri importante cunoașteți voi? Doi copii vor veni să-mi spună câteva propoziții despre orașul nostru? Alți doi copii vor veni să reprezinte grafic propozițiile și cuvintele din propoziție. Veți număra apoi cuvintele din fiecare propoziție. 7.Cum ne numim noi toți cei care locuim în România? Haideți să cântăm împreună cântecul „Sunt român” Grupul din stânga va cânta prima strofă, iar grupul din dreapta va cânta strofa a doua 8. Pentru a călătorii prin țară de ce avem nevoie? Câte mijloace de transport cunoașteți voi după locul în care acestea circulă? Voi reprezenta grafic clasificarea făcută de copii folosindu-mă de metoda ciorchinului. Ne vom împărți și noi în patru echipe, fiecare echipă reprezentând un anumit tip de mijloace de transport. Prima grupă reprezintă mijloacele de transport care circulă pe șosea, a doua echipă pe cele care circulă pe șine, a treia echipă pe cele care circulă pe apă și a patra echipă pe cele care circulă în aer. Vom organiza acum un concurs de ghicitori pe echipe: Citesc fiecărei echipe 3 ghicitori, apoi vom desemna împreună câștigătorii. 9.Când noi circulăm prin oraș fără mașină cum ne numim? Precizez împreună cu copiii câteva reguli de circulație.	Desenează harta țării. Recită poezia „Țara mea” București Deva Copiii răspund corect la toate întrebările adresate. Doi copii formulează propoziții, iar alți doi copii le reprezintă grafic.și numără cuvintele din fiecare propoziție. Copiii cântă cântecul „Sunt român” pe grupuri. Copiii vor face o clasificare a mijloacelor de transport tip ciorchine. Copiii recunosc mijloacele de transport. La întrecerea propusă de educatoare, copiii vor fi împărțiți în patru grupe și va lupta fiecare pentru a câștiga echipa lui.	Învățarea prin descoperire Brainstorming Conversația Problematizare Ciorchinele Învățarea prin cooperare

Încheierea activității		Apreciez felul în care s-a desfășurat activitatea, comportamentul copiilor și voi împărți recompensele pregătite pentru copii.		
------------------------	--	--	--	--

Proiect didactic

METODE ACTIVE ȘI INTERACTIVE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

Metoda didactică reprezintă o succesiune de operații realizate în vederea atingerii unui scop, ea reprezintă de fapt însuși demersul acțiunii didactice.

În accepțiunea modernă, metodele de învățământ reprezintă modalități de acțiune, instrumente cu ajutorul cărora copiii, sub îndrumarea educatoarei, își însușesc cunoștințele, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini, atitudini etc.

Aș dori în continuare să mă opresc asupra unor metode active și interactive pe care le-am aplicat în forme adaptate și simplificate în diferite activități desfășurate cu copiii.

Jocul de rol este o metodă activă, de predare învățare, care activează copilul din punct de vedere cognitiv, afectiv și emoțional, sporește gradul de participare și înțelegere a copilului, asigură autocontrolul eficient al achizițiilor, pune în evidență modul corect sau incorect de comportare în anumite situații, capacitatea de exprimare și pe cea empatică.

Jocul de rol constă în provocarea unei discuții pornind de la un joc dramatizat pe o anumită temă care trebuie să fie familiară copilului, el devenind de fapt "actorul" vieții sociale. Folosirea acestei metode îl ajută pe copil să se cunoască mai bine, să cunoască mai bine pe cei din jur într-un mod plăcut și atrăgător.

Brainstormingul, metodă activă, care stimulează creativitatea copilului, punându-l în situația de-a veni mereu cu idei noi, soluții originale necesare rezolvării unor teme propuse. Utilizarea brainstormingului optimizează dezvoltarea relațiilor interpersonale, educatoarea trebuie să stimuleze în permanență explozia de idei, să nu aibă intervenții inhibante.

Jocul de rol constă în provocarea unei discuții plecând de la un joc dramatizat pe o problemă cu incidență directă asupra unui subiect ales. Subiectul de jucat trebuie să fie familiar, scenariul spontan, în final intervenind comentariile "spectatorilor".

Jocul de rol urmărește: învățarea modurilor de gândire, trăire, acțiune specifice unui anumit statut; dezvoltarea empatiei, a capacității de înțelegere a opiniei; formarea experienței, competenței de a rezolva situații, probleme dificile; verificarea corectitudinii comportamentelor formate.

Este o metodă activă, care activează elevii din punct de vedere cognitiv, afectiv/emoțional. Sporește gradul de participare și înțelegere a elevilor; asigură autocontrolul eficient al achizițiilor, pune în evidență modul corect/incorect de comportare în anumite situații.

Metoda jocului de rol se bazează pe ideea că se poate învăța nu numai din experiența directă ci și din cea simulată. A simula este similar cu a mima, a te preface, a imita, a reproduce în mod fictiv situații, acțiuni, fapte etc.

Scopul este de a-i pune pe participanți în ipostaze care nu le sunt familiare tocmai pentru a-i ajuta să înțeleagă situațiile respective și pe alte persoane care nu au puncte de vedere, responsabilități, interese, preocupări și motivații diferite.

Este știut faptul că de cele mai multe ori avem tendința de a subaprecia, blama sau dimpotrivă, de a supraaprecia "rolurile" pe care diferite persoane cu care intrăm în contact se întâmplă să le îndeplinească.

Prin jocul de rol elevii pot învăța despre ei înșiși, despre persoanele și lumea din jur într-o manieră plăcută și atrăgătoare. Simularea prin joc de rol duce la creșterea gradului de adaptabilitate și la ameliorarea relațiilor dintre persoane, dezvoltând în același timp gândirea critică, capacitatea de exprimare și pe cea empatică.

De exemplu, în cadrul unui joc de rol despre furt, jucând rolul victimei elevul poate înțelege ce simte o persoană atunci când este victima unui delict.

INTERNETUL CA INSTRUMENT DE ÎNVĂȚARE INTERACTIVĂ

Trăim într-o societate aflată în continuă schimbare, în care tehnologia digitală transformă fiecare aspect al vieții umane, în vreme ce biotehnologia poate schimba însăși viața într-o singură zi. Viața modernă oferă șanse și opțiuni mai mari, dar și riscuri și incertitudini sporite.

E-learning-ul, industrie relativ nouă în România și aflată la începuturile exploatarei, are la bază învățarea cu ajutorul calculatorului și se bazează pe distribuirea conținutului informației pe cale electronică (media, internet, intranet). Avantajele e-learning-ului constau în posibilitatea utilizatorului de a-și gestiona timpul conform propriului ritm și în flexibilitatea sistemului, menită să încurajeze crearea unui stil propriu de învățare. Aceste tehnici moderne de învățare, pentru a fi eficiente, trebuie să aibă un anumit grad de interactivitate și să transpună informația pe cât mai multe suporturi media (text, sunet, imagine).

Curriculum digital și aplicațiile în rețea vor transforma predarea-învățarea și evaluarea. Clasele virtuale vor reuni elevii de pe toate continentele. Într-o școală virtuală, rolurile profesorului se extind, se diversifică și nicidecum nu se reduc. El devine un instructor în cadrul seminariilor virtuale, un specialist software și hardware, un inginer de rețea, un moderator, un proiectant de soft educațional și de programe tutoriale. Noile tehnologii impun cerințe din ce în ce mai mari și mai numeroase pentru cadrele didactice.

Stanciu Mariana
Grădinița cu P.P. Nr. 1
Vulcan

Metoda proiectelor

Vârsta preșcolară este etapa în care se pun bazele personalității individului. Acum copilul traversează un stadiu de maximă flexibilitate și receptivitate la influențele mediului. De aceea este foarte important să proiectăm cât mai eficient activitățile desfășurate în grădiniță, valorificând la maximum valențele biopsihice ale copiilor. Acum, când schimbările din viața socială sunt atât de rapide, educația trebuie să devină prioritară nu prin **cât știu** copiii, ci prin **ce știu să facă, cum pot să aplice** ceea ce au aflat. Respectând nivelul dezvoltării psihice și al capacității motrice specifice vârstei, rămâne ca educatoarea să asigure și o formă plăcută, antrenantă, stimulantă în organizarea conținuturilor de învățat. Trezirea curiozității pentru activități care răspund intereselor copiilor influențează desfășurarea acestora devenind mult mai eficiente. Atunci când copiii își satisfac curiozitatea, ei acumulează informații, găsesc singuri explicații, formulează concluzii, exersând "arta de a învăța".

Metoda proiectelor este o strategie adoptată și în învățământul preșcolar, care conduce inevitabil la schimbarea întregii optici în ceea ce privește realizarea actului didactic. În acest sens foarte importante ar fi câteva repere.

1. Conturarea proiectului

a) Proiectele se bazează pe existența unui interes puternic manifestat de un copil sau mai mulți. b) Proiectul elaborat pe baza curiozității preșcolarilor față de un subiect va fi permanent îmbunătățit și dezvoltat de copii și educatoare. c) Răspunsurile și numele copiilor trebuie notate. d) După inventarierea acestor răspunsuri, educatoarea va încerca împreună cu copiii să descopere căile prin care se vor putea obține informațiile dorite. e) În final, se va întocmi "harta proiectului", respectiv redarea schematică a planului tematic pentru subiectul ales și subordonările dintre teme.

2. Timpul suplimentar de care are nevoie educatoarea pentru documentare.

3. Timpul necesar pentru comunicarea cu părinții, cu reprezentanți ai comunității locale, cu alți factori educaționali.

Părinții trebuie implicați permanent în viața grădiniței, nu numai atunci când se ivesc probleme. Orice sistem de educație își pierde valoarea dacă nu este susținut de familie, dacă se izbește de indiferență sau de opoziția părinților. Educatoarea trebuie să ofere părinților informații referitoare la scopul programului educativ la care participă copilul lor, la obiectivele urmărite și, în general, la scopurile educaționale ale grădiniței.

4. Organizarea unui centru tematic la nivel de grupă în care să fie expuse materiale informaționale și de manipulare care să incite interesul, curiozitatea preșcolarilor. Acest spațiu bine amenajat ajută copilul să aleagă, să decidă, să fie responsabil.

5. Schimbarea atitudinii, dar mai ales **a modului de relaționare a educatoarei cu copiii**. Educatoarea învață să asculte ce spun copiii, poartă discuții libere cu aceștia despre ceea ce-i interesează.

6. Promovarea unui învățământ diferențiat, chiar individualizat prin metoda proiectelor. Copiii învață în ritmuri diferite, deci strategiile de predare-învățare-evaluare trebuie adaptate în consecință. Toți copiii au puncte tari, adică lucruri pe care știu să le facă foarte bine, dar și puncte slabe, adică nevoi. Pentru a depăși punctele slabe și deci pentru a satisface nevoile copilului, educatoarea trebuie să se bazeze pe interesele și capacitățile acestuia. Personalitățile nu trebuie uniformizate, nivelate, ci fiecare trebuie să-și dezvolte la maximum propriile posibilități. Tratarea diferențiată contribuie la eliminarea lacunelor din cunoștințele și deprinderile copiilor, atingerea performanțelor minimal acceptate prevenind eșecul școlar, ușurând astfel procesul de adaptare al copilului la procesul didactic.

7. Promovarea unor metode active-participative: învățarea prin descoperire, brainstorming-ul, cercetarea, conversația euristică etc.

8. Constituirea și folosirea unei "hărți" a temei, care să fie ușor "citită" și de către preșcolari - adaptarea planificării tematice la nivelul de vârstă și de cunoștințe și la deprinderile copiilor.

9. Curiozitatea preșcolarului și efortul propriu trebuie să fie **principala modalitate de învățare**. Decizia trebuie să fie a copilului. El caută singur răspunsuri, iar educatoarea doar îl îndrumă.

10. Nu educatoarea fixează granițele a ceea ce trebuie să știe copilul, ci el singur este cel care stabilește cât poate și vrea să învețe. Dificultatea este resimțită mai ales la cadrele didactice obișnuite "să predea" ceea ce ele consideră că e necesar în raport cu nivelul de vârstă, cerându-le copiilor să asculte cu atenție, să fie cuminți, pe scaunele, chiar pasivi.

Lăsând la o parte greutățile pe care le poate întâmpina educatoarea, cel mai important aspect rămâne efectul acestei strategii didactice asupra copiilor:

Astfel, în **plan cognitiv**, copiii:

- primesc o abordare, o viziune unitară asupra lumii (lucru deosebit de important dacă ne gândim că, mai târziu, în școală, învățarea este realizată pe domenii);

- căutând informații din mai multe surse, referitoare la aspecte variate conform hărții proiectului, ei își exersează puterea de analiză și sinteză.

În **plan social**:

- puși în situația de a colabora între ei, li se dezvoltă spiritul de cooperare, de apartenență la grup, se socializează:

- implicarea comunității locale în desfășurarea unor proiecte lărgeste sfera de integrare a copilului în social, îl ajută să cunoască și acele aspecte specifice unităților respective (Primărie, Unități de pompieri etc.);

- în educația copiilor se manifestă o unitate de țeluri din partea grădiniței, a familiei, a comunității locale.

În **plan afectiv**:

- copiii capătă încredere în ei, li se dezvoltă simțul demnității și autoaprecierea, atunci când cele propuse de ei sunt luate în seamă de toată grupa și analizate;

- se formează conștiința de sine prin raportare la alții;

- trăiesc sentimentul de solidaritate cu colegii de grupă, dar și pe cel de bucurie și de satisfacție.

Avantajele acestei metode: dezvoltarea capacității de a opta și a lua decizii, educarea inițiativei și spiritului de independență a copilului, dorința copiilor de a cerceta și găsirea soluțiilor de către aceștia, stimularea comunicării copii-adulți, copil-copii, contribuie la dezvoltarea unei personalități armonioase a copiilor.

**Ștefoni Maria
Bal Aurelia
Vancea Laura
Grădinița cu P.P. Nr. 2 Hațeg**

Între tradiționalism și modern în grădinița de copii

**Motto: „Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi.
Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari; și nimic nu ne permite să
știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm cum să se adapteze.
(Maria Montessori)**

Educația tradițională versus educația modernă ar trebui să constituie o temă de reflectare pentru toate persoanele care au un rol în instruirea și educarea copiilor. Bineînțeles că primele vizate sunt cadrele didactice începând cu educatoarele și ajungând la profesorii din universități care trebuie să cunoască tendințele și orientările noii educații și în același timp să depășească cadrul tradițional al conceperii activităților, să-l activeze pe copil, elev sau student în propria formare și educare. Educația modernă prin diferitele sale posibilități materiale oferă intensificarea învățării pe toate planurile astfel că școala trebuie să fie prima instituție care trebuie să-și schimbe abordarea față de desfășurarea învățării și să utilizeze metode noi, interactive care să conducă la o învățare superioară conform cerințelor societății actuale.

Educatorul modelează, transmite, dezvoltă, corectează și evaluează continuu ființa umană în devenire, pregătind astfel, tânăra generație pentru participarea sa activă la viața societății în care trăiește, pentru a deveni cetățeni democratici ai unei societăți democratice.

Perioada preșcolară este perioada care se caracterizează prin cele mai profunde, și productive însușiri psihice ale individualității, este perioada unei intense receptivități, sensibilități și flexibilități psihice divergente. De aici necesitatea de a exersa și fructifica potențialul creativ al preșcolarului, de a-i forma și dezvolta eul cognitiv, afectiv, socio-acțional în devenire.

Grădinița are rolul de a sistematiza și de a integra cunoștințele, experiențele și influențele dobândite de copii în primii ani de viață, de-a largi contactele lor cu lumea exterioară, de-a dezvolta capacitatea și modalitățile de receptare și comunicare a informației, de-a realiza o serie de obiective ale educației intelectuale, fizice, estetice, etice, afective, de-a contribui la socializarea copiilor, la satisfacerea nevoii lor de relații sociale și de activitate. Pentru a putea să pregătim copilul pentru integrarea școlară trebuie să avem în vedere respectarea cerințelor ce se impun dar și coordonarea activității educative în conformitate cu funcțiile sistemului de învățământ.

Din perspectiva asigurării unui învățământ care să corespundă atât acestor cerințe cât și obiectivelor educației permanente, cadrele didactice din învățământul preșcolar trebuie să fie predispuse transformărilor care apar în materie de teorie și practică a activității cu preșcolari.

În același timp, educatoarele trebuie să fie deschise în privința adoptării alternativelor educaționale care-și propun activități centrate pe copil, ținând cont de trebuințele și interesele fiecăruia.

Noua problematică a lumii contemporane a declanșat și sugerat o mulțime de reacții și de proiecte, ce s-au conturat treptat sub forma unor direcții de acțiune. Una dintre aceste direcții de acțiune o constituie educația ca proces de formare și sensibilizare a tinerilor și adulților pentru participare la abordarea și soluționarea problemelor cu care omenirea este și va fi confruntată.

Acestor provocări li s-a răspuns cu educații specifice. Lista acestora este deschisă, iar conținutul lor în îmbogățire și restructurare.

Aceste „noi educații” reprezintă, de fapt, noi conținuturi specifice, raportabile la oricare din cele cinci conținuturi generale ale activității de formare-dezvoltare morală, intelectuală, tehnologică, estetică, psihofizică a personalității umane.

„Noile educații” reflectă problematica lumii contemporane prin obiectivele propuse care dau și denumirea fiecărei structuri de conținut științific, realizată ca disciplină de studiu, concepută în plan disciplinar, dar mai ales interdisciplinar, pluridisciplinar și chiar transdisciplinar.

CLASIFICAREA NOILOR EDUCAȚII

- ✓ Educația relativă la mediu;
- ✓ Educația pentru pace;
- ✓ Educația relativă la participare, democrație și drepturile omului;
- ✓ Educația pentru comunicare și mass-media;
- ✓ Educația pentru schimbare;
- ✓ Educația economică și casnică modernă;
- ✓ Educația nutrițională;

- ✓ Educația pentru timpul liber;
- ✓ Educația interculturală;
- ✓ Educația demografică;
- ✓ Educația de gen.

În concluzie putem spune că *noile educații* sunt extensii (în conținuturi) și noi abordări (în plan metodologic) ale educației tradiționale și ale diferitelor sale componente, în special în planul educației morale și intelectuale. Bunele practici nu pot reprezenta ceva absolut nou ci doar o adecvare la tendințele actuale din domeniul strategiilor educative.

O dată cu apariția noii programe a activităților instructiv-educative în grădinița de copii asistăm la dezvoltarea unei noi abordări educaționale încercându-se o îmbinare suplă a ideilor pedagogiei tradiționale autohtone cu ideile pedagogiilor alternative, moderne, din lume.

Astfel în desfășurarea activității sale la grupă educatoarea utilizează o serie de metode noi, active și în același timp atractive care stimulează copilul să-și exprime liber părerea despre lumea înconjurătoare, să asculte, să emită păreri, să colaboreze, să respecte ideile celorlalți, să compare, să argumenteze și să decidă. Ei devin mai curajoși și au mai multă încredere în propria persoană.

METODE MODERNE

1. Metoda proiectelor este o strategie de învățare și evaluare, a cărei caracteristică se concentrează pe efortul deliberat de cercetare, pe cercetarea și găsirea răspunsurilor legate de tema propusă.

2. Brainstormingul - "metoda asaltului de idei"; "furtună în creier"

Brainstormingul poate fi definit ca: "o modalitate de a obține, într-un răstimp scurt, un număr mare de idei de la un grup de oameni". Brainstormingul este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup, încurajând participarea tuturor membrilor grupului.

4. Tehnica ciorchinelui

Este o tehnică de predare învățare care încurajează pe copii să gândească liber și deschis, este o metodă brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. "Ciorchinele" constă în utilizarea unei modalități grafice de organizare a brainstorming-ului pentru a ilustra relațiile, conexiunile dintre idei, o modalitate de a construi asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor.

4. Turul galeriei

Este o metodă de învățare prin colaborare care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membrii ai celorlalte grupuri.

5. Tehnica mozaicului

Are ca scop învățarea prin cooperare într-un grup mic de copii a unui conținut mai dificil. În procesul instructiv-educativ din grădiniță, am aplicat această metodă în cadrul activității de cunoașterea mediului, folosind ca mijloc de realizare observarea.

6. Jocul de rol

Este cea mai folosită și eficientă tehnică utilizată în învățământul preșcolar.

Prin jocul de rol, copiii se transpun în diferite ipostaze ale vieții sociale reale, cu scopul de a exersa multiple comportamente și de a dobândi abilități diverse, de a acționa conform unei anumite poziții sau funcții sociale, de a rezolva pozitiv situații problemă, de a-și adecva comportamentul în situații similare.

Alte metode moderne cum ar fi: metoda SINELG, cvintetul, cubul, linia valorilor, T.G.T., metoda acvariului, starbursting, metoda piramidei; sunt mai greu utilizabile în grădinița de copii.

Metodologia de instruire se caracterizează printr-o deschidere la înnoire, la inovație.

Principalele tendințe ale înnoirii și modernizării metodologiei de instruire sunt: valorificarea deplină a metodelor în direcția activizării copiilor; accelerarea caracterului formativ-educativ al tuturor metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învățare în grădiniță; aplicarea cu prioritate a metodelor activ-participative, centrate pe copil; accentuarea caracterului euristic al metodelor, care să favorizeze învățarea prin problematizare și descoperire folosirea metodelor care combină învățarea individuală cu munca în echipă sau pe grupe precum și a celor care contribuie la intensificarea relației educatoare-copil; folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a copilului cu obiectul cunoașterii.

Cadrul didactic, educatorul, manifestă flexibilitate și creativitate în abordarea situațiilor didactice, evită rutina și acționează în direcția transformării învățământului bazat pe informație și reproducerea ei, într-un învățământ global, integrat și creativ, care are la bază educația.

În ansamblu, învățământul preșcolar este prima treaptă parcursă de copii în formarea lor pentru integrarea socială, primul pas în evoluția lor viitoare, educatoarele contribuind prin întreaga lor activitate la îndeplinirea rolului învățământului preșcolar.

Predarea - formă de comunicare didactică

Steopan Daniela
Școala Generală "Regina Maria"
Deva

PERSPECTIVA PSIHOPEdagogică ÎN STUDIUL COMUNICĂRII

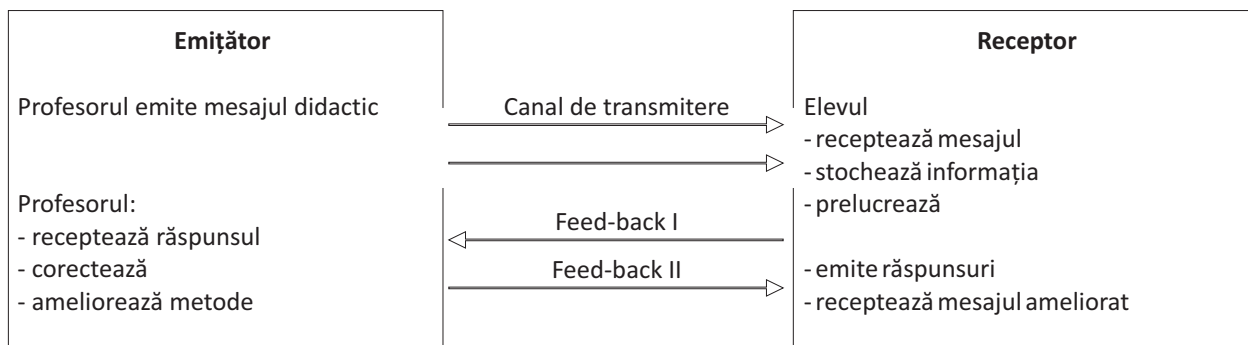
Comunicarea este un proces relațional, în cadrul căruia doi sau mai mulți interlocutori fac schimb de informații, se înțeleg și se influențează între ei. Codurile folosite în comunicare sunt : cuvântul, gestul, imaginea, sunetul, mișcarea, stările afective, etc. Fiind o relație de schimb de informații, interlocutorii pot deveni în același timp atât receptori cât și emițători, folosind diferite canale : vizual, auditiv, tactil, etc.

În situațiile școlare de instruire, sursele comunicării pot fi : mesajul didactic și educațional al profesorului, manualul școlar, reviste, cărți, atlase, hărți, materiale didactice, filme și diafilme, imagini proiectabile, truse de laborator, video - text, lecții televizate, etc.

Comunicarea didactică este o formă de comunicare pedagogică prin care profesorul transmite elevilor materia de învățământ. Mecanismul procesului de comunicare didactică îl constituie :

- Emiterea mesajului didactic de către profesor sau de o altă sursă de informație
- Canalul prin care se transmite mesajul
- Receptarea mesajului de către elevi

Stocarea și prelucrarea lui în scopul luării deciziilor (formularea răspunsurilor). Am prezentat mai jos *modelul comunicării didactice prin dialog euristic* pe care îl voi analiza în continuare.

Comunicarea didactică prin dialog euristic. Tipuri de feed-back (I, II)

Analizată din perspectivă psihopedagogică, comunicarea didactică prin dialog euristic apare ca un model interactiv, profesorul și elevul fiind în același timp emițător și receptor, creîndu - se între ei o relație de schimb de idei și corectări.

Eficiența comunicării depinde atât de pregătirea și de aptitudinea de a comunica, a profesorului, cât și de capacitățile intelectuale ale elevului.

Comunicarea didactică are mai multe caracteristici, care o deosebesc de alte forme ale comunicării interumane:

- Se desfășoară între doi sau mai mulți agenți: profesor și elev, având ca scop comun instruirea acestora, folosind comunicarea verbală, scrisă, nonverbală, paraverbală și vizuală.
- Mesajul didactic este conceput, selecționat, organizat și structurat logic de către profesor pe baza unor obiective didactice precise, prevăzute în programele școlare.
- Mesajul didactic (repertoriul) are o dimensiune explicativ - demonstrativă și este transmis elevilor folosind strategii didactice adecvate dezvoltării intelectuale a acestora și nivelului de cunoștințe.

Comunicarea se reglează și autoreglează cu ajutorul unor retroacțiuni (feed - back și feed - forward), înlăturând blocajele ce pot apărea pe parcurs.

CONCEPTUL DE PREDARE ȘI RELAȚIILE EI CU ÎNVĂȚAREA

Ca formă de comunicare didactică, predarea constă într-un sistem de operații de selectare, ordonare și adecvare la nivelul de gândire al elevilor, a unui conținut informațional și de transmitere a lui, în scopul realizării cu eficiență maximă a obiectivelor propuse.

În școala contemporană, centrată pe elev, pentru a realiza un învățământ formativ educativ, predarea este în strânsă interacțiune cu învățarea, constituind un proces unitar. Scopul predării este obținerea de rezultate, de schimbări comportamentale, care se realizează prin învățare, rezultatele depinzând și de modul în care s - a desfășurat predarea.

Ca urmare, predarea implică formularea științifică a obiectivelor și conținutului, a strategiilor didactice, a metodelor și a formelor de grupare a elevilor. Eficiența predării crește dacă elevii sunt angajați în elaborarea cunoștințelor și dacă metodele sunt îmbunătățite în funcție de informațiile primite prin feed-back (conexiune inversă).

Profesorul are rolul de a proiecta, organiza și dirija procesul de predare - învățare, precum și de a-i controla eficiența, prin evaluarea rezultatelor.

MODELE DE PREDARE

Fiecare profesor își elaborează modelul de predare al unei lecții în funcție de obiectivele didactice urmărite și de conținutul ce urmează a fi transmis, având în vedere adecvarea lui la sistemul de gândire al elevilor și la nivelul lor de experiență în direcția respectivă. Iată câteva modele de predare, elaborate de cercetători din acest domeniu:

Modelul *mathetic* (Th. Gilbert, E. Noveanu) care cuprinde: analiza sarcinii de instruire (ordonarea obiectivelor didactice, construirea repertoriului de informații), elaborarea prescripțiilor de învățare sub forma unor operații simple și elaborarea proiectului de comunicare.

Modelul *bazat pe programare* - simulare are ca etape: definirea obiectivelor, elaborarea instrumentelor de măsurare a nivelului de realizare a obiectivelor, analiza caracteristicilor elevilor din clasă, stabilirea conținutului și a strategiilor didactice, elaborarea materialelor necesare, evaluarea rezultatelor, reglarea sistemului de predare, învățare pe baza datelor obținute (I. Neacșu). Sunt folosite cu rezultate foarte bune modelele bazate pe programarea liniară (B. F. Skinner), modelul programării ramificate (N. A. Crowder) și modelul programării criteriale care cuprinde următorii pași:

- ✓ cunosc informația - prezentați textul ...
- ✓ nu sunt sigur - repetați textul;
- ✓ nu cunosc bine - doresc o îndrumare sau un exemplu;
- ✓ nu știu - dați-mi programul de instruire.

Modelul *bazat pe algoritmi didactici de predare* (E. Landau) parcurge operațiile: se oferă elevului informația, se însușește și se fixează, se formează elevului deprinderi de folosire a informației, se oferă consultații și se evaluează rezultatele.

Modelul *bazat pe comunicare* - dezbateri are ca etape: analiza situației de instruire, a nivelului de cunoștințe și a dificultăților întâmpinate de elevi; fixarea conținutului, a obiectivelor de predare - învățare și cunoașterea lor de către elevi; crearea motivației, prezentarea materialului prin întrebări - problemă urmate de dezbateri cu elevii; precizarea și fixarea ideilor de bază; evaluarea rezultatelor; perfecționarea sistemului de predare - învățare prin informații obținute cu privire la eficiența modelului folosit.

Modelul *predării dirijate* poate fi folosit la clasele gimnaziale și cuprinde: analiza situației de instruire, precizarea conținutului, a obiectivelor și strategiilor, crearea motivației, dirijarea predării - învățării, generalizarea și însușirea cunoștințelor prin raportarea la cele anterioare, fixarea temporară și aplicarea imediată a cunoștințelor, fixarea definitivă prin repetări inteligibile, interpretări și transfer, evaluarea rezultatelor și perfecționarea sistemului de predare prin analiza eficienței.

Modelul lui E. P. Recse cuprinde: comunicarea obiectivelor și a performanțelor necesare; precizarea operațiunilor de efectuat; structurarea logică a situațiilor de instruire, crearea motivației, programarea învățării obiectiv cu obiectiv; întăriri succesive și controlul eficienței învățării.

Relațiile de comunicare sunt cele mai importante în cadrul procesului de învățare - predare și evaluare, datorită funcțiilor pozitive pe care le au: funcția informativă și formativ - educativă, funcția de rezolvare a problemelor elevilor și ale grupului, de evaluare a randamentului școlar, de favorizare a coeziunii grupului, de afirmare a acestuia prin îndeplinirea obligațiilor școlare, etc.

În cadrul sistemului de instruire, unde elevii cercetează, cooperează, dezbate anumite probleme, schimbă idei și concepții, se creează un „conflict sociocognitiv”, o contradicție între ceea ce știu și ceea ce încă nu cunosc, între ceea ce știu unii dintre ei și alții nu știu. În acest spațiu sociocognitiv se confruntă forțe intelectuale diferite, având loc o interacțiune cognitivă, care contribuie la dezvoltarea intelectuală a elevilor.

Suciu Marilena
Școala Generală nr. 2
Hunedoara

Familiarizarea cu figurile stilistice la clasele I-IV

În comunicare, adjectivul precizează, îmbogățește și dă expresivitate mesajului. Aceste aspecte ale comunicării, legate de valențele stilistice ale adjectivului, pot fi abordate cu succes la orele de limba și literatura română la clasele I-IV. Înțelegerea textului, presupune descifrarea așa-ziselor « expresii frumoase » care nu sunt altceva decât figuri de stil. Majoritatea acestor figuri de stil se construiesc cu ajutorul adjectivelor. Elevii sunt îndrumați și încurajați să creeze ei înșiși asemenea expresii. Pasul următor ar fi utilizarea de către elevi a acestor expresii în compunerea textelor. Exercițiile de vocabular nu trebuie să se reducă la memorarea unor cuvinte sau expresii. Copilul trebuie să înțeleagă, să aplice în contexte noi și să creeze.

În ceea ce privește valențele stilistice ale adjectivului, întreaga perioadă a ciclului primar se constituie într-o etapă de familiarizare a elevilor cu acestea. Exercițiile propuse reprezintă momente de durată relativ redusă, dar cu rezultate notabile în timp. Conceptul de „educație integrată” face posibilă efectuarea acestor exerciții la orice oră de limba română, dar și în unele ore ale altor discipline (educație civică, geografie, cunoașterea mediului, istorie etc.). Fără a li se da noțiunile științifice, elevii identifică, decodifică și creează ei înșiși „expresii frumoase”, asimilate figurilor de stil. Comunicarea, orală și scrisă, devine mai îngrijită, mai nuanțată, mai expresivă. Înțelegerea textelor literare este mai profundă.

Metoda de bază este exercițiul. Strategiile didactice reprezintă combinații între metodele clasice și metodele active. Astfel se asigură echilibrul între latura formativă și cea informativă a predării învățării.

Exerciții de familiarizare cu figurile de stil în a căror componență intră și adjectivul

Formarea competențelor de comunicare orală și scrisă se face pe baza unor texte suport. Aceste texte sunt fragmente din textele literare sau adaptări ale acestora. Citirea explicativă a acestor texte are drept scop înțelegerea mesajului. Se explică pentru început cuvintele necunoscute. Cu aceste cuvinte se alcătuiesc enunțuri noi pentru a le fixa și totodată pentru a evalua înțelegerea și însușirea lor de către elevi. Pasul următor îl reprezintă identificarea așa-ziselor „expresii frumoase” care nu sunt altceva decât figurile de stil. Un număr însemnat dintre acestea au în construcția lor adjective.

Iată câteva exemple de exerciții prin care se realizează pas cu pas, familiarizarea elevilor cu valențele stilistice ale adjectivului.

Epitetul

- ✓ Selectarea unor expresii frumoase din text, după exemplul dat: „unda străvezie”;
 - ✓ Alcătuirea unor noi enunțuri în care să fie folosite epitele identificate;
 - ✓ Găsirea unor însușiri pentru substantivele: toamnă, păduri, iazuri, păsări, sunete, nuci, frunzele, potecă, nisip, glas.
- Alcătuirea de propoziții cu aceste grupuri de cuvinte.
- ✓ Imaginarea unor situații în care elevii fac o plimbare, trebuind să descrie peisajul, utilizând expresii însușite în urma exercițiilor de mai sus;
 - ✓ Alintarea cuvintelor, de fapt obținerea diminutivelor prin derivare cu sufixe, în situația noastră, adjective:

Ex. frumos frumușel

Se alcătuiesc propoziții cu diminutivele obținute. Elevii vor sesiza cu ușurință că acestea sporesc expresivitatea enunțurilor.

Personificarea

Trăsătura esențială a jocului copiilor este animismul. Copilul personifică jucăriile și lucrurile din jurul său, dându-le însușiri omenești, punându-le „să facă” acțiuni specifice omenești. De aceea vor rezolva cu plăcere și aparent fără efort exerciții care propun identificarea, înțelegerea sau crearea epitetelor personificatoare și a personificărilor.

Exemplu:

- * Subliniați adjectivele care arată însușiri neobișnuite ale substantivelor:

„Zăpada jucăușă s-a așternut pe țară...”

(Nicolae Labiș)

- * Atribuiți însușiri omenești următoarelor substantive:

fulgi, vânt, cer, ger, pădure, nori (jucăuși, nemilos, mușcător, tăcută, grăbiți)

Exerciții care pun în evidență comparația:

- * Completați expresiile următoare:

față roșie ca.....

- * Completați enunțurile:

Cerul era înstelat ca.....

*Subliniați comparațiile din enunțurile :

Fata era frumoasă ca ziua însorită și bună ca pâinea caldă.

* Descrieți pe scurt animalul preferat folosind cel puțin două comparații.

Odată ce comparația a fost înțeleasă, se pot rezolva exerciții de familiarizare cu metafora.

Exemplu:

* Rescrieți enunțul următor fără cuvintele subliniate: Zăpada ca o plapumă argintie acoperă pământul.

Enunțul rescris: O plapumă argintie acoperă pământul.

* Ascundeți comparația din exemplul următor:

primăvara ca o regină a florilor regina florilor

Exerciții pentru familiarizarea cu repetiția:

* Se dau enunțurile:

Neghiniță era mic, mic.

Sarcini:

Subliniați cuvântul repetat. Explicați înțelesul acestora; Înlocuiți aceste cuvinte cu altele care au același sens (foarte mic). Alcătuiți enunțuri, după modelul de mai sus;

* Înlocuiți grupul de cuvinte printr-o repetiție: foarte dulce =

Inversiunea

Lecțiile care au ca subiect pronunțarea și scrierea corectă a adjectivului constituie ocazia potrivită pentru familiarizarea elevilor cu inversiunea. Copiii sesizează că „sună” mai frumos „auriul soare” decât „soarele auriu”, „argintii nori” decât „norii argintii”, „zglobii copii” decât „copiii zglobii” etc.

Orele de compunere pot începe cu exerciții de alcătuire a unor „expresii frumoase”. Fiecare figură de stil se va lucra pe parcursul mai multor ore. Elevii sunt încurajați să creeze ei înșiși aceste exemple și apoi să le includă în text. La analiza compunerilor se va discuta și aspectul acesta: dacă textul conține asemenea expresii, dacă sunt prea multe sau prea puține, care sunt cele mai expresive.

**Tălmăciu Mirela
Circo Irina
Grădinița "Floare de colț"
Brad**

Tradiție și modernism în activitățile matematice din grădiniță

"Școala de astăzi se declară în favoarea diversificării și flexibilizării metodologiei de instruire"

I. Cerghit

Problema eficientizării procesului instructiv-educativ presupune, pe de o parte, perfecționarea metodelor tradiționale și, pe de altă parte, introducerea unor metode, procedee și tehnici educative noi care să răspundă mai bine nevoilor actuale de formare a indivizilor.

Reconsiderarea finalităților și conținuturilor învățământului este însoțită de reevaluarea și înnoirea metodelor folosite în activitățile din grădiniță, folosirea preponderentă a metodelor moderne. Aceasta nu înseamnă renunțarea în totalitate la metodele tradiționale de învățământ, ci îmbinarea lor cu cele moderne într-un mod cât mai armonios.

În cadrul procesului instructiv-educativ din grădiniță, un rol deosebit de important îl au activitățile matematice. Acestea propun conținuturi care îi facilitează copilului accesul la lumea științelor exacte, prin intermediul operațiilor intelectuale.

Pătrunderea în esența noțiunilor matematice necesită un efort susținut, bine gradat. Efortul solicitat de activitățile matematice, reprezintă un antrenament al voinței, ducând la formarea unor trăsături pozitive de voință și caracter, exactitate, punctualitate. Matematica dezvoltă la copii judecata riguroasă și temeinică, dezvoltă gândirea logică și suplețea inteligenței.

Pentru o însușire cât mai eficientă a noțiunilor matematice la preșcolari se impune folosirea de metode, procedee și mijloace de învățământ moderne, fără a exclude în totalitate pe cele tradiționale.

Considerăm că în învățământul de astăzi a devenit o necesitate promovarea metodelor active și interactive bazate pe dezvoltarea gândirii critice deoarece au capacitatea de a stimula participarea activă și deplină psihică și fizică, individuală și colectivă, a copiilor în procesul învățării, de a lega "trup" și "suflet" copilul de ceea ce face, până la identificarea lui cu sarcina de învățare;

Metodele moderne îmbinate armonios cu metodele clasice îi ajută pe elevi să gândească eficient, critic, creativ, constructiv ...; Preșcolarii sunt deprinși să-și exprime ideile cu claritate, să și le comunice între ei, să-și asume responsabilitatea pentru opiniile și convingerile proprii pe care să și le exprime prin propriile cuvinte;

Folosind metode active și interactive în activitățile matematice, copii învață să coopereze în cadrul unor jocuri, să țină cont de părerile celorlalți, să se ajute în realizarea sarcinilor. Cooperând, copiii își dezvoltă respectul pentru diversitate, capacitatea de empatie, abilitățile sociale. Învățarea prin cooperare are loc atunci când elevii lucrează împreună, uneori în perechi, alteori în grupuri mici, pentru a rezolva una și aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă sau a crea idei noi, combinații noi sau inovații autentice.

Aplicarea metodelor moderne solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în ceea ce s-a scris și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ.

Metodele învață copiii, că un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evităm. Ei aduc argumente, găsesc soluții, dau sfaturi din care cu toții învață. Este importantă alegerea momentului din activitate pentru ca această metodă să fie eficientă.

Unele dintre metodele care pot fi folosite cu succes în cadrul activităților matematice din grădiniță sunt:

„Mozaic”, metodă de predare-învățare;

„Schimbă perechea”, metodă de predare-învățare;

„Mai multe capete la un loc”, metodă de rezolvare de probleme.

Cu toate că aceste metode moderne sunt eficiente, în activitățile matematice un rol deosebit de important o au și metodele tradiționale: conversația, explicația, exercițiul, demonstrația, descoperirea, problematizarea și algoritmizarea. Metodele tradiționale îmbinate cu cele moderne duc la o învățare mult mai eficientă.

Făcând o comparație între activitățile în care am folosit metode moderne și activitățile în care le-am folosit doar pe ele tradiționale, am constatat că metodele moderne au o mai mare eficiență. Ele satisfac nevoia de mișcare a copilului, copilul lucrează mai eficient, asimilează mai ușor noile cunoștințe, cooperează mai mult, sunt mai comunicativi. În aceste activități, toți copiii sunt implicați, chiar și cei mai timizi.

Folosind doar metode tradiționale, nu toți copiii se implică în activitate, doar unii dintre ei asimilează cu succes toate cunoștințele. Cu toate acestea ele nu pot fi excluse în totalitate, ci trebuie îmbinate în așa fel încât să ducă la o pregătire cât mai bună a preșcolarului pentru integrarea cu succes în clasa I.

Puntea de legătură dintre tradițional și modern în activitățile matematice, o constituie utilizarea cu succes și în

momente cheie a mijloacelor de învățământ. Perioada preșcolarității se definește ca o perioadă a gândirii concret-intuitive, ceea ce presupune în desfășurarea activităților utilizarea unui bogat și variat fond de materiale și mijloace didactice.

În activitățile matematice folosirea materialului didactic este o condiție esențială, pentru însușirea cât mai eficientă a cunoștințelor. Atât în cadrul jocurilor didactice, cât și în cadrul activităților cu material individual, materialul didactic este deosebit de important. Pentru constituirea de grupe de obiecte, precum și în cadrul numărului se folosesc cartonașe cu imagini, cu cifre, jucării, tablă magnetică, planșe cu cifre, panou cu buzunărașe, obiecte din natură.

Calculatorul rămâne un mijloc modern de învățământ, deosebit de util. Distrându-se cu jocuri pe calculator, copiilor li se dezvoltă imaginația, atenția, intuiția, voința, li se formează aptitudini și trăsături pozitive de caracter, ajungând la deprinderi practice pentru muncă și viață.

Utilizarea calculatorului în activitățile cu conținut matematic creează posibilitatea dezvoltării înclinațiilor și aptitudinilor matematice ale copiilor, tendința lor spre descoperire și creație, oferă un climat care mobilizează în permanență perseverența și dorința de succes.

Este știut faptul că 85% din informațiile transmise spre copii "sosesc" la ei prin intermediul ochilor, de aici decurge importanța calității mijloacelor didactice folosite. La vârsta preșcolară copilul gândește mai mult cu "ochii", de aceea este mai ușor să grupeze, să ordoneze, să numere obiectele oferite de calculator, să rezolve exerciții și probleme.

CONCLUZII

Asigurarea unui început bun în procesul de învățare a numărului și socotitului reprezintă o condiție esențială a succesului în această activitate deosebit de complexă.

Grădinița contribuie la acest început deoarece prin formele variate pe care le îmbracă activitatea matematică formăm preșcolarilor deprinderi intelectuale și motorii de o deosebită complexitate cu o arie de folosire extrem de vastă, care se întinde pe parcursul întregii vieți.

Modul în care preșcolarul este pregătit pentru însușirea matematicii îi permite trecerea ușoară de la o activitate dominantă, caracteristică vârstei școlare mici, respectiv de la joc la învățatură.

Bibliografie:

Breban, Silvia, Gongea, Elena, Ruiu, Georgeta, Fulga, Mihaela, *Metode interactive de grup*, Editura Arves
Chircev, A., *Psihologia copilului preșcolar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970
Chiș, Vasile, Miron Ionescu, *Strategii de predare și învățare*, Editura Științifică, București

Tașnadi Elisabeta
Școala Generală
Simeria

Învățământul românesc și provocările lumii contemporane

„Școala are dificila misiune de a transmite o cultură acumulată de secole, dar și o pregătire pentru un viitor în bună măsură imprevizibil.”

Jacques Delors

Direcțiile învățământului modern

Astăzi, mai mult ca întotdeauna, într-o societate caracterizată printr-o dinamică accelerată a schimbărilor structurale și a plasării omului în contextul acestora, educația trebuie să rezolve în permanență sarcini noi și complexe. În lumea întreagă, datorită numeroaselor realizări, există un sentiment crescând de nesiguranță și neliniște pentru că în dosarul naturii umane apar mai multe schimbări decât putem digera. Oamenii se întreabă: Care va fi sensul evoluției? Spre globalizare sau spre atomizare?

Toate schimbările din această societate postindustrializată și informatizată ne determină să acordăm o atenție corespunzătoare restructurării educației. Principalele direcții ale învățământului modern sunt:

- ✓Introducerea unor noi tipuri de educație;
- ✓Asigurarea unei repartiții judicioase și a unui echilibru cât mai bun între cele două tipuri de învățare: învățarea de menținere și învățarea inovatoare;
- ✓Asigurarea unui echilibru optim între dimensiunea informativă și formativă;
- ✓Împunerea progresivă a principiilor noii paradigme educaționale;
- ✓Extinderea actului educativ la nivelul întregii vieți a individului;
- ✓Un raport optim între educația formală, nonformală și informală;
- ✓Echivalența între muncă și învățare.

Modalități de realizare a noilor educații

Noile educații nu trebuie privite numai ca surse de reînnoire și reconstrucție a unor conținuturi care derivă din dimensiunile tradiționale ale educației. Ca modalități practice de realizare a acestora, se disting mai multe posibilități de acțiune:

- ✓Introducerea de noi discipline centrate pe un anumit tip de educație;
- ✓Crearea unor module educaționale specifice, respectiv a unor capitole speciale, în cadrul disciplinelor tradiționale (M. Ionescu, 2001);
- ✓Înfuzarea disciplinelor clasice cu mesaje educaționale înglobând conținuturi informaționale specifice “noilor educații” (G. Văideanu, 1988);
- ✓Dezvoltarea unor aptitudini pedagogice complexe pe parcursul formării inițiale și continue a cadrelor didactice (V. Marcu, 2002).

În prezent, arealul noilor educații este unul fierbinte, aflat în continuă mișcare și restructurare. Prezența și folosirea computerului în școli este echivalentă cu descoperirea tiparului. Preocupările școlii românești pentru problematica “noilor educații” au coincis cu preocupările din lumea occidentală. Încă în urmă cu 20 de ani, profesorul G. Văideanu și colaboratorii utilizau termenul și descriau noile educații, care în ordinea apariției lor, ar putea fi:

- ✓Educația ecologică;
- ✓Educația demografică;
- ✓Educația nutrițională;
- ✓Educația pentru noua tehnologie și progres;
- ✓Educația față de mass-media;
- ✓Educația pentru pace și cooperare;
- ✓Educația pentru democrație și drepturile omului;
- ✓Educația sanitară modernă;
- ✓Educația economică și casnică moderne;
- ✓Educația pentru timpul liber;
- ✓Educația pentru o nouă ordine internațională;
- ✓Educația cu vocație internațională.

“Noile educații” au o puternică vocație inter- și transdisciplinară. Educațiile enumerate mai sus nu sunt domenii de preocupare pentru o singură disciplină care se studiază, ci constituie realități complexe a căror clarificare necesită cooperarea unui întreg evantai de dimensiuni și perspective ale cunoașterii.

Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea

Interdisciplinaritatea integrativă și transdisciplinaritatea au un rol important în introducerea noilor educații în învățământ.

Diferența dintre perspectiva interdisciplinară și cea pluridisciplinară constă în aceea că în cazul ultimei perspective, fenomenele și procesele sunt studiate de mai multe discipline, care contribuie la o mai bună cunoaștere a lor, fiecare cu metodologia sa.

Perspectiva transdisciplinară se referă la exercitarea proceselor de explorare a realității, îndeosebi a fenomenelor și proceselor de mare complexitate. Din confruntarea dintre discipline, transdisciplinaritatea face să apară noi puncte de intersecție dintre discipline. Aceasta ne oferă o nouă viziune despre educație și cunoaștere.

Introducerea și folosirea calculatoarelor în educație

Introducerea și folosirea calculatoarelor în educație constituie cea mai mare victorie a acesteia. Se preconizează ca procesul de informatizare totală în școli să nu depășească 4-5 ani, perioadă în care să aibă loc permanent o reînnoire a programelor necesare noii educații tehnologice. Se vorbește despre nanotehnologie și efectele ei, care se vor vedea peste câțiva ani. În acest caz se preconizează că revoluția nu va fi așa spectaculoasă ca în cazul internetului.

În ultimii 10 ani, și România trăiește așa-zisa “revoluție informatică”. În școli aceasta pare să devină o politică oficială a statului român, devenind un subiect important al programelor de guvernare.

“Noile tehnologii” au, din nefericire, și culori cernite, având o parte sumbră, cauzând apariția de noi diviziuni în societate, între bogați și săraci, favorizați și defavorizați, între cei care au acces la tehnologii și cei care nu au posibilitatea folosirii lor.

În faza nouă a modernității, calculatorul devine un suport eminamente global, servind ca postament, amplificând capacitatea de a gândi și comunica.

Impactul economiei cunoașterii asupra educației

Economia cunoașterii schimbă toate datele educației. Sistemele de învățământ încearcă să se adapteze acestei noi situații, în care lumea întreagă este “clasa de școală”. Introducerea informaticii în școli a fost primul pas în acest proces. Flexibilitatea programului și cursurile opționale au constituit al doilea pas. Introducerea de vizite și studii în afara școlii, la instituții productive, de servicii sau administrație a fost al treilea pas. Revizuirea anuală a programelor a fost întreprinsă. Manualul devine un ghid de bază, iar cunoștințele se dobândesc din sursele recomandate de bibliografii. De la lecție, accentul a fost mutat pe lucrările individuale sau în echipă. Profesorii se transformă în “tutori”, “ghizi” sau “facilitatori” ai muncii personale ai elevilor. Biblioteca școlii devine mediatică și raftul de CD-uri e mai cercetat ca raftul de cărți. O lecție multimedia de istorie cu text asezonat de imagini, cântece, extrase din filme, vizite la monumente bate de departe combinația clasică a expunerii cu manualul.

Învățământului, științei, tehnologiei le revin roluri de prim ordin în societatea de azi și cea viitoare. Învățământul este tot mai mult recunoscut ca o forță motrice de prim rang în societate, revenindu-i misiunea de a contribui în mod esențial la efortul comun de îmbunătățire a condiției umane.

Bibliografie:

- Cucos C., *Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2000
 Delors J., *Comoara lăuntrică*, Editura Polirom, Iași, 2000
 M. Ionescu, Chiș V., *Pedagogie*, Editura Presa Universitară Clujană, 2001
 Marcu V., *O introducere în deontologia profesiei didactice*, Oradea, 2002
 Malita M., *Zece mii de culturi, o singură civilizație*, Editura Nemira, București, 2002
 Vaideanu G., Neculau A., *Noile educații*, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, 1996
 Toffler A., *Al treilea val*, Editura Politică, București, 1986

Todor Sorin
Inspectoratul Școlar Județean
Hunedoara

Managementul calității și evaluarea instituțională

Managementul calității constă, concret, în crearea unor sisteme și proceduri prin care calitatea este asigurată deci creată, generată la nivelul întregii instituții școlare.

Managementul calității (sisteme, proceduri, mecanisme) este o parte integrantă a funcționării și dezvoltării unității școlare. Ca urmare, creșterea calității trebuie să fie urmărită de toți oamenii școlii și în toate activitățile desfășurate.

Aceste mecanisme sunt prezente:

- în toate etapele proiectării și planificării dezvoltării unității școlare;
- în implementarea acestor proiecte, programe, planuri și acțiuni;
- în funcționarea concretă, de zi cu zi, a unității școlare;
- în modalitățile de evaluare a activității și a îndeplinirii scopurilor și obiectivelor propuse.

Sistemele și procedurile de asigurare a calității se referă, de regulă, la:

- Proiectarea și planificarea dezvoltării unității școlare: cum anume se stabilesc țintele strategice și strategiile de dezvoltare, care sunt responsabilitățile, mecanismele și procedurile decizionale, cine participă la luarea deciziilor, cum sunt deciziile respective aduse la cunoștința comunității și cum este creat consensul în jurul acestor ținte strategice etc..

- Implementarea programelor și acțiunilor stabilite și monitorizarea funcționării unității școlare: cine răspunde și cine participă, care sunt metodele și instrumentele de monitorizare și feed-back, cum se asigură participarea „purătorilor de interese” la monitorizare, cum este preluat feed-back-ul acestora etc.

- Evaluarea modului în care funcționează și se dezvoltă unitatea școlară, la revizuirea proiectelor, programelor și planurilor precum și la optimizarea funcționării curente: care sunt metodele, instrumentele și procedurile de evaluare, cine participă la evaluare și cum anume, care sunt procedurile de revizuire a documentelor programatice și cine participă la ele, care sunt mecanismele de „avertizare timpurie” etc.

Un sistem conștient și asumat de asigurare a calității generează efecte sesizabile, influențând și chiar orientând tot ce se întâmplă în școală:

- toate resursele educaționale procurate;
- toate persoanele care lucrează în școală de la director la elevi;
- toate procesele și activitățile realizate (inclusiv cele de formare și dezvoltare profesională);
- toate produsele realizate de la materiale didactice concepute, materiale vizuale expuse, produse realizate în atelierele școlare până la „calitatea” absolvenților; aici sunt incluse și toate documentele curriculare și manageriale (de la proiecte școlare la planuri de lecții sau ale unităților de învățare).

Sistemele de evaluare a calității trebuie să asigure realizarea principalelor funcții ale evaluării, și anume:

- îmbunătățirea activității curente evaluarea trebuie să fie oportună, să împiedice apariția disfuncțiilor majore, să arate clar ce a mers și ce nu în activitățile trecute;

- asigurarea feed-back-ului pentru grupurile semnificative de interes rezultatele acțiunilor trebuie cunoscute de elevi, părinți, cadre didactice, manageri, comunitate pentru ca toate aceste grupe de interes să poată judeca dacă „investiția” făcută (nu numai cea financiară) a dus sau nu la impactul scontat și dacă merită continuat sau nu;

- revizuirea și optimizarea politicilor și strategiilor educaționale de la nivelul unităților școlare pentru ca acestea să servească mai bine misiunii asumate.

În ultimii ani, necesitatea creării unei culturi a autoevaluării este tot mai insistent afirmată și încurajată prin politica educațională, inclusiv la nivelul Uniunii Europene:

- Există proiecte și rețele tematice dedicate autoevaluării finanțate de Uniunea Europeană prin proiecte de tip Socrates și Leonardo da Vinci.

- Asigurarea calității educației cuprinde din ce în ce mai mult, atât la nivel național, cât și la nivel internațional sisteme și proceduri complementare de autoevaluare.

- Autoevaluarea este considerată ca dimensiune fundamentală a „organizației care învață”: evaluarea externă este, adesea, inefficientă și tardivă într-o societate în care schimbarea este extrem de rapidă și imprevizibilă. De aceea, autoevaluarea este una din modalitățile esențiale prin care se asigură autoreglarea, optimizarea și revizuirea funcționării și dezvoltării „în timp real” pentru „organizațiile care învață”.

- Direcțiile de acțiune concretizate în componentele proiectului de dezvoltare instituțională sunt acceptate, însușite și dezvoltate la nivelul unităților școlare. Fără această acceptare și asumare de către directori, cadre didactice, părinți, elevi și alți „purători de interese” relevanți pentru școala respectivă, orice proiect devine literă moartă. Ori, ne

asumăm cel mai bine ceea ce constatăm noi înșine.

Dezvoltarea unor instrumente de autoevaluare realizate în comun și asumate la nivel cultural și nu numai formal, constituie o cale esențială de asigurare a calității. Evaluăm pentru a dezvolta, pentru a crește, pentru a învăța și nu pentru a sancționa, pentru a lăuda, pentru a spune „nu se poate” sau pentru a ne liniști că lucrurile merg bine în unitatea noastră.

Pasul premergător elaborării oricărui proiect de dezvoltare instituțională și, implicit, anterior elaborării oricărui sistem de management al calității este adoptarea următorului set de principii:

1. Focalizarea pe client, deoarece toate organizațiile depind de clienții lor și, în consecință, trebuie să le îndeplinească cererile și să le depășească așteptările.

2. Conducerea („leadership”). Conducătorii, liderii sunt cei care asigură unitatea scopurilor și direcția de evoluție a organizației.

3. Implicarea oamenilor.

4. Abordarea procesuală. Un rezultat dorit nu poate fi atins decât dacă activitățile și resursele necesare sunt abordate în mod unitar.

5. Abordarea managerială sistemică. Identificarea, înțelegerea și managementul proceselor din perspectivă sistemică.

6. Îmbunătățirea continuă a performanțelor.

7. Abordarea factuală a procesului decizional. Deciziile efective se bazează pe analiza datelor și a informațiilor disponibile.

8. Relații reciproc avantajoase între furnizori și beneficiari.

Primul pas în elaborarea instrumentului de autoevaluare îl reprezintă conceperea/alegerea unui set de indicatori, grupați pe domenii în funcție de unul sau mai multe criterii ordonatoare. Acești indicatori se pot grupa pe patru domenii : elevii și viața școlară, personalul școlii, managementul și comunitatea școlară și patru ținte ale evaluării calității: resurse, procese, relații și produse.

Obiectivele la nivel de educație între anii 2002-2004 în România au fost considerate: asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii țării, dezvoltarea învățământului în zona rurală, continuarea reformei calitative a învățământului gimnazial, reforma învățământului superior din perspectiva dezvoltării resurselor umane și dezvoltarea educației permanente. Aceste obiective sunt în concordanță cu obiectivele stabilite la nivel european, la nivelul țărilor Uniunii Europene.

Prioritățile pentru perioada 2006 – 2008 sunt: asigurarea calității în educație, promovarea descentralizării învățământului preuniversitar, optimizarea finanțării învățământului, dezvoltarea formării profesionale a personalului din învățământ, asigurarea egalității de șanse și creșterea participării la educație, construcția de campusuri școlare, informatizarea școlilor din mediul rural, reforma educației timpurii, elaborarea Cadrului Național al Calificărilor pentru învățământul superior, dezvoltarea educației permanente și a formării profesionale.

Toate aceste priorități nu pot fi concepute în afara reperelor calitative și, de aceea, asigurarea calității educației trebuie abordată sistemic, instituțional și procesual, pe baza unui set comun de standarde de referință și de indicatori de performanță.

Problema asigurării și menținerii calității serviciilor educaționale este una deosebit de importantă, cu un impact imediat, dar și pe termen lung asupra beneficiarilor direcți ai acestora – elevii, cât asupra beneficiarii indirecte comunitatea și societatea.

Calitatea și asigurarea acesteia nu se întâmplă, nu este opțională, ci este o cerință imperativă a timpului pe care îl trăim din cel puțin patru motive:

- moral – elevii sunt cei cărora trebuie să li se asigure o educație care să fie „cea mai bună”;
- contextual – școlile sunt într-o interacțiune dinamică și continuă cu societatea și comunitatea cărora le aparțin sau le servesc. Contextul în care acestea își desfășoară activitatea este într-o continuă luptă pentru calitate, ceea ce impune pentru toate instituțiile, serviciile o creștere a interesului pentru calitate;
- supraviețuirea – societatea de azi este una concurențială, de consum, în care oferta este de cele mai multe ori mai mare decât cererea. Acest lucru impune o adevărată luptă pentru supremație, întâietate și supraviețuire. Școlile sunt supuse acelorași tendințe și de aici nevoia de calitate și asigurarea ei în mod constant și continuu.
- responsabilitatea – școlile sunt supuse în mod constant aprecierii și evaluării celor pe care îi servește: elevi, părinți, comunitate, societate. Școala este un bun al comunității și trebuie să dea socoteală pentru ceea ce face, motiv care impune existența unor strategii interne de asigurare și menținere a calității.

De asemenea, cultura calității presupune acceptarea, fără echivoc, a următoarelor exigențe:

- a. clientul are prioritate absolută;
- b. munca în echipă și cooperarea sunt esențiale;
- c. beneficiarul intern este important;
- d. satisfacerea clientului este mai importantă decât orice indicator;
- E. îmbunătățirea de durată este preferabilă unei orientări pe termen scurt;

- f. argumentarea cu date este recomandabilă improvizației;
- g. găsirea de soluții și nu de vinovați;
- h. implicarea întregului personal;
- i. promovarea spiritului de angajare la nivelul conducerii de vârf;
- j. managementul calității totale este un proces „uman-intensiv” și nu unul „capital-intensiv”.

Dacă, nu de mult, gândeam și acționam după ceea ce credeam că este calitatea, în prezent, ne-am asumat următoarele principii de asigurare a calității:

Calitatea este:	Calitatea nu este:
Valoarea pe care indivizii, comunitățile și societatea o acordă produselor și serviciilor educaționale, precum și educației în ansamblul ei;	Asigurarea funcționării școlii. Putem vorbi de calitate numai după asigurarea unei funcționări corespunzătoare a școlii;
Definită în primul rând de clienții/beneficiarii serviciilor educaționale;	Responsabilitatea exclusivă a școlii;
Construită pe valori împărtășite;	Produsă la „comandă” prin efectul unei legi sau a altui act normativ;
Produsă în primul rând de oameni;	Condiționată numai de bani și resurse materiale;
Asigurată printr-un sistem explicit de principii, criterii, standarde și indicatori;	Implicită și un produs firesc al funcționării „normale”;
Definită prin negociere între școală și comunitate și asumată în parteneriat;	Impusă pe cale ierarhică;
În permanentă evoluție și transformare în funcție de nevoile, și ele în evoluție, ale indivizilor comunității și societății;	Un set de proceduri imuabile, date o dată pentru totdeauna;
Inițiată prin autoevaluare și inter-evaluare;	Asigurată exclusiv prin evaluare externă;

Todor Sorin
Inspectoratul Școlar Județean
Hunedoara

Proiectarea materialelor pentru educație: noi posibilități de diversificare, flexibilizare și colaborare

Chiar dacă majoritatea școlilor din România au fost dotate cu calculatoare, conectare la internet, laboratoare IT etc., în general aceste mijloace sunt, în cel mai bun caz, folosite insuficient, și în multe situații dramatic de rar folosite.

Pe de o parte, aceasta se datorează prejudecății larg răspândite cum că internetul și calculatorul sunt aplicabile doar la unele materii (tehnologia informației, operare PC). Totuși și pregătirea didactică a cadrelor își are partea ei de vină în această situație. Profesorii nu conștientizează posibilitățile extinse ale utilizării ITC. Pe de altă parte, proiectanții de programe software au în vedere obiective didactice și specializare limitate în structurarea conținuturilor de software și de internet. Mai mult decât atât, s-au făcut puține încercări de creare a unor programe pentru predarea unei materii școlare specifice.

Proiectarea de noi materiale pentru educație se constituie, pe de o parte, într-o provocare în vederea promovării utilizării de mijloace IT la orele tradiționale, iar pe de altă parte, în concretizarea unei noi pedagogii, specifică e-learning-ului. Se constată o deschidere tot mai accentuată pentru proiectarea și promovarea platformelor de învățare și a softurilor specializate, toate reunite sub denumirea generică de "open sources".

Proiectarea, de către fiecare cadru didactic sau grupe de cadre didactice, reunite după afinitățile disciplinei pe care o predau, de materiale pentru e-educație atinge două obiective:

- a. Conștientizarea profesorului tradițional asupra utilității ICT la clasă, a posibilităților de flexibilizare și colaborare;
- b. Furnizarea unui set de instrumente bazate pe ICT pentru cadrele didactice din școlile tradiționale, adecvate pentru activitatea la clasă.

Profesorii se vor putea familiariza, în primul rând, cu mijloacele și scopurile utilizării internetului, software-urilor, conținuturilor mass-media, tehnologiilor moderne noi (cărți electronice, PDA, OCR, comunicarea modernă etc.) în calitate de instrumente complementare în predarea materiilor școlare de referință. Programele de instruire a cadrelor didactice pot fi ele însele realizate pe platforme de e-learning, un alt mod de a-i familiariza pe profesori cu gama de aplicații care pot fi folosite în scopuri didactice.

Caracteristicile acestor noi metode de învățare vor da posibilitatea multor profesori (proveniți din medii diferite, din zone diferite ale țării și din țări diferite) să intre în contact, să facă schimb de informații și metode. Personalul didactic va putea de asemenea disemina acest tip de informație în cadrul comunității lor și ceea ce e mai important vor face mai permisivă activitatea școlii față de comunitate.

1. Materialele multimedia și proiectarea lor

Răspunsul la întrebarea: *Ce înțelegem prin materiale multimedia?* a fost formulat de către Galbreath (1992): "O combinație de software, hardware și încorporarea de tehnologii de stocare pentru a oferi sensuri multiple informațiilor din mediul extern" și Prendes (2003) "Materiale didactice care combină textul, animația, imaginile și sunetul pentru a oferi utilizatorilor posibilitatea de a-și păstra informațiile". Cu alte cuvinte, este o nouă cale de a prezenta/reprezenta informația prin combinarea diferitelor medii media.

Designul materialelor didactice multimedia implică mult mai mult decât a prezenta un text în formatele pdf, html, txt, doc; implică folosirea diverselor medii media și sisteme specializate ce ne permit să creăm și să lucrăm într-un mediu unde elevul interacționează cu informația prin intermediul diferitelor resurse care îi vor facilita înțelegerea conținuturilor, indiferent de natura lor.

Proiectarea trebuie să se bazeze pe cerințele și caracteristicile grupului țintă, conținuturi și obiective, ceea ce va influența caracteristicile materialului. Cu alte cuvinte, calitatea tehnică a produsului final nu va fi la fel de bună ca și a unui produs comercial (un software specializat, dar după cum am văzut prea limitat pentru cerința dascălului). Ceea ce va conta, va fi calitatea didactică a materialului care se va situa la nivelul nevoilor noastre și a elevilor, contextul unde îl vom folosi și dacă răspunde criteriilor pedagogice.

2. Indicatorii de calitate

a) "Mai puțin mai bine"; materialele trebuie să conțină elementele necesare pentru dezvoltarea ciclului de formare și nu elemente superflue. Mai multă informație nu înseamnă mai multă învățare. Adăugarea de cât mai multe elemente vizuale în crearea unui material poate să-l facă pe acesta mai atractiv, dar poate să fie mai lent la descărcare sau să redirecționeze atenția elevilor la elemente secundare.

b) "Tehnica este în spatele didacticii"; nu se vor introduce în exces posibilități de redirecționare și logare deoarece, acestea, vor distra atenția elevului de la informațiile cheie. Un impediment major poate fi folosirea excesivă a textului pentru a avea un sistem de navigare complex. Trebuie păstrat un bun echilibru între gradul de încărcare și combinarea/introducerea textului, animației grafice, intro-urilor video, etc.

c) "Evitați să fiți plictisitori"; construiți un design dinamic și imaginativ. Acest lucru poate fi realizat dacă: aveți o viziune globală asupra materialului, adăugați diverse elemente (atenție la punctul b)) pentru a ajuta elevul să navigheze prin material, introduceți doar informațiile semnificative, coerență între informații.

d) "Înțelegere vs frustrare"; faceți în așa fel încât să fie ușor pentru a vizualiza și percepe toată informația. Factorii determinanți pot fi:

- structura: dimensiunea literelor și a paginii, distribuirea elementelor în ecranul de lucru, schemele color folosite, etc;

- percepția elevului: ușurința în a înțelege ceea ce ea/el trebuie să facă, ceea ce i se cere să facă și ce se va întâmpla în urma deciziilor luate;

e) "Interactivitate"; promovați interacțiunea între material/conținuturi și utilizatori (profesor, elevi, administratorul de sistem). Multimedia nu trebuie să se limiteze în a încorpora materiale (cât de bune ori fi ele). Pe de altă parte, multimedia trebuie să ofere posibilitatea diferiților actori de a interacționa între ei, să promoveze exerciții care să faciliteze înțelegerea/procesarea informației.

f) "Navigarea"; folosiți meniuri care să faciliteze navigarea ușoară a elevului prin informație, în așa fel încât acesta să-și construiască propria "cale". Promovați conexiunea și interacțiunea dintre elementele/materialele folosite.

g) "Flexibilitate"; oferiți un mediu (de învățare) flexibil pentru a putea accesa toate conținuturile, pentru a selecta tipurile de învățare și pentru a oferi elevului posibilitatea de a-și selecta resursele, de a-și organiza și dezvolta sesiunea de formare în acord cu necesitățile proprii.

3. Media: oportunități și posibilități

Nici o sursă media nu este mai superioară sau mai bună decât alta. Fiecare sursă își are propriile caracteristici și posibilități. Este imperios necesar să cunoaștem, înainte de a folosi, posibilitățile diferitelor surse media și sisteme de învățare pentru a ne putea concretiza și structura informația. Posibilitățile de a crea medii/sisteme de învățare sunt nelimitate și asta datorită integrării/interacțiunii diferitelor elemente ce definesc conceptul de media.

a) Audio- textul vorbit, voce din "off", efecte sonore, dialoguri, muzică.

Crează un mediu în care nararea este continuă și umanizează relația elev-sistem. Captează atenția utilizatorului și îi motivează acțiunile, întărește interacțiunile în timpul navigării. Poate fi folosit pentru a personaliza instrucțiunile ceea ce duce la dezvoltarea procesului de identificare a utilizatorului cu materialul.

b) Video (analogic/digital)

Crește senzația de realism, îmbunătățind credibilitatea și autenticitatea. Pe de altă parte permite folosirea culturii audiovizuale a altor media ducând la sintetizarea conținuturilor prin folosirea diferitelor sensuri contextuale. Oferă posibilități de a interacționa.

c) Animația

Poate fi încorporată facilităților audio și permite elevului interacțiune și controlul asupra mediului/sistemului. permite reprezentarea/simularea unei mari diversități de situații. Aduce elevul în situații/proceduri complexe, permițând apropierea de sistem având posibilitatea de a accesa experimente reale. Reduce costurile atunci când se formează deprinderi/abilități (pot fi simulate procese complexe, care în realitate necesită echipament sofisticat/scump). Simulează realitatea în cele mai mici detalii, fiind o procedură des folosită în așa numita "realitate virtuală".

d) Ilustrarea-grafice, desene, fotografii

Focalizează atenția elevului, confirmă interacțiunile, clasificând și identificând acțiunile. Reduce încărcătura limbajului scris și ajută la memorarea acțiunilor. Dimensiunea fișierelor este bine să fie limitată la 50KB pentru a reduce timpul de descărcare, iar formatul să fie JPG pentru fotografii și GIF pentru logo-uri și materiale ce urmează a fi tipărite.

e) Link-uri, hypertext, hypermedia și multimedia

Permit interconectarea textului, imaginilor și sunetului. Materialele create cu aceste facilități permit utilizatorului să navigheze liber prin informație, în comparație cu citirea liniară, de pe hârtie. Înlătură greșelile frecvente întâlnite în formarea clasică: prea static, se uită interactivitatea și posibilitățile de dinamizare oferite de către media. Este recomandat de a nu se face mai mult de trei legături în fiecare ecran. un exces de legături poate face elvul să fie pierdut sau să provoace "gripa cognitivă".

Legăturile sunt foarte folositoare atunci când: vrem să arătăm conținutul din diferite unghiuri, oferă multe exemple, oferă informații complementare sau materiale pentru a extinde aria cunoașterii, reduce timpul de creare (prin accesarea de materiale de calitate deja disponibile), permite elevului să interacționeze cu medii externe și alți elevi și ajută la creșterea motivării elevului, dar toate legăturile folosite trebuiesc inițial evaluate de către profesor.

Concluzionând: calitatea pedagogică a materialelor multimedia se regăsește în capacitatea profesorului de a stabili o limită rezonabilă între facilitățile multimedia (care sunt atractive pentru utilizator) și conținuturile ce urmează a fi însușite de către elev, astfel încât acestuia să-i fie stimulată participarea activă în construcția cunoștințelor și selectarea unei rute de învățare proprie.

Dezvoltarea învățământului românesc între secolele XVIII-XIX

Toma Gabriel

Școala și educația reprezintă un element important în evoluția unei societăți. La români, istoria ideilor despre educație, reprezintă un element de referință în dezvoltarea istorică, culturală, moral-civică.

Renașterea culturală și spirituală de la sfârșitul Evului Mediu, spiritualitatea medievală din spațiul românesc, a contribuit la dezvoltarea istorică a românilor. În decursul timpului, Țările Române au suferit multiple influențe apusene, răsăritene, orientale în funcție de conjunctura istorică. Preferința către Apus, mai evidentă între secolele XVII-XVIII, se datorează și faptului că românii aparțineau prin originea lor, ariei de cultură romanice și creștine. Astfel episcopul de Blaj al Bisericii Unite cu Roma, Ioan Inocențiu Micu-Klein, s-a afirmat încă din anul 1738 ca un reprezentant de seamă al gândirii politice românești, un simbol al spiritului vremii în care a trăit. În sprijinul cererilor sale, printre care se numără și cele referitoare la participarea populației majoritare românești din Transilvania la guvernarea țării, precum și formarea de școli românești,

În secolul al XIX-lea, reprezentanții Școlii Ardelene vor exercita o deosebită influență asupra învățământului și întemeierii de școli românești, iar Blajul va deveni cel mai important centru politic și cultural pentru românii ardeleni. Totodată a crescut interesul pentru propășirea școlii, a spiritului educației prin cunoașterea specificului național. Este semnificativ faptul că în calitate de director al școlilor naționale românești greco-catolice din Transilvania Gheorghe Șincai a înființat 376 de școli și a redactat numeroase cărți școlare, într-o perioadă de 12 ani. Un alt reprezentant al Școlii Ardelene, Petru Maior alcătuiește cărți pentru părinți între care "Didahii, adică învățăături pentru creșterea fiilor."

Spiritul educației la români cunoaște o deosebită intensitate în al doilea deceniu al secolului al XIX-lea prin apariția învățământului modern. Academii domnești întemeiate înainte de instituirea regimului fanariot fuseseră grecizate în timpul acestuia. În anul 1814 la Iași, datorită lui Gheorghe Asachi și în anul 1818 la București, prin opera lui Gheorghe Lazăr, se repun bazele școlii superioare românești. Școala lui Gheorghe Lazăr, care funcționa în chiliile mănăstirii Sfântul Sava, își va forma tradiții preluate în anul 1864 de Universitatea din București.

Generația pașoptistă și-a propus pe lângă obiectivele politice, social-economice și reconstruirea pe principii moderne a societății românești. Sistemul de educație nu era însă cu adevărat modern, nu răspundea nevoilor dezvoltării culturale. Ca urmare învățământului i-a revenit un rol tot mai important în procesul istoric al construcției României moderne. Încă din primul an al domniei lui Alexandru Ioan Cuza, în domeniul politicii școlare devin dominante ideile privind organizarea unitară a învățământului, extinderea instruirii populației, organizarea școlilor la un nivel superior. În cadrul acțiunilor legislative de fundamentare a vieții social-economice și culturale a tânărului stat național român, Legea instrucțiunii publice promulgate la 25 noiembrie 1864, precum și numeroase alte legi aveau ca bază ideologică programul Revoluției de la 1848. Școala și spiritul ei educativ vor sta la temelie României moderne. Învățământul elementar devine obligatoriu și gratuit. A fost întemeiat și învățământul universitar modern, prin cele două Universități de la Iași și București.

În cea de-a doua jumătate a sec. al XIX-lea se desăvârșește limba literară modernă și se creează opere literare deosebit de valoroase, care au devenit clasice pentru cultura românească. Este înființată Academia Română, instituție care va grupa personalități științifice de prim rang. În epoca Unirii și ulterior s-a acordat atenție educației școlare prin intermediul presei pedagogice. Publicația "Elevul patriot", apărută la București în anii 1866 - 1867, își fixa ca obiectiv principal să arată tineretului școlar drepturile și îndatoririle pe care le are în stat, a contribuit la educația civică și patriotică.

Spiru Haret a fost considerat ca fiind unul dintre marii reformatori ai școlii românești. Prin politica reformatoare, Haret a pus pe același plan, pentru prima dată, scopul educativ al învățământului alături de cel instructiv. El scria în această privință următoarele: „Învățământul ca să fie desăvârșit, trebuie să se îngrijească nu numai a cultiva spiritul, înăvuiându-l cu multe cunoștințe, dar a cultiva și inima, a forma caracterul, a face, ceia ce se numește educațiunea tinerimii.” Pedagogia și-a asigurat aportul în domeniul culturii și al științelor moderne, pentru soluționarea democratică a problemelor învățământului și educației. O activitate deosebită va fi desfășurată de către istorici, scriitori, oameni politici, profesori și institutori precum: Mihail Kogălniceanu, Nicolae Bălcescu, Ion Creangă, Ioan Slavici. Învățătorii și profesorii desfășurau o activitate extrem de productivă atât în școli cât și prin participarea la asociații profesionale și cultural-științifice, societăți culturale, reviste școlare și literare, care își propuneau modernizarea și eficientizarea învățământului.

La începutul secolului al XX-lea, școlii i se accentua caracterul social și vocația democratică, în timp ce spiritul educației dobânda preponderența în procesului de pregătire a noilor generații. Erau necesare măsuri legislative, pedagogice și administrative pentru îmbunătățirea sistemului de instrucție și educație a școlii românești în ansamblu.

Evoluția de ansamblu a învățământului românesc, inclusiv a spiritului educativ, așa cum s-a menționat, rămâne pozitiv până la finele epocii moderne și începutul celei contemporane, timp istoric jalonat de actul istoric din anul 1918 când s-a realizat statul național, unitar român.

Tomodan Maria
Grădinița P.N. "Căsuța piticilor"
Simeria

Educația un "bun" al tuturor

„Natura transformă omul, dar și omul
prin educație, transformă natura”. (Democrit)

1 Ianuarie 2007, a adus tuturor românilor o mare bucurie prin speranțele de veacuri de a face parte din marea familie a Europei. Fiecare din noi, suntem mulțumiți deocamdată cu poziția și statutul în societate sau chiar dacă nu suntem, ne considerăm „împliniți” într-o direcție, că ne-am realizat ceea ce ne-am propus sau ne vom duce la îndeplinire un vis de schimbare, de preosperare.

Românul a fost dintotdeauna un maleabil în tot ceea ce i s-a ivit în calea lui și a știut să treacă cu brio orice obstacol. Schimbările ce s-au ivit în toate domeniile și-n educație, nu-l va intimida pe român, deoarece însăși viața este o schimbare. Așa cum natura se schimbă în cele patru anotimpuri și omul este supus schimbării. Prin educație, omul se poate schimba pozitiv sau negativ, în funcție de mai mulți factori constructivi sau distructivi.

Cea mai stringentă nevoie de schimbare se resimte la noi în țară, în planul afectiv și al grijii și preocupării sociale față de ființa umană. Fiecare individ al națiunii trebuie să înțeleagă și să fie conștient că bunăstarea comunității depinde de bunăstarea fiecăruia dintre membrii săi și de măsura în care aceștia sunt pregătiți să-și asume responsabilități familiale, profesionale și sociale, reprezentând în fond ștacheta calitativ-morală ce va fi predată generațiilor viitoare.

De aceea, prin diferite programe și proiecte ce se derulează în învățământul românesc, odată cu integrarea în U.E, cadrele didactice îi pot ajuta pe părinți mai întâi cum să-și dezvolte un comportament pozitiv, să-i îndrume atunci când nu reușesc să satisfacă nevoile de bază ale copiilor lor, pornind chiar de la primul nivel al educație, nivelul pre-primar prin programul „Educați așa”, care se poate derula și la nivelul primar, apoi prin consilieri educaționale individuale sau de grup, cum să-i determine să înțeleagă că societatea le deschide un drum drept spre viitor și că numai urmând pașii pe care-i prezintă școala prin „noile educații” pot ajunge să cunoască cele mai tainice căi al viitorului visat de ei.

Analizând toate cele afirmate, va trebui ca toate cadrele didactice să-și schimbe mentalitatea în ceea ce privește raportul de putere, în relația cu copilul. Exigența de altă dată din comportamentul dascălului, va trebui îmbinată cu toleranța, autoritatea cu sensibilitatea, iar predarea clasică să fie înlocuită cu dialogul și participarea activă a copiilor la propria formare. Va trebui să schimbăm termenul „disciplină” cu cel de „educație”. În acest sens legea prevede că sistemul disciplinar din unitățile de învățământ și nu numai, trebuie să fie în conformitate cu respectul cuvenit demnității copilului/individului. O modalitate de a-l determina pe copil/individ, să respecte regulile și de a preveni încălcarea lor, este să îi implicăm de timpuriu în stabilirea regulilor de bază și a consecințelor nerespectării lor. „Noile educații”, vin cu noutăți nu numai pentru învățământul tradițional, ci vin cu noutăți și sprijin și pentru copiii/indivizii cu C.E.S. De aceea, perioada actuală pe care o traversăm, ne dă posibilitatea să ne formăm în toate domeniile, pentru a fi un sprijin de bază oricărui individ al societății și de a interveni prompt în caz de nevoie. Dascălul român este deschis oricărei reforme și capabil de a aplica orice este nou. Este adeptul „noului”, dar nu-și neglijează nici originalitatea care-l caracterizează de a fi mult mai eficient în tot ceea ce întreprinde. Dacă ar fi să analizăm pregătirea profesională a cadrului didactic român, am ajunge la concluzia că, mai mult de jumătate dintre dascăli, indiferent de vârsta lor, au o pregătire superioară care-i dă posibilitatea să se considere european. Putem să ne mândrim cu învățământul românesc care a creat o formare continuă tuturor dascălilor, indiferent de religie, rasă, apartenență politică. Fiecare a avut posibilitatea acum, mai mult ca oricând să se perfecționeze, specializeze, indiferent în orice limbă dorește și-n oricare colț al Europei, nu numai în țara lui. Integrarea în U.E., a dat posibilitatea burselor de studii în străinătate celor care doresc să-și valorifice potențialul intelectual și a duce numele de român peste hotarele nu demult limitate ale țării. „Noile educații”, prin respectarea cu strictețe ale metodologiilor aplicate în școli, a creat o punte de lansare a celor mai străluciți copii olimpici români care s-au făcut cunoscuți și au făcut cunoscută țara și dascălii ce reprezintă învățământul românesc, în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. „Noile educații” nu reprezintă ceva nou pentru români, deoarece ei au fost consecvenți în ceea ce privește creația, formarea și performanța. „Școala a fost, în principiu, scena unui proces de predare-învățare, altfel spus, de asimilare a cunoștințelor. Ea trebuie să devină din ce în ce mai mult instituția care asigură o dezvoltare totală a personalității. Noile programe ce vor mai apare vor pune accent pe studiul individual și pe dezvoltarea originalității gândirii, învățarea va fi axată pe concepte fundamentale”. Se intenționează prin noile metode active și interactive promovate la nivelul didacticii moderne actuale:

- stimularea atitudinii elevilor, de a gândi în mod independent și de a lua decizii adecvate;
- o viață școlară mai calmă și mai plăcută;
- stimularea dragostei preșcolarilor/elevilor pentru natură și pentru oameni, dezvoltarea sociabilității;
- cultivarea dragostei pentru familie, pentru locul natal conjugate cu deschidere față de lumea contemporană.

În etapa actuală de debut, orice întârziere față de termenii reformei, va duce la „pasul pe loc”, fără a avea rezultatele scontate.”Educația pentru schimbare, ar trebui să fie, pivotul în jurul căruia să se înfăptuiască schimbarea educației”: De aceea, școala ar trebui să fie un loc, (cum de fapt și este cu mici rezerve) central al schimbării, mentalităților, în primul rând, cel puțin la fel de importantă ca schimbarea și reconstrucția economică și a instituțiilor democrației. Generația tânără nu trebuie educată doar pentru a se adapta la nou, ci pentru a putea contribui la construcția viitorului. Sarcina principală în formarea omului nu trebuie să fie atât instrucția, ci mai ales educația și anume o educație care să ofere educatorului un comportament deschis spre schimbare și o atitudine care să favorizeze acestuia utilizarea tehnicilor de comportament inovator.

„Noile educații”, apărute din nevoi reale- educația pentru schimbare, educația ecologică, educația economică casnică modernă, nu constituie altceva decât tentative de “a pregăti individul și comunitățile pentru rezolvarea acestei probleme complexe cu care se confruntă umanitatea în întregul său”. Viața, experiența omului modern arată ca învățare de menținere, simpla reproducere a valorilor trecutului, tradiția nu sunt suficiente pentru „echiparea” omului societății viitorului. Vechiul tip de învățare, întemeiat pe învățarea de „menținere” nu mai poate satisface azi când schimbările sunt atât de rapide și de complexe provocând adevărate „șocuri” omului contemporan. Este așadar, necesară o altă educație și anume una „care poate aduce schimbare, reunire, restructurare și reformulare de probleme, pe care o vom numi învățare inovatoare”: Învățarea inovatoare, ca element esențial al educației pentru schimbare nu este altceva decât „un mijloc necesar de a pregăti atât indivizii cât și societățile să acționeze concertat în situații noi, mai ales în situații care au fost și continuă să fie create de omenirea însăși”. Deosebită de învățarea tradițională, noua formă de învățare este anticipativă, adică în coerență cu o viziune în care viitorul nu trebuie doar așteptat sau întâmpinat, ci și proiectat și construit conform unui set de obiective dezirabile, în vederea evitării unor efecte indezirabile. De asemenea acestui tip de învățare îi este caracteristică și dimensiunea participativă, creându-se astfel două tipuri esențiale pentru supraviețuirea speciei umane: în timp (de anticipare) și în spațiu (prin participare). Există trei mari direcții în care trebuie să se activeze în educația pentru schimbare:

- sesizarea și întâmpinarea schimbărilor;
- evaluarea acestora;
- proiectarea schimbării și intervenția (controlul schimbărilor) toate trei vizând formarea omului încât acesta să poată face față schimbărilor la care este supus de mediul său și acest aspect interesează în mod deosebit. Nu este suficient pentru omul de astăzi doar să sesizeze, să întâmpine și să evalueze schimbările care se produc într-un domeniu sau altul al societății, în calitatea sa de subiect al istoriei, de participant la procesele sociale (și nu de spectator!), trebuie să proiecteze el însuși schimbări, să intervină în fluxul acestora pentru a provoca efectele dezirabile, a limita sau a evita pe cele indezirabile. De aceea, el trebuie educat în spiritul unor soluții alternative, în imaginea unor scenarii ale viitorului posibil. Intervenția pentru schimbare implică într-o oarecare măsură și planificarea schimbării (obiective limitate și precise, scopuri și termene realiste). În ceea ce privesc mijloacele educației pentru schimbare, acestea sunt stimularea imaginației anticipative, a posibilităților de alegere și inițiativă a responsabilității, prin utilizarea tuturor resurselor și procedeele care creează „imagini ale viitorului”, „scenarii alternative”, „modele de lumi posibile”, „probleme cu soluții multiple”. În fața unui astfel de comportament dezirabil al omului zilei de azi, învățământul trebuie să dea un răspuns pe măsură, adecvat. El ar trebui să renunțe la desfășurarea pe discipline și să treacă la axarea pe probleme complexe, să devină un învățământ inter și trans-disciplinar. El trebuie să procedeze între altele la adoptarea unei astfel de strategii care să permită introducerea treptată a noilor educații în cadrul structurii sale „clasice”.

Diferitelor sfidări ale lumii contemporane li s-a răspuns cu educații specifice. Progresele teoretice obținute sunt importante dar noile conținuturi pătrund lent în cadrul școlar structurat (încă) pe discipline, sub formă de planuri de programe. Progresele sunt inegale (sau chiar absente) când este vorba de introducerea abordărilor curriculare și modulare. Și-a făcut mai ușor loc, educația demografică, cea nutrițională și cea ecologică, fiind toate stringente pentru viața omului.

Tuvene Elena Alina
Școala Generală nr. 2
Uricani

Învățământul românesc între tradiție și modernism

În măsura în care politica unei țări este axată pe dezvoltare durabilă, reformele apar ca o necesitate. Orice dezvoltare presupune oameni pregătiți să o realizeze (profesioniști de toate categoriile), iar școala este cea care îi pregătește.

Un învățământ care se vrea integrat în Uniunea Europeană, urmărește - ca noutate în România - individualizarea instruirii copiilor, tratarea lor diferențiată, încurajarea celor care au nevoie de ajutor, proiectarea strategiilor de stimulare a interesului copiilor pentru afirmarea de sine și pentru instruirea conform nevoilor și capacităților fiecăruia, pregătirea de nivel superior a cadrelor didactice, care să le permită înțelegerea complexă a situațiilor de învățare.

În eforturile de modernizare a învățământului preșcolar, s-au inițiat proiecte de promovare a unor strategii moderne la nivel național în acord cu tendințele actuale pe plan european dar care să răspundă necesităților societății românești.

Am convingerea că menținerea unor vechi tehnici de transmitere și de asimilare a cunoștințelor, structurate pe folosirea cuvântului rostit, își găsește justificarea, dincolo de anumite inerții, în propriile calități și avantaje pe care acestea le conservă și peste care nu se poate trece, deocamdată atât de ușor, tot așa cum renunțarea parțială la serviciile lor își are explicația în neajunsurile și limitele care le sunt inerente.

O reevaluare globală și de principiu a metodelor expositive obligă la un examen mult mai atent și mai serios, înainte de adoptarea unor atitudini adesea exagerate, multe dintre ele mergând până la contestarea și negarea utilității lor pe mai departe în învățământ.

Dezvoltarea științelor educației solicită transformarea cadrelor didactice în specialiști ai domeniului proiectării curriculare.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar este gândit în sprijinul aplicării metodei proiectelor la acest nivel și deci, a planificării pe teme. Programul accentuează ideea de folosire a contextului ludic și a învățării active în stimularea rutei individuale a învățării, fapt pentru care a propus o abordare educațională diferită. Atât instruirea tradițională cât și activitatea de proiect trebuie să ocupe un rol important în curriculum, fiecare având contribuții diferite, chiar complementare, în formarea copilului.

Instruirea tradițională ajută copilul să dobândească priceperi și deprinderi, se adresează deficiențelor de învățare ale copilului, accentuează motivația extrinsecă și permite educatoarelor să dirijeze activitatea copilului. Prin contrast, activitatea de proiect, oferă copilului oportunitățile de a aplica priceperile și deprinderile dobândite, se adresează competențelor copilului, accentuează motivația intrinsecă și încurajează copilul să determine singur la ce să lucreze.

ROLUL ELEVULUI

Învățământul actual pune în centrul său, ca punct de reper pentru orice demers didactic-educativ, copilul. Fiecare copil este esențial o entitate unică la nivel de personalitate și conduită. Învăță tot timpul, în toate locurile posibile, sub toate formele, prin structuri și mecanisme atât preexistente, cât și progresiv formate/educate prin internalizare experiențială și/sau dirijare planificată/asistată. Învăță și experimentează lumea dominant motric, social, lingvistic și ludic, participând activ la propria formare și educare. Are posibilitatea de a-și exprima deschis preferințele, dorințele, nevoile, participând chiar și la alegerea unor teme sau activități.

ROLUL PROFESORULUI

Comportamentul cadrului didactic este ghidat de două mari tendințe de schimbare, care pun în centrul atenției copilul de azi: crearea unui mediu educațional adecvat, pentru o stimulare continuă a învățării spontane a copilului și introducerea copilului în ambianța culturală a spațiului social căruia îi aparține, în ideea formării lui ca o personalitate autonomă și conștientă de sine.

Cadrul didactic, educatorul, manifestă flexibilitate și creativitate în abordarea situațiilor didactice, evită rutina și acționează în direcția transformării învățământului bazat pe informație și reproducerea ei, într-un învățământ global, integrat și creativ, care are la bază educația.

În domeniul manualelor ne întrebăm ce înseamnă un manual unic? Înseamnă că cineva posedă cunoașterea exactă a ceea ce trebuie învățat și cum trebuie învățat de către toți elevii la o anumită disciplină, într-o anumită clasă. La nivelul actual de acumulare a informației este greu de crezut că o autoritate poate produce fie și numai o imagine corectă și fidelă a unui domeniu de cunoaștere. În momentul în care domeniul este transferat în școală ca obiect de studiu, lucrurile devin chiar mai complicate; acesta nu poate fi transpus, pur și simplu, în absența didacticii. Iar didactica modernă - didacticile, întrucât din perspectiva științelor cogniției este vorba de o didactică specifică fiecărei discipline - legitimează manualele alternative. Și nu în ultimul rând, dacă acceptăm existența diferențelor individuale între elevi, atunci, pentru o formare intelectuală adecvată este necesară o ofertă cât mai variată de instruire, capabilă să vină în întâmpinarea diferitelor interese, nevoi, ritmuri, stiluri etc.

MANUALE TRADIȚIONALE

1. Operează o selecție rigidă a conținuturilor din care rezultă un ansamblu fix de informații vizând o tratare amplă, de tip academic.

2. Informațiile sunt prezentate ca interpretare standardizată, închisă, universal valabilă și autosuficientă. Informațiile constituie un scop în sine.

3. Reprezintă un mecanism de formare a unei cunoașteri de tip ideologic.

4. Oferă un mod de învățare care presupune memorarea și reproducerea.

MANUALE MODERNE

1. Operează o selecție permisivă din care rezultă un ansamblu variabil de informații, în care profesorul și elevul au spațiu de creație.

2. Informațiile sunt prezentate astfel încât permit interpretări alternative și deschise. Informațiile constituie un mijloc pentru formarea unor competențe, valori și atitudini.

3. Precizează un mecanism de stimulare a gândirii critice. Presupune și oferă un mod de învățare care presupune înțelegerea și explicarea.

MODALITĂȚI DE MODERNIZARE A LECȚIEI

- Acordarea unui grad mai mare de autonomie elevilor;

- Organizarea conținutului informațional după cerințele și necesitățile elevilor;

- Stimularea motivației învățării. Antrenarea tuturor elevilor, în sarcini de învățare;

- Stimularea strategiilor cognitive, deprinderilor intelectuale, creativității;

- Raționalizarea timpului disponibil, astfel încât accentul să poată fi deplasat de la învățarea acasă spre învățarea în clasă;

- Crearea unui climat favorabil în clasă prin dezvoltarea unei atitudini și gândiri pozitive de către toți elevii.

Calitatea educației reprezintă baza devenirii umane, într-o lume morală, civilizată și plină de respect față de copil. Esențial este ca noi, educatorii, să avem o atitudine pozitivă față de diferitele dimensiuni ale schimbării, să fim abilitați să folosim diferitele instrumente metodologice care să ne permită efectuarea “pasului înainte” pe care societatea ni-l cere.

Ungureanu Coroiu Alexandra
Grădinița cu P.P. Nr. 7
Deva

Valorile educației

I. DEFINIREA VALORILOR

Sfera axiologică a educației și învățământului este subscrisă conceptelor de valoare, valori ale educației, educație axiologică, precum și contextelor la care sunt raportate.

Termenul valoare desemnează totalitatea lucrurilor semnificative pentru om: un lucru este recunoscut ca valoare abia în momentul în care omul se raportează în mod personal la acest lucru. Lucrurile încă necunoscute de om nu reprezintă valori.

Originea valorilor:

- a) create de om;
- b) necreate de om, existente apriori de cunoașterea umană.

Valorile educației angajează toate tipurile de valori, create sau necreate de om, cu condiția ca acestea să reprezinte mesajul promovat de teleologia, conținuturile, metodologia și epistemologia educației.

Conceptul educațional clasic, deși recunoaște subiectului educat participarea la apariția valorilor educației, le consideră pe acestea ca existente apriori de cunoaștere și educație. Conform acestei viziuni, valoare este doar ceea ce comportă imanent materiile predate-învățate (științele, literatura și artele, tehnologiile). Valoarea poate fi transmisă celui educat prin efort intelectual, afectiv și psihomotor.

O atare înțelegere a educației menține omul într-o relație de dependență totală de un cosmos considerat perfect.

Conceptul modern de educație tratează valoarea ca pe un lucru indispensabil celui educat, el însuși contribuind efectiv la apariția valorii. Conținuturile educației reprezintă mai degrabă o provocare pentru apariția valorii decât valoarea însăși, aceasta producându-se prin activitatea celui educat.

Lumea în care trăim este o lume a schimbării. Formula epistemologică a educației include implicit ideea de schimbare ca pe una definitorie.

Schimbarea în pozitiv a ființei umane, identificabilă cu educația, reprezintă cea mai importantă valoare creată.

Schimbarea ființei umane, sau educația, este permanentă și continuă, omniprezentă și universală.

II. NOUA AXIOLOGIE A EDUCAȚIEI

Noțiunea de axiologii educaționale noi este una convențională, deoarece omenirea nu elaborează în anumite perioade istorice sisteme de valori absolut noi, ci le reconsideră doar pe cele deja elaborate, adăugând la acestea și valori noi, însă în număr incomparabil mai mic decât cel deja constituit de-a lungul mileniilor. Și prima valoare nouă trebuie considerat actul însuși de reconsiderare a valorilor deja elaborate.

Axiologia educației se constituie din cele două tipuri de valori componente, tradiționale sau clasice, și moderne.

În cadrul fiecărui concept educațional/sistem de învățământ valorile obțin o structurare specifică, conform căreia absolut toate componentele sistemului educațional reprezintă valori.

Curriculumul, potrivit lui S. Cristea, reprezintă una dintre cele mai importante valori ale educației, valoare dată de capacitatea sa de a realiza rolul de instrument principal general de proiectare, instruire și formare a celor educați.

Teleologia educației (un sistem de obiective ordonate epistemologic și praxiologic) este esențial centrată pe valori, însuși scopul oricărei acțiuni educaționale reprezentând o anumită valoare.

Conținuturile educației sunt valori prin definiție, căci reprezintă achizițiile deja făcute de omenire în domeniile științelor, literaturii și artelor, tehnologiilor.

Tehnologiile educaționale (predării-învățării-formării-evaluării) sunt de asemenea valori, ele reprezentând ansambluri de instrumente ale activității umane de cunoaștere și formare - modele, metode, tehnici, procedee, forme etc.

Epistemologia educației este și ea formată esențial din valori. Valorile reprezentate de epistemologia educației sunt și valori fundamentale ale educației și se plasează, în clasificarea lui T. Vianu, la valorile teoretice.

Bibliografie:

- Cucoș C., *Pedagogie și axiologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995
Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, Grupul Editorial Litera, Chișinău-București, 2000
Vianu T., *Opere*, vol. VIII: Introducere în teoria valorilor, Editura Minerva, București, 1979

Necesitatea integrării elevilor cu c.e.s. în comunitate

**Vienescu Adriana
Școala Generală nr. 11
Hunedoara**

Istoria pedagogiei a reflectat încă de la începuturile ei problematica elevilor care întâmpină dificultăți în procesul de învățare. Acești elevi cu probleme sunt deseori marginalizați și uneori excluși din școală. Abia după 1989 odată cu adoptarea de către ONU a "Convenției cu privire la drepturile copilului" se fac referiri exprese la drepturile copiilor cu dizabilități, declarând dreptul acestora "de a se bucura de o viață plină și decentă, în condiții care să le garanteze demnitatea și autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața comunității".

Educarea copiilor cu CES aduce în discuție conceptele de compensare și de integrare educațională. Compensarea se manifestă la nivel biologic, psihologic și social. Educația integrată reprezintă o abordare complementară educațională care se referă la reabilitarea și recuperarea persoanelor cu deficiențe în cadrul comunității, prin implicarea și efortul comun al persoanei deficiente, familiilor, membrilor comunității și serviciilor speciale de educație și sănătate, sociale și profesionale.

Integrarea școlară a acestor copii reprezintă cuprinderea acestora în instituții școlare obișnuite sau în modul de organizare cât mai apropiat de acestea.

Integrarea socială a acestor copii presupune includerea copiilor cu deficiențe și în activități desfășurate în afara lecțiilor, în școală și în afara ei.

În condițiile integrării copiilor cu CES în învățământul de masă trebuie să se analizeze următoarele aspecte :

- tipul și gravitatea deficienței diagnosticate la copiii ce urmează a fi integrați ;
- vârsta copiilor ;
- experiența de viață a copilului din familia din care provine ;
- ruta școlară a copilului ;
- ambianța din școala de masă în care este integrat copilul ;
- atitudinea și modalitățile de implicare a familiei și comunității în sprijinirea integrării copilului cu CES în școala de masă ;
- pregătirea psihologică a corpului profesoral ;
- strategia și modalitățile de organizare a activităților de predare-învățare în clasă ;
- politica educațională adoptată la nivelul școlii privind organizarea și structurarea curriculum-ului la decizia școlii și activitățile educative extrașcolare.

Educația integrată se realizează astfel:

- integrare individuală sau în grup în clase obișnuite cu plan de învățământ și programe școlare adaptate și program pedagogic individualizat;
- integrare în clase speciale compacte în școala obișnuită cu variante de plan de învățământ și programe școlare:
 - a) adaptate;
 - b) ale școlii speciale.

Educația integrată presupune structuri de sprijin:

- profesorul de sprijin (itinerant);
- cameră / cabinet de resurse;
- activități de parteneriat între învățători / profesori cu profesorul de sprijin / itinerant.

Educația integrată impune schimbări în mentalitatea cadrelor didactice, în atitudinea față de copiii cu dizabilități, cât și noi roluri și sarcini profesionale.

Rolul esențial în educația integrată îl deține învățătorul sau profesorul clasei, care devine principalul factor de acțiune și de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevii cu CES.

Dacă elevii cu CES sunt integrați în clase obișnuite, este bine să se respecte unele cerințe, astfel :

- copiii cu CES trebuie așezați în fața clasei, în apropierea catedrei ;
- este eficient dacă cadrul didactic plasează elevi ce pot da exemplul unui bun model de o parte și de alta a copilului cu dizabilități ;
- e foarte important să fie captată atenția elevului cu CES ;
- instrucțiunile trebuie să fie scurte și simple ;
- profesorul trebuie să demonstreze personal un comportament exemplar și să încurajeze copilul să-l imite ;
- orientarea corecțional-compensatorie, terapeutică a tuturor activităților ;
- accentuare caracterului concret aplicativ al activităților desfășurate ;
- imprimarea unui caracter atractiv, interesant tuturor activităților ;
- colaborarea cu familia și implicarea activă a familiei în educarea terapeutică a elevilor cu CES.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în

**Necesitatea
integării
elevilor cu
c.e.s. în
comunitate**

cadru la care, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Curriculum-ul poate fi definit ca fiind “programul de activități școlare în integralitatea sa, care se concretizează în planul de învățământ, programa școlară, manualele școlare, îndrumările metodice, obiectivele și modurile comportamentale ce conduc la realizarea obiectivelor, metodele și mijloacele de predare-învățare, ce dezvoltă modurile de evaluare a rezultatelor”.

În planul dezvoltării curriculare pentru elevii cu deficiență, are loc o mișcare în sensuri diferite față de curriculum-ul general pentru elevii valizi. Pe de o parte curriculum-ul acestora se restrânge, iar pe de altă parte se amplifică prin introducerea unor activități suplimentare individualizate, destinate compensării și recuperării stării de deficiență.

Spre exemplu, în cazul elevilor cu deficiență mintală, planul de învățământ se reduce, atât din punct de vedere al numărului de discipline de studiu, cât și din punct de vedere al conținutului informațional, ce urmează a fi însușit la fiecare capitol în parte.

În schimb, crește numărul de activități individuale suplimentare, în care urmează să fie inclus elevul cu deficiență mintală, în scopul recuperării acestuia. În cadrul școlii speciale românești, astfel de activități sunt cele logopedice, de corectare a deficiențelor fizice, socializare, abilitare manuală, terapie ocupațională, formarea deprinderilor de viață cotidiană și autonomiei personale și sociale.

Ideal este ca elevii să învețe în clasă, sub supravegherea unui cadru didactic sensibil la problemele lor, care îi ajută și le îndrumă modul de învățare. Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ, nu ca un număr într-o listă. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

În ansamblul activităților didactice, munca educativă prezintă o importanță deosebită în direcția recuperării psihosociale a deficientului mintal, întrucât instrucția și educația sunt strâns legate formând o unitate funcțională.

În concluzie, învățătorul sau profesorul clasei trebuie să dobândească o pregătire adecvată în educația specială, să poată identifica elevii cu CES, să-i trimită la Comisia de Expertiză Școlară, să elaboreze, în colaborare, programele pedagogice individualizate, să fie disponibil pentru a lucra cu alți specialiști, cu părinții, să aibă capacități manageriale și pedagogice la clasă, să lupte pentru reducerea izolării în clasă și activitatea didactică.

Bibliografie :

- Verza, E., *Psihopedagogia specială*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1998
Weihs, J., Thomas, *Să-i ajutăm iubindu-i*, Editura Pro Humanitas, București, 1992
Verza, E., *Dislalia și terapia ei*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1983
Crețu, C., *Curriculum diferențiat și personalizat*, Editura Polirom, Iași, 1998

Proiectul transcurricular - metodă alternativă de evaluare

Vlad Rodica
Colegiul Economic "Emanuil Gojdu"
Hunedoara

Învățământul actual impune reconsiderarea metodelor de predare-învățare-evaluare, astfel încât acestea să fie centrate pe elev, pe formarea competențelor școlare, pe învățarea prin colaborare și cooperare.

Evaluarea este o componentă esențială a procesului de învățământ, prin care se determină măsura în care obiectivele operaționale ale procesului de predare-învățare au fost atinse. Ea este o componentă integrantă a procesului de învățământ, asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite, a calității lor, arată nivelul, performanțele și eficiența cunoștințelor elevilor la un moment dat și oferă soluții de perfecționare a procesului de predare-învățare.

Printre metodele moderne de evaluare, al căror potențial formativ susține individualizarea actului educațional prin sprijinul acordat elevului se numără proiectul, metodă alternativă de evaluare, dar implicit și de învățare.

Proiectul reprezintă o activitate amplă care se inițiază în clasă, prin definirea sarcinilor, se continuă acasă, pe parcursul mai multor zile sau săptămâni, timp în care elevii se consultă cu învățătorul asupra tematicii proiectului și se încheie tot în clasă, prin prezentarea produsului realizat.

Criterii de alegere a proiectului:

Elevii trebuie:

- ✓ să aibă un anumit interes pentru subiectul respectiv;
- ✓ să cunoască dinainte unde își pot găsi materialele necesare întocmirii proiectului;
- ✓ să fie nerăbdători în a crea un produs de care să fie mândri.

Tema proiectului trebuie să urmărească în mod obligatoriu atingerea unor obiective din programa școlară.

Proiectul se poate organiza după următoarea structură:

- ✓ pagina de titlu;
- ✓ cuprinsul proiectului;
- ✓ cuprinsul proiectului;
- ✓ anexe;
- ✓ concluzii.

Pe parcursul realizării proiectului vor fi urmărite caracteristicile individuale ale elevilor:

- ✓ creativitate și inițiativă;
- ✓ modul de colaborare cu membrii grupului;
- ✓ persistența în muncă;
- ✓ flexibilitate și deschidere către idei noi.

Mod de realizare a proiectului:

Proiectul este rezultatul unei activități complexe desfășurate de un grup de elevi, într-un timp fixat, pentru realizarea sarcinilor trasate privind o anumită temă.

Etapele realizării unui proiect:

1. Alegerea temei stabilirea domeniului de interes, a disciplinelor care implică tratarea temei respective.
2. Cercetarea propriu-zisă documentarea, informarea, colectarea materialelor, selectarea materialelor.
3. Realizarea obiectivelor propuse realizarea elementelor de conținut ale proiectului.
4. Prezentarea rezultatelor prezentarea produsului realizat.
5. Evaluarea proiectului.

Documentarea privind realizarea proiectului poate fi făcută în clasă, la bibliotecă, la muzeu, prin intermediul mijloacelor moderne audio-video.

Proiectul transcurricular exemplificare

Tema: Țebea ținut de legendă și istorie

Tipul proiectului: transcurricular

Discipline implicate: istorie, geografie, limba română, educație tehnologică, educație plastică, educație muzicală.

Scopul proiectului: Stimularea implicării elevilor în realizarea unui dosar tematic despre localitatea Țebea, localitatea care vorbește despre istoria locală a județului Hunedoara, familiarizarea elevilor cu munca de editare și documentare, dezvoltarea capacităților de colaborare în cadrul grupului.

Clasa: a IV-a

Grupul țintă: elevii clasei a IV-a

Obiective generale:

- ✓ Implicarea elevilor în realizarea unui proiect prin munca în cooperare;
- ✓ Sprijinirea elevilor pentru dobândirea unor cunoștințe, priceperi și atitudini pe care le vor folosi ulterior în viața lor cotidiană;
- ✓ Îmbogățirea capacităților de colaborare cu reprezentanții locali pentru a aduna materiale necesare întocmirii proiectului propus.

Obiective operaționale:

Elevii trebuie :

- ✓ Să adune informații din cărți, pliante despre monumentele de la Țebea;
- ✓ Să găsească legende despre ținutul Țebea și Avram Iancu;
- ✓ Să reprezinte în colaje complexul istoric de la Țebea;
- ✓ Să întocmească o broșură ;
- ✓ Să adune cântece despre eroii de la Țebea.

Resurse:

- ✓ Materiale: mape, coli, pliante, cărți de istorie, vederi.
- ✓ Umane: elevi, învățătorul, bibliotecara, profesorul de istorie.

Realizarea propriu-zisă a proiectului

Pentru realizarea proiectului se pot planifica o serie de activități cu rol de stimulare a elevilor. Printre acestea se numără: vizită la Țebea, întâlnire cu profesorul de istorie care le vorbește elevilor despre eroii înmormântați la Țebea, despre luptele pe care aceștia le-au purtat, întâlnire cu bibliotecara școlii care îi îndrumă pe elevi să citească "Povestiri istorice" de Dumitru Almaș, pentru ca aceștia să găsească date despre eroii locali, audierea "Baladei lui Iancu" și a "Marșului lui Iancu".

După desfășurarea acestor acțiuni premergătoare, elevii vor întocmi proiectul propus.

Fiecărui elev îi revin anumite sarcini în cadrul grupului:

- ✓ Unii culeg informații;
- ✓ Alții caută legende și cântece ;
- ✓ Unii elevi realizează colaje;
- ✓ Toți elevii vor selecta materialele adunate și vor realiza o broșură despre ținutul Țebea.

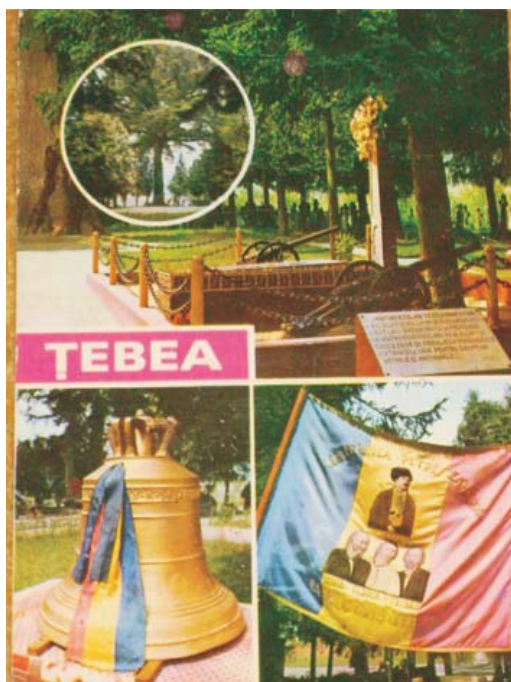
Legenda ținutului Țebea

O parte din istoria zbuciumată a românilor trece pe la Țebea, sat din inima Apusenilor.

Din moși-strămoși s-a păstrat aici un obicei al fetelor nemăritate. Cică, undeva, în adâncuri, ar fi o țeve de aur.

Fetele care doreau să se mărite porneau în căutarea ei. Cea care va găsi țevea și o va atinge, se va mărita. Fete de prin toate părțile au încercat să găsească țevea, dar în zadar.

De la numele acelui obiect fermecat, ascuns în adâncul pământului, vine numele satului Țebea.

Evaluarea prin metode alternative

Voica Paula Camelia
Școala Generală
Simeria

Evaluarea în sens modern- se încadrează într-un demers co-educativ în care formatorul și formabilul evaluatorul și evaluatul învață unul de la celălalt și evoluează împreună.

Acest tip de evaluare are ca baze :

- lipsa oricăror prejudecăți de ambele părți ;
- încrederea și respectul reciproc ;
- autoevaluarea atât a evaluatorului , cât și a celui evaluat;
- informații diverse despre educat.

În aceste condiții, evaluarea devine:

- *un set de proceduri care se referă la performanțe și nu la personalitatea celor evaluați ;
- *o parte integrantă a managementului educațional ;
- *o comunicare în dublu sens între evaluator și evaluat;
- *o asistare a celui evaluat în dezvoltarea competențelor sale.

În continuare vom exemplifica câteva metode moderne , alternative /complementare de evaluare:

- ✓Proiectul
- ✓Portofoliul
- ✓Autoevaluarea

1. Proiectul

Este o activitate care începe în clasă , prin definirea obiectivelor proiectului și înțelegerea sarcinilor de lucru din cadrul acestuia. Se continuă acasă, între timp fiind posibile consultări între elevi și profesor/învățător. Se încheie tot în clasă ,prin prezentarea unui scurt raport sau chiar a produsului realizat.

Proiectul poate fi individual sau de grup .

Pentru a stabili strategia de evaluare a proiectului , profesorul /învățătorul trebuie să clarifice împreună cu elevii următoarele aspecte:

- se va evalua procesul, produsul sau amândouă ;
- care va fi rolul profesorului /învățătorului : îndrumător, evaluator continuu sau evaluator doar la sfârșitul proiectului
- resursele materiale necesare le va oferi prof/înv. sau ca parte a sarcinii-elevii. Acestea vor fi evaluate ?
- vor fi anumite activități intermediare , raportate intermediar?
- se dă un anumit format pentru prezentare?
- se prescriu standarde pentru prezentare?

Putem exemplifica câteva proiecte derulate:

- "Caravana Integrării Europene" , în parteneriat cu ONG-ul "Asociația Sprijiniți Copiii"- Alba Iulia
- "Puterea de a crede în tine"-consiliere pentru elevii clasei a VIII-a
- "Gând de solidaritate pentru Asia „
- "Educație pentru nonviolență"
- "Viață sănătoasă fără fumat"
- "Spring day"
- "Uniunea Europeană- vecinul nostru" etc.

2. Portofoliul

Este un instrument complex de evaluare ce include rezultatele relevante obținute prin celelalte metode și tehnici de evaluare .

Aceste rezultate privesc probele orale, scrise și practice , observarea sistematică a comportamentului elevului , proiectul autoevaluarea și sarcini specifice.

**Evaluarea
prin metode
alternative**

Un portofoliu complet va conține :

- fișele lucrate
- rezultate ale proiectelor derulate
- lucrări, teste
- diplome obținute
- munca suplimentară, etc.
- fotografii
- postere
- benzi colorate
- interesul pentru un anumit domeniu.

3. Autoevaluarea

Elevii au nevoie să se autoevalueze, să-și compare nivelul la care au ajuns în raport cu obiectivele de referință și cele operaționale și să-și impună un program propriu de pregătire.

Exemplu: Chestionar

1. Prin rezolvarea acestei probleme/ sarcini am învățat:
2. În realizarea acestei sarcini de lucru am întâmpinat următoarele dificultăți:
3. Cred că mi-aș putea îmbunătăți rezultatele dacă
4. Lucrurile care mi-au plăcut în această activitate au fost
5. Cred că activitatea mea poate fi apreciată (calificativ / notă)

Evaluarea modernă se realizează pe baza standardelor educaționale și nu se concentrează pe obiective care sunt punctuale , niște “ce?”-uri îngrăditoare , într-un proces uman ca cel al educării .

Standardele educaționale prezintă, spre deosebire de obiective, posibilitatea evaluării prin “cum?”-uri, deci a proceselor, lăsând libertăți educatorilor și educabililor între etaloane / performanțe maxime și bareme/ performanțe minime.

Bibliografie:

Dorin Herlo , *Metodologie educațională*, Editura Universității „Aurel Vlaicu” din Arad,2000

Miron Ionescu, *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2000

Religia - temelia învățământului românesc

Vonu Daciana
Liceul de muzică și arte plastice "S. Toduța"
Deva

Voi începe această lucrare cu un cuvânt al Sfintei Scripturi prin Înțeleptul Solomon care zice: "Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie să o aibă, zice el, și chiar când va îmbătrâni nu se va abate de la ea." (Pilde 22,6).

Pentru țara noastră este foarte important să-și crească copiii sănătoși și morali și presupune și o educație religioasă în spiritul celor mai curate tradiții religioase. Dintre multele deziderate postdecembriste unul s-a realizat: reintroducerea lui Hristos în școală, introducerea orei de religie în trunchiul comun al disciplinelor ce se predau la nivel primar, gimnazial și liceal. Este bine cunoscut faptul că activitatea învățătorească a Bisericii a fost rânduită de Mântuitorul, pentru ca oamenii să cunoască voia lui Dumnezeu și să o îplinească. În Vechiul Testament, Dumnezeu a descoperit voia Sa prin profeți și prin persoane alese, iar în Noul Testament prin Iisus Hristos și prin Sfinții Apostoli. Mântuitorul Iisus Hristos a spus: "Cuvintele pe care vi le-a spus Eu sunt duh și sunt viață." (Ioan 6,63) Primele școli au apărut pe lângă Biserici, pentru că prima misiune a Bisericii este de a învăța: "Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă." (Matei 28,19-20) Dacă idealul unei societăți secularizate constă doar în pregătirea tineretului pentru o profesiune în viața socială, Biserica îi conferă tânărului creștin o altă prerogativă pentru a dobândi viața veșnică, întrucât omul a fost creat de Dumnezeu ca ființă religioasă care să unească lumea materială cu cea cerească.. Francois Rabelais spunea că: "Știința fără conștiință este ruina sufletului".

Învățământul românesc a trecut prin multe etape istorice, evoluând progresiv, atingând pe parcurs cote maxime. Cu toate acestea nu trebuie să uităm de tradiție, întrucât ea este moștenirea unei comunități cu performanțele și eșecurile ei, toate fiind oferite spre învățatură urmașilor. În cele ce urmează voi prezenta succint câteva coordonate ale tradiției românești în domeniul educației și învățământului:

Deși nu avem documente care să ateste practici educaționale la stramoșii noștri geto-daci, relatarea unor istorici greci: Straton și Dion Christotomus confirmă nivelul vieții economice, religioase, artistice la care se aflau și care constituie dovezi în favoarea practicilor educaționale. Săpăturile arheologice din orașele grecești de pe malul Mării Negre Hristia, Tomis și Calatis, au evidențiat ca existau instituții educative asemănătoare cu cele din Atena. În Dacia romană existau școli de nivel elementar (ludus litterarius) și școli de nivel superior în Sarmisegetusa și Apulum. Școli atestate documentar există în țara noastră din sec. al-IX-lea (Cenad Arad), apoi existența școlilor mănăstirești. În sec. XV-XIX existau școli laice și confesionale; apoi școli gimnaziale și liceale la Alba Iulia, Cluj, Sibiu, Iași, București și superioare la Putna, Iași, Cluj și București. În sec. XVII - în Moldova și Țara Românească - Academia Domnească din Iași, respectiv Academia Domnească din București. În sec. XVIII - școli superioare la Alba Iulia și în Cluj. În sec. XIX - Academia Mihăileană la Iași (1835), Universitatea din Iași (1860) și din București (1864). În 1919 - "Universitatea Dacia Superioară", "Universitatea Ferdinand I". Deasemenea avem o bogată tradiție a ideilor și conceptelor care s-au cristalizat în literatura populară, în proverbe, zicători, povestiri cu caracter moralizator, maximele cărturarilor.

Amintim apoi existența unor mari oameni de cultură, cum ar fi: Nicolae Olahus, Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior; cărturari precum: Grigore Ureche, Miron Costin, Mitropolitul Varlaam, Dosoftei, Antim Ivireanul, Constantin Cantacuzino, Dimitrie Cantemir; literați, istorici: I.H. Rădulescu, Ion Maiorescu, Titu Maiorescu, Nicolae Iorga, Nae Ionescu, Dimitrie Gusti etc.

După actualul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Daniel, religia "este o Liturghie în istorie, este un eveniment, este un fel de Rusalii în viața unui popor. În acest sens, învățământul românesc și-a mai păstrat pe alocuri tradiția, evoluând în mod considerabil din punct de vedere strategic.

A fi modern înseamnă a aparține timpurilor prezente, a fi actual, a corespunde unei epoci recente. Etimologic, cuvântul "modern" din limba latină - modo - înseamnă "acum"; "modernus" - "recent" și se folosește în sensuri diferite: epocă istorică, curent artistic; iar modernismul este un curent de gândire științifică și tehnică.

"Din punct de vedere istoric, învățământul și gândirea pedagogică au trecut prin transformări înnoitoare odată cu dezvoltarea economică, politică și culturală a societății.

Progresul rapid al informaticii și al tehnologiei informației a adus schimbări radicale în organizarea sistemului educațional școlar și universitar, extrașcolar și extrauniversitar, a deschis noi perspective interpretării fenomenului comunicării educaționale, a optimizării învățării. Un exemplu viabil în acest sens îl constituie calculatorul, el reprezentând unul dintre mijloacele folosite tot mai des în societatea modernă. El este folosit cu rezultate deosebite ca mijloc de învățământ, deoarece oferă elevilor posibilitatea unei participări active la procesul de învățământ, precum și ale unei învățări active. Contribuie și la creșterea randamentului învățării prin modul sistematic și atractiv în care sunt prezentate informațiile.

La ora de Religie, de exemplu, prin folosirea calculatorului pot fi prezentate elevilor imagini statice: icoane, imagini cu mănăstiri, biserici, hărți etc.; imagini dinamice: filme religioase; sau teste pentru verificarea cunoștințelor.

Imaginile și informațiile pe care profesorul dorește să le prezinte elevilor cu ajutorul calculatorului pot fi preluate pe suport magnetic sau pe CD-uri din bibliotecile cu imagini religioase, enciclopedii; sau de pe rețeaua Internet. În cazul utilizării informațiilor de pe rețeaua Internet, acestea vor fi verificate întrucât rețeaua conține multe informații negative pentru educația religioasă. Avantajele calculatorului sunt următoarele: crește randamentul învățării, este ușor de utilizat chiar în condițiile unui volum mare de informații, este deosebit de atractiv pentru elevi, elimină inconvenientele tehnice legate de folosirea retroproiectorului și proiectorului, îmbină receptarea prin auz și văz, cu acțiunea personală a elevului. În lecțiile de evaluare, calculatorul poate fi folosit pentru testarea elevilor. Se recomandă folosirea unor teste atractive care includ imagini și itemi cu diferite grade de dificultate. O astfel de evaluare încurajează învățarea activă și conștientă și asigură un feed-back foarte bun. Folosirea acestui tip de evaluare micșorează intervalul de timp dintre evaluare, notare și reglare prin faptul că rezultatele sunt afișate pe ecran după terminarea testului.

Contextul înnoirilor în învățământul românesc s-a creat prin mișcarea de reformă inițiată după 1990, cadrul legislativ fiind oferit de Constituție și de Legea Învățământului, adoptată în anul 1995, ce a suferit ulterior modificări și îmbunătățiri; Legea autorizării și acreditării Universităților din 1993; Statutul personalului didactic. Modernizarea învățământului românesc este un obiectiv strategic și vizează: structura, conținutul (curriculum), resursele umane, managementul. Putem spune că învățământul românesc, dealungul timpului a cunoscut multe modificări, contribuind într-adevăr la o educație viabilă a copiilor noștri. Atâta timp cât ne lăsăm duși de valul secularizării ignorăm astfel educația religioasă, nu facem altceva decât să degradăm ceea ce s-a consolidat în trecut, denaturându-se întregul învățământ românesc.

Sistemul de învățământ din Marea Britanie

**Zaharie Iosif Liziana
Colegiul Național "I.C. Brătianu"
Hațeg**

Învățământul britanic este unul dintre cele cu o foarte bogată tradiție în Europa, care încearcă și în parte reușește să îmbine această tradiție cu elementele moderne.

Ca în mai toate sistemele educaționale și în cel din Marea Britanie se caută soluții pentru adaptarea la necesitățile lumii contemporane. Sistemul educațional britanic este unul pluralist : Kent și Scoția au structuri de învățământ și tipuri de școli diferite de restul țării, iar fiecare confesiune religioasă este liberă să își deschidă propriile școli, la orice nivel, dar este și foarte criticat de către profesori, mai ales din cauza multitudinii de teste, datorită faptului că pe lângă testele naționale de sfârșit de ciclu școlar, elevii mai susțin examene anuale la toate materiile.

Istoric

Sistemul de învățământ din Marea Britanie diferă destul de mult de cel din restul Europei atât ca structură cât și ca sursă de finanțare și tipuri de evaluare a cunoștințelor elevilor.

Istoria învățământului britanic începe în anul 597 era noastră, odată cu introducerea creștinismului în această țară. Prima școală a fost deschisă la Canterbury, pe lângă celebra catedrală.

În zilele noastre

Astăzi educația școlară în Marea Britanie începe de la vârsta de 3 ani , așa numita "fundamentare", continuând cu 4-5 ani, sau perioada de "recepționare". Toți copiii sunt obligați să urmeze o formă de educație școlară la această vârstă, indiferent dacă unitatea școlară este de stat sau particulară.

Așa numitul Stagiul 1 , echivalentul claselor 1-a și 2-a primară este încheiat cu un test național la limba engleză și matematică, după care urmează Stagiul al 2-lea, alți 4 ani, finalizați, la vârsta de 10-11 ani cu un alt test național la limba engleză, matematică și științe .

Stagiul 3, între 11 -14 ani, cuprinde 3 ani de învățământ, finalizați cu un alt set de teste, la limba engleză, matematică și științe.

După acestea, învățământul obligatoriu mai cuprinde 2 ani, până la vârsta de 16 ani, urmați de alte teste naționale. La aceste examene elevii trebuie să obțină calificativul A la 5 materii.

După acest stadiu unii copii continuă educația școlară urmând cursuri liceale în școli private sau de stat, la școli vocaționale , în timp ce alții își caută un loc de muncă.

Sistemul educațional britanic este unul liber - Kent și Scoția au structuri de învățământ și tipuri de școli diferite de restul țării, iar fiecare confesiune religioasă este liberă să își deschidă propriile școli, la orice nivel, dar și foarte criticat de către profesori, mai ales datorită multitudinii de teste, datorită faptului că pe lângă testele naționale de sfârșit de ciclu școlar, elevii mai susțin examene anuale la toate materiile.

Dacă până în 2003 toți elevii învățau aceleași lucruri cuprinse într-un curriculum național, din 2003 nu mai este obligatoriu studiul unei limbi străine, al istoriei, al geografiei sau al unei discipline științifice-chimie, biologie, fizică, după sfârșitul celui de-al 3-lea stadiu, adică la 14-15 ani.

La acest nivel materiile obligatorii sunt limba engleză, matematica, computere, educația religioasă, iar alte 5 materii sunt opționale. Este însă adevărat că școlile pot fi și specializate, cu accent pe matematică, limbi străine, științe, etc.

La 17 ani cei care termină liceul susțin un examen numit AS-Academic Subjects, iar cei care termină școlile vocaționale susține un examen similar, dar din alte materii, numit GNVQ General National Vocational Qualifications.

Echivalentul bacalaureatului de la noi este A2 , un examen susținut la 3 sau 4 materii pe care elevii le aleg, examen care le permite înscrierea la universități, sau, la cele mai bune școli, Bacalaureatul internațional, care cuprinde și probe la limbi străine, câte 2 ore / materie.

Admiterea la universitate se face pe baza interviului, a unui test sau pe baza ambelor.

Singura materie obligatorie pentru toate clasele este religia, chiar dacă nu există un corp profesoral special pregătit pentru predarea acesteia.

Elevii care provin din familii de imigranți pot să beneficieze de profesori specializați pentru a le preda limba engleză dacă locuiesc în comunități mari-în Londra există o școală la care se vorbesc 125 de limbi.

Evaluarea unităților școlare

Evaluarea școlilor se face pe baza rezultatelor de la examene și pe baza evaluărilor făcute de His Majesty Inspectors, a Departamentului local al educației sau, din 2005, a inspecțiilor neanunțate la fiecare 6 ani din partea OFSTED(Biroul de standardizare în educație).

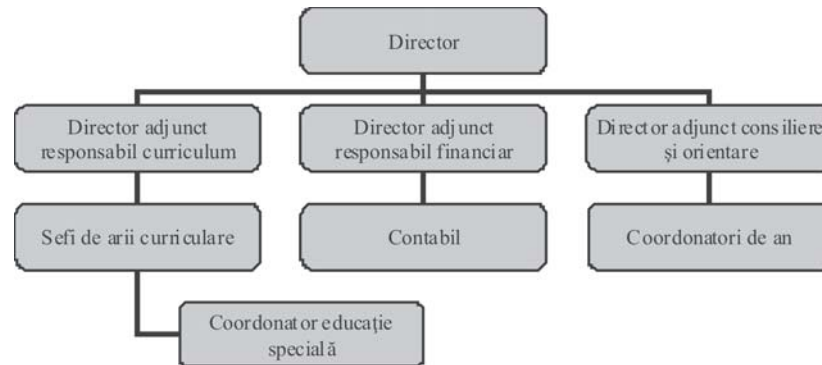
Școlile trebuie să realizeze și evaluări interne care sunt verificate de către inspectori. Rapoartele de inspecție sunt publicate în presă, ca și rezultatele elevilor la testele naționale, pentru a se realiza mai ușor o clasificare a unităților de învățământ și pentru ca părinții să se poată orienta în alegerea școlii celei mai potrivite pentru copiii lor. Unitățile școlare care nu trec inspecțiile sunt reinspectate, iar dacă nici a doua oară nu îndeplinesc standardele, sunt închise sau total

reorganizate.

Conducerea și administrarea școlilor din Marea Britanie

Conducerea școlilor secundare (liceu) este asigurată de un comitet din care fac parte

- directorul și directorii adjuncți;
- guvernatorii;
- coordonatorii de an;
- SENCO coordonatorul activităților de educație specială;
- Contabilii.

Directorii și directorii adjuncți sunt responsabili cu

- bugetul și finanțarea;
- recrutarea și concedierea personalului;
- administrarea clădirilor și a resurselor;
- calitatea educației și inspecțiile;
- legăturile cu părinții, comunitatea, Departamentul local al educației;
- disciplina și administrarea.

Guvernatorii sunt civili neremunerați pentru această activitate, membri de vază ai comunității.

Finanțarea învățământului britanic

Finanțarea se face per număr elevi, de aceea este important ca școlile să își atragă un număr mare de elevi.

Finanțarea școlilor este asigurată prin Departamentul local al educației, ale cărui atribuții sunt:

- alocarea fondurilor pentru proiecte;
- consultanță pentru școli și directori;
- stabilirea sistemului de repartizare a elevilor la diversele școli;
- coerența alocărilor bugetare în zonă;
- întocmirea și publicarea tabelor cu rezultatele elevilor la examene, pe baza cărora se face clasamentul național și regional al școlilor;
- coordonează școlile speciale (pentru orbi, surzi, muți);
- se implică în recrutarea personalului.

Departamentul local al educației este condus de un Director educativ.

Cadrele didactice

Norma de predare este de 80-90 % din săptămână, aprox. 20-22 ore. Cadrele didactice au obligația de a sta în școală pe tot parcursul programului, adică de la 8.45 până la 17-18, chiar dacă nu au ore. Salariul de pornire este de 18.000 lire pe an, unii directori ajungând la 45.000 lire pe an. Vacanțele la școlile de stat sunt de 12 săptămâni, mai lungi la școlile particulare. Anul școlar începe la 1 august și se termină în iunie.

Formarea continuă

Este finanțată de Ministerul Educației în proporție de 60-100%. Subvențiile sunt vărsate către autoritățile școlare locale. Formarea continuă este repartizată între administrația centrală, autoritățile școlare locale, consiliile de administrație din școli, directorii de școli și anumite cadre didactice. Cadrele didactice pot participa la o formare continuă în orice moment al carierei lor și sunt responsabili pentru propria dezvoltare profesională. Cei care urmează o formare continuă în zilele de lucru sunt înlocuiți de colegii lor sau de suplinitori calificați plătiți de școală.

Promovările pot depinde și de participarea la activități de dezvoltare profesională.

5 octombrie

**NUMAI
ÎMPREUNĂ
SUNTEM
PUTERNICI!**

Ziua Mondială a Educației

**Sindicatul Învățământ Preuniversitar
Hunedoara**

**Este una dintre cele mai puternice organizații
sindicale din învățământul românesc.**

**Reprezintă vocea a peste 6000 de salariați
din învățământul hunedorean**

Deva, 330065, str. George Barițiu, nr. 2
tel/fax: 0254 211 642 - e-mail: sip@siphd.ro
www.siphd.ro